Ecaterina Zubenschi **Mariana Zubenschi**

MIGRAȚIOLOGIE

UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT ”ION CREANGĂ”, CHIȘINĂU

(recomandată instituțiilor universitare, preuniversitare, specialiștilor cointeresați).

Z 91

Recenzent științific:
Bujor Valeriu, dr., profesor universitar, Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată

DESCRIEREA CIP

ZUBENSCHI E. **Migrațiologie**. Migrația și asistența socială a persoanelor migrante/Ecaterina Zubenschi; recenzent științific: Bujor Valeriu – Chișinău: S. n., 2018 (Tipogr. UPS "Ion Creangă") – ***Manual***. – 193 p.: scheme, tab. – Bibliogr.: p. 193 (66 tit.). – 100 ex. –
ISBN 978-9975-46-387-4

314.15: 364.42/44 (075) Z 91

© Zubenschi Ecaterina
© Prefață
© Coperta

CUPRINS:

I. ABORDĂRI TEORETICE ÎN STUDIEREA MIGRAȚIEI POPULAȚIEI…….....4

1.1. Introducere în migrațiologie…….……...…….…5

1.2. Migrațiologia – știință multidisciplinară……....…….……..……15

1.3. Metodologia migrațiologiei……..…..24

1.3.a. Metodele cantitative de cercetare a migrației……..…..…..…38

1.4. Teoriile migrației…….....70

1.4.a. Teoriile ale migrației dezvoltate în cadrul științei geografice..… 72

1.4.b. Teoriile sociologice……..…..79

1.4.c. Teoriile economice ale migrației internaționale……...…95

II. POLITICI DE GESTIONARE A MIGRAȚIEI ȘI DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ A PERSOANELOR MIGRANTE ……..111

II.1. Migrația internațională…….....112

II.2. Politici internaționale de gestionare a migrației …….....127

II.3. Politici naționale de gestionare a migrației…….143

III. SERVICII OFERITE PERSOANELOR MIGRANTE……159

III.1. Instituțiile internaționale și naționale de gestionare a migrației. Combaterea migrației nereglamentate. Asistența socială a persoanelor migrante…….……..160

III.2. Asistența socială a tinerilor migranți neînsoțiți, solicitanți de azil…175

III.3. Asistența socială a copiilor din familiile migrante……182

"Puterea naţiunilor creşte şi scade, după cum creşte şi scade populaţia lor",

Simion Mehedinţi

Capitolul I. Abordări teoretice în studierea migrației populației.

Tema I.1. Introducere în migrațiologie.

Tema I.2. Migrațiologia – ştiință multidisciplinară.

Tema I.3. Metodologia migrațiologiei

Tema I.3.a. Metodele cantitative ale migrațiologiei.

Tema I.5. Teoriile migrației

Tema I.1. INTRODUCERE ÎN MIGRAȚIOLOGIE.

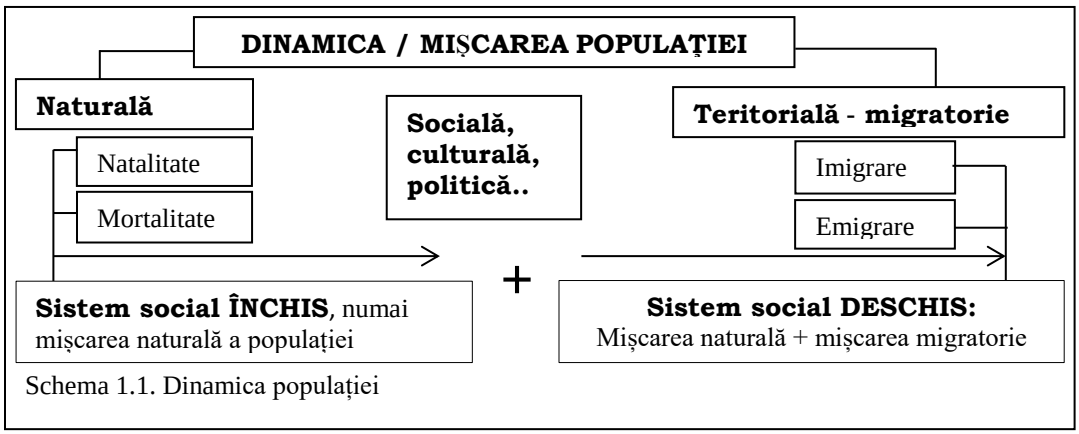
Sumar:

1. Noțiune de mobilitate a populației.
2. Mișcarea migratorie. Forme de mișcări.
3. Criterii de clasificare a mișcării migratorii.
4. Migrația circulară.
5. Tipuri de migranți.
6. Funcțiile migrației.

1. NOȚIUNE de MOBILITATE a POPULAȚIEI.

***Populaţia** (umană) **reprezintă o colectivitate statistică de persoane care trăiesc într-o anumită perioadă de timp, într-un teritoriu bine delimitat**.*

În funcţie de dimensiunea teritoriului de referinţă se disting: populaţia unei localităţi (sat, oraş), populaţia unei unităţi administrative din interiorul unei ţări (comună, raion, judeţ, district, regiune, provincie), populaţia unei ţări (populaţia naţională), populaţia unei regiuni a lumii (mai multe ţări), populaţia continentelor, populaţia mondială.

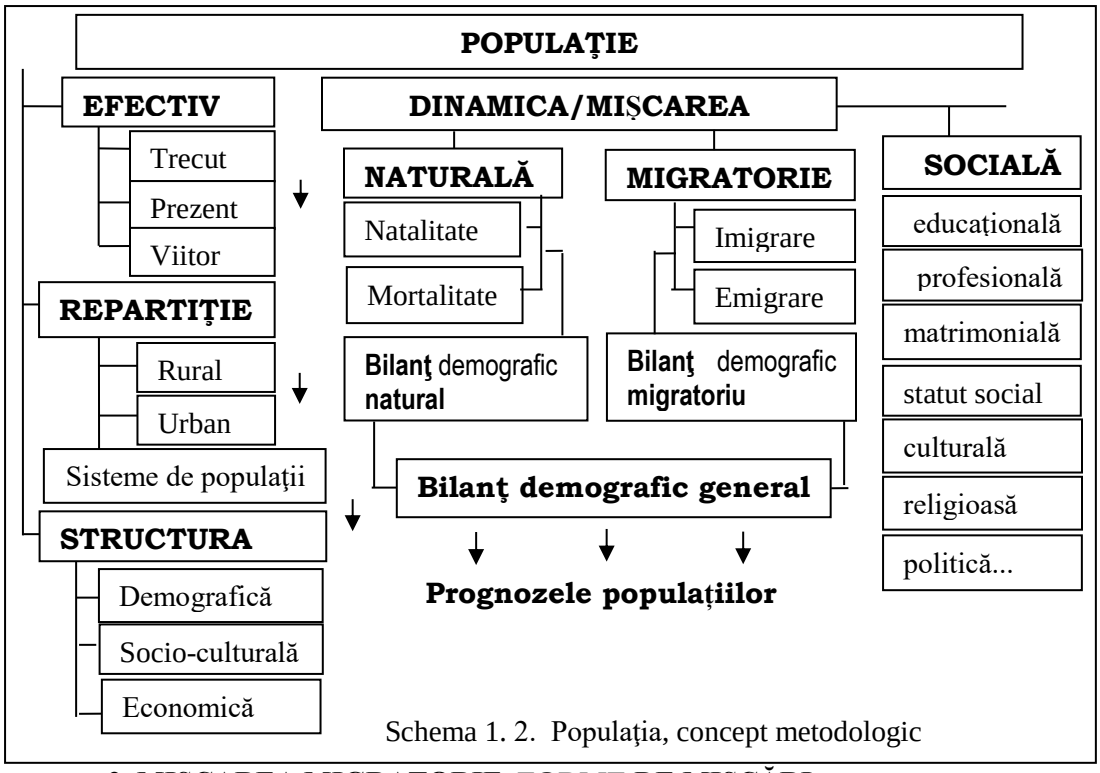
Schema 1.1. Dinamica populației

Populația reprezintă un sistem, format din mai multe subsisteme (elemente structurale) şi din conexiunile dintre ele. De exemplu, populaţia unui oraş ca sistem demografic, în funcţie de sex, este formată din două subsisteme (populaţia feminină şi cea masculină), care poate fi divizată, în funcţie de vîrstă, în alte trei subsisteme: populaţia tînără, adultă şi vîrstnică. Orice populaţie, fie umană, constituie o colecţie de elemente modificate prin creşteri (naşteri şi imigrări) şi pierderi (decese şi emigrări).

Mișcarea (dinamica) populației, se compune din **două mişcări, naturală şi migratorie** (mecanică), care pot funcţiona independent sau în comun.

Dinamica (mișcarea) naturală reprezintă reproducerea (natalitatea) și decesul populaţiei, adică fenomenul de reînoire permanentă a populaţiei datorită intrării unor generaţii noi, în fiecare an, şi ieşirii unei generaţii prin deces. **Dinamica migratorie a populației** se caracterizează prin modificări cantitativ-structurale permanente, datorate mişcării naturale, migratorii, sociale, culturale, politice. Mișcarea populației în/din sistem influenţează direct numărul populaţiei unei anumite aşezări umane.

Dinamica mecanică – se referă la mişcarea generată de factori economici, sociali, politici, socio-profesionali, migraționali (imigraţie şi emigraţie).

Schema 1. 2. Populaţia, concept metodologic

2. MIŞCAREA MIGRATORIE. FORME DE MIŞCĂRI.

Mişcarea migratorie a populaţiei rezultă din **deplasările geografice ale populaţiei. Migraţia** poate fi **internă** şi **externă** (internaţională).

Mobilitatea migratorie, implică schimbări de durată sau definitive a rezidenţei şi activităţii.

Migraţii interne – schimbarea definitivă a domiciliului în cadrul unei ţări. **a. de scurtă durată** sau periodice: - temporare; - sezoniere. **b. de lungă durată sau definitive:** - intra-regionale şi - inter-regionale (rural-urban, urban-rural, urban-urban, rural-rural;

Migraţii internaţionale. După durata de timp, deosebim: **a. de scurtă durată** sau **periodice; b. de lungă durată** sau **definitive.** În ambele forme de migraţii, deplasările pot avea loc între: state subdezvoltate în state dezvoltate; state dezvoltate în state subdezvoltate; state dezvoltate în state dezvoltate; state subdezvoltate în state subdezvoltate.

Schema 1.3. Deplasări migratorii

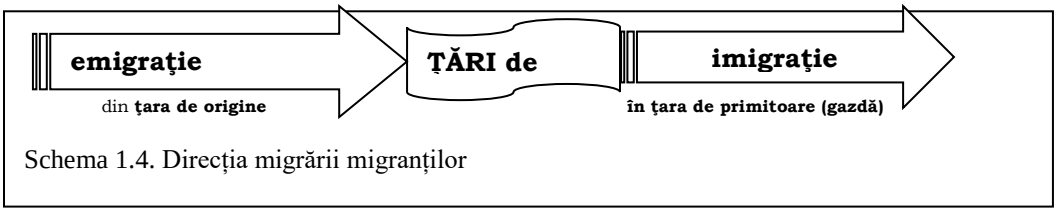
1) Mişcare specifică a populaţiei, deplasarea ei în cadrul ţării, implicând redistribuirea ulterioară de ramură, teritorială, profesională şi socială.

2) Totalitatea deplasărilor mecanice, profesionale şi de ramură a situaţiei spaţiale a migranţilor în dependenţă de structura populaţiei teritorial sedentare.

3) Proces socio-demografic de masă sub aspect cantitativ complex sub aspect stuctural. **4) Orice deplasare în spaţiu** şi modul de reacţie masivă a populaţiei la situaţia creată. Multitudinea variantelor de definire a migraţiei se explică prin multifactorietatea ei.

Conform legislaţiei naţionale **migraţia** este permutarea teritorială a persoanelor, însoţită de schimbarea locului de trai.

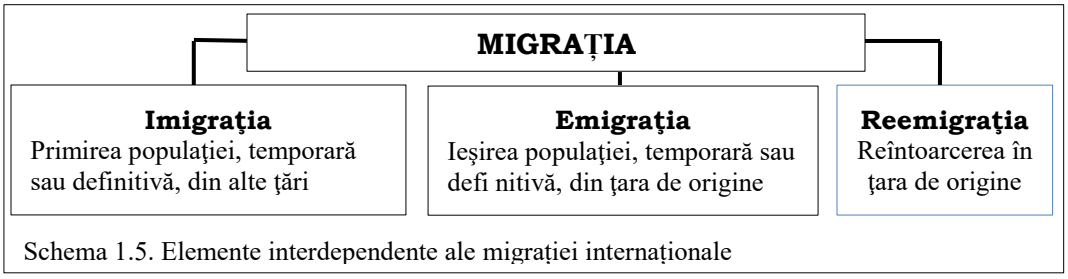
Migraţia internă constituie deplasarea populaţiei în interiorul teritoriului statului de reşedinţă. **Migraţia externă (internaţională)** reprezintă deplasarea populaţiei în afara graniţelor statului de reşedinţă. **Migraţiune –** permutarea teritorială a persoanelor, insoţită de schimbarea locului de trai. În raport cu localitatea de plecare (de origine) şi locul de destinaţie (de sosire – ţară gazdă), se folosesc termenii de imigrare şi emigrare:

Schema 1.4. Direcția migrării migranților

- imigrarea: sosirea dintr-un stat a unei populaţii venită din altă parte. Persoanele cuprinse în acest flux migratoriu se numesc persoane imigrante. A imigra reprezintă acţiunea de a veni dintr-o ţară străină pentru a se stabili aici (din fr. immigrer, lat. immigrare). **- emigrarea:** deplasarea (din localitatea de plecare (patrie) a populaţiei dintr-un stat spre un alt stat, cu stabilirea temporară sau definitivă a domiciliului.

Persoanele cuprinse în acest flux migratoriu se numesc persoane emigrante. (din fr. émigrer, lat. emigrare). Emigrările prezintă pierderi.

Schema 1.5. Elemente interdependente ale migrației internaționale

Dreptul de a intra într-o altă ţară nu este explicit, istoric. Această prerogativă a statelor a fost afirmată în 1892 (valabilă până în prezent) în cauza în care Curtea Supremă a SUA a constatat că: "...este o maximă acceptată de dreptul internațional, că fiecare stat suveran are puterea, inerentă a suveranității și necesară, să se auto-conserveze, pentru a interzice intrarea străinilor în ţara sa sau să le recunoască numai în astfel de cazuri şi în baza condițiilor, pe care le va considera necesare să le prescrie".

Migraţiune de muncă – plecarea benevolă a cetăţenilor unui anumit stat peste hotare şi intrarea benevolă a acestora într-o anumită ţară gazdă, în calitate de imigranţi sau apartizi sau cetăţeni străini, cu scopul de a desfăşura activitate de muncă.

Schema 1.6. Mișcarea forței de muncă

Migraţie benevolă – se realizează din propria dorinţă, hotărâre a migrantului. Migraţiile binevole sau individuale sunt cauzate îndeosebi de factori economici.

În funcţie de perioada de deplasare şi de mijloacele de deplasare, acestea se subdivid în **migraţii sezoniere şi deplasări definitive** la mare distanţă.

În ultimele decenii, în ţările dezvoltate economic, persistă o acută criză demografică, cu tendinţa de reducere a indicatorilor reproducerii populaţiei, ce duce la încetinirea bruscă a ritmurilor de creştere a populaţiei şi la procesul de îmbătrînire demografică a populaţiei. Acest fapt, constituie unul din factorii politici motivatori de mobilizare a mobilităţii forţei de muncă, din ţările mai puţin dezvoltate spre ţările dezvoltate, cu insuficienţă în populaţia activă economic. Politic, migranţii sunt cei care au părăsit ţările unde s-au născut şi unde au crescut pentru a se stabili în altă ţară, alungaţi de sărăcie, de persecuţii, frica de represalii sau atraşi de bogăţia şi libertatea ţării în care s-au stabilit. Migraţia populaţiei, ca fenomen social-economic specific, este destul de complexă şi contradictorie după caracterul şi consecinţele ce le implică.

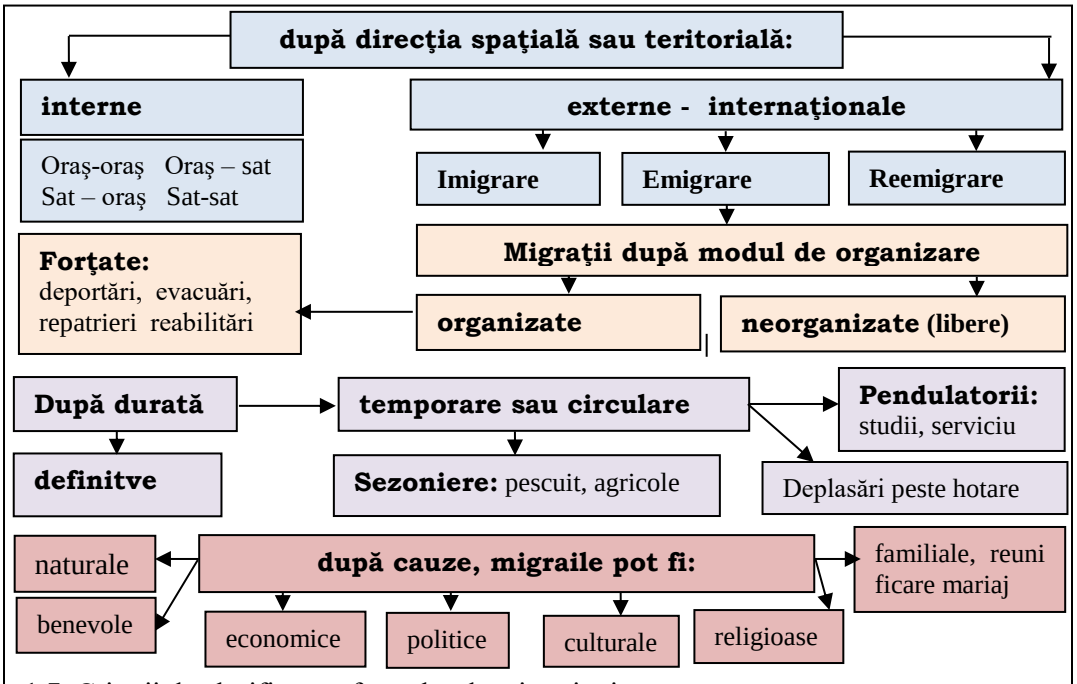
3. CRITERII DE CLASIFICARE A MIŞCĂRII MIGRATORII

După modul de organizare, migraţiile pot fi libere, adică neorganizate (exodul rural spre oraş, turismul, perelinajul) şi organizate, cum ar fi migraţiile forţate (deportările, migraţiile circulatorii internaţionale reglamentate de legislaţie).

Migraţii pe grupe organizate, războinice (invazii, colonizare), pot fi ritmice, desfăşurîndu-se într-un spaţiu definit (nomadism vânătoresc, pastoral, agricol, sezonier, pescărit) sau seminomadism - viaţa agricolă şi pastorală de munte etc. Asemenea mişcări sint determinate de un anumit mod de viaţă, conturat secole de-a rîndul.

Migrația temporară sau reversivilă, determinată de deplasarea forței de muncă pe termen scurt.	**Migrația definitivă**, irecersibilă, permanentă sau urmată de schimbarea locului de trai

Este dificil de cuantificat numărul total al migranţilor temporari şi definitivi, întrucât aceştia îşi pot modifica statutul în timp.

1.7. Criterii de clasificare a formelor de migrațiuni

Migraţie frontalieră - deplasarea persoanei în/din ţara de origine în/din ţara altui stat, în zonele de frontiere, pentru a lucra în bază de contract, cu condiţia locuirii stabile pe teritoriul ţării al cărei cetăţean este (circulări zilnice sau o dată în săptămînă).

În prezent, **mobilitatea teritorială** a populaţiei capătă diferite aspecte în funcţie **de scop**, **ritmicitate, periodicitate, durată** etc. **În funcţie de factorii şi condiţiile care favorizează** sau **determină deplasarea,** se disting următoarele categorii de populaţie:

a) populaţia migratoare, este cea care se deplasează în teritoriu schimbându-şi domiciliul şi locul de muncă, începând cu deplasările de la o localitate la alta până la deplasările de la un continent la altul. **b) populaţia sezonieră,** se deplasează periodic (indiferent de distanţă), pentru muncă (lunar, anual) sau pentru alte scopuri, pe perioada de concediu sau vacanţă, în localităţi balneo climaterice sau de agrement, pentru tratament medical sau recreare. **c) populaţia flotantă** - populaţia ce se deplasează pentru muncă, recreare sau în alte scopuri, în altă localitate decât cea de reşedinţă, fără a-şi schimba domiciliul de bază, pe o durată mai mare de 48 de ore. **d) populaţia navetistă,** deplasări zilnice pentru muncă, între localitatea de domiciliu şi localitatea activităţii de muncă.

IV. MIGRAȚIA CIRCULARĂ (temporară) reglamentată.

„Migraţia circulară” termen recent, înţeles ca o soluție de câștig triplu, ce aduce beneficii țărilor de destinație, țărilor de origine și lucrătorilor migranți, dar și ca mecanism major de a colecta avantajele migrației de muncă pentru dezvoltare. O explicaţie simplă a migraţiei circulare se referă la mișcările transfrontaliere temporare ale migranţilor, ce au caracter repetitiv, formal sau neformal, de obicei, în scop de muncă.

Migraţia circulară poate fi permanentă (stabilirea în țara de destinație) și temporară (călătorie și întoarcere). Migrația circulară poate duce la migrația permanentă sau la întoarcerea definitivă. Prin definiție, **orice migraţie circulară este şi temporară.** Cel mai bun exemplu de migrație circulară este migrația internă, când lucrătorii rurali vin în zonele urbane, în căutare de lucru și se reîntorc acasă în mediul rural. Începând cu anul 1960, migrația circulară s-a declanşat sub aspectul urbanizării și dezvoltării în Africa, Asia, Insulele Pacificului și Americii Latine.

Migraţia circulară reglamentată, legală sau gestionată (dirijată) prin intermediul unor programe speciale, care au drept scop satisfacerea nevoilor pieţelor muncii din ţările de destinaţie, fără stabilirea permanentă a migranţilor. Modelul migraţiei circulare, solicitat de ţările de destinaţie, reprezintă un model de oferire de „forță de muncă fără oameni”, sau de migranți circulari pe termen scurt, cu drepturi insuficient de clar definite, astfel făcând posibilă exploatarea lucrătorilor de către patroni şi antrenarea lor în angajări şi concedieri flexibile, conform unor condiții economice şi antreprenoriale, din costuri minime de integrare. Forumul Global privind Migrația și Dezvoltarea și Comisia Europeană sunt platforme populare pentru diseminarea potențialului de migrație circulară.

Autorul **Cessarino** identifică trei tipuri ale migraţiei circulare:

1. Migrația circulară obstrucţionată. Migrația circulară poate fi împiedicată, când apar obstacole majore, (cum ar fi conflictele la frontiere, controalele restrictive ale imigrării și distanța geografică), ce previn circulaţia oamenilor peste hotare.

2. Migrația circulară integrată prevăzută de anumite tratate interstatale (cum ar fi Comunităţile Economice UE). Se manifestă la frontiere, cu mișcări circulare frecvente, prin modele ale mobilităţii transfrontaliere, cu graniţe, deseori, necontrolate. Este caracteristică mai mult țărilor cu legături strânse, precum, recent, în Libia și Siria, India, Nepal.

3. Migrația circulară reglementată sau legală, gestionată prin legislație, controlată, pentru, a admite selectiv un anumit număr de migranți după profiluri și abilităţi profesionale, de o vârstă anumită (ex., prin cote), a monitoriza durata limitată a șederii lor în străinătate. Exemple: scheme de migraţie circulară şi parteneriatele de mobilitate ale UE.

Migraţia legală, reglamentată are loc în conformitate cu legile interne ale ţării gazdă şi procedurile legale specifice. Migrația legală este și obținerea unui permis de studii sau de muncă, care se înnoieşte ulterior până la împlinirea condiţiilor legale pentru a cere cetăţenia statului respectiv. O altă formă de migraţie legală se obține și prin procedurile de reintregire a familiei. Se cunosc câteva **modele de bază de migrație circulară gestionată**: a. migrație circulară spontană sau voluntară pe termen scurt, ale lucrătorilor din țările de origine; b. Mișcări circulare spontane, pe termen lung, ale rezidenților sau diasporei din țările de destinație spre țările de origine. c. Programe de administrare a migrației circulare între țările în curs de dezvoltare și cele dezvoltate. Acestea pot implica atât lucrători cu calificaţi joase sau fără calificări, cât și cu înaltă calificare. Lucrătorilor cu calificări înalte, le este mai ușor să aplice la diverse programe. Ofertele sunt în dependenţă de sectoarele propuse. Pentru munca agricolă sezonieră sunt solicitaţi adeseori lucrători cu calificări joase. În sectorul sănătăţii, sunt solicitaţi migranții calificați pe o durată temporară mai îndelungată de timp. **Migranţii care îşi prelungesc contractele temporare de mincă**, obţinând dreptul de şedere, în ţara străină, nu mai poate fi considerat migrant circular.

Tabelul 1.1. Trăsături comune și diferenţe dintre programele de migraţie circulară (PMC) şi cele de migraţie temporară (PMT)

Trăsături comune	Diferenţe
Caracter temporar: ambele implică şederi temporare, fără a oferi posibilităţi pentru stabilire permanentă	Programele de migraţie circulară permit sejururi frecvente, iar cele de migraţie temporară se bazează doar pe o şedere temporară şi întoarcere care, de obicei, încheie ciclul migraţional – ciclul migraţional unic
Ambele pot fi compo nentele unor modele mai largi ale acordu rilor libere sau forma le, din cadrul coope rării bilaterale (spriji nite prin acorduri bilaterale)	Mobilitatea repetată posibilă în migrația circulară spontană și programele gestionate de migraţie circulară
	Programele de migraţie circulară sunt axate mai mult pe stimulente financiare şi logistice necesare pentru implementare, spre deosebire de schemele de migraţie temporară
Deseori, implică ţări ce se caracterizează prin diferenţe mari, sub aspectul dezvoltării economice şi sociale	Programele de migraţie circulară, de obicei, implică aceleaşi grupuri de persoane (migranţi care sunt invitaţi înapoi), iar PMT deseori se adresează unor grupuri diferite
Întoarcerea poate fi atât voluntară, cât şi forţată	Schemele de migraţie circulară se bazează pe mecanisme sofisticate, organizând în mod selectiv mobilitatea lucrătorilor străini, asigurându-le întoarcerea lor.
Beneficii aşteptate similare: remitenţe, întoarcerea persoane lor calificate, stopa rea scurgerii de creiere	Un pilon al programelor de migraţie circulară este migraţia circulară externă, spre ţările de origine, pentru diferite durate, de către diaspora stabilită în ţările de destinaţie
	Implică contribuţiile diasporei, în mod specific
Tabel alcătuit în baza tezelor autorului Cassarino	

Toate programele de migrație circulară sunt, în esență, **de migrație temporară**, pentru că **persoanele trebuie, la un moment dat, să se întoarcă în țările lor de origine**, fără a avea dreptul la stabilirea domiciliului permanent în țările gazdă. Nu toate formele de migrație temporară duc la migrație circulară. Cele mai multe conţin un singur ciclu migrațional, în timp ce unele programe (”guest worker”) pot duce, la stabilire permanentă în țările de destinație. Diferența dintre migrația circulară şi cea temporară rezidă în faptul că, prima semnifică angajamentul oficial continuu al migrantului - de reemigrare, de a se întoarce acasă, în țara de origine şi de a reveni în țara de destinație, până la un anumit timp.

Migranții temporari, pot avea șansa de-a fi angajaţi la nivel transnațional, atât în țara gazdă, cât și acasă, prin numeroase contracte și remitențe periodice.

Tabelul 1.2. ILO: Cinci fluxuri internaţionale ale migraţiei	
Migrații definitive	Migraţia forţei de muncă are un loc deosebit în funcţionalitatea economiei mondiale. Conform clasificării ILO (Organizaţiei Internaţionale a Muncii), deosebim cinci fluxuri internaţionale ale migraţiei. **Spor migratoriu –** reprezintă diferenţa dintre numărul de imigranţi şi cel al emigranţilor unei regiuni.
Migrații pe contract	
Migrații de tranzit	
Profesioniști de tranzit	
Mirații forțate	

Migraţia ilegală, nereglamentată – este considerată intrarea în ţara gazdă, şederea şi ieşirea din teritoriul ei, cu încălcarea legislaţiei ţării gazdă. Migraţia ilegală, nereglamentată include persoanele, care illegal au trecut frontiera unui stat, fără acte de identitate, permis de muncă şi de şedere. Migranţii ilegali sunt o sursă de sclavie contemporană pentru traficanţi. Traficul de fiinţe umane a cunoscut o extindere a reţelor şi înregistrează profituri mari în mai multe ţări europene.

Tabelul 1.3. Traficul de persoane				
Acţiunea	**+**	**Mijloacele**	**+**	**Scopul**
Recrutarea		Amenințare,		Exploatare, incluzând:
Transportul		Uz de forță, Răpire		Muncă forţată Obligare la prostituţie
Transferul		Constrângere, Fraudă		Exploatare sexuală
Adăpostire		Înșelăciune		Sclavie sau practici analoage
Primirea unei persoane		Abuz de autoritate		Prelevare ilegală de organe
		Oferă bani, beneficii		Alte tipuri de exploatare

Victimele exploatării şi ale traficului sunt deseori nedescoperite de către autorităţi şi dispar fără urmă, mai ales minorii. Traficanţii şi exploatatorii îi lipsesc pe victime de actul lor de identitate sau de înregistrare formală autorizată, astfel încât victimele care îşi pierd viaţa rămân persoane neidentificate, fără identitate. Migraţia clandestină (trafic de fiinţe umane) în scop de profit, aduce venit traficanților milioane de dolari pe an, sugrumând anual viața a zeci de milioane de persoane.

5. TIPURI de MIGRANȚI. Migrantul este o persoană care îşi părăseşte casa pentru o nouă viaţă în altă ţară sau regiune: oricare persoană care migrează, indiferent de motive, pe căi legale sau ilegale. **Emigrant –** cetăţeanul Republicii Moldova care au pleacat peste hotarele ei pentru a se stabili cu traiul permanent sau temporar pe teritoriul altui stat. **Lucrător emigrant –** cetăţean al ţării de origine, care locuieşte permanent în ţara sa şi care se deplasează din proprie dorinţă în altă ţară, pentru a lucra în condiţii legale.

Imigrant – cetăţeanul străin sau apatridul care a obţinut statutul legal de migrant şi dreptul de a se stabili cu traiul permanent sau temporar (cel puţin de un an) în ţara gazdă.

Lucrător imigrant – cetăţean străin sau apatrid care, în conformitate cu legea ţării gazdă, are dreptul de a desfăşura activitate de muncă pe teritoriul acesteia.

Cetăţean străin – persoana care nu are cetăţenia ţării gazdă, dar are dovada apartenenţei sale la un stat. **Apartid** – persoana care nu are cetăţenia ţării gazdă şi nici dobada apartenenţei sale la un alt stat. **Repatriat** – cetăţeanul Republicii Moldova şi/sau persoana care s-a născut in Republica Moldova şi urmaşii acestuia, precum şi persoana care anterior a locuit permanent pe teritoriul ţării cel puţin 10 ani şi are dreptul să se stabilească cu domiciliul permanent pe teritoriul Republicii Moldova in condiţiile legii.

După statut sau motivaţie, deosebim:

1. Migranţi admişi pentru studii (studenţi străini, traineri sau instructori străini care vizează implementarea unor tehnologii noi şi familiile ce-i însoţesc pe aceştia);

2. Migranţi admişi pentru muncă (persoane care desfăşoară o acitivitate pentru o perioadă limitată, muncitorii străini, coordonatorii de programe ştiinţifice, etc.). **Dintre categoriile de lucrători migranţi,** admişi pentru muncă, fac parte:

- lucrători migranți sezonieri;
- angajaţi în cadrul proiectelor;
- lucrători cu contracte;
- lucrători migranți temporari.

În cadrul migranţilor admişi pentru muncă, deosebim două categorii:

a. Migranţii calificaţi, cu diplome, certificate profesionale, ce deţin profesii insuficient reprezentate în ţările receptoare (infiermieri în Canada, tinichigii în SUA etc);

b. Migranţi necalificaţi, care provin deobicei din zonele rurale, ameninţaşi de şomaj sau expulzare (muncitori agricoli în Tehas, meşteşugari în Venezuela etc.).

3. Migranţi admişi pentru reunificarea sau reintregirea **familiei**, reprezintă acea categorie care include rudele din străinătate ale cetăţenilor sau rezidenţilor străini;

4. Migranţii care au primit dreptul de liberă stabilire în ţara receptoare (ţara gazdă). Dreptul de **rezidenţă** a fost acordat ca urmare a activităţilor economice prestate, a experienţei şi calificării pe care o deţin, a unor motive familiale (înrudiri cu cetăţenii rezidenţi din ţara gazdă), istorice (moştenitori etc.);

5. Migranţi admişi din raţiuni umanitare. În această categorie se inscriu:

a. refugiaţi – persoane persecutate în ţara de origine pe motive rasiale, confesionale, politice (manifestarea unor opinii neacceptate). **Refugiatul** conform ***art. 1 al Convenţiei de la Geneva din 1951***, este orice persoană care, „în urma unei temeri bine întemeiate de a fi persecutată, datorită rasei, religiei, naţionalităţii, apartenenţei la un anumit grup social sau opiniei politice, aflându-se în afara ţării a cărei cetăţenie o are şi datorită acestei temeri, nu doreşte să se pună sub protecţia ţării sale sau care neavând nici o cetăţenie şi găsindu-se în afara ţării sale de reşedinţă, ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau nu doreşte din cauza temerii să se întoarcă". În noua ţară de destinaţie, refugiatul trebuie să dobândească statutul de refugiat pe cale legală, formulând o cerere pentru a primi protecţie prin statutul de refugiat, ca solicitant de azil. Statutul de refugiat este acordat de către statul unde se înregistrează cererea de azil şi după verificarea îndeplinirii condiţiilor Convenţiei. Dacă se constată neîndeplinirea lor sau inducerea autorităţilor în eroare, solicitantului de azil, i se anulează statutul, fiind returnat în ţara de origine. **b. azilanţi**, persoane care au făcut demersuri pentru a deveni refugiaţi şi au statut de azilanţi până la soluţionarea dosarului. **c. străinii aflaţi temporar sub protecţia statului gazdă** - persoane care se consideră că viaţa lor este pusă în pericol în statul de origine, acordându-li-se rezidenţă temporară până la dispariţia situaţiei iniţiale.

6. <u>În funcţie de criteriul juridic</u> deosebim: **a. <u>persoane deportate</u>** care şi-au părăsit ţara contra voineia lor, ca urmare a unor decizii politice. **b. <u>persoane refugiate</u>** sau **azilante,** care şi-au părăsit ţara din cauza persecuţiilor politice, religioase. **c. <u>emigranţi independenţi</u>** care doresc să-şi schimbe ţara de origine, rezidenţa, naţionalitatea. **d. <u>muncitori străini</u>** care desfăşoară o activitate economică pentru un anumit timp.

VI. FUNCȚIILE MIGRAȚIEI Fenomenul migraţiei forţei de muncă ajută la restabilirea echilibrului de dezvoltare economică între regiuni, a cererii şi a ofertei forţei de muncă. <u>Cele mai principale funcţii ale migraţiei forţei de muncă</u> sunt:

1) <u>Funcţia de asigurare a echilibrului</u> între numărul, structura şi repartiţia teritorială a forţei de muncă, numărul, structura profesională şi repartizarea teritorială a ofertei de locuri de muncă. **2) <u>Funcţia de asigurare a ocupării,</u>** se explică prin faptul, că orice restructurare intervenită în sistemul productiv duce eliberarea unei părţi a forţei de muncă care devine şomeră. **3) <u>Funcţia de utilizare eficientă a forţei de muncă,</u>** adică de corelare a dimensiunilor forţei de muncă în raport cu dimensiunile sistemului productiv.

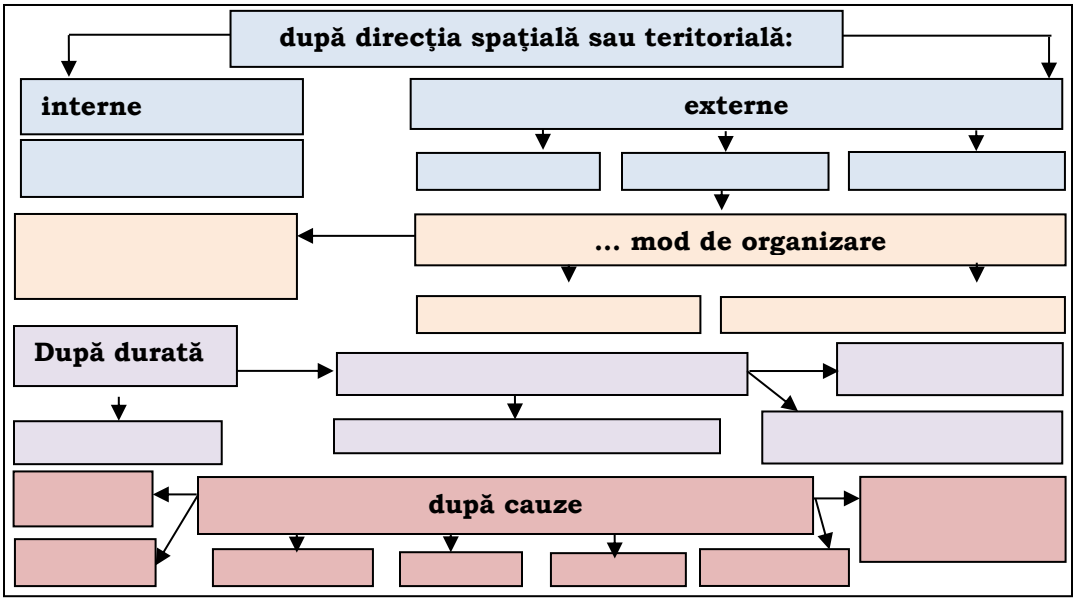
4) <u>Funcţia demografică</u> - prin deplasarea forţei de muncă din regiunile cu surplus de forţă de muncă spre cele cu deficit se asigură nu numai ocuparea integrală şi utilizarea eficientă a forţei de muncă, dar şi întinerirea populaţiei, creşterea sporului natural.

Evaluare:

1. Ce reprezintă dinamica populației?
2. Definiți dinamica naturală a populației. Dinamica migratorie? Dinamica mecanică?
3. Ce reprezintă mișcarea migratorie?
4. Prin ce se deosebește emigrarea de imigrare și reemigrare?.
5. Explicați, ce este migrațiunea și care sunt elementele componente ale ei.
6. Ce forme ale migrațiunii cunoașteți?
7. Prin ce se deosebește migrațiunea frontalieră de migrațiunea flotantă?
8. Caracterizați migrațiunea pentru muncă.
9. Prin ce se deosebesc sistemele sociale închise de cele deschise?
10. Explicați, pentru ce statele promovează politica migrațiunii reglamentate.
11. Prin ce se deosebește migrațiunea nereglamentată de cea reglamentată?
12. Explicați ce reprezintă migrația circulară și de feluri poate fi.
13. Numiți modelele migrației circulare.
14. Ce reprezintă programul de administrare a migrației circulare?
15. Numiți fluxurile internaționale ale migrației.
16. Ce tipuri de migranți cunoașteți?
17. Prin ce se deosebește migrantul refugiat de azilant?
18. Ce funcții realizează migrația forței de muncă?

Teme meditative:

1. Încercați, după memorie să scrieți ce tipuri de migranți cunoașteți.
2. Completați după memorie schema de mai jos. Care-s formele de migrațiuni?

3. Citiți ”Povestea semințelor”, de mai jos. Explicați conținutul alegoric al acestei povești, după cum îl înțelegeți.

Povestea seminţelor.

Patru seminţe erau foarte bune prietene. Într-o zi vântul le-a luat de lângă copacul mamă și le-a adus într-o junglă, lăsându-le acolo, ascunse în pământ. Semințele tângeau după vatra lor, dar sperau, că într-o bună zi vor creşte şi se vor transforma și ele în nişte copaci superbi.

Când prima sămânţă a început să încolţească, acestea şi-au dat seama că nu le va fi uşor să crească acolo. În apropiere, trăia un grup de maimuţe şi cele mai mici dintre ele se distrau aruncând banane în orice plantă din jurul lor care începea să crească, păstrând zona lipsită de vegetaţie.

O seminţă din cele patru, hotărâ să încolţească, încercând să iasă la lumină. Însă maimuțele au bombardat-o cu banane, încovoind-o mai s-o rupă. Speriate, celelalte semințe nu mai îndrăzni să iasă din adăpostul lor, aşteptând vremuri mai bune.

Dar sămânţa nu a renunţat! Creştea atacată și smintită de loviturile maimuțelor.

Încasase atât de multe lovituri încât era plină de noduri şi cicatrici care au ajutat-o să crească mai puternică decât prietenele ei, care și-au pierdut capacitatea de încolțire, zăcând mucegăite în pământ. Trunchiul subțire al seminței îndrăznețe deveni tot mai gros şi mai rezistent, până când nu a mai simţit nicio lovitură. Maimuţele nu mai aveau cum să o doboare. Între timp, deveni cel mai impunător copac din junglă.

4. Scrieți un eseu, cu tema ”Iarna demografică a țării mele”

Bubliografie:

1. Anghel R. G. Sociologia migraţiei. Teorii şi studii de caz româneşti. Horváth I. (coord.). Iaşi, Edit. Polirom, 2009.
2. Iluţ P. Teoria alegerii raţionale. /În *** Enciclopedie de psihosociologie. S. Chelcea, P. Iluţ (coord.), Bucureşti, Edit. Economică, 2003, p. 351–353.
3. Sandu D. Lumile sociale ale migraţiei româneşti în străinătate. Iaşi, Polirom, 2010.
4. Portes A. Migration and Development: Reconciling Opposite Views, „Ethnic and Racial Studies” , vol. 32, 2009, nr. 1, p. 6–17.

Tema 1.2. MIGRAȚIOLOGIA - DISCIPLINĂ ȘTIINȚIFICĂ ȘI ACADEMICĂ.

Sumar:

1. Migrațiologia știință multidisciplinară.
2. Clasificări și interpretări științifice ale migrației:

a. Concepția lui А. И. Кузьмин vizând abordările științifice de bază în studierea migrației;

b. Viziunea lui Ионцев В. А. privind abordările științifice de bază în studierea migrației.

2. MIGRAȚIOLOGIA, ȘTIINȚĂ MULTIDISCIPLINARĂ

Termenul migraţie, migraţiune provine (din lat. "migratio, onis" = plecare), de la un loc la altul, strămutare, schimbarea reşedinţei de trai, a merge a pleca. Migratum est Romam (a se muta cu traiul în Roma), migrare suis finibus (a emigra în străinătate), ex urbe rus habitatum migrare (a emigra din oraş pentru a se stabili cu traiul în mediul rural), sunt exemple de valoare care coincid aproape în totalitate cu conceptul de astăzi al emigrării. Din punct de vedere **geografic**, termenul de mobilitate spaţială (migraţie) este considerată ca fiind o trăsătură definitorie a populaţiei umane moderne. Mișcarea externă a populației are loc între două unităţi geografice între locul de origine și cel de destinaţie (ţara gazdă - primitoare). **Demografic**, migraţia reprezintă un eveniment socio-demografic. Din punct de vedre **sociologic**, migraţia se referă la deplasarea unei persoane sau a unui grup, în afara comunităţii sale de rezidenţă, în decursul unei perioade de timp, schimbând domiciliul stabil și/sau locul de muncă obișnuit.

Istoric, migrația populațiilor a avut loc în toate timpurile istorice. Migrația a condus la formarea statelor, conturarea și amestecul raselor, adaptarea la noile condiţii de mediu, culturale, la formarea actualei structuri naționale și etno-lingvistice a populaţiei. Prin definire, migraţia este un fenomen complex, ce denotă o deplasare a unei persoane sau a unui grup de persoane de la o unitate geografică la alta, peste o frontieră administrativă sau politică, în scop de stabilire permanentă sau temporară într-un alt loc, decât cel de origine. Potrivit Organizaţiei Internaţionale pentru Migraţie (OIM), migraţia este definită ca „mișcarea unei persoane sau a unui grup de persoane, care fie că trece o frontieră internaţională, fie în interiorul unui stat. Este o mișcare a populaţiei, indiferent de mărime, compoziţie sau cauze. Migraţia a fost şi este studiată în cadrul diferitelor discipline. Unii cercetatori au accentuat latura sa geografică, alţii, latura demografică sau socială, istorică, politică, economică, culturală etc., (vezi tabelul de mai jos). Studierea fenomenul migraţiei poartă și un **caracter interdisciplinar**, fiind tratată în numeroase domenii ale disciplinelor de specialitate şi fundamentată pe transferul de concepte și metodologii între mai multe discipline, la care şi-au adus contribuţia diferiţi autori: geografi, demografi, sociologi, economişti, istorici, politologi jurişti, psihologi, antropologi etc. Prin migraţie, înţelegem permutarea teritorială a locului de trai al persoanelor, de pe un teritoriu pe altul, determinată de factorii economici, sociali, politici sau naturali. **Multidisciplinaritatea** studierii migraţiei se fundamentează pe transferul de concepții și metodologii din cadrul ştiinţelor sociale (menţionate) şi a ştiinţelor reale (cum ar fi statistica matematică, metodologia căreia poate fi aplicată în cercetarea migraţiei).

Conform cercetărilor în domeniu, fenomenul migraţionist comportă un caracter sistemic pentru societatea contemporană şi este integrativ după natura sa.

El influenţează diferite aspecte ale vieţii economice, sociale, politice, culturale etc. În această ordine de idei, problema migraţiei poartă un caracter universal, interdisciplinar, reflectat în apariţia unor noi discipline ca sociologia migraţiei, psihologia migraţiei etc.

Tabelul 1.4. Caracterul interdisciplinar al migratiologiei

Contribuția autorilor din diferite domenii științifice în dezvoltarea migrațiologiei, ca știință.
autori geografi: Ravenstein E.G., Zelinsky, Вощинин В. W., Kevin, П., Harris Chaney D., McHugh, Hardwick Susan, King Russel, **Ямзин И. Л**., Pierre George, etc.
demografi, autori Malthus, Thomas Robert, Warren Thompson,, Adolphe Landry, Ionţev V. A., Lee E. S. etc.
sociologi:, Wallerstein I., Gordon M., Massey D., Rumbaut R., Huntington Samuel P., Park R., Stark O., Denisenko V., King Robert Merton, Юдина Т., Sassen S., Castles St., etc.
economişti: Smith A., Ricardo D., Marshall A., Petras E., Milton F., Becker G. S, Mincer J., Harris J.R., Todaro M. P., Miller A. B., Миллер М., Piore M. J., Hugo G., Iasin E. G., Kouaouci A., Pellegrino A., Кауфман А. А.
istoricieni:, Sparks Д., Stein L., Kennan G. F, Zelenciuc V., Achim S., Bakurski S., Chircă S., Fedko Z., Petrovskaia N., Blum A., Karpov G. A., Kretinin S. V., etc.
politologi: Hollifield J., Sjaastad G., Brettell C., **Portes A.,** Юськив Б., Castles S., Baran P., Coleman John; Freeman Gary, Berry J. Skinner D., Cooper Th., Dulles J. F., Held D.
psihologi: Deutsch V., Collins M.E., Гордон Оллпорт., Allport G. W., Berger J., Burns P., Gimpel J. G., Fetzer J. S., Goffman E., Миллер Джордж Армитаж, etc.
drept: Smith T., Гинс Г. К. Petras J., Загородников Н.И., Бахур О.И., Бажанов М.И., Баулин Ю.В., Chetail Vincent, Théron Ch. Cournil J. P. etc.

La finele secolului al XX-lea, o serie de cercetători Hoffmann-Nowotny H. J. M. Denisenko, B. Horeev şi V. Ionţev au lansat ideia creării unei discipline, ce ar trata migrațiunea într-o abordare complexă multilaterală, bazată pe legea circulaţiei populaţiei, conform căreia circulaţia migraţionistă se amplifică odată cu progresul societăţii şi se transformă într-o necesitate social-economică.

Migraţiologia, ca disciplină, examinează toate tipurile de migraţie internă şi internaţională la nivel microeconomic, mezoeconomic şi macroeconomic.

А. И. Кузьмин, cercetător rus, evidenţiază **şapte abordări de bază în studierea migraţiei**: - demografic, antropologic, economic, istoric, politologic, de drept, sociologic. Prin această clasificare, el încearcă să explice caracterul interdisciplinar şi limitele diferitor discipline în abordarea migraţiunii.

В. А. Ионцев, în baza analizei literaturii de specialitate străină și din țară, clasifică interpretările științifice ale migrației în **17 tipuri de abordări științifice de bază** (incluzând și pe cele 7 domenii științifice menționate de către А. И. Кузьмин), care la rândul lor se combină în 45 de domenii științifice, teorii și concepții privind studierea migrațiunii, dintre care: 15 se referă la abordarea economică; 5 – la cea sociologică; 4 – la migrațiologie;

3 – la demografie; 2 la istorie, tipologie, politologie și câte una la celelalte 9 domenii științifice: geografia migrației populației, politica migrației, teoria, practica și perspectivele migrației, genetica migrației, etnografia migrației, cultorologia migrației, migrațiologia de mediu, migrațiologia gender, psihologia migrației, filosofia migrației, confirmând caracterul multidisciplinar al migraţiologiei, ca ştiinţă.

Tabelul 1.5. Caracterul interdisciplinar în abordările de bază privind studierea migrațiologiei ca știință.

А. И. Кузьмин – 7 abordări de bază
1. Abordarea demografică a migrației studiază *impactul migrației asupra schimbării variabilelor demografice: mărimii (numărului), volumului, densității populației, distribuției teritoriale, structura (compoziţia), mişcarea (schimbarea) naturală şi migratorie a populației, etc.* Din punct de vedere **demografic,** fenomenul migraţiei este divizat în două forme: **imigraţie** (ansamblul intrărilor) şi **emigraţie** (ansamblul ieşirilor). În acest context, specialiştii au definit două tipuri de reproducere lărgită a populației: **1) „iarna demografică”,** care se caracterizează prin indicatori relativi scăzuţi ai natalităţii, mortalităţii şi a sporului natural. Acest tip se atribuie mai mult ţărilor dezvoltate; de exemplu, în Franţa la 1000 locuitori se nasc 13 copii, mor 10 oameni, sporul natural constituind 3 persoane; 2) **„primăvara demografică”**, care se caracterizează prin indicatori înalţi şi foarte înalţi ai natalităţii şi ai sporului natural. Acest fenomen este tipic pentru Africa tropicală, America Latină, Asia de Sud-Est; de exemplu, în Nigeria şi Kenia indicatorul natalităţii a atins cota de 50 născuţi la 1000 locuitori, iar sporul natural constituie 40 persoane. În ultimele decenii, în ţările dezvoltate economic, persistă o acută criză demografică, cu o tendinţă de reducere a reproducerii populaţiei, ce se concretizează în încetinirea bruscă a ritmurilor de creştere a populaţiei şi implicit, în procesul de îmbătrînire demografică a populaţiei. Acest fapt constituie unul din factorii mobilităţii forţei de muncă, mai ales, din ţările în curs de dezvoltare spre ţările dezvoltate, în care se observă insuficienţa populaţiei active economic. **Dezechilibrele demografice, cu impact economic pot lua diverse forme**, inclusiv surplus sau deficit de forţă de muncă, datorită modificării sporului natural al populaţiei. Excedentul de forţă de muncă poate genera sub-ocuparea forţei de muncă și presiuni asupra teritoriului, deci creează stimulente pentru migraţie. Îîmbătrânirea populaţiei în majoritatea statelor dezvoltate sporește considerabil cererea de muncitori străini (Д. Мэссей, Ж.А. Зайончковская, В.И. Мукомель, У. Окульска, А. Сови, М. Тоугелбаум, Б.С. Хорев). Autorul Keely Charles B. consideră că abordarea demografică a migrației este formală**.** **Demografii, istoricienii, antropologii și sociologii sunt interesați de problemele migrației, cine și când migrează, însă în loc să găsească răspuns la aceste întrebări, demografii sunt preocupați de construirea modelelor demografice de prognozare**. Keely Charles B. Demography and International Migration. pp.43-60 In: Migration Theory: Talking across Disciplines/ed. By Caroline B.Brettell and James F.Hollifield.,(2000), New York, Routledge.
2. Abordarea economică. Economic, migraţia desemnează deplasarea populaţiei unei regiuni în altă regiune, îndeosebi, din zonele rurale către cele urbanizate, dinspre o societate spre alta; migranţii fiind persoanele capabile să sesizeze decalajul dintre aspiraţiile lor şi posibilitatea de a le realiza. Economiștii elaborează teorii despre influența economică a migrației asupra țărilor implicate în procesul migrațional, studiază deosebirile salariale și posibilităților de integrare a migranților în societățile țărilor de origine și a țărilor gazdă, ce au un impact asupra fluxurilor migraționale, dar și despre felul cum aceste deosebiri influențează cheltuielile / veniturile unor persoane aparte, familii în luarea deciziei utilitare de a migra.
3. Abordarea antropologică tinde să se concentreze pe contextul cercetărilor etnografice. Teoretizarea antropologilor în mare măsură poartă un caracter concret. În ansamblu, **antropologii tind să se preocupe de comparațiile diferitor culturi existente în diferite regiuni ale globului în diferite perioade istorice**. Antropologii se axează pe construirea unui și legităților universale, care ar stabili și cuprinde și legitățile teoriilor generale. Folosind cunoștințele etnografice, *antropologii se străduie să înțeleagă ce înseamnă a fi migrant, să înțeleagă sensul, esența imigrației pentru migranți, esența schimbărilor sociale și culturale, ca rezultat al ieșirii dintr-n mediu socio-cultural și incluziunii în alt mediu.*

Brettell Caroline B. notează în articolele sale, că această tendință, i-a făcut pe antropologi să studieze efectele emigrării și imigrația asupra relațiilor sociale între bărbați și femei, între rude și persoanele unei anumite etnii sau a unui și același grup etnic. Studierea și urmărirea modului în care trăiesc migranții, alimentația, portul, adaptarea, socializarea stabilirea relațiilor și manifestarea lor, reacțiile în situații de criză sau schimbări sociale, capacitatea de utilizare a resurselor disponibile modul de reacție la respectarea anumitor legi, valori, norme, cerințe, comportamente, instituții, ideologii implicate simboluri, ritualuri, legi, tabuuri, sancțiuni etc. **Întrebările abordate de către antropologi în cercetarea migrației** reflectă presupunerea că efectele migrației asupra migranților sunt predeterminate de situația lor socială, culturale, statusul gender și că migranții însuși determină comportamentul lor, interpretându-l în dependendă de experiența deținută pe care o proiectează în limitele constrângerilor structurale a țării gazdă. Brettell Caroline B. Theorizing Migration in Anthropology.pp.97-136. In: Migration Theory: Talking across Disciplines/ed. By Caroline B.Brettell and James F.Hollifield.,(2000). New York. Routledge.

4. Abordarea istorică a migrației popoarelor, studiază evoluția migrației de la primele începuturi până în zilele noastre, migrația istorică a popoarelor la nivel mondial, continental, la nivel de state, regiuni, etnii, religii, condiții social-istorice, economice și politice, cauze și consecințe. **Studierea istorică a migrației, la un moment dat, în contextul regimurilor politice, sitemelor de organizare politică, formelor de organizare socială, moduri de organizare şi realizare a producţiei, a schimbului;** Studiază fenomenele istorice, inechitățile sociale, moduri de exploatare, sistemele juridice, sistemele morale, religiile, cultura, modalitățile de organizare a vieţii migranților, tipul general de relații dintre migranți și celelalte clase sociale etc.

5. Abordarea politică sau migraționlogia politică, *abordează migrațiunea și securitatea națională a statului, ca probleme cheie a migrației politice, factorii și particularitățile interrelaționale ale proceselor migraționale și politice contemporane la nivel local, național, global*. Migranţii, în sens politic, sînt cei care au părăsit ţările unde s-au născut au crescut, s-au format profesional, pentru a se stabili în altă ţară, alungaţi de sărăcie, de persecuţii, frica de represalii sau atraşi de bogăţia şi libertatea ţării în care s-au stabilit. Migranții, în sens politic, reprezintă anumite grupuri sociale, membrii cărora, conștientizându-se ca subiecți apartenenți ai grupului lor etnic, manifestă în noul loc de reședință comportamente solidare, tinzând să-și realizeze interese lor politice, față de interesele politice ale subiecților societății-gazdă (comunitate). **Migraționlogia politică** poate fi considerată ca o ramură relativ independentă a politologiei, obiectul de studiu al căruia îl constituie procesele migraționale, ca parte componentă a realității politice, subiectul vizând tendințele de dezvoltare și schimbare legate de politizarea proceselor migraționale, orientate spre construirea, instituționalizarea și transformarea realității politice. Migraționlogia politică ca domeniul al științelor politice, realizează anumite **funcţii specifice**. ***Funcția cognitivă*** contribuie la **cunoașterea adecvată a realității politice înconjurătoare**. Realizată în sistemul mijloacelor cognitive, această funcție, asigură căutarea, colectarea și prelucrarea informațiilor teoretice și empirice, transformarea și dezvoltarea acestora în cunoștințe, oferind informații noi complementare despre procesele migraționale, contribuind astfel, la reglamentarea acestor procese și la elaborarea și dezvoltarea politicilor migraționale. ***Funcția instrumental-praxiologică*** orientează aplicarea concluziilor descoperirilor științifice în practica politică, în **gestionarea proceselor migraționale la nivel de sta**t, în procesele politice de luare a deciziilor și de realizare a tehnologiilor politice respective. ***Funcția prognostică*** ține de **evidențierea tendințelor, legităților, modelelor perspective de migrație și dezvoltare a proceselor politice**, proiectarea prognozelor privind intensificarea, dezvoltarea, direcționarea tipurilor, maselor, fluxurilor migratorii și impactul acestora asupra realității politice.

Funcția educativă de socializare, vizează modul de aplicare și influențare a cunoștințelor politice asupra mecanismelor de socializare și resocializare politică a migrantului, educația, socializarea și integrarea lui ca cetățean al țării respective. Hollifield James F., Андерсон Б., Бауэр О., Хрох М., menționează **că politologii**, abordează trei teme de bază în cercetarea migrației: - rolul statului național în gestionarea migrației și controlul securitpții proprierilor frontiere; - inpactul migrației asupra instituțiilor politice și de drept național, interelația dintre politica externă și politica de securitate națională; – problema incorporării migranților în societate, obținerea statutului de cetățenie și a drepturilor cetățenești.

La fel, ca sociologii, politologii în cercătările sale sunt preocupați, de statele primitoare, mai puțin de politicile emigrării, de regulile care reglamentează ieșirea și nu de politicile imigrării. Hollifield James F. The Politics of International Migration. How Can We "Bring the State Back In" pp.137-186. In: Migration Theory: Talking across Disciplines/ed. By Caroline B.Brettell and James F. Hollifield., (2000), New York, Routledge

6. Dreptul internațional public se axează pe studierea cadrului legislativ internațional, gradul de protecție și de respectare a drepturilor internaționale și naționale a migranților, normele juridice privind regimul de imigrație, impactul legislației asupra migranților și membrilor familiei lor, mecanismele accesului migranților la justiție, vulnerabilitatea, abuzurile suferite de lucrătorii migranți, gradul legislativ de integrare a străinilor pe piața națională a forței de muncă (comaparativ cu cea internațională), ceea ce reprezintă nucleul politicilor în domeniul imigrației. Majoritatea juriștilor au o atitudine scheptică față de posibilitatea construirii unei științe universale a dreptului, orientându-și eforturile sale la analiza și aprecierea legislației aplicate în cazuri concrete. Freeman, Gary P. 1995. "Modes of Immigration Politics in Liberal Democratic States," International Migration Review 19: 881-902.Hollifield, James F. 1986. "Immigration Policy in France and Germany: Outputs versus Outcomes," Annals of the American Academy of Political and Social Science 485: 113-28.

7. Abordarea sociologică a migrației se axează pe *studierea cauzelor migrației, indicatorii mobilității sociale, influența imigrației asupra schimbării structurii societății, formele de adaptare ale migraților în noul loc de reședință, problemele gestionare și prognozare a proceselor migraționale* (Л.М. Дробижева, Р. Парк, М. Кастельс, Л Л. Рыбаковский). Sociologia migrației studiază formele sociale ale activității migranților, relațiilor sociale, caracteristicile generale, abstracte ale comportamentelor, grupurilor colectivităților, situația socio-economică, sexul, vârsta și starea civilă a migranților, circumstanțele economice, sociale și politice (din țara de origine și cea de destinație) unde are loc migrația; direcția migrației (spre sud sau nord), tipurile deplasărilor, modelele și dimensiunile migrației, statutul migranților. Profilurile demografice, socio-economice și culturale ale migranților, consecințele acestora asupra dezvoltării în țările de origine și de destinație. Abordarea sociologică vizează descoperirea legităților obiective ale migrației, identificarea și aprecierea efectelor sociale, determinarea măsurilor eficiente de gestionare a migrației.

В. А. Ионцев – 17 tipuri de abordări științifice de bază (la cele 7 abordări ale lui Кузьмин А. И., adaugă alte 10 domenii științifice.:

8. Abordarea geografică se axează pe studierea particularităților geografice teritoriale, de formare și dezvoltare a populațiilor și a zonelor (așezărilor) geografice, tipurile și formele acestor așezări, populate în diverse condiții naturale, economice, sociale, analizează densitatea, tipurile și formele așezărilor geografice, diferențele regionale, etnice, tipurile și formele de mișcare și de reproducere a populației, vârsta și structura de sex, compoziția socială și etnică; Se bazează pe analize spațiale (extinderea unor fenomene, stări, obiecte) și cauzal-explicative (cum se manifestă, ce cauze și ce dezvoltare temporală au acele fenomene). Cuprinde legătura dintre fenomenele demografice, cele naturale, sociale, politice și economice. Ca rezultat s-au format mai multe ramuri ale geografiei populației: geografia migrației populației, geografia resurselor de muncă etc. **Geografia migrației populației explică noțiunile:** migrație, imigrație, emigrație, bilanț migratoriu, exod de intelecte, tipuri și forme ale migrației după aria geografică, consecințele migrației asupra așezărilor geografice în diferite perioade istorice de timp etc. **Studiază plasarea resurselor umane și utilizarea acestora; Intensitatea, compoziția și direcția migrației populației; Diferențele regionale** în calitatea resurselor de muncă, competențe educaționale și profesionale, cultura, stil și mod de viață, bunăstarea și calitatea vieții.

9. Abordarea megaeconomică (economia mondială) - cea mai "tânără" parte a teoriei economice. A apărut ca urmare a proceselor ce țin de activitatea integrațională și de globalizare. Megaeconomia tratează problemele economiei mondiale: diviziunea internațională și specializarea muncii, comerțul internațional și sistemul valutar, migrația capitalului și a forței de muncă, problemele de formare a pieței internaționale a muncii, influența migrației asupra nivelului de șomaj, salarizarea muncii, consecințelor economice ale migrației intelectuale, calității producției și costul ei, inpactul migrației asupra calității vieții și bunăstării populației (Дж. Борьяс, В.А.

Ионцев, Д. Массей, М. Регет). **Concomitent, ea analizează procesele de transformări contemporane, soluționează probleme mondiale acute** (alimentare, ecologice, demografice), gestionarea eficientă a resurselor de muncă a migranților în scopul obținerii profitului maximal cu cheltuieli minime. Are loc internaţionalizarea vieţii economice cu toate consecinţele ei.

10. Abordarea sistemică studiază sistemul ca pe un ansamblul de subsisteme, elemente (principii, reguli, forțe etc.), structuri, legături, relații, atitudini etc., dependente între ele, formând un tot întreg organizat, ordonat, unitar în interacțiune indisolubilă cu mediul, în relațiile de sistem. *Principiul sistemic stă la baza metodei dialectice. Oricare sistem poate fi văzut ca un element al unui sistem de ordine mai superioară, pe când orice element al sistemului apare ca un component de o ordine mai inferioară*. Din această perspectivă sistemalotologia se constituie ca o știință fundamentală, care poate fi reprezentată ca un ansamblu a cel puțin a patru discipline independente: izomorfistica; ciclotologia, structurologia, migrațiologia.

Abordarea sistemică explică procesul de dezvoltare economică și social-politică privind fenomenul migrației la nivel mondial, național, regional, de comunitate, tendințețe migraţiei, interacţiunea dintre migraţie, sărăcie, reducerea sărăciei și dezvoltare în contexte specifice. Tratează procesul de proiectare, monitorizare și evaluare a instrumentelor/inițiativelor, de planificare și gestionare a migrației la toate nivelele, coordonarea sistemică a instituțiilor și organizațiilor internaționale, guvernamentale, non-guvernamentale, naționale și în domeniul migrației, elaborează obiectivele strategice de integrare a migranților în societate, sistemul serviciilor sociale și consultative necesare integrării.

11. Abordarea genetică. Genetica populației umane este o ***disciplină înalt matematizată, incorporând cercetări teoretice, de laborator și de teren***. Este studiul distribuției și modificării frecvențelor alelelor într-o populație și este supus celor patru procese evolutive importante: selecția naturală, deriva genetică, mutația genetică și recombinarea genetică. Fondatorii principali ai acestei disciplini au fost Sewall Wright, J. B. S. Haldane și Ronald Fisher. Începând cu anii 1980 au fost introduse și abordările computaționale, deseori folosind teoria coalescenței Genomul uman = structură și evoluție, cariotip uman normal și patologic, evidentierea cromatinei sexuale, migrația și mutația, factori modificatori ai structurii gene.

Conceperea celei mai complexe hărți genetice a ființelor umane moderne (Homo Sapiens Sapiens) – cel mai recent proiect al oamenilor de știință (Proiectul Genografic) **– *încearcă să descifreze "drumul" parcurs de genele umane, moștenite de la acești hominizi, pînă în zilele noastre***. Să finiseze cea mai mare bază de date prin prelevarea mostrelor de material genetic de la mai mult de un sfert de milion de persoane de pe continente diferite, pentru a efectua un studiu masiv al evoluţiei şi răspîndirii speciei umane – omul.

Dsiciplina examinează factorii migrației genetice, schimbările de mediu, adaptarea, speciația, categorizarea și structura populației, studiază frecvența genelor și proporțiile relative ale diferitelor genotipuri în interiorul unei populaţii, precum şi factorii care menţin sau modifică frecvenţa lor de la o generaţie la alta. Evaluarea acestor parametri este utilă pentru: - definirea structurii genetice caracteristice populaţiei respective, prin frecvenţa specifică a unor gene mutante şi boli genetice; originea şi diagnosticarea bolilor genetice într-o populaţie; calcularea riscului de apariţie în descendenţă a unor copii afectaţi; - aprecierea necesităţilor medico-socio-economice prin evaluarea frecvenţei genotipurilor anormale în populaţie; - evaluarea rentabilităţii programelor de depistare genetică într-o anumită populaţie etc. **Genetica populației umane** are multe elemente comune cu **epidemiologia** care studiază interrelaţiile dintre factorii genetici şi de mediu, determinante ale frecvenţei şi distribuţiei bolilor în colectivităţile umane. Cele două domenii formează împreună epidemiologia genetică, care se ocupă de bolile multifactoriale, frecvente în viaţa adultului.

Migraţiile unui grup etnic/populaţie dintr-o zonă geografică în alta şi căsătoriile mixte cu populaţia indigenă (cu o structură genetică diferită) pot modifica frecvenţele alelice în cele două populaţii. Se produce fenomenul de flux genic definit ca o difuziune lentă a genelor dincolo de barierele rasiale.

Geneticienii susţin că 70-80% din totalul genelor noi dintr-o populaţie sunt gene "imigrate".

De aceea, migraţia este considerată o sursă importantă de variaţii ereditare. Geneticienii speră să creieze teste genetice, pentru a putea stabili din ce ţară europeană provine o anumită persoană.

Harta, concepută în urma analizării mostrelor de ADN prelevate de la aproximativ 2.500 de persoane, arată că diferenţele genetice majore se află între popoarele nordice şi cele sudice.

12. Migraţiologia gender studiază motivaţia genurilor de a migra, accesul la informaţii despre migraţie, locuri de muncă, servicii financiare şi sociale, asistenţă pentru integrare sau reintegrare, modificările culturale de gen datorate migraţiunii, schimbarea rolurilor de gen şi a structurii familiei, impactul migraţiei asupra genurilor, gradele de vulnerabilitate şi risc de abuz pentru bărbaţi şi femei, impactul migraţiei asupra copiilor, adolescenţilor, femeilor, vulnerabilitatea acestora la trafic de fiinţe umane, discriminare şi marginalizare socială, abuz şi exploatare în timpul procesului de migraţie, dificultăţile şi expunerea la riscuri, în ce priveşte consumul de droguri, sarcinile timpurii, tulburările psiho-sociale şi comportamentul infracţional a copiilor rămaşi singuri acasă. În ţările de origine, remitenţele trimise de către migranţi asigură resurse suplimentare pentru educaţia şi sănătatea copiilor de acasă, dar lipsa părinţilor şi sarcinile sporite din gospodărie au efecte dăunătoare. Analiza de gen este importantă pentru a înţelege condiţiile, motivaţiile şi efectele migraţiei pentru bărbaţi, femei, băieţi, fete. Bărbaţii migranţi manifestă atitudini diferite, în migraţie, aplică strategiei şi potenţial de dezvoltare diferit faţă de femeile migrante. Genul este o perspectivă importantă pentru analiza migraţiei forţei de muncă, deoarece unele sectoare economice atrag mai mult lucrători femei (industria textilă, industria prelucrătoare şi serviciile de îngrijire), altele atrag mai mult lucrători bărbaţi (construcţiile). Solicitările lucrătorilor de diverse genuri influenţează profilurile migranţilor şi condiţiile de migraţie.

13. Abordarea etnografică tratează influenţa culturii, obiceiurilor, religiei, conceptelor ideologice, ale migranţilor asupra securităţii comunităţilor sociale şi biologice în care au migrat. ştiinţă care clasifică popoarele lumii, studiază compoziţia, originea şi răspândirea lor, urmăreşte evoluţia culturii lor materiale şi spirituale, moravurile şi particularităţile felului lor de viaţă, legăturile cultural-istorice reciproce etc. Problemele şi manifestările instrăinării etnice – pierderea caracterului naţional**,** cauzată de *dificultăţile de adaptarea individuală la noul spaţiu socio-cultura*l; - este invers proporţională cu procesul de integrare a individului; - *conflictul identităţii individuale* cauzat de pierderea valorilor de autoidentitate personală; - acţionează ca parte sau ca urmare a nesoluţionării izolării culturale, singularităţii; - *amplifică distanţa emoţională faţă de noul mediu social şi cultural*, manifestările aspiraţiilor individualiste de a fi independent, autonom; - *provoacă daune grave sănătăţii psihice* a migrantului, dezvoltându-i anxietate, singurătate, lipsă de perspective, depresie, închistare, izolare de mediul înconjurător; - *se caracterizează prin sentimente nostalgice după identitatea sa etnică*; - *manifestă tendinţe duşmănoase faţă de reprezentanţii altor etniii*, dezvoltând comportamente deviante; - se agreavează pe un fond de nemulţumire individuală faţă de locul său de muncă, relaţii, salarizare; - proces cultural firesc, adaptării, autorealizării, depăşirii distanţelor socio-culturale de către migrant în condiţiile noului mediu de viaţă. Cunoaşterea etnografică contribuie la înţelegerea mai bună a condiţiilor de existenţă umană.

14. Abordarea culturologică se centrează pe studierea migranţilor ca fiinţe culturale, conştient umane. Apropierea culturii migranţilor de cultura comunităţilor gazdă, conştientizarea valorilor culturale, studierea modului şi a proceselor de asimilaţie culturală**.** Efectele migraţiei asupra sistemelor culturale. Fenomenul şi formele de aculturaţie.

15. Migraţiologia de mediu /(refugiaţii de mediu) abordează factorii de mediu, riscurile, pericolele şi efectele acestora asupra fenomenului migratoriu. Încălzirea globală, ridicarea nivelului mărilor, riscuri /hazarde naturale: ***schimbările climatice*** (cicloane, furtuni, tornade, seceta, inundaţii, îngheţ, avalanşe), ***poluarea mediului*** (deşertificare, defrişarea pădurilor, eroziunea solului), ***cutremure şi erupţii*** vulcanice, ***riscuri geomorfologice*** (alunecări de teren, tasări de teren, prăbuşiri de teren), ***riscuri cosmice*** (căderi de obiecte din atmosferă (cosmos), asteroizi, comete), ***riscuri biologice*** (epidemii, invazii ale insectelor, epizootii, zoonoze), ***riscuri tehnologice şi industriale*** (hazarde antropice: accidente datorate muniţiei neexplodate sau armelor artizanale, accidente nucleare, chimice, biologice, accidentele căilor de comunicaţii, incendii de proporţii, scufundarea navelor, riscuri sociale (eşecul utilităţilor publice, avarii la construcţii hidrotehnice, accidente subterane, prăbuşiri ale unor construcţii, instalaţii sau amenajări; riscuri de securitate fizică, riscuri politice, riscuri informatice, riscuri financiare şi economice, conflicte sociale, etnice, religioase, militare, războaie, terorisme, criminalitatea şi consumul de droguri) etc., generează

oamenilor insecuritate, sărăcie extremă, disperare, condiționând migrația cu dislocări masive de populații (etnice, religioase) și militare, manifestarea, cauzele și soluționarea lor.
Conflictele sociale se pot datora lipsei locurilor de muncă, inegalităţi economice, concurenţei pentru resursele naturale, rasismului contemporan, opiniei publice, dezbaterilor politice și mass-media, xenofobiei discriminării (non-naționalilor) imigranți, protecției nesatisfăcătoare a migranților, refugiaților și al persoanelor strămutate intern.
Deplasările de populație cauzate de factori de mediu pot fi interne și externe. **OIM (Organizația Internațională pentru Migrație)** prezintă următoarea definiție: „Migranții de mediu sunt persoane sau grupuri de persoane, ale căror vieți sau condiții de viață sunt afectate de schimbări bruște sau progresive de mediu, sunt obligate să-și părăsească domiciliul, sau aleg să și-l părăsească, temporar sau permanent, și care se mută fie pe teritoriul țării de origine, fie în străinătate. http://www.socioblog.ro/2016/03/18/puncte-de-vedere-despre-migratia-de-mediu/

16. Filosofia socială a globalizării – mondializarea studiază condiţia omului ca fiinţă culturală în cadrul procesului istoric al globalizării în termenii libertăţii, democraţiei şi toleranţei; conexiunea între identitatea culturală și globalizare; difuziunea liberă a valorilor în beneficiul condiţiei umane; respectul pentru demnitatea umană, principiile morale, originea, natura, esenţa, dezvoltarea şi conţinutul lor, ansamblul de reguli, valori şi norme morale care reglementează comportamentul persoanelor în societate sau/și determină obligaţiile acestora, standardele sau normele morale în societatea globalistă, etica în afaceri la nivel individual, corporaţional (organizaţional), naţional, cultural, internaţional, migrația și procesele migraționale în condițiile globalizării. Anume filosofia globalizării oferă posibilitatea dezvoltării principiilor metodologice pentru studierea mișcărilor sociale. Studierea social-filosofică constituie baza teoretică pentru diferite interpretări și atitudini privind mobilitatea și migrația populațiilor.
Filosofia globalizării studiază societatea globală în toate formele ei interne de manifestare, legăturile între componentele sistemului social global, formulează principiile fundamentale particulare, pe baza cărora acționează în întreg sistemul relațiilor sociale globale. Analiza raporturilor dintre comucare, cultură și spațiu public, condiționarea socială a întregului sistem de relații sociale și raporturi insituționale, statale, suprastatale și internaționale, determină social, la scară globală un nou tip de conștiință, o conștiină globală. Filosofia globalizării dezvoltă principiile de bază ale politicii globaliste.

17. Psihologia migrațiologică studiază personalitatea și procesele psihice ale migranților, fenomenele ”șocului cultural”, distanța dintre cultura populației indigene și a diferitor etnii de migranți. Performanțele, voința, atitudinea, specificul manifestărilor comportamentale individuale și de grup ale unui anumit grup etnic de migranți, comportamentele migranților în diferite situații de stres și disstres, capacitatea și modul de a ieși din situații dificile, capacitatea de comunicare, învățare, adaptare, acomodare, conformism, de planificare a vieții, problemele psihologice interelaționale dintre diferite etnii de migranți și populația indigenă. Conflictele individuale și de grup, medierea acestora. Comunicativitatea, sociabilitatea, motivația individuală și de grup, relațiile, percepția, opinia, toleranța, satisfacția, socializarea, integrarea migranților etc. (А.С. Баронин, Д. Бери, С.М. Хенкин, М.М. Лебедева, Т.Г. Стефаненко).

Evaluare:

1. Definiți, ce reprezintă populația?
2. Explicați deosebirile dintre sistemele sociale închise de sistemele sociale deschise, în contextul mobilității populației?
3. Prin ce se deosebește dinamica naturală de dinamica mecanică și migratorie a populației?
4. Concretizați definirea migrației populației?
5. Explicați definițiile migrației în context interdisciplinar.
6. Cum este definită migrația de OIM – Organizația Internațională a Migrației?
7. Prin ce se explică caracterul interdisciplinar al migrațiologiei?

8. De ce migraţiologia reprezintă o ştiinţă independentă, academică?
9. Care este aportul savanţilor Hoffmann-Nowotny H. J. M. Denisenko, B. Horeev şi V. Ionţev în dezvoltarea migraţiologiei ca ştiinţă?
10. Care din abordările de bază în studierea migraţiei, prezentate de către savanţii ruşi, după părerea Dvs. au o valoarea aplicatică mai mare în activitatea de lucru a asistentului social, cu persoanele migrante? Argumentaţi de ce?

Teme meditative:

1. Selectaţi din text esenţa abordărilor de bază în studierea migraţiei, în opinia savanţilor Кузьмин А. И. şi Ионцев В. А., completând conţinutul tabelului de mai jos:

Abordările de bază privind studierea migraţiologiei ca ştiinţă	
А. И. Кузьмин – 7 abordări de bază:	
1. Abordarea demografică...	
2...	
В. А. Ионцев + 10 abordări de bază:	
8. Abordarea geografică ...	
9....	
...	

2. Care din abordările de bază în studierea migraţiei, prezentate de către savanţii ruşi, după părerea Dvs. au o valoarea aplicatică mai mare în activitatea de lucru şi de cercetare a asistentului social, cu persoanele migrante? Argumentaţi în scris, de ce?

Abordări de bază	Activitatea de lucru cu persoanele migrante	Argumente	Activitatea de cercetare	Argumente

3. Alcătuiţi un rezumat al conţinutului temei respective studiate.

Bibliografie:

1. Bari I., Globalizare şi probleme globale, Bucureşti, Editura Economică, 2001.

2. Денисенко М. Б.; Ионцев В. А.; Хореев Б. С. Миграциология: учеб. пособие. Москва: МГУ, 1989. 96 с.

9. Massey D. ş.a. Return to Atzlan: The Social Process of International Migration from Western Mexico. University of California Press, Berkeley, USA, 1987. 224 p.

10. Международная миграция: Каир+10 / Гл. ред. В. А. Ионцев. - М.: МАКС Пресс, 2004.

11. Piore M. J. Birds of Passage: Migrant Labour and Industrial Society. UK: Cambridge University Press, 1979. 263 p.

12. Petersen W. A General Typology of Migration // American Sociological Review. 23 (3), June. 1958.

13. Sjaastad L. A. The Costs and Returns of Human Migration. În: The Journal of Political Economy, 1962, nr. 5. Vol. 70, p. 83. p. 80 -93.

14. Simon J.; Akbari A. Determinants of Welfare Payment Use by Immigrants and Natives in the United States and Canada. In: Immigrants and Immigration Policy: Individual Skills, Family Ties, and Group Identities. Greenwich, 1996, p. 79-102.

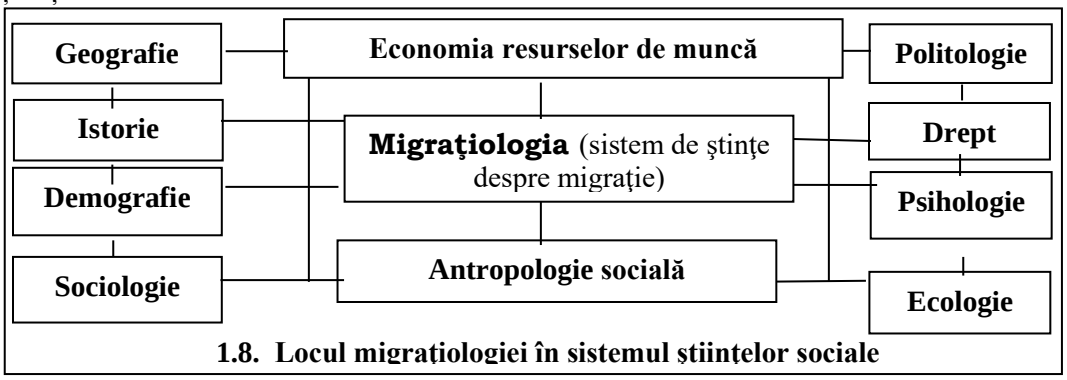
Tema 1.3. METODOLOGIA MIGRAȚIOLOGIEI.

Sumar:

1. Obiectul de stidiu și obiectivele migrațiologiei.
2. Domenii de cercetare și obiectul cercetării.
3. Metode de analiză a migrațiunii.

1. OBIECTUL DE STUDIU al MIGRAȚIOLOGIEI.

Migraţiunea influenţează diferite aspecte ale vieţii economice, sociale, politice, culturale etc. Anterior, de studierea fenomenului migraţional era preocupată sociologia. Cu timpul, cercetările migraţiei au atras noi abordări metodologice, în mod tradiţional, inerente şi altor discipline conexe (demografie, antropologie, etnologie, politologie, drept economie, etc.). Necătând la abordarea interdisciplinară a migraţiei, autorii diferitor state (Hollifield James F., Sjaastad Gustav Adolf, Portes A., Brettell C., Gershuny, francezul Dulles John Foster, Воробьева О.Д., Юськив Б.,, Ямзин И.Л., Вощинин В.П., etc., sunt de părere, că, migraţiologia este o ştiinţă socială independentă, din care se desprind mai multe domenii ale științelor conexe.

1.8. Locul migraţiologiei în sistemul ştiinţelor sociale

La finele secolului al XX-lea, cercetătorii ruşi M. Denisenko, B. Horeev şi V. Ionţev au elaborat *conceptul de migraţiologie*, care constă în elaborarea unei teorii unice privind migraţia populaţiei, ce se bazează pe abordarea complexă în cercetarea ei şi pe legea circulaţiei populaţiei, conform căreia circulaţia migraţionistă se amplifică odată cu progresul societăţii şi se transformă într-o necesitate social-economică.

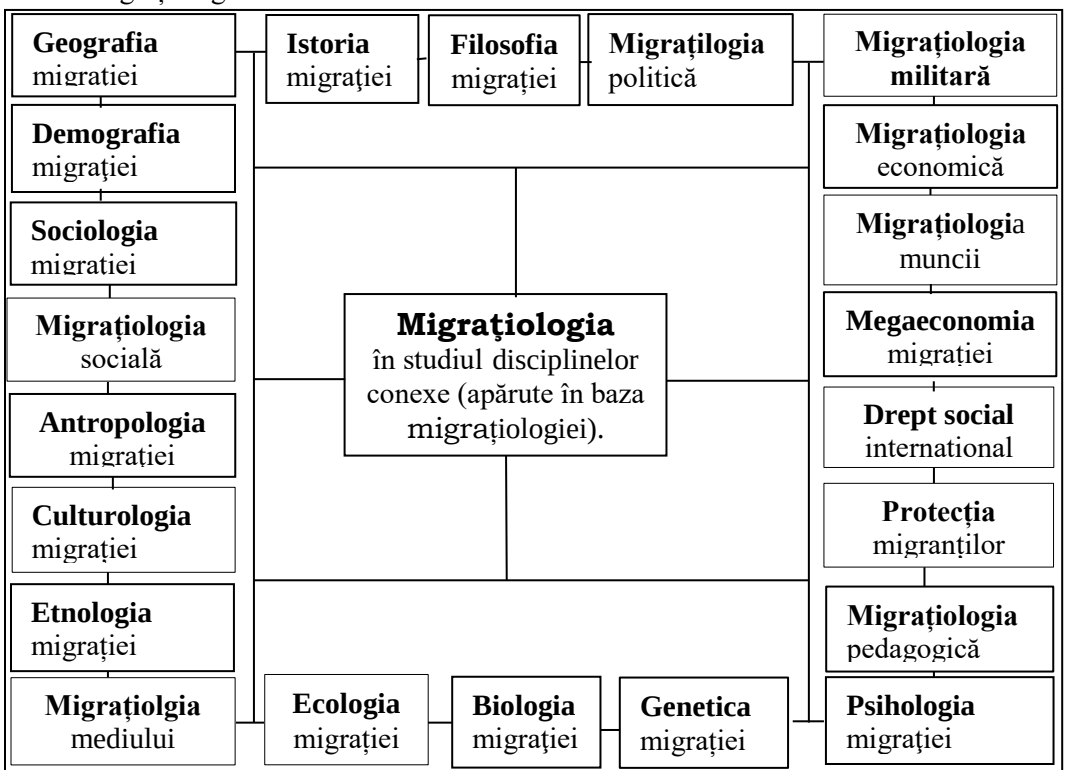
În dezvoltarea migraţiologiei, se desprind mai multe etape, care oglindesc instituirea migraţiologiei ca ştiinţă, nivelul general de dezvoltare a cunoştinţelor ştiinţifice în domeniul ştiinţelor sociale, formarea instituțională, schimbarea paradigmelor prioritare de bază (Переведенцев В. И., 1997, p.1-28; Hoffmann-Nowotny H. J., 1988).

Migraţiologia examinează toate tipurile şi formele de migraţie internă şi internaţională la nivel microeconomic, mezoeconomic şi macroeconomic (Денисенко М. Б.; Ионцев, В. А.; Хореев, Б. С. *Миграциология*: *учеб. пособие*. Москва: МГУ, 1989. 96 с.). Datorită semnificației speciale a problemelor politice, economice și sociale acute cu impact declanşator asupra migraţiei, cercetările migraţiologiei sunt adeseori ideologizate, iar

organizarea instituţiilor ştiinţifice, în mare măsură, sunt expuse pieței concurențiale și a concursului de împrejurări.

Procesul de aprofundare a cunoştinţelor despre populaţie, migraţiune şi procese migraţionale contribuie la relaţia de interacţiune a diferitor domenii de ştiinţă: istorie, drept, politologie, economie, demografie, geografie, sociologie, etnografie, antropologie, etc., care în ansamblul lor de studiere fragmentară a migraţiunii, se integrează într-o singură ştiinţă independentă, de sine stătătoare – migraţiologie. Migraţiologia interacţionează cu alte ştiinţe sociale, folosind abordările lor metodologice, metodele, datele lor dobândite. De aici, sistemul de idei şi cunoştinţe despre migraţie sau permutarea persoanelor, distinge, migrațiologia de alte ştiinţe.

Procesului de adâncire a cunoștințelor despre populație, migrație și procese migraționiste se datorează corelației cu disciplinele preocupate de unele aspecte ale studierii migrației: istorie, politologie, economie, sociologie, geografie, etnografie, antropologie și alte discipline, care în ansamblul lor se integrează într-o unică disciplină, independentă, numită migrațiologie.

1.9. Migrațiologia în studiul științelor conexe

Problema migraţiei are un caracter universal, interdisciplinar, reflectat în apariţia noilor discipline: sociologia migraţiei, psihologia migraţiei etc. Astfel, migraţiologia reprezintă un domeniu ştiinţific de sinestătător, bazată pe teorii şi metode specifice, care tratează adecvat fenomenul universal al migraţiei și din care se disprind alte noi domenii științifice conexe (vezi figura de mai sus). Migrațiologia poate fi abordată în sens larg şi îngust. **În sens larg**, migraţiologia (din lat. migratio-deplasare, logos – ştiinţă), este ştiinţa despre legităţile de formare şi realizare a mobilităţii sau a strămutării oamenilor în noile

locuri de reşedinţă, cauzate de relaţiile social economice, şi de acomodare, integrare a migranţilor în noile condiţii naturale, fiziografice, politice, economice, demografice, etc.

Migraţiologia studiază însuşirile cantitative şi calitative (intenţiile, numărul, decontarea teritorială, durata de şedere sau de reşedinţă, starea civilă etc.), a migranţilor, cauzele şi efectele schimbărilor intervenite, elaborează recomandări pentru perfecţionarea reglamentărilor de stat în domeniul migraţiunii. **Migraţiologia se bazează şi** pe rezultatele activităţii practice de conducere, pe experienţa administrării organelor publice de stat centrale şi locale. **În sens îngust**, migraţiologia este **ştiinţa despre dezvoltarea legităţilor şi reglamentării de drept** a proceselor migraţionale **la nivel de stat**.

Obiectul de studiu al migraţiologiei îl constituie **mişcările migratorii ale populaţiilor (emigrarea şi imigrarea)**, studierea cărora se realizează prin intermediul metodelor calitative şi cantitative de cercetare, folosindu-se şi datele oferite de ştiinţele şi disciplinele sociale conexe: demografie, sociologie, drept, statistica migraţională, statistica populaţiilor, economie, psihologie, geografia populaţiilor.

Obiectul migraţiologiei, vizează ***şi*** studierea legităţilor şi regularităţilor aspectelor specifice de supraveţuire, acomodare, integrare, autorealizare în noul loc de reşedinţă şi în noile condiţii de trai (Денисенко М. Б., Ионцев В. А., Хорев Б. С., 1989).

Obiectul de cercetare îl constituie **migrantul sau grupul de migranţi, populaţia migratoare** (dintr-o anumită localitate, regiune, ţară), purtător (ori) al unei anumite probleme sociale (interesele intră în contradicție cu instituțiile sociale ale statului, cauzând fenomenul social al migrației ”forțate”.

Principalele obiective ale migraţiologiei sunt:

- Clasificarea diferitor tipuri de migraţii; - Analiza particularităţilor circuitelor migraţionale contemporane, consecinţelor economice, politice legislative, de drepturi sociale; - Evidenţierea factorilor cauzali determinativi ai migraţiei şi a efectelor sociale declanşate; - elaborarea şi perfecţionarea metodelor de cercetare, evidență, reglare și gestionare a migrației la nivel nivel global, regional și naţional.

2. DOMENII de CERCETARE. OBIECTUL CERCETĂRII.

Domeniile de cercetare ale migrației sunt destul de vaste, incluzând variate direcții de studiere, cum ar fi: • ***mobilitatea migrației*** populației în diferite grupuri sociale; • ***impactul mobilității teritoriale asupra individului sau grupului***, asupra statutului social (schimbul profesiei, noua poziție socială, noile roluri, funcții etc.) în noile condiții ale țării gazdă; • ***caracteristicile generale și specifice ale comportamentelor migranților***, mecanismele sociale de gestionare a lor; • ***legitățile specifice*** de desfășurare a proceselor migraționale; • ***dinamica montărilor și a reprezentărilor individuale, preferințelor*** subconștiente, comportamentele potențialilor migranți; • ***influența mediului social vechi și nou, grupurilor*** de referință ***asupra comportamentelor*** migrantului și a grupurilor sociale; • ***interesele, așteptările indivizilor și grupurilor sociale privind schimbarea domiciliului*** și confirmarea acestora în realitate; • ***măsura mobilității predeterminată de originea socială, educație, statutul*** social și național; • ***integrarea socială și etnică, adaptarea migranților în condițiile noii societăți*** (tendința de învățare, însușire și de vorbire a limbii băștinașilor), căsătoriile în mediul imigrat, formarea diasporelor în diferite grupuri social-etnice, auto-identificarea, inclusiv și cea națională, căile posibile de dezvoltare și asimilare culturală și

etnică a imigranților; • preferințele politice și poziția politică a migranților; • ***problemele de naționalitate, naționalism, sursele și baza conflictelor sociale*** și social-psihologice. În conformitate cu scopul cercetării se deosebesc ***probleme gnosiologice*** (logic-cognitive) și de natură materială. ***Problemele gnosiologice sunt probleme cauzate de insuficiența sau lipsa cunoștințelor, tendințelor importante de schimbare a funcțiilor în gestionarea fenomenelor și proceselor sociale.*** DE: dificultățile de angajare în muncă a migranților țin de lipsa informației necesare privind piața muncii și ofertele ei. *Poziția, statutul migrantului în țara gazdă și cea de origine, prezintă unele dintre problemele gnosiologice de cercetare*. Adesea, o persoană nu are un status social perfect omogen, diferența dintre o poziție înaltă pe scala educațională și una modestă pe cea ocupațională.

Inconsistența de status influențează prestigiul social, parcursul individual şi nivelul de integrare a migrantului în societate. M. Hartman, 1974 susține că inconsistența de status nu reflectă multidimensionalitatea spațială şi temporală specifică sistemului mondial, fiind mărginite de un context social limitat. Un migrant, de exemplu, se mişcă între două sau mai multe spaţii sociale şi se supune unor modele de stratificare sau unor scale de prestigiu distincte în funcţie de poziţiile deţinute în ţara de origine şi în societatea gazdă. *Mobilitatea socială ascendentă sau descendentă influențează poziționarea migrantului în societatea gazdă şi în comunitatea de origine*. Evoluţia mediului economic și politico-social, instituţiile sociale sau simple întâmplări marchează destinele migranților şi influenţează procesul de migraţie.

Problemele materiale sunt cauzate de contradicțiile dintre interesele unui anumit grup social (pătură, clasă socială) și instituțiile sociale, ca imbolt, factori de ”împingere” a anumitei categorii de populație la anumite acțiuni de imigrare, care destabilizează viața lor. Ca exemplu tipic pot servi contradicțiile dintre serviciile sociale urbane și rurale, necorespunderea lor normelor legislative, cerințelor naționale sau europene privind gestionarea proceselor migraționale teritoriale la diferite nivele de conducere. Alt exemplu ar fi, *contradicțiile dintre diferite grupuri sociale din societate, dintre refugiați și o parte din populația locală primitoare, care consideră, că fiecare popor trebuie să locuiască pe teritoriul țării lor, indiferent de condițiile vieții sociale cu care se confruntă, ce-i face să caute refugiu în alte state străine*.

Migrațiologia interacționează cu alte științe, folosind abordările lor metodologice, metodele de cercetare, datele lor obținute. În opinia autorului român, Popescu-Neveanu, ***metoda de cercetare, reprezintă calea, itinerarul, traseul, structura de ordine sau „programul” după care se reglează acțiunile intelectuale și practice cu scopul de a “atinge un rezultat determinat***. Având propriile sale metode de cercetare, ***migrațiologia studiază legitățile*** de formare (proiectare) a intenției populației de a migra, modul lor de deplasare dobândirea noului statut de cetățenie legală în locurile de decontare.

3. METODE de ANALIZĂ a MIGRAȚIOLOGIEI.

Migrațiologia folosește un set de metode și procedee generale, universale (peste 3000), valabile tuturor ştiinţelor, cum ar fi: documentarea, observaţia, metoda inductiv-deductivă, metodele statistice şi matematice, comparaţia, clasificarea, analiza şi sinteza, metoda monografică, modelarea matematică, simularea, analiza sistemică, metoda

experimentală, studiul de caz, metoda tipologică, etc., metode cu caracter specific, centrate pe studierea obiectului de studiu.

1.6. Unele metode (m.) frecvent utilizate în migrațiologie		
Metode (m) universale	**Metode matematice**	**Metode demografice**
m. observația; m. testelor; m. interviul; ancheta; m. SWOT m. sondajul; m. istorică; m. biografică, m. analizei, sintezei; m. inductiv-deductivă; m. PERT; m. comparativă; m. clasificării etc.	m. matematică; m. bonitarea; m. cost-beneficiu, m. modelarea m. analiza factorială; m. componentelor; m. analizele economice; m. matematico-statistice; m. arborelui etc.	m. registrelor de populație m. statistică a stării civile; m. anchetelor demografice; m. recensământului, m. monografiilor demografice; etc.
Metode geografice m. topografică; m. cartografică, m. informaționale, m. cartograme; m. sistemelor tehnologice geografice m. modelării, etc.		
Metode specifice migrațiologiei		
m. documentară; m. analizei rețelelor sociale; m. scenariilor cu și fără migrație; m. case work; m. analizei traiectorie a migrației; m. bivariată sau bispațială; m genealogică a migrației; m. scala remitențelor și a resurselor familiei; m. studiul de caz; m. experimentală, etc.		

Nu întotdeauna metodologia folosită în studierea migraţiei s-a adaptat diversităţii terenurilor de cercetare.

Cercetările pot avea teme extrem de diferite, tratând subiecte precum: încorporare socială, participare politică şi asociaţii ale migranţilor, gen şi migraţie, analiza migraţiei femeilor şi a relaţiilor de gen, migraţie iregulară, transnaţionalism, migraţie şi etnicitate, migraţie şi dezvoltare, etc. Toate însă trebuie să discute în mod special metodologia de cercetare utilizată.

Trei metode pot fi în special discutate: **etnografia multipoziționată** (multi-sited ethnography, Marcus 1995), **studiul de caz extins** (extended case method, Burawoy 2000), **rolul biografiei migranţilor** în analiza migraţiei (Brettell 2003).

Metoda studiul documentelor se deosebește de analiza documentelor, care este o metodă de analiză a datelor.

Studiul documentelor este o metodă non-experimentală de colectare a datelor, foarte utilă pentru investigarea fenomenelor care se desfăşoară pe scară largă, uneori la scara întregii societăţi. Studiul documentelor este una dintre cele mai efective și utilizate metode universale de cercetare.

Documentarea este atât o metodă distinctă de evaluare a clientului, cât şi un proces care se desfăşoară pe toată perioada de instrumentare a cazului. Spre deosebire de celelalte metode de evaluare şi intervenţie, documentarea se realizează numai de către cercetător care stabileşte un plan de documentare ce cuprinde resursele cheie din sistemul client care pot oferi informaţii relevante despre acesta. Ex.: pentru un imigrant care urmează a fi integrat pe piața muncii, planul de documentare presupune înregistrarea unor informaţii privind datele de identificare ale imigrantului, vârsta, sexul, etnia, religia, durata de ședere, studiile, profesia de bază, alte capacități profesionale, nivelul de cunoaștere a limbii naționale, starea materială, starea civilă, documente medicale privind starea de sănătate, date despre familie, copii, cerința de integrare a familiei, problemele cu care se confruntă în țara de origine (motivele migrației), statutul social și profesional, amplasarea teritorială în țara gazdă, locul nou de muncă, problemele cu care se confruntă la noul loc de muncă în țara

gazdă etc. Informația documentară poate fi acumulată în cadrul instituțiilor de resort: MAI, ICNUR, MMPSFC etc.

Se cunosc mai multe clasificări ale documentelor ce urmează a fi studiate.

1.7. Clasificarea documentelor	
Criterii	**Tipuri de documente**
După statut	- oficiale (legi, hotărâri, protocoale reuniuni, rapoarte statistice, arhivă etc.); - neoficiale (scrisori, jurnale zilnice, materiale de reanaliză elaborate de către cercetător, video filme ale amatorilor etc.).
După gradul de personificare a documentelor	- personale (documente de autor: autobiografii, schițe, articole, jurnal zilnic, scrisori, documente referitoare la o anumită persoană: formular de lectură din bibliotecă, caracteristica de afacere, istoria bolii, etc.);- documente impersonale (nu au un anumit autor și nu se referă la o persoană concretă); - materiale statistice, protocoale, legi, rapoarte, informații financiare etc.
După situația de elaborare a documentelor	- intenționate, utilizate de cercetător în realizarea cercetării (documente specifice: compuneri, biografii, eseuri, memuare etc; - naturale – toate celelalte documente existente în societate, care ”deservesc”, însoțesc viața cotidiană.
În funcție de purtătorul de informație: - scrise (toate tipurile de produse tipărite și scrise de mâină); - iconografice (video, filme, fotografii, picturi, gravuri etc.); - fonetice (radio, casete, înregistrări, etc.).	

Esența documentării constă în selectarea datelor și informațiilor necesare soluționării anumitor probleme de cercetare accesibile, prin intermediul observării directe, consultării bibliografiei, rapoartelor de cercetare a unui domeniu studiat anterior. Documentele sociale aplicate în migrațiologie, sociologie, antropologie, demografie, istorie, psihologie, ştiintele juridice, administrative etc. În funcţie de modul de valorificare, documentele vor fi utilizate ca sursă principală de informaţii sau, complementar, alături de alte metode şi tehnici. Studiul documentelor servește și la compararea diferitor culturi, etnii privind formarea cuplurilor, distribuirea bugetelor, creșterea copiilor, relațiile parentale, soluționarea conflictelor maritale, sinuciderea, sănătatea mentală, mobilitatea etc. Metoda presupune asamblarea unor date culese de alţii. **Irving Janis** aplicând această metodă a arătat că grupurile de decizie foarte coezive din jurul unor politicieni pot lua decizii greşite din cauza fenomenului de gândire de grup. Janis şi-a construit teoria pe baza unor texte biografice, a stenogramelor şedinţelor de consiliu şi a articolelor din presă. Faptul că datele au fost strînse de alţii şi raportate în documentele la care are acces cercetătorul, face ca el să nu aibă un control asupra colectării propriu-zise a datelor. Documentele prezentate cercetătorului pot reflecta o opţiune a celui care le-a strâns.

Metoda analizei şi sintezei este o metodă compusă ce are la bază analiza şi sinteza. Metoda analizei presupune descompunerea obiectelor, fenomenelor şi proceselor studiate în părţile lor componente pentru observarea cunoaşterea detaliată a caracteristicilor şi funcţiilor pe care le au. Modalităţile analizei sunt multiple: observarea, experimentul, deducţia, analogia, apelul la ele fiind dictat de starea comunităţii respective. Analiza de sistem presupune dobândirea de informaţii asupra intrărilor, stărilor şi ieşirilor sistemului, precum şi asupra relaţiilor dintre acestea. **Metoda sintezei** presupune integrarea mentală a părţilor obiectului descompus iniţial prin analiză în părţi componente, în contextul sistemului din care fac parte. **Metoda maieutică** - „arta moşitului” sau metoda inductiv-deductivă, metodă prin care se urmăreste ajungerea la adevăr pe calea discuţiilor şi a dialogului. Teza lui Socrate: „Ştiu că nu ştiu nimic". **Metoda inductiv-deductivă**

presupune cunoaşterea realităţii migrației prin studiul singularului (inducției), de la generalizări inductive în cunoaşterea singularului, realizând deducții prin inducţie.

Metoda scala remitențelor și distribuirii resurselor familiei, evaluează modul de gestionare a remitențelor și de administrare a resurselor familiei (timp, bani, energie) în concordantă cu nevoile familiei dar și cu ale fiecărui membru în parte. Fiecare item din scală este punctat pe o scară de la 1 la 5 (de la insuficient spre destul de suficient). Cu cât punctajul este mai mare, cu atât banii din remitențele primite satisfac necesitățile familiei. Dacă scala ”nu mă privește” este notată cu semnul ”x”, atunci celelalte scale orizontale, respective întrebării date, nu se mai notează.

În ce masură remitențele primite sunt suficiente (S) pentru cheltuielile suportate? Punctaj:	Nu mă privește	Insuficiente	Uneori S	S f. puțin	S	Destul de S
	0	1	2	3	4	5
Cheltuieli pt mâncare - 4 mese pe zi						
Bani pt studiile copiilor				x		
Bani pt a cumpăra (construi) casă, apartament				x		
Bani pentru a iniția o afacere		x				
Cheltuieli pentru gaze, servicii comunale, electricitate, încălzire						
Cheltuieli pentru procurarea mobi lierului, reparație, recon strucții, construcții			x			
Cheltuieli pentru. gospodărie					x	
Cheltuieli pentru îngrijire medicală				x		
Bani suficienți ptru haine, încălțăminte					x	
Cheltuieli pentru. transport						
Cheltuieli pentru rețelele internet						
Cheltuieli pentru telefon, telefonie mobilă						
Cheltuieli pentru odihnă: teatru, cinema, concerte			x			
Cheltuieli pentru odihnă: la munte, mare, călătorii					x	
Bani de buzunar pentru copii, Dvs.					x	
Cheltuieli pentru susținerea părinților bătrâni			x			
Alte cheltuieli neprevăzute				x		
Timp suficient pentru odihnă		x				
Timp acordat pentru copii			x			
Timp acordat pentru părinții bătrâni	x					
Timp acordat pentru soț/ partener /prieten					x	
Timp acordat pentru reuniuni familiale				x		
Timp pentru dvs. înșivă		x				
Numărul de membri din familie. Din aceștia:						
În vârstă de până la 40 de ani						
În vârstă de la 41 la 57 ani						
În vârstă de peste 57 ani						
Numărul de persoane din familie care lucrează în țara băștinașă						
Venitul total lunar al familiei care lucrează în țara băștinașă						
Numărul de copii în familie de vârsta 0-21 ani. Din aceștia:						
Numărul de copii cuprinși cu învățământul preuniversitar						
Numărul copiilor care învață în universitățile din țară						
Numărul de copii care își fac studiile peste hotarele țării						
Cine din familie e plecat la muncă în străinătate						

Date aproximative despre suma totală a remitențelor trimise lunar (se indică în scala respectivă)						

Exemplu: soțul/soția sau persoana adultă/ vârstnică (responsabilă de gospodăria familiei migrantului) este rugat(ă) să răspundă la întrebarea: "În ce măsură banii primiți din remitențe sunt suficienți (S) pentru (pt.) suportarea cheltuielilor familiei Dvs?".

Metoda observaţiei, constă în urmărirea sistematică a comportamentelor unei persoane migrante și a familiei acesteia, a problemelor cu care se confruntă, motivele ce-l face să migreze etc., pentru a sesiza aspectele sale caracteristice. A. Băban [3, p. 83] identifică scopurile observaţiei, menţionând că ele: • reflectă evenimente, acţiuni, norme şi valori; • descrie contextul şi persoanele observate pentru o mai bună înţelegere a ceea ce se întâmplă; • contextualizează social şi istoric evenimentele observate, pentru a fi corect înţelese; • permite înţelegerea fenomenului respectiv evitând utilizarea prematură a teoriei şi a conceptelor; • integrează evenimentul studiat în viaţa socială; • oferă un design de cercetare flexibil, pentru o investigare deschisă spre aspectele neaşteptate şi neprevăzute.

Observația poate fi directă (pe teren) sau **indirectă** (pe materiale cartografice) în scopul acumulării unor elemente calitative şi cantitative necesare investigăriii migrației. Caracteristica esenţială a observaţiei este caracterul său de nonintervenţie. Observatorul urmăreşte fluxul evenimentelor, fără să intervină pentru a le modifica. Observarea înseamnă şi activism, sistematizare, repetiţie, necesitând timp şi organizare, conform unui plan prestabilit. **Obesrvația experimentală sau de laborator este validă, în cazul în care**: • urmăreşte un număr determinat de comportamente ale migranților, definite în prealabil printr-un număr de categorii de observaţie; • urmăreşte respectivele comportamente în condiţii definite riguros în prealabil (condiții de control și experimentale/controlate); • orice schimbare neașteptată, în condiţiile de desfăşurare, e notată riguros; • categoriile de observaţie şi condiţiile sunt cuprinse într-un protocol de observaţie; • desfăşurarea comportamentelor cercetate e înregistrată riguros, într-o fişă de observaţie elaborată în prealabil; • e repetată, riguros în aceleaşi condiţii; • cercetătorul are o atitudine neutră, nu intervine în nici un fel în desfăşurarea acţiunilor observate.

Istoricul familiei este o metodă calitativă de cercetare, care se focusează asupra istoricului social al familiei, asemeni unei comunități locale a mai multor generații , desfășurate pe o perioadă mai îndelungată de timp. În cadrul acestei metode se analizează procesele sociale de mobilitate teritorială a membrilor familiei într-o dinamică îndelungată, transmiterea "capitalului cultural" și transformarea valorilor. Cercetarea istorică, constituie o tactică de cercetare calitativă, descriind experiența subiectivă, retrăirile, evenimentele istorice care au avut loc în anumite momente de timp, condiții social politice, economice, familiale, individuale etc. Interesul poate fi orientat asupra studierii formării mobilității locale sau a descrierii retrăirii unui eveniment sau proces istoric major (război, revoluție, catastrofă, represie etc.).

Metoda istorică, sau istoricul vieții (metoda biografică) este o metodă calitativă de colectare a datelor (informației) sociale primare, bazate pe studierea fenomenelor istorice, experienței de viață, în evoluția vieții migrantului (factorii cauzali economici, sociali, organizaționali, politici, care au determinat evoluția fenomenului

migrațional), înțelegerea caracteristicilor lor actuale, în decursul diferitor stadii de dezvoltare a idividului migrant.

Istoricul social are ca scop cunoaşterea evoluţiei problemei sociale a migrantului (diagnosticarea problemei) şi posibilitatea soluționării ei. Istoricul social trebuie să reflecte următoarele elemente: • Începutul (data, momentul, condițiile, cauzele) problemei cu care se confruntă migrantul; • Biografia clientului care poate evidenţia disfuncţii în procesul socializării lui; • Ciclul vieții familiale; • Istoricul ocupațional; • Istoricul mobilităţii clientului – demografic, geografic, social; • Date despre reţeaua de relaţii ale clientului/ genogramă şi ecomapă etc. **Sursele** frecvent utilizate în cadrul acestei metode servesc **documentele personale ale individului** (memorii, scrisori, notițe, jurnale etc.) sau materiale colectate din cadrul convorbirilor, interviurilor. Foarte rar, istoricul vieții descrie toate evenimentele vieții clientului. De obicei, o atenție deosebită se acordă aspectelor concrete sau stadiilor vieții – schimbarea locului de trai, cariera profesională, istoria dragostei, mariajului, relațiile interpersonale, condițiile materiale etc.

Cercetătorul folosește documentele scrise sau orale, povestite de către client sau membrii grupului social despre viața lor. Istoricul social constituie o parte integrantă a interviului terapeutic, centrat pe client, sarcină, grup de antrenament psiho-social în scopul exercitării intervenției socioterapeutice de consiliere.

Ca socioterapie de reinserţie socială, consilierea urmăreşte ameliorarea capacităţii de integrare a sistemului client, de restabilire a sistemelor afectate, de problema clientului în luarea deciziilor libere de către client, în coordonarea propriei evoluţii. Specificul consilierii constă în faptul că se lucrează cu probleme cărora clientul nu le poate face faţă datorită blocajelor interioare de natură cognitivă sau din cauza lipsei resurselor necesare.

Metoda casework are rădăcini comune cu metoda de lucrul individual cu situația clientului (case work), care se practică până în prezent în oferirea serviciilor sociale de adaptare a migrantului la condițiile sociale noi. Ca exemplu de aplicare a acestei metode în asistența socială, poate servi cercetarea colectivului profesional concret din cadrul serviciilor migraționale din regiune, localitate, care au anumite probleme în structura sa, cu impact asupra activității profesionale a specialiștilor din cadrul acestui serviciu. Metoda casework, este o strategie de intervenţie la nivel micro-social, având în atenţie migrantul şi mediul micro-social (familie, grupul de apartenenţă) la care acesta se raportează. **Scopul acestei metode** constă în sprijinirea clientului migrant sau a grupului de migranți, care se confruntă cu anumite probleme sociale de incluziune și adaptare. Intervenția psihosocială în contextul metodei casework, pune în aplicare două tipuri de intervenţie: 1. **Intervenţia directă**, centrată pe client, acordarea sprijinului psihologic, dezvoltîndu-se capacitatea înţelegerii de sine, ca premisă a refacerii capacităţii de funcţionare socială normală; 2. **Intervenţia indirectă**, - rezolvarea de probleme, centrată pe mediul exterior al clientului (familia, anturajul, grupul de apartenenţă, instituţii şi servicii sociale) vizînd construirea unor reţele de sprijin, rezolvarea de probleme, intervenţii la nivelul organismelor sociale.

Cercetătorul studiind documentele necesare, inițiind o serie de interviuri cu membrii colectivului și ducând observații asupra activității practice zilnice, asupra interelațiilor create dintre client și serviciul migrațional, formulează problema depistată și după o analiză

detaliată a situației cercetare înaintează recomandări de soluționare a problemei pentru a eficientiza optimal activitatea serviciului social.

Un alt exemplu de varietate a metodei casework este metoda etnografică, frecvent utilizată în studierea particularităților culturii naționale a refugiaților și migranților forțați. Aceste cercetări sunt orientate, spre depistarea asemănărilor generale a reprezentanților diferitor diaspore în scopul preîntâmpinării divergențelor și conflictelor interetnice.

Metoda experimentală presupune formularea de ipoteze (predicţii) pe baza cunoaşterii anterioare şi a observaţiilor întîmplătoare ori sistematice. Ipotezele sunt propoziţii formale despre factorii cauzali ai unui eveniment social ori comportament şi sunt formulate în aşa fel încît să poată fi testate. De exemplu, se poate lansează ipoteza că imigranții moldoveni din SUA, Anglia și Germania au o performanţă profesională mai înaltă față de imigranții moldoveni din Italia și Rusia.

Un experiment în domeniul migrațiologiei începe, cu formularea unei probleme, de obicei sub forma unei întrebări. Singura cerinţă pe care trebuie să o îndeplinească o astfel de problemă este aceea că ea trebuie să fie solvabilă - la întrebarea respectivă trebuie să se poată răspunde cu instrumentele pe care le are la îndemână cercetătorul. Momentul pozitiv este, că în situația experimentală, cercetătorul singur gestionează evenimentele și este capabil să afle interelația lor. Pentru a testa ipoteza, este necesară colectarea datelor, deoarece datele despre realitate sunt singurul criteriu.

Obiectul cercetării experimentale poate fi orice persoană, grup/grupuri de persoane, organizație, instituții, societatea în ansamblu sau mai multe țări. **Documentul metodic de bază este protocolul de cercetare** = descrierea completă şi raţional ştiinţifică a demersului unei cercetări experimentale. Natura problemei determină tipul participanţilor (subiecților). Oricare ar fi tipul participanţilor - vîrsta, sexul, etnia, statusul social, etc. - experimentatorul îi va repartiza în două sau mai multe grupuri. Participanții la experiment vor fi incluşi în grupuri în aşa fel încât grupurile să fie aproximativ echivalente la începutul experimentului. Acest lucru se realizează prin ***randomizare - repartizare la întâmplare.*** Apoi cercetătorul administrează un tratament experimental unuia sau unora din grupuri. Urmările acestui tratament experimental constituie ceea ce experimentatorul doreşte să evalueze sau să măsoare. Tratamentul experimental se aplică grupului experimental sau grupurilor experimentale. Grupul căruia nu i se aplică tratamentul experimental se numeşte grup de control. În multe cazuri nu se foloseşte grupul de control, ci două sau mai multe grupuri experimentale, cărora li se administrează tratamentul experimental în grade diferite. Studiind comportamentul participanţilor, cercetătorul caută să stabilească relaţii empirice între aspecte ale mediului şi aspecte ale comportamentului. Aceste relaţii pot fi ipoteze, teorii sau legi. Ele statuează că dacă o anumită caracteristică a mediului se schimbă, comportamentul se va schimba şi el.

Aspectul mediului, studiat experimental, depinde direct de experimentator şi care este manipulat de acesta prin intermediul tratamentului experimental se numeşte variabilă independentă. **Variabilă independentă** este orice variabilă care este investigată pentru a determina dacă şi în ce măsură influenţează comportamentul. Schimbarea în comportament ce rezultă din introducerea variabilei independente se numeşte variabilă dependentă.

Variabila dependentă constituie un aspect bine definit al comportamentului (un răspuns) ce poate fi măsurat de experimentator.

Termenul de variabilă desemnează orice aspect al mediului sau al comportamentului care-şi poate schimba valoarea. ***Variabila este orice poate asuma diferite valori numerice***. ***Experiment – reprezintă un studiu pilot a influenței unui singur factor (sau mai multor factori) asupra variabilei supuse cercetării***. Informația obținută din cadrul experimentului, poartă un sens nu atât de descriere cât de explicare, deoarece descoperă legăturile cauzale între particularitățile fenomenelor studiate. Etapa finală a metodei experimentale este explicaţia. Experimentatorul încearcă să explice ceea ce a găsit făcînd apel la o teorie mai generală.

Metoda matematică este cea mai adecvată metodă în studierea şi exprimarea dezvoltării populaţiei în ansamblu, în studierea și cunoașterea unui anumit aspect migrațional în elaborarea unor modele matematice ale acestora şi chiar prognoza dezvoltării lor viitoare. ***Metoda matematică este frecvent utilizată în analiza migrației***, apelându-se la un volum de date din ce în ce mai mare, calculate prin diferite formule de calcul matematic, nevoia de cuantificare fiind a stringentă.

Analiza factorială este o tehnică modernă statistico-matematică care permite reducerea datelor prin selectarea celor cu relevanţă sporită. Metoda determină factorii (variabilele) care pot explica evoluţia (variaţia) unor fenomene migraționale direct observabile (manifeste), corelaţiile şi intensitatea legăturii dintre ele. Metoda factorială **utilizează coeficienții de corelație** care constituie baza pentru analiza factorială. ***Analiza factorială se desfăşoară în două etape***: - 1. se realizează o evaluare a tuturor factorilor, evidenţiindu-se importanţa fiecăruia în întregul din care face parte; - 2. numită şi analiza factorială specifică, axată numai pe factorii determinanţi în ierarhizarea, clasificarea şi regionarea geografică a migrației. Supra sau subaprecierea, precum şi omiterea unor indicatori (factori) relevanţi în cadrul analizei factoriale, se produce în baza unor erori de selectare a acestora, conducând la concluzii eronate. ***Calitatea rezultatelor analizei factoriale este influenţată şi de numărul de indicatori utilizaţi şi factori analizaţi***. Cu cât numărul acestora luat în considerare este mai mare, cu atât este mai mică eroarea posibilă în finalizarea studiului respectiv. ***Utilizarea analizei factoriale se făce în combinație cu metoda bonitării***, prin evaluarea cantitativă şi calitativă a potenţialului factorilor naturali, sociali şi economici. *Noţiunea de „bonitare" vine de la latinescul „bonitas" care înseamnă apreciere sau evaluare*. Aşadar ***bonitarea cuprinde complexul de operaţiuni prin care se realizează aprecierea calităţii pe baza unor criterii stabilite; clasificare (ierarhizare) după calitate***. Alături de evaluarea cantitativă şi calitativă a potenţialului factorilor mediului natural (**bonitare naturală**) pot fi cuantificate costurile migrației, investiţiile în formarea forței de muncă și competitivitatea acesteia pe piața muncii interne și externe, ştiinţă, tehnică, financiare, etc. (**bonitare economică**), în vederea valorificării raționale şi cu maximă eficienţă economică a unui teritoriu considerat. ***În funcție de necesități bonitarea*** poate fi de ansamblu sau pentru fiecare factor în parte (migrația în ansamblu, imigrarea sau emigrarea, impactul demografic, politic, social, economic, cultural, etc.). *Bonitarea, este o operaţie complexă de cunoaştere aprofundată a însuşirilor şi condiţiilor mediului natural, social şi economic, se bazează pe o determinare parametrică a acţiunii factorilor şi*

condiţiilor, favorabilităţii şi al restrictivităţii acestora, cu impact asupra economiei, societăţii şi securităţii statului.

Exprimarea se face sub formă relativă în note şi clase de bonitate. Bonitarea se aplică sistematic pentru a răspunde exigenţelor schimbătoare ale timpului.

Metodele economice presupun ***proiectarea populaţiei în funcţie de factorii social economici***, deoarece aceştia influenţează evoluţia numărului şi structurii populaţiei. ***Metodele economice se aplică*** în special ***la nivel regional*** (pe unităţi administrative) unde corelaţia dintre populaţie şi dezvoltare se poate face mai uşor. Datorită corelaţiilor ce trebuie făcute între o multitudine de factori, acest gen de proiectări au un caracter complex, utilizarea lor întâmpinând o serie de dificultăţi, motiv ce explică utilizarea redusă a lor.

Metoda componentelor ***este cea mai importantă*** deoarece proiectarea populaţiei se realizează prin proiectarea subpopulaţilor pe diverse caracteristici: vârstă, sex, activă, urbană, rurală, etc. Această ***metodă presupune*** mai întâi ***proiectarea fenomenelor demografice*** (natalitate, mortalitate, migraţie), ca apoi aceasta să se facă pe subpopulaţii şi total populaţie. Cu cât perioadele de proiectare sunt mai scurte cu atât şi estimările vor fi mai exacte şi mai puţin afectate de erori.

Modelarea, ca metodă de cercetare, ***facilitează înţelegerea explicativă, cauzal-genetică şi corelativă a fenomenelor şi proceselor migraţionale geodemografice***. ***Modelarea constă în imitarea materială sau mentală a unui fenomen migraţional,*** reconstruindu-se traseele geografice circulatorii ale migrației, exprimate prin diagrame, cartograme, în baza cărora se pot proiecta principiile și politicile gestionării migrației. Rezultatele obţinute sunt mult mai apropiate de realitatea geografică şi reproduc în mod intuitiv (demonstrativ), simplificat aceste realităţi.

Metoda cartografică, permite ilustrarea variată a reprezentărilor fluxurilor migraționale, concentrarea acestora în spațiile geografice, interacţiunea evoluţiei spaţială sau temporală a acestora. Metoda cartografică aplică diferite profile, diagrame, cartograme, blocdiagrame, schiţe panoramice, hărți în efectuarea și prezentarea rezultatelor cercetării.

Informarea statistică presupune culegerea, prelucrarea, sistematizarea datelor din sursele de documentare. Se vor alege acele surse care sunt legate direct sau indirect de fenomenul studiat. În lucrarea finală datele nu vor apare în formă brută, ci prin reprezentări grafice şi cartografice, menţionânduse obligatoriu sursa datelor şi anul la care se referă. **Analiza datelor statistice** permite identificarea aspectelor calitative şi cantitative ale migrației populației, efectele economice, sociale și demografice, direcția gestionării migrației, politica, strategia legislația privind evoluța și perspectivele migrației.

Metoda analizei traiectorie a migrației analizează natura migrației, fazele traiectorii ale ei: păreri, supoziții, decizii, pregătirea, organizarea, imigrarea, sosirea la destinație, șederea, cazarea, integrarea, incorporarea. Migrarea sau reemigrarea repetată. Analiza traiectorie a migrației în context sistemic: în limitele cărui tip sistemic are loc mișcarea migratorie a migrantului? În limita sistemelor clasice: de tip postcolonial, lucrător/sclav migrant, traficant sau în sisteme noi de fluxuri migratorii regionale, globale.

Abordarea problemelor migrației se face în mod problematic la nivel național și mondial. **Abordarea problematică *presupune studierea*** migrației în dimensiunea sa globală, în timp ce abordarea regională presupune analiza migrației,

problemelor și efectelor ei economice, demografice, sociale, politice dintr-un teritoriu. În acest ultim caz delimitarea teritoriului se face pe baza mai multor criterii: administrative (țară, zonă de integrare, etc.), istorice (DE: RSSM în spațiul URSS, RM în spațiul UE, etc.), economico administrativă (regiune agrară, industrială, nucleu neoindustrial, etc.), fizico-geografică (Moldova de Nord, Centru, de Sud, etc.). În abordarea migrației la nivel mondial, analiza trebuie să insiste asupra caracteristicilor dezvoltării migrației mondiale, dinamica, intensitatea și complexitatea legăturilor economice generate de migrație asupra țărilor de origine și de destinație, tipologia ei, fluxurile, structura, direcția și formele specifice ale localizării, diferențierile în profil teritorial, beneficiile și costurile migrației, problemele generate de procesul migrației, gestionarea politică, strategică, juridică.

Un rol deosebit de important, atât din punct de vedre teoretic cât şi aplicativ, îl are ***identificarea beneficiilor și costurilor migrației asupra diferitor state cu economii dezvoltate***, *în curs de dezvoltare și slab dezvoltate, raportarea migrației la țara supusă cercetării, caracteristica calitativă și demografică a resurselor de muncă* (la moment prezent și viitor), în raport economic *agrar și industrial, consecinţele globalizării economice în profil teritorial datorate migrației, caracteristicile procesului de integrare economică, dinamica fluxurilor de investiții străine etc*.

În studiile migrației cercetătorul nu trebuie să se oprească doar asupra prezentării datelor cantitative, ci trebuie să surprindă fenomenele pe care le generează migrația în aspect economic, demografic, politic, istoric, etnic, religie, cultură, social la nivel de stat național, securitate de stat, la nivel de migrant, familie, copil, generație în creștere, etc.

Efectuarea analizei şi sintezei trebuie să plece de la obiectul migrațiologiei, care indiferent din ce unghi este analizat, necesită o analiză multilaterală, sistematică și integrată. Din studiul realizat trebuie să se reţină factorii directori în jurul cărora se polarizează toate celelalte fenomene studiate generate de politica economiei globale.

Informarea cartografică. Analiza fenomenelor reprezentate pe hartă permite obţinerea imaginii fluxurilor spaţiale ale migrației în raport cu nivelul dezvoltării economiei țărilor, într-o perioadă istorică de timp. ***Hărțile ajută la analiza cauzalității migrației,*** politicilor de gestionare, impactul migrației asupra țărilor cu nivel economic diferit de dezvoltare, precum şi la descifrarea raporturilor care se stabilesc între diferite state în politica globalistă.

Informarea electronică. Tehnicile moderne (internetul) pot fi utilizate pe larg pentru documentare, în accesarea datelor statistice, în realizarea studiilor privind migrația, consultarea informației în domeniu.

Evaluare:

1. Când și de către cine a fost lansat conceptul de migrațiologie?
2. Nominalizați care sunt disciplinele conexe, apărute în baza migrațiologiei.
3. De ce, problema migraţiei poartă un caracter universal, interdisciplinar?
4. Ce studiază migrațiologia (în sens larg și îngust)?
5. Care este obiectul de studiu al migrațiologiei?
6. Care este obiectul cercetării migrațiologiei?
7. Ce probleme studiază migrațiologia?
8. Numiți principalele obiective ale migraţiologiei.

9. Descrieți domeniile de cercetare ale migrațiologiei.
10. Numiți metodele calitative aplicate în migrațiologie.
11. Descrieți cele mai cunoscute metode calitative, aplicate în migrațiologie.
12. Ce reprezintă metoda de cercetare în migrațiologie, în opinia lui Popescu-Neveanu?
13. De ce migrațiologia reprezintă un sistem de științe despre migrație?
14. După ce criterii pot fi clasificate tipurile documente utilizate de cercetător în studierea migrantului și familiei acestuia?
15. Ce reprezintă metoda casework în migrațiologie?
16. Descrieți procesul de realizare a metodei experimentale, folosit în migrațiologie.
17. Explicați ce reprezintă bonitarea, ca metodă aplicată în migrațiologie.
18. Clasificați metodele studiate în metode de cercetare la nivel de migrant, la nivel de migrație regională, la nivel de țară.

Teme meditative:

1. Completați tabelul de mai jos:

Metodele frecvent utilizate în migrațiologie:	
Metode universale	
Metode demografice	
Metode geografice	
Metode specifice migrațiologiei	

2. Care din aceste metode de cercetare sunt cunoscute de Dvs.?
3. Care din metodele descrise sunt mai puțin cunoscute și necunoscute?
4. Descrieți un studiu de caz a unei persoane migrante, aplicând metodele de cercetare, folosite în migrațiologie. Prezentați studiul de caz în program Powr-Point.
5. Alcătuiți programul de cercetare a persoanei migrante, folosind metoda observației.
6. Modelați un caz imaginar, cu posibila migrare a unuia din membrii de familie, folosund metoda scalei remitențelor și distribuirii resurselor familiei. Argumentați modelul imaginativ pe care l-ați elaborat.

Bibliografie:

1. Bari I., Globalizare şi probleme globale, Bucureşti, Editura Economică, 2001.
2. Денисенко М. Б.; Ионцев, В. А.; Хореев, Б. С. Миграциология: учеб. пособие. Москва: Издательство МГУ, 1989. 96 с.
3. Massey Douglas S. International migration and economic development in comparative perspective. Population and Development Review 14, 1989, 383-414
4. Переведенцев В. И., 1997, p.1-28; Hoffmann-Nowotny H. J., 1988
5. Piore M. Birds of passage. Migrant labour and industrial societies. New York: Cambridge University Press. 1979
6. Republica Moldova-problemele migraţiei; Institutul Muncii al sindicatelor din Republica Moldova, Institutul muncii GSEE Grecia, Chişinău 2007.

7. Sistem metodologic de evaluare a impactului globalizării asupra migraţiei, coordonator Florina Bran, Bucureşti, 2004.

Tema 1.3.a. METODE CANTITATIVE DE CERCETARE A MIGRAȚIEI

Sumar:

1. Tipuri de indicatorii statistici.
2. Tipuri de mărimi
3. Surse de obținere a informației migraționlogice
4. Indicatorii de analiză a migrației
5. Indicatorii Profilului Migrațional Extins (PME) în Republica Moldova.
6. Lista de indicatori ai Profilului Migrațional Extins (PME)

1. TIPUI DE INDICATORI STATISTICI.

În analiza migrației se apelează la diferiți indicatori statistici. Indicator statistic – expresie numerică a unui fenomen, proces sau a unei categorii economico-sociale, definite în timp, spaţiu şi structură. Ex.: Numărul populaţiei R. Moldova (spaţiul) la data de 1.01.2018 (data), pe sexe (element de structură).

<table>
<tr><th colspan="4">1.10. Tipul indicatorilor statistici – clasificare:</th></tr>
<tr><td colspan="2">În dependență de data/perioada de referință</td><td colspan="2" rowspan="2">După modul de determinare:</td></tr>
<tr><td>Indicatori statistici de stoc (la anumită dată)</td><td>Indicatori statistici de flux (pe perioadă de timp)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Rezultatul unei numărări (ex. populația la recensământ la momentul de referin ță/ critic (ex. la 05.10.2004, or.00.00)</td><td colspan="2" rowspan="3">Indicatori primari – rezultatul măsurătorilor statistice exprimat în mărimi absolute (ex. numărul populației)
Indicatori derivaţi – obţinuţi în rezultatul prelucrării indicatorilor primari (ex. ponderea remitențelor în total venituri, rata sărăciei, etc.)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Rezultatul unei măsurări (ex. nr. de imig ranți veniți dintr-o anumită țară (regiune) într-o anumită perioadă de timp)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Rezultatul unui calcul asupra datelor obţinute dintr-o cercetare statistică (ex. venitul mediu pe persoană).</td></tr>
<tr><td colspan="2">Indicatori absoluţi (nr. femeilor și bărbaților). Caracteristică absoluți:</td><td rowspan="6">Indicatori relativi (% femeilor în totalul de populație).
Indicatori relativi - rezultatul comparării sub formă de raport a doi indicatori statistici</td><td rowspan="6">Indicatori exprimaţi sub formă de mărimi medii (ex. mărimea medie a transferurilor de peste hotare).</td></tr>
<tr><td colspan="2">Rezultatul măsurărilor directe;</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sunt exprimaţi în unităţi naturale (lei, $, unități, kg, m, t etc.);</td></tr>
<tr><td colspan="2">Agregarea directă poa te fi efectuată doar la nivelul grupelor omogene (ex. m^2 de ţesătură, bucăţi de confecţii, etc.);</td></tr>
<tr><td colspan="2">Agregarea grupelor eterogene se poate efectua doar prin coeficienţi de echivalenţă sau cu ajutorul unităţilor valorice;</td></tr>
<tr><td colspan="2">Constituie baza pentru determinarea indicatorilor derivaţi, exprimaţi în mărimi relative şi medii.</td></tr>
</table>

Datorită complexităţii sale, migraţia se cuantifică cu ajutorul unui sistem de indicatori statistici: **Rata de imigrare (ri)** într-o ţară arată ponderea imigranţilor în populaţia locală: **ri = I / Pi * 100%,** unde **ri** este **rata de imigrare, I –** numărul **imigranţilor, Pi** este numărul populaţiei în ţara **i.**

Rata de emigrare (re) într-o ţară arată ponderea emigranţilor în populaţia locală: **re = E / Pi * 100%,** unde **re** este rata de emigrare, **E –** numărul **emigranţilor, Pi** este numărul populaţiei în ţara **i.**

Rata migraţiei brute (RMB) se determină ca raport între numărul total al intrărilor şi ieşirilor dintr-o ţară şi numărul mediu al populaţiei din ţara respectivă, indicatorul măsoară intensitatea migraţiei: **RMB = (M / P), unde RMB este rata migraţiei brute, P –** numărul mediu al populaţiei din ţara respectivă,
M - numărul total al intrărilor şi ieşirilor dintr-o ţară într-o perioadă.

Rata migraţiei nete se determină ca **raport între soldul migrator** al unei ţări **şi numărul populaţiei locale**, arată cu câte procente s-a modificat numărul populaţiei ţării respective.

Presiunea de emigrare (Pei) în ţara **i** reprezintă cererea rezidenţilor pentru oportunităţi de plecare în altă ţară pentru o lungă perioadă de timp **(t):**

Pei = Nr. Persoanelor ce emigrează / Δt = E / Δt, unde **E –** numărul emigranţilor, iar **t** – perioada de timp.

Presiunea de emigrare relativă în ţara i este raportul între presiunea de emigrare şi efectivul populaţiei din acea ţară: **Peri = Pei / Pi ,** unde **Pei** este **presiunea de emigrare** în ţara **i,** iar **Pi -** efectivul populaţiei din ţară.

Presiunea de imigrare (Pimi) în ţara **i** reprezintă cererea rezidenţilor din alte ţări pentru oportunităţile de intrare în ţara i pentru o lungă perioadă de timp**:**

Pimi = Σdji * Pej, unde **dji** – proporţia emigranţilor din ţara j care vor să emigreze în ţara **i.** Prin urmare, presiunea de imigrare într-o ţară ia în consideraţie atracţia ce se manifestă asupra tuturor celorlalte ţări. Evident, suma proporţiilor emigranţilor ce vor să emigreze în toate ţările **i este egală cu 1.**

Presiunea de imigrare relativă (Pimri) în ţara i: Pimri = Pimi / Pi, unde **Pimi** este presiunea de imigrare în ţara **i,** iar **Pi -** efectivul populaţiei din ţară.

Formulele prezentate privind presiunea relativă de emigrare şi imigrare, susţin **ipoteza** că **intensitatea procesului de emigrare şi imigrare depind de numărul emigranţilor/imigranţilor şi de numărul populaţiei din ţările de origine/receptoare.** Efectul migraţiei este mai mic cu cât volumul populaţiei este mai mare, iar nivelul de dezvoltare al ţării este mai ridicat, indicatorii economico-sociali indicând o bunăstare mai mare. Un nivel de dezvoltare mai ridicat al unei ţări poate mări atractivitatea imigranţilor, influențând presiunea de imigrare şi invers, un nivel scăzut de dezvoltare al unei ţări va determina scăderea presiunii de imigrare şi creşterea presiunii de emigrare. **Presiunea excesului de imigraţie (Pexces imi)** în ţara **i** depinde şi de cererea pentru imigranţi: o economie în creştere, caute să atragă și să primească forţă de muncă străină. **Pexces imi = Pimi – Dimi,** unde **Pimi** este presiunea de imigrare în ţara **i,** iar **Dimi** este cererea pentru imigranţi. **Cererea pentru oportunităţile de emigrare depinde de costul migraţiei,** de caracteristicile ţării receptoare, de aşteptările migrantului privind statutul economic, social şi legal, comparativ cu cel de acasă. Interesul contemporan sporit pentru cercetarea migraţiei internaţionale va oferi noi soluţii acestui fenomen.

2. TIPURI DE MĂRIMI.

• **Mărimi relative de structură** – de regulă exprimate în procente (%, ex. structura pe vîrstă a populației), precum și în promile (‰, ex. structura coșului de consum pentru calcularea IPC)

• **Mărimi relative de coordonare** – arată câte unităţi dintr-o grupă revin la 100 sau 1000 unităţi din altă grupă (ex. nr. bărbaţilor ce revin la 100 femei, raportul dintre populația în vîrstă aptă de muncă și pensionari).

Fluxurile și structura migrației. Indicii migrației. Koeficientul și rata migrației. Rata fluxurilor migratorii. Indicii preferințelor migraționale. Indicatorii de selectivitate a migrației. Matricea de migrare (migrațională). Evaluarea impactului migrației asupra proceselor și structurilor demografice. Matricea de înlocuire a migrației și evaluarea acesteia. Tabelele combinate de mortalitate și migrație. Metode de prognozare a migrației. **Tipuri de mărimi relative:**

• **Mărimi relative de intensitate** – arată intensitatea de răspândire a unui fenomen în raport cu variabila la care se raportează (ex. densitatea populației, rata de natalitate, etc.). Se exprimă în unităţile de măsură ale variabilelor luate în calcul. În cazul în care diferenţa de mărime e prea mare, raportul se înmulţeşte cu 1000, 10000 sau 100000

• **Mărimi relative ale dinamicii** – caracterizează evoluția fenomenelor în timp. Sunt cunoscute sub formă de ritmuri sau indici. Se determină ca raport dintre nivelurile aceluiaşi fenomen înregistrat în momente diferite de timp (ex. IPC, ritmul de creștere al: PIB, producției industriale, producției agricole etc).

<table>
<tr><th colspan="2">Exemple (Ex) de calcul și interpretări:</th></tr>
<tr><td>336016 (populație activă)
Ex: — x 100 = 47,06%
706623 (populație inactivă)
Rezultă că în medie din fiecare 100 persoane, 48 sunt active.</td><td>8500 (născuți vii)
Ex: —x 1000 =11%
750000 locuitori
În medie la fiecare o mie de locuitori s-au născut încă 11.</td></tr>
<tr><td colspan="2">4700 (stomatologi)
Ex: —— x 10000 = 67 — 67- stomatologi revin în medie la
750000 locuitori — 10000 de locuitori</td></tr>
<tr><td colspan="2">305 - salariați în activitatea de cercetare
Ex: —— x 100000 = 238 În medie la 100000 de salariați
128000 revin 238 care lucrează în activitatea de cercetare</td></tr>
</table>

3. SURSE de OBȚINERE a INFORMAȚIEI MIGRAȚIOLOGICE.

Observare statistică/cercetare statistică: • Poştale, electronice, interviu, sondaje;
• Exhaustive (recensământ) sau selective/sondaj; • Regulate sau ad hoc;
• Obligatorii sau pe bază voluntară (pentru respondenţi).

Administraţia publică include: organele administraţiei centrale şi locale, ale procuraturii şi cele judecătoreşti, unităţile ce desfăşoară activităţi de învăţământ, sănătate, cultură, artă, apărare etc. Sectorul Administraţia publică are trei sectoare: a) Administraţia central; b) Administraţia locală c) Securitatea socială. Sursa de finanţare a unităţilor incluse în acest sector o constituie bugetul public, fondurile extrabugetare, fondurile proprii. („Macroeconomie şi politici macroeconomice” – Ed. All Educational, 1998, de prof. univ. dr. Marius Băcescu şi asist. univ. dr. Angela Băcescu Cărbunaru).

Surse administrative de date: • Informația colectată de către autoritățile guvernamentale sau prestatori de servicii în scopuri proprii, fiind o atribuție a managementului intern. Respondenți/furnizori de date: migrantul, emigrantul, populația migrantă, agenții economici, autoritățile publice etc.

1.11. Modalităţi de accesare a indicatorilor statistici - surse producătoare / deţinătoare de date:	
Surse naţionale de date:	**Surse internaţionale de date:**
- **ANOFM** Agenţia Naţionala pentru Ocuparea Forţei de Muncă; anofm.md - **AFM** Ancheta Forţei de Muncă; - **BMA** (Biroul Migraţie şi Azil); - **BNM** (Banca Naţională a Moldovei); - **BNS** Biroul Naţional de Statistică, oferă: - Note informative; - Publicaţii statistice - Rapoarte analitice; - Banca de date StatBank - **CBGC** Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice; - **CNAS** Casa Naţională de Asigurări Sociale; - Centru Comun de vize - cac.md/index_md.html; - **CNMS** Centrul Naţional de Management în Sănătate - **CNPD** Comisia Naţională pentru Populaţie şi Dezvoltare; - Compania Naţională de Asigurări Sociale; - Compania Naţională de Asigurări în Medicină; - **DPF** - Departamentul Poliţiei de Frontieră. Serviciul Grăniceri - border.gov.md; - Informaţii actuale despre vize - viza.md , migratie.md - Informaţii cu privire la drepturile migranţilor - irp.md - **ÎS CRIS** „Registru” - Întreprinderea de Stat Centrul Resurselor Informaţionale de Stat „Registru”; - **MAEIE** Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene. mfa.gov.md; Centrul de apel al Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene - mfa.gov.md/ centrul-apel/; - **MAI** Ministerul Afacerilor Interne mai.md;- MF Ministerul Finanţelor; - **MMPSF** (Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale, Familiei şi Copilului); - **MS** Ministerul Sănătăţii; - Registrul populaţiei; - **SIIAMA** Sistemul Informaţional Integrat Automatizat „Migraţie şi Azil”; SNR - Sistemul Naţional de Referire etc. Mediul academic, ONG-uri, etc: - Cercetări prin sondaj; - Rapoarte analitice - Analize de impact; - Studii de caz	- **EUROSTAT** – Your key to European statistics (oficiul statistic al UE):http://ec.europa.eu/eurostat/web/; - **ICHUR** - Înaltul Comisariat al Naţiunilor Unite pentru Refugiaţi; unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home; - **ILO** Organizaţia Internaţională a Muncii: http://laborsta.ilo.org/ - **OIM** sau IOM Organizaţia Internaţională pentru Migraţie http://www.iom.int/world-migration; iom.md - **OECD**: Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică http://www.oecd.org/ **ONU** - Organizaţia Naţiunilor Unite; - **OPOCE** (Oficiul de Publicatii al Comisiei Europene); **PNUD** - Programul Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare www.undp.md şi www.undp.org. - **UNECE** - Comisia Economică a Naţiunilor Unite pentru Europa (UNECE, ECE sau CEE-ONU):http://www.unece.org/stats/stats_h.html - **UNDESA** – Departamentul de Afaceri Economice şi Sociale ale Secretariatului Naţiunilor Unite ( ) prezintă perspectiva populaţiei globale (United Nations Department of Economic and Social Affairs). http://www.un.org/en/development/ desa/what-we-do/desa-divisions.html; http://data.un.org/. - UN Women Entitatea Naţiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen şi Abilitarea Femeilor (UN Women): http://www.unwomen.org/en/digital-library/publications; www.unwomen.org.; - World Bank (Banca Mondială) http://data.worldbank.org/ **IBRD** -International Bank for Reconstruction and Development (**BIRD** - Banca Internaţională pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare) · Misiunile diplomatice şi oficiile consulare ale Republicii Moldova - mfa.gov.md Delegaţia Naţiunilor Unite în Republica Moldova - un.md Delegaţia Uniunii Europene în Republica Moldova - delmda.ec.europa.eu

Elaborarea datelor privind mişcarea naturală şi migratorie a populaţiei este bazată în temei pe ***sursele administrative de date deţinute de instituţii de stat.*** Pentru elaborarea datelor privind statistica vitală referitor la mișcarea migratorie a populației, se recurge la sursele de date din instituțiile publice:

• Ministerului Justiției (MJ), Serviciul Stare Civilă (SSC);

• Ministerului Sănătăţii, Muncii, Protecţiei Sociale şi al Familiei (MSMPSF);
• Centrul Naţional de Management in Sănătate (CNMS);
• Ministerul Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor (MTIC); • Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaţionale de Stat „Registru" (ÎS „CRIS „Registru").

<table>
<tr><td colspan="3">1.12. Ratele cu care operează migraţiologia pot fi calsificate în trei grupe:</td></tr>
<tr><td>1. Rate brute (crude)</td><td rowspan="2">2. Rate specifice
(pe: sexe; medii; grupe de vârstă; boli; categorii sociale etc.).</td><td>3. Rate standar dizate (ajustate)</td></tr>
<tr><td>nr. Evenimente
Rata —— x 1000
nr. P populaţie</td><td rowspan="2">Rate standardizate (ajustate) este o rată fictivă, utilizată numai în comparaţii</td></tr>
<tr><td>Rata natalităţii - n:
N (nr. de născuţi vii)
n —— x 1000 =
P (nr. mediu de locuitori ai perioadei studiate)</td><td>nr. evenimente în populaţia U. Rata specifică (RS) = RS = — U — x 1000
(U/R) pe medii populaţia urbană</td><td rowspan="2">Avantaje:- permit înlătura rea aportului unei anumite caracteristici a populaţiei (sex, grupa de vârstă, etc.) asupra nivelului indicatoru lui (înlătură influenţa diferenţelor structurale); - asigură calcularea celor mai corecte comparaţii între populaţii diferite.</td></tr>
<tr><td>Avantaje: - sunt uşor de calculat; - se aplică pe larg pe plan internaţional;
- se găsesc în toate anuarele OMS şi breviarele statistice</td><td>Avantaje: sunt aplicate pe subgrupe de populaţie omogenă; - sunt utilizate în studiile epidemiologice; - per mit compararea între subgrupe din acelaşi tip</td></tr>
<tr><td>Dezavantaje: - nu pot fi interpretate direct; - nu pot fi comparate direct între ele; - nivelul fenomenelor pe care le măsoară nu ţine cont de diferenţele structurale ale populaţiei date;</td><td>Dezavantaje:
- la calcularea ratelor specifice se pierde din vedere întregul, totalitatea populaţiei.</td><td>Dezavantaje:
- sunt indicatori calculaţi, artificiali, fictivi.</td></tr>
</table>

• Ministerul Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor (MTIC). • Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaţionale de Stat „Registru"- deţinător al Registrului de evidenţă a populaţiei în baza Acordului cu BNS nr. 19-S din 13 aprilie 2009 (deţinător al informaţiei privind fluxul migraţional din Republica Moldova). • Ministerul Afacerilor Interne (MAI) (deţinător al informaţiei privind fluxul migraţional în Republica Moldova).

Datele privind mişcarea naturală a populaţiei (naştere, deces, căsătorie, divorţ) sunt obţinute în rezultatul gestionării fluxului informaţional integrat (FIA), administrat în comun de către Ministerul Justiţiei, Ministerul Sănătăţi, Ministerul Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor şi Biroul Naţional de Statistică, instituţii responsabile pentru realizarea anumitor etape ale FIA, atribuţiile cărora sunt strict stipulate în Ordinul comun nr. 44/347/100 din 11.10.2005. Elaborarea informaţiei despre mortalitate pe cauze de deces este efectuată de Centrul Naţional de Management în Sănătate a Ministerului Sănătăţii Muncii şi Protecţiei Sociale a Familiei.

4. INDICATORII DE ANALIZĂ A MIGRAŢIEI

Aspectele cele mai importante ce fac obiectul analizei mişcării migratorii se referă la: • intensitatea fenomenului, pe total şi pe subcolectivităţi structurate după caracteristici demografice (sex, vârstă, stare civilă), socio-economice şi culturale; • orientarea fluxurilor migratorii (migraţia rural-urban şi invers); • structura emigranţilor după ţara de destinaţie sau a imigranţilor după ţara de origine în cazul mişcării migratorii externe; • în cazul mişcării

flotante prezintă interes şi surprinderea aspectelor legate de sezonalitate; • efectele pe mişcării migratorii asupra structurii comunităţii, populaţiei pe sexe şi vârste, implicaţiile determinate de mişcarea migratorie selectivă asupra evoluţiei intensităţii fenomenelor mişcării naturale; • dinamica mişcării migratorii; • studiul cauzelor ce determină fenomenul. Studiul mişcării mogratorii se face de regulă în optica analizei transversale, analiza longitudinală fiind mai puţin semnificativă, deosebirile de nuanţă implicând perioade istorice şi transformări economice şi în mai mică măsură, generaţii distincte. **În analiza fenomenului de migraţie se utilizează următoarele tipuri de indicatori şi rate**:

- **Migraţia brută (Mb),** caracteizează global fenomenul, reprezentând suma persoanelor imigrate (sosite) **(I)** şi a persoanelor emigrate (plecate) **(E): Mb = I + E**, unde M este numărul total al intrărilor (imigrărilor) și ieșirilor (emigrărilor) dintr-o țară într-o perioadă de timp; b – numărul brut.

- migraţia netă (Mn) reprezintă diferenţa dintre numărul persoanelor imigrate (I) şi emigrate (E): **Mn = I - E** La fel, ca în cazul altor fenomene demografice (deoarece localităţile se deosebesc din punct de vedere al efectivului populaţiei), este necesar ca atât migraţia brută cât şi cea netă să fie corelate cu numărul mediu al populaţiei, determinând rata migraţiei brute şi respectiv rata migraţiei nete.

- Rata migraţie brute (Rmb) măsoară intensitatea migraţiei. Se determină ca raport între numărul total al intrărilor şi ieşirilor (**I+E = Mb)** dintr-o ţară (migraţia brută Mb) şi numărul mediu al populaţiei (**Pm**) din ţara rezidentă.

$$Rmb = \frac{I+E}{Pm} \times 100\ (1000) = \frac{Mb}{Pm} \times 100\ (1000)$$

- Rata migraţiei nete (Rmn) este dată de raportul dintre migraţia netă (Mn) al unei ţări şi numărul mediu al populaţiei (Pm) locale şi arată cu câte procente s-a modificat numărul populaţiei ţării respective.

$$Rmn = \frac{I-E}{Pm} \times 100\ (1000) = \frac{Mn}{Pm} \times 100\ (1000)$$

Rata brută (generală) a migraţiei se poate stabili şi pentru perioade mai reduse decât anul calendaristic (lună, trimestru, semestru), permiţând analiza sezonalităţii migraţiei cu ajutorul indicilor de sezonalitate.

Datorită motivaţiei şi implicaţiilor sociale economice diferenţiate a imigraţiei şi emigraţiei se impune şi analiza lor separată sub forma ratei de imigrare şi emigrare.

- **Rata de imigrare (Ri)** într-o ţară reprezintă raportul dintre numărul imigranților sosiţi (**I**) în populaţia locală şi numărul mediu al populaţiei (**Pm**):

$$\text{Rata de imigrare - Ri} = \frac{I}{Pm} \times 100\ (1000)$$

- **Rata de emigrare (Re)** se obţine raportând numărul celor **emigraţi (plecaţi) (E)** la populaţia medie (Pm):

$$\text{Rata de emigrare - Re} = \frac{E}{Pm} \times 100\ (1000)$$

Diferenţa celor două rate este echivalentă cu rata migraţiei nete:

$$Ri - Re = \frac{I}{Pm} - \frac{E}{Pm} = \frac{I - E}{Pm} = Rmn$$

Balanţa acestor mişcări migratorii constituie ***soldul migratoriu*** sau **sporul migratoriu** (diferenţa între cei placaţi şi veniţi).

Presiunea de emigrare în ţara **i** reprezintă cererea rezidenţilor pentru oportunităţi de plecare în altă ţară pentru o lungă perioadă de timp**: Pei = Nr.** Persoanelor ce emigrează **/ ∆t = E / ∆t,** unde **E** –numărul emigranţilor, iar **t** –perioada de timp.

Presiunea de emigrare relativă în ţara **i** este raportul între presiunea de emigrare şi efectivul populaţiei din acea ţară:

Peri = Pei / Pi, unde **Pei** este presiunea de emigrare în ţara **i**, iar **Pi** -efectivul populaţiei din ţară.

Presiunea de imigrare în ţara **i** reprezintă cerere a rezidenţilor din alte ţări pentru oportunităţile de intrare în ţara **i** pentru o lungă perioadă de timp:

Pimi = ∑dji * Pej unde **dji** –proporţia emigranţilor din ţara j care vor să emigreze în ţara **i.** Prin urmare, presiunea de imigrare într-o ţară ia în consideraţie atracţia ce se manifestă asupra tuturor celorlalte ţări. Evident, suma proporţiilor emigranţilor ce vor să emigreze în toate ţările i este egală cu **1**.

Presiunea de imigrare relativă în ţara **i: Pimri= Pimi / Pi,** unde Pimieste presiunea de imigrare în ţara **i,** iar **Pi** -efectivul populaţiei din ţară.

Formulele prezentate privind presiunea relativă de emigrare şi imigrare, susţin ipoteza că intensitatea procesului de emigrare şi imigrare depind de numărul emigranţilor/ imigranţilor şi de numărul populaţiei din ţările de origine/receptoare. Acest efect al migraţiei este cu atât mai mic cu cât volumul populaţiei este mai mare, iar nivelul de dezvoltare al ţării este mai ridicat, indicatorii economico-sociali indicînd o bunăstare mai mare. Pe de altă parte, este o intercondiţionare între aceşti indicatori, în sensul, că un nivel de dezvoltare mai ridicat al unei ţări poate mări atractivitatea faţă de imigranţi, ceea ce va influenţa presiunea de imigrare şi invers, un nivel scăzut de dezvoltare al unei ţări va determina scăderea presiunii de imigrare şi creşterea presiunii de emigrare.

Presiunea excesului de imigraţie în ţara i depinde şi de cererea pentru imigranţi: o economie în creştere poate nu numai să primească, ci chiar să caute să atragă forţă de muncă străină **Pexces imi = Pi m i – Dimi**, unde **Pimi** este presiunea de imigrare în ţara i, iar **Dimi** este cererea pentru imigranţi.

Cererea pentru oportunităţile de emigrare depinde de costul migraţiei, de caracteristicile ţării receptoare, de aşteptările migrantului privind statutul economic, social şi legal, comparativ cu cel de acasă. Analiza migraţiei trebuie aprofundată prin studierea structurii imigranţilor şi emigranţilor după diverse caracteristici în special pe grupe de vârstă şi sexe. O anumită structură, după aceste două caracteristici a populaţiei, supuse fenomenului migraţiei, va influenţa structura populaţiei şi comportamentul demografic atât în localităţile de unde pleacă cât şi în localităţile unde se stabileşte. Dacă emigraţia populaţiei dintr-o localitate va afecta în special grupele de vârstă tinere, consecinţa va fi un proces de îmbătrânire demografică a populaţiei pentru localitatea de unde pleacă şi un proces de

întinerire a populaţiei în localităţile unde îşi stabilesc domiciliul. Se va modifica şi, intensitatea fenomenelor demografice, în special natalitatea şi mortalitatea populaţiei.

Migraţia populaţiei de la sat către oraş va avea ca efect, în prima fază, o creştere a natalităţii în mediul urban, deoarece, comportamentul demografic al populaţiei rurale este favorabil unei natalităţi mai ridicate. Acest comportament demografic se va adapta la condiţiile mediului urban după trecerea unei anumite perioade. Afluxul de populaţie tânără către unele localităţi va determina şi o scădere a coeficientului mortalităţii generale în cadrul acestora. Intensitatea mai ridicată a migraţiei populaţiei de sex masculin duce la schimbarea proporţiei pe sexe în localităţile unde imigrează şi în localităţile de unde emigrează. **- Balanţa şah a migraţiei** **este indicatorul ce redă direcţia şi intensitatea fluxurilor migratorii**. De obicei, acestea, se orientează de la regiuni cu un spor natural ridicat şi cu dezvoltare economică mai redusă, către regiuni cu spor natural scăzut, dar dezvoltate din punct de vedere economic. Balanţa şah a migraţiei cuprinde: • localităţile de unde se formează şi spre care se îndreaptă fluxurile migratorii; • numărul populaţiei imigrante şi emigrante pentru fiecare localitate; • numărul total al populaţiei supuse fenomenului migraţiei.

5. INDICATORII PROFILULUI MIGRAȚIONAL EXTINS (PME) în REPUBLICA MOLDOVA. Pentru evaluarea situaţiei existente în Moldova, colectarea și analiza datelor/ statisticii cu privire la migraţie, identificarea lacunelor şi elaborarea recomandărilor concrete pentru agenţiile guvernamentale relevante în conformitate cu cele mai bune practici europene, Organizaţia Internaţională pentru Migraţie (OIM), din Republica Moldova, a propus spre aprobarea Comisiei Naţionale pentru Populaţie şi Dezvoltare lista de indicatori ai Profilului Migraţional Extins în Republica Moldova (PME).

<table>
<tr><td colspan="2">1.13. Lista de indicatori ai Profilului Migraţional Extins (PME) este structurată în 3 capitole mari:</td></tr>
<tr><td>Capitolul I. Populaţia şi dezvoltarea include date generale despre structura populaţiei şi tendinţe privind schimbările sale, precum şi indicatorii economici şi sociali la nivel general, care vizează următoarele grupuri de indicatori:</td><td rowspan="2">Capitolul II. Populaţia naţio nală şi indicatorii relevanţi de migraţiune include date privind migraţia şi impactul ei asupra populaţiei Republicii Moldova (cetăţeni ai RM). Acest capitol include următoa rele grupuri de indicatori:</td></tr>
<tr><td>1.1.Indicatori demografici generali
1.2.Componenţa demografică a populaţiei;
1.3.Populaţia urbană versus cea rurală;
1.4.Populaţia în vîrsta aptă de muncă
1.5.Indicatorii forţei de muncă
1.6.Indicatori economici generali
1.7.Remitenţele</td><td>2.1. Emigrarea cetăţenilor Republicii Moldova
2.2. Emigrarea temporară
2.3. Cetăţeni moldoveni care locuiesc peste hotare
2.4. Repatrierea (persoane repatriate) 2.5. Victime ale traficului de persoane</td></tr>
<tr><td colspan="2">Capitolul III. Populaţia de provenienţă străină include date privind migraţia cetăţenilor străini în Republica Moldova şi impactul acesteia asupra populaţiei din țară. Capitolul respectiv include următoarele grupuri de indicatori:</td></tr>
<tr><td colspan="2">3.1. Imigrarea străinilor
3.2. Stocul populaţiei de provenienţă străină
3.3. Componenţa demografică a populaţiei de provenienţă străină
3.4. Migraţia reglementată 3.5. Populaţia străină în vîrsta aptă de muncă 3.6. Străinii pe piaţa forţei de muncă 3.7. Azilul şi apatridia 3.8. Imigrarea nereglementată</td></tr>
</table>

Scopul exerciţiului PME în Republica Moldova constă în a stimula gestionarea eficientă a migraţiei prin susţinerea elaborării de politici bazate pe probe. Pentru realizarea cerințelor expuse în lista dată, sursele și metodele de studiere a migrației, se combină și cu sursele și metodele demografice. Profilul Migraţional Extins, constituie un instrument util pentru CNPD în elaborarea și planificarea politicilor și strategiiilor cu privire la migraţia internaţională în Republica Moldova şi impactul ei asupra dezvoltării ţării.

6. LISTA de INDICATORI ai PROFILULUI MIGRAȚIONAL EXTINS (PME)

1.14. Lista indicatorilor propuşi pentru exerciţiul privind profilul migraţional extins	
№ număr	UM – unitate de măsură; MC-mod de calcul
Denumire indicator	1.Populația și dezvoltarea
	1.1. Indicatori demografici generali

№ total de populație (N.t.p.), pe un areal anumit. Eurostat: Stoc (cifra absolută la data de raportare, prezentate în mii de persoane, calculate și prezentate de către BNS, cu actualizări anuale ale numărului total de populaţie, stabilit la 1 ianuarie, în rare cazuri la 31 decembrie a anului precedent). № total al populaţiei reprezintă valoarea absolută a efectivului unei populaţii sau subpopulaţii, determinată prin înregistrare, cu prilejul recensământului, al unor anchete special sau prin estimare într-un teritoriu dat (localitate, judeţ, regiune, ţară, continent sau glob). N.t.p. poate fi considerat la o singură dată, ca indicator de moment (la data recensământului, la 1 ianuarie al anului respectiv etc.) sau ca o medie într-o perioadă oarecare (indicator de interval). Pentru a se calcula numărul total al populaţiei la începutul fiecărui an calendaristic se foloseşte următoarea relaţie:

P2 = P1 + (N - M) + (I - E) în care: **P2 = №** populaţiei la 1 ianuarie al primului an după recensământ; P1 = numărul populaţiei la data efectuării recensământului; **N = №** de copii născuţi între data efectuării recensământului (**P1**) şi anul pentru care se face studiul (**P2**); M = numărul celor decedaţi în această perioadă; I = numărul celor sosiţi în aceeaşi perioadă (intraţi sau imigraţi); E = numărul celor plecaţi în aceeaşi perioadă (ieşiţi sau emigraţi). № mediu al populaţiei, este determinat ca o medie pentru o perioadă oarecare. În funcţie de datele cunoscute se poate folosi pentru calcularea numărului mediu al populaţiei, una din metodele următoare: - media aritmetică simplă: se calculează când se cunosc date privind numărul populaţiei la începutul (P1) şi la sfârşitul perioadei (P2) analizate:

$$Pm = \frac{P1 + P2}{2}$$

Media cronologică simplă: se utilizează în cazurile când se cunosc date privind numărul populaţiei în diferite momente separate prin intervale egale de timp.

$$Pm = \frac{\frac{P1}{2} + P2 + P3 + \dots Pn-1 + \frac{Pn}{2}}{n-1}$$

La moment, sunt două numărări ale populaţiei: populaţia stabilă şi populaţia prezentă. Nici-una din aceste două nu reprezintă populaţia rezidentă obişnuită, conform definiţiei ONU. Populaţie prezentă – numărul persoanelor care se aflau pe teritoriul respectiv la momentul recensământului, inclusiv persoanele domiciliate temporar. **Numărul populaţiei prezente** pentru anii intercenzitari se determină în baza rezultatelor ultimului recensământ şi a datelor referitoare la mişcarea naturală şi migratorie dintre data recensământului şi anul de referinţă. Se ia în consideraţie schimbarea numărului populaţiei în urma reorganizării teritorial-aministrative. **Populaţie stabilă** – numărul persoanelor care au domiciliul stabil pe teritoriul respectiv, inclusiv persoanele absente temporar. Numărul mediu anual al populaţiei stabile– media aritmetică a numărului populaţiei stabile la începutul anului de referinţă şi la începutul anului viitor. **Numărul mediu anual al populaţiei prezente** – media aritmetică a numărului populaţiei prezente la începutul anului de referinţă şi la începutul anului viitor. Populaţie - toţi locuitorii unei ţări sau unui teritoriu (provincie, oraş, mediu urban etc..) considerat împreuna; numărul locuitorilor unei ţări sau teritoriu. Reşedința obişnuită - înseamnă locul în care o persoană își petrece în mod normal perioada zilnică de odihnă, fără a ține seama de absențele temporare pentru recreere, vacanțe, vizite la prieteni și rude, afaceri, tratamente medicale sau pelerinaj religios, sau, în absența informațiilor, locul de reședință legal sau înregistrat. REGULAMENTUL

(CE) NR. 862/2007 din 11 iulie 2007 privind statisticile comunitare din domeniul migraţiei. http://eurlex.europa.eu/LexUriServ /LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:199:0023:0029:RO:PDF

1.1.2. Rata de creştere a populaţiei

Date privind fluxul anual şi stoc (cifra la data de raportare), prezentată de BNS, cu actualizări anuale ale numărului total de populaţie plus statisticile vitale şi cele cu privire la migraţiune. Creşterea populaţiei, se referă la totalitatea modificărilor care survin în numărul populaţiei într-o anumită perioadă, ca efect al mişcării naturale a acesteia (populaţie închisă) şi al mişcării migratorii (populaţie deschisă); se aplică următoarea formulă de calcul: **P2 = P1 + (N - M) + (I - E)** unde:
P2 = numărul populaţiei la sfârşitul perioadei; P1 = numărul populaţiei la începutul perioadei;
N = numărul de născuţi vii; I = numărul de imigranţi;
M = numărul deceselor; **E** = numărul de emigranţi.
Creşterea anuală a numărului populaţiei împărţită la numărul mediu anual al populaţiei,
Calcul: P= (P1+P2) :2, unde P – este numărul mediu anual al populaţiei; P1 - numărul populaţi ei la începutul anului; P2 - numărul populaţi ei la sfîrşitul anului. Creşterea totală a populaţiei, este diferenţa absolută dintre numărul populaţiei de la sfârşitul şi începutul perioadei, constând din creşterea naturală şi migraţia netă: **P2 - P1 = (N - M) + (I - E) = ΔP = Δn + Δm** unde:
P2 = numărul populaţiei la sfârşitul perioadei; P1 = numărul populaţiei la începutul perioadei;
N, M = numărul de născuţi vii şi respectiv deceselor;
I, E = numărul de imigranţi şi respectiv emigranţi;
ΔP = diferenţa absolută dintre numărul populaţiei de la sfârşitul şi începutul perioadei;
Δn = bilanţul natural; Δm = bilanţul migratoriu; Rata de creştere a populaţiei - rata medie exponenţială a populaţiei într-o perioadă data de timp. Se calculează ca **ln(Pt/P0)/t** unde t este durata perioadei. Se exprimă în % (procente). http://data.un.org/Glossary.aspx?q=Population+ growth+rate+ (percentage). Pînă în prezent nu au fost careva recomendări sau solicitări privind calcularea indicatorului dat conform definiţiei din punctul D

1.1.3. **Rata de natalitate N** Date privind fluxul anual şi stoc (cifra la data de raportare), prezentată de către BNS, statistica vitală. Deoarece statistica vitală prezintă populaţia rezidentă permanentă, există atât supra-acoperire cât şi sub-acoperire în comparaţie cu populaţia rezidentă obişnuită. Calcul: Rata de natalitate - numărul anual de născuţi vii împărţit la numărul mediu anual al populaţiei (per 1000 de locuitori), conform formulei: n = (N:P)x1000

$$\textbf{N (rata natalității)} = \frac{\textbf{Nv (număr născuți vii)}}{\textbf{Pm (numărul mediu anual al populației).}} \textbf{ x 1000}$$

Rata brută de natalitate (N) măsoară frecvenţa sau intensitatea naşterilor în cadrul unei anumite populaţii şi se calculează prin raportarea № de născuţi-vii (Nv) la efectivul mediu al populaţiei (Pm) exprimându-se în promile – ‰

$$\textbf{N} = \frac{\textbf{Nv}}{\textbf{Pm}} \textbf{ x 1000}$$

Deşi la numitorul relaţiei este cuprinsă întreaga populaţie, nu numai cea supusă riscului de a naşte, rata brută de natalitate este un indicator des utilizat atât în statisticile naţionale, cât şi în comparaţiile internaţionale.
Născut-viu este produsul concepţiei, expulzat sau extras complet din corpul mamei, independent de durata sarcinii şi care, după această separare, reprezintă un semn de viaţă (respiraţie, activitate cardiacă, pulsaţii ale cordonului ombilical sau contracţii musculare dependente de voinţă).
Rangul născutului-viu se referă la ordinea numerică a unui născut-viu în raport cu numărul total de născuţi-vii al mamei. Speranţa de viaţă la naştere – este o estimare a numărului mediu de ani pe care o persoană i-ar trăi, dacă ratele de mortalitate specifice pe vîrste ale unui an de referinţă ar rămîne neschimbate pe parcursul întregii sale vieţi; **Indicele de vitalitate (indicele lui Pearl)**, este dat de raportul dintre numărul născuţilor vii (N) şi numărul deceselor (M) exprimat în procente, într-o anumită perioadă:

$$\textbf{Iv} = \frac{\textbf{N}}{\textbf{M}} \textbf{ x 100} \quad \textbf{sau:} \quad \textbf{Iv} = \frac{\textbf{n}}{\textbf{m}} \textbf{ x 100}$$

Indicele de vitalitate se utilizează în situaţile când nu se cunosc date despre numărul mediu al populaţiei. Pearl se foloseşte la aprecierea influenţei naşterilor şi deceselor asupra numărului populaţiei**.** În funcţie de numărul născuţilor vii care poate fi mai mic, egal sau mai mare decât numărul deceselor, indicele vitalităţii ia valori mai mici, egale sau mai mari det 100. Prima situaţie reflectă tendinţa de scădere a numărului populaţiei analizate, ca urmare a neasigurării reproducerii simple. Când indicele se

menţine egal cu 100, mai mulţi ani consecutivi, populaţia tinde să devină staţionară, în absenţa migraţiei, numărul rămâne neschimbat. Când indicele este mai mare de 100, populaţia se reproduce lărgit, numărul născuţilor vii depăşeşte pe cel al decedaţilor, deci numărul populaţiei are tendinţa să crească.

1.1.4. Rata de mortalitate. Date privind fluxul anual si stoc (cifra la data de raportare), prezentată de către BNS, statistica vitală. Decedat este persoana căreia i-au încetat definitiv funcţiile vitale după trecerea unui timp oarecare de la naştere. **Calcul**: Rata de mortalitate - numărul anual de decese rapotat la numărul mediu anual al populaţiei (per 1000 de locuitori), conform formulei: n = (M:P)x1000, unde M-numărul deceselor, P- numărul mediu anual al populației.

$$\textbf{M (rata de mortalitate)} = \frac{\textbf{D (număr decedați)}}{\textbf{P (№ mediu anual al populației)}} \textbf{ x 1000}$$

Rata brută de mortalitate RBM este un indicator uşor de calculat şi de interpretat şi poate fi utilizat chiar în ţările care nu dispun de un sistem inflormaţional demografic dezvoltat şi de aceea este larg aplicată atât în analiza demografică pe plan naţional, cât şi internaţional. Nivelul mortalităţii este cu atât mai ridicat cu cât gradul de dezvoltare social-economică a unui stat este mai scăzut şi invers. În ultimele decenii mortalitatea generală a înregistrat variaţii nesemnificative în ţările dezvoltate, în timp ce în cele slab dezvoltate aceasta s-a redus de peste două ori şi jumătate, tendinţe ce se vor menţine probabil şi în următoarele decenii. M (număr decedați într-n an calendaristic și într-un teritoriu). Rata de mortalitate specifică pe cauze: (Nr. decese datorate unei anumite cauze).

$$\textbf{RBM (rata brută de mortalitate)} = \frac{\textbf{M}}{\textbf{P}} \textbf{ x 1000} \qquad \textbf{R. specific pe cauze} = \frac{\textbf{M}}{\textbf{P}} \textbf{ x 1000}$$

1.1.5. Sporul natural

Date privind fluxul anual şi stoc (cifra la data de raportare), prezentate de către BNS, actualizări anuale ale numărului total de populaţie şi statistica vitală Spor natural, cunoscut şi sub denumirea de creştere natural sau: "excedent", "deficit", "bilanţ" natural - reprezintă diferenţa dintre (N şi M) - numărul de născuţi-vii şi numărul decedaţilor pe parcursul anului (per 1000 de locuitori). Creşterea naturală, reprezintă diferenţa dintre numărul născuţilor vii (N) şi cel al deceselor (M) dintr-o anumită perioadă: **Δn = N – M**; Autorii consideră că noţiunea cea mai adecvată este cea de "bilanţ demografic natural" (Δn). Acesta putând fi: **- pozitiv** (+Δn) când N > M Sporul natural pozitiv (creşterea) - numărul născuţilor-vii depăşeşte numărul decedaţilor;

- neutru (Δn = 0) când N = M numărul născuților vii este egal cu numărul decedaților;

- negativ (-Δn) când N < M Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaţilor depăşeşte numărul născuţilor-vii. Creşterea migratorie sau sporul migratoriu, reprezintă diferenţa dintre numărul imigranţilor (I) şi emigranţilor (E) unei regiuni, într-o anumită perioadă: Δm = I – E Rată (ritm) de creştere naturală, este indicatorul ce măsoară intensitatea creşterii naturale a unei populaţii şi se calculează după formula:

$$\textbf{Rn} = \frac{\textbf{Dn}}{\textbf{Pm}} \textbf{ x 1000} = \left[\frac{\textbf{N - M}}{\textbf{Pm}}\right] \textbf{x 1000} = \left[\frac{\textbf{N}}{\textbf{Pm}} - \frac{\textbf{M}}{\textbf{Pm}}\right] \textbf{x 1000} = \textbf{n – m}$$

unde: **Δn** = creşterea (sporul) natural;
n = rata de natalitate;
m = rata de mortalitate
Pm = numărul mediu al populaţiei (populaţia medie);

1.1.6. Rata brută de imigrare, % - UM – unitate de măsură

Date privind fluxul anual și stoc (cifra la data de raportare), reaponsabil BNS, cu actualizări anuale ale numărului total de populaţie şi statistica migraţiei.

Migraţia brută (Mb), caracteizează global fenomenul, reprezentând suma persoanelor imigrate (sosite) (I) şi a persoanelor emigrate (plecate) (E): **Mb = I + E**

Indiciele imigraţiei %. Exprima valoarea pe care o reprezintă intrările de populaţie în arealul analizat. Raportul dintre numarul imigranţilor şi numărul populaţiei

Rata brută de imigrare - numărul anual de imigrări, împărţit la numărul mediu anual al populaţiei (per 1000 de locuitori). Rata migraţie brute (Rmb) reprezintă raportul dintre migraţia brută (Mb) şi numărul mediu al populaţiei **(Pm):**

$$\textbf{Rmb} = \frac{\textbf{I+E}}{\textbf{Pm}} \textbf{ x 100 (1000)} = \frac{\textbf{Mb}}{\textbf{Pm}} \textbf{ x 100 (1000)}$$

Imigrant - cetăţeanul străin sau apatridul care a obţinut dreptul de a se stabili cu traiul permanent sau temporar în R. M.http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=351&id=2263"

Indicele migraţiei totale brute %. Exprimă valoarea pe care o reprezintă migraţia într-un anumit interval de timp. Numarul total al migrantilor raportat la numarul populaţiei

1.1.7. Rata brută de emigrare. Indiciele emigraţiei %. Exprimă valoarea pe care o reprezintă ieşirile de populaţie din arealul analizat. Raportul dintre numarul emigrantilor şi numărul populaţiei. Date privind fluxul anual şi stoc (cifra la data de raportare) Rata de emigrare (Re) se obţine raportând numărul celor emigraţi (plecaţi) (E) la populaţia medie (Pm):

$$Re = \frac{E}{Pm} \times 100\ (1000)$$

Rata brută de emigrare - numărul anual de emigrări, împărţit la numărul mediu anual al populaţiei (per 1000 de locuitori).

Emigrant - persoana care emigrează (cetăţeanul Republicii Moldova, care a pleacat peste hotare pentru a se stabili cu traiul permanent sau temporar pe teritoriul altui stat). Emigrație - acțiunea prin care o persoană care a avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul unui stat membru încetează să mai aibă reședința obișnuită pe teritoriul statului membru în cauză pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni; (Regulamentul (CE) NR. 862/2007) http://www.statistica.md/ pageview.php?l=ro&idc=351 &id=2263

1.1.8. Rata netă a migraţiei, – denumită bilanț migratoriu sau soldul (sporul) migratoriu. Date privind fluxul anual si stoc (cifra la data de raportare) responsabil: BNS cu actualizări anuale ale numărului total de populaţie şi statistica migraţiei. Diferenţa între rata brută de imigrare şi rata brută de emigrare (per 1000 de populaţie).

Migrația netă - diferența între numărul persoanelor care intră pe teritoriul unui Stat și numărul persoanelor care părăsec teritoriul statului respectiv în aceeași perioadă.

Rata netă a migraţiei - diferenţa dintre rata brută de imigrare şi rata brută de emigrare (la 1000 de locuitori). (IOM. International Migration Law 25, Glossary on Migration). Rata migraţiei nete (Rmn) este dată de raportul dintre migraţia netă (Mn) şi numărul mediu al populaţiei (Pm):

$$Rmn = \frac{I-E}{Pm} \times 100\ (1000) = \frac{Mn}{Pm} \times 100\ (1000)$$

Deoarece majoritatea țărilor fie nu deţin cifre exacte privind imigrarea si emigrarea, fie nu deţin cifre defel, migraţia neta este estimata în baza diferenţei dintre schimbările populaţiei şi creşterea naturală dintre două date (în baza de date Eurostat, aceasta este numită migraţia neta inclusiv corectările).

Rata brută (generală) a migraţiei se poate stabili şi pentru perioade mai reduse decât anul calendaristic (lună, trimestru, semestru), permiţând analiza sezonalităţii migraţiei cu ajutorul indicilor de sezonalitate. Datorită motivaţiei şi implicaţiilor economico-sociale diferenţiate a imigraţiei şi emigraţiei se impune şi analiza lor separată sub forma ratei de imigrare şi emigrare.

- rata de imigrare (Ri) reprezintă raportul dintre numărul celor imigraţi (sosiţi) (I) şi numărul mediu al populaţiei (Pm):

$$Ri = \frac{I}{Pm} \times 100\ (1000)$$

Diferenţa celor două rate este echivalentă cu rata migraţiei nete:

$$Ri - Re = \frac{I}{Pm} - \frac{E}{Pm} = \frac{I-E}{Pm} = Rmn$$

Bilanţul demografic migratoriu (Bdm) reprezintă diferenţa dintre numărul persoanelor sosite (imigrate) (I) într-o anumită ţară sau zonă şi numărul celor plecate (emigrate) (E) din ţara sau zona respectivă: **Bdm = I – E.** Raportată diferenţa respectivă la numărul mediu al populaţiei (Pm) vom obţine rata bilanţului demografic migratoriu (Rbdm) calculată după formula:

$$Rbdm = \frac{I-E}{Pm} \times 1000$$

În funcţie de sensul pe care îl are această diferenţă bilanţul demografic migratoriu poate fi: **pozitiv**, atunci când numărul celor sosiţi (I) este mai mare decât al celor plecaţi (E) (I > E), situaţie în care fenomenul mai este cunoscut şi sub denumirea de imigraţie netă, excedent migratoriu sau spor migratoriu; - nul (egal cu zero), când I = E.

- **negativ**, când numărul celor sosiţi (I) este mai mic decât numărul celor plecaţi (E) (I < E), situaţie când fenomenul se numeşte emigraţie netă sau deficit migratoriu.

Expresia matematică a bilanţului demografic general este: Bdg = (N + I) – (D + E) În funcţie de valorile variabilelor ce îl compun, bilanţul demografic general poate fi:

- **pozitiv**, când **N + I > D + E,** adică intrările depăşesc ieşirile ca volum, situaţie în care numărul populaţiei este în creştere datorită natalităţii şi imigraţiei;

- **nul (egal cu zero)**, când N + I = D + E, însemnând că numărul populaţiei este staţionar, datorită egalităţii volumului dintre intrări şi ieşiri; - **negativ, când N + I < D + E**, intrările sunt mai mici decât ieşirile, caz în care numărul populaţiei este în scădere datorită mortalităţii şi emigraţiei;

Indicele de stabilitate al populaţiei Is % Exprimă procentul- ponderea populației din teritoriul (zona) analizata, care s-a născut şi trăieşte în prezent pe acel teritoriu
Raportul dintre populaţia originară şi totalul populaţiei.

$$Is = \frac{Po}{Pt} \times 100\ (1000)$$

Unde: Po = Numărul populaţiei originare din teritoriul considerat;
Pt = Populaţia totală a aceluiaşi teritoriu. Diferenţa dintre Pt şi Po reprezintă populaţia teritoriului respectiv născută în afara limitelor acestuia.

Indicele migraţiei pe durata vieţii Imv %. Reflectă procentul de locuitori din zona analizată proveniţi din alte zone. Raportul dintre numărul populaţiei venită din alte zone şi totalul populaţiei. Locuitorii unui teritoriu (localităţi) proveniţi din alte zone alcătuiesc migraţia pe durata vieţii. Fenomenul se măsoară cu ajutorul indicelui migraţiei pe durata vieţii (Imv).
Indicele migraţiei pe durata vieţii (Imv), ce se calculează astfel:

$$Imv = \frac{Mv}{Pt} \times 100\ (1000)$$

unde: **Mv** = Numărul populaţiei migrate (venite) din alte zone
Pt (populația totală a teritoriului considerat)

Indicele migraţiei temporare %
Reflecta valoarea pe care o reprezintă deplasările temporare, cu o durată de la o lună la un an.
Raportul dintre numărul de migranti temporari şi numărul total al populaţiei.

Indicele mişcării navetiste %.
Reflectă valoarea deplasărilor de la localitatea de domiciliu la locul de muncă
Reprezintă raportul dintre numărul de navetești si numărul populaţiei

Idicele migraţiei interne Imi. Idicele migraţiei interne (Imi) cuprinde ponderea populaţiei supusă migraţiei, într-o perioadă de timp, ce se realizează în interiorul teritoriului naţional:

$$Imi = \frac{Mi}{Pt} \times 1000$$

unde: Mi = numărul populaţiei supusă migraţiei interne;
Pt = Populaţia totală a teritoriului considerat. Migraţia internă se determină pentru anumite subdiviziuni administrative, naturale sau regionale ale teritoriului naţional, precum şi pentru mediile rezidenţiale, înregistrându-se o multitudine de tipuri, cum ar fi: intra şi inter judeţene, intra şi inter zonale, intra şi intermedii rezidenţiale.

Idicele migraţiei externe (internaţionale) Ime. Idicele migraţiei externe/internaţionale (Ime) redă valoarea pe care o reprezintă migraţia ce traversează frontierele unei ţări (şi nu numai), într-un interval de timp, calculată astfel:

$$Ime = \frac{Me}{Pt} \times 1000$$

unde: Pt = Populaţia totală a teritoriului considerat
Me = numărul populaţiei supusă migraţiei externe.
Denumirea de migraţie externă se utilizează uneori şi pentru o parte a migraţiei interne, din interiorul graniţelor naţionale, pentru a distinge, de exemplu, migraţia interjudeţeană de cea intrajudeţeană, când prima va alcătui migraţia externă, iar cea de a doua migraţia internă. Pe de altă parte, denumirea de migraţie internaţională este utilizată mai ales atunci când se analizează fluxurile migraţiei spre o ţară sau un grup de ţări, fie la nivel continental (migraţia Est-Vest), fie la nivel intercontinental (ţări sărace – ţări bogate).

Idicele migraţiei definitive Imd Idicele migraţiei definitive (Imd) reprezintă ponderea (numărul) populaţiei ce se deplasează definitiv (Md) în raport cu populaţia totală (Pt) a teritoriului pentru care se face analiza:

$$Imd = \frac{Md}{Pt} \times 1000 = ...\%$$

unde: Md = numărul populaţiei ce migrează definitiv;
Pt = Populaţia totală a teritoriului analizat.
Imd - exprimă valoarea migraţiei definitive asupra pieţei muncii.

Indecele de remigraţie Ir. O parte din populaţia care iniţial migrase definitiv, se poate însă reîntoarce find necesar în acest sens calcularea indicelui de remigraţie:

$$Ir = \frac{Mr}{Pt} 1000$$

Mr = numărul populaţiei remigrante)
Pt = Populaţia totală a teritoriului analizat)

Idicele migraţiei temporare Imt reprezintă ponderea populaţiei ce se deplasează temporar (de la o lună la un an) din totalul populaţiei teritoriului analizat:

Mt

Imt = — x 1000 unde Mt = numărul populației migrante temporar
Pt Pt = Populația totală a teritoriului nanalizat

Idicele migraţiei sezoniere Imsz

Idicele migraţiei sezoniere (Imsz) reprezintă ponderea populaţiei ce se deplasează pentru un anumit interval de timp, în totalul populaţiei teritoriului (localităţii) analizat:

Msz
Imsz = — x 1000 unde: Msz = numărul populației migrante sezonier
Pt Pt = Populația totală a teritoriului nanalizat

Idicele deplasărilor navetiste (pendulatorii) Idn

Idicele deplasărilor navetiste (pendulatorii) (Idn) redă ponderea persoanelor ce navetează în totalul populaţiei unui teritoriu (localităţi) pentru care se face analiza:

Mn
Idn = — x 1000 unde Mn = numărul persoanelor ce navetează
Pt Pt = Populația totală a teritoriului nanalizat

1.1.9. № de sosiri al cetăţenilor moldoveni la frontiera de stat

№ toatal al sosirilor înregistrate la frontiera de stat a persoanelor care dispun de cetăţenie moldovenească, pe parcursul anului de referință (Fluxul anual).
Responsabil de date - SG, Sistemul Informaţional Integrat al Serviciului de Grăniceri (SIISG). Sub-acoperire din cauza segmentelor necontrolate de la frontiera între Moldova şi Ucraina.

1.1.10. № de sosiri al străinilor la frontierra de stat

№ toatal al sosirilor înregistrate la frontiera de stat a persoanelor care nu dispun de cetăţenie moldovenească, pe parcursul anului de referință. (Fluxul anual).
Responsabil de date - SG, Sistemul Informaţional Integrat al Serviciului de Grăniceri (SIISG). Sub-acoperire din cauza segmentelor necontrolate de la frontiera între Moldova şi Ucraina.

1.1.11. Rata creşterii a număru lui de sosiri al e străinilor la frontiera de stat. № de sosiri ale străinilor pe parcursul anului de referință raportat la acelaşi indicator pentru anul precedent. Fluxul anual. Responsabil de date - SG, Sistemul Informaţional Integrat al Serviciului de Grăniceri (SIISG). Sub-acoperire din cauza segmentelor necontrolate de la frontiera între Moldova şi Ucraina.

1.1.12. № de plecări ale cetăţeni lor moldove ni la frontier ra de stat

№ toatal al plecărilor înregistrat la frontiera de stat a a persoanelor care dispun de cetăţenie moldovenească pe parcursul anului de referință. Fluxul anual.Responsabil de date - SG, Sistemul Informaţional Integrat al Serviciului de Grăniceri (SIISG). Sub-acoperire din cauza segmentelor necontrolate de la frontiera între Moldova şi Ucraina.

1.1.13. № de plecări ale străinilor la frontiera de stat

№ toatal al plecărilor înregistrat la frontiera de stat a a persoanelor care nu dispun de cetăţenie moldovenească pe parcursul anului de referință. Fluxul anual.
Responsabil de date - SG, Sistemul Informaţional Integrat al Serviciului de Grăniceri (SIISG).
Sub-acoperire din cauza segmentelor necontrolate de la frontiera între Moldova şi Ucraina

1.1.14. Rata de creştere a numărului de plecări al cetăţenilor moldovenilor la frontiera de stat. № toatal al plecărilor înregistrat la frontiera de stat a a cetăţenilor moldoveni pe parcursul anului de referință raportat la acelaşi indicator pentru anul precedent. Fluxul anual. Responsabil de date - SG, Sistemul Informaţional Integrat al Serviciului de Grăniceri (SIISG). Sub-acoperire din cauza segmentelor necontrolate de la frontiera între Moldova şi Ucraina.

Rata (ritmul) de creştere migratorie.

Rata (ritmul) de creştere migratorie, este indicatorul ce măsoară intensitatea migraţiei unei populaţii şi se calculează după formula, unde: i = rata de imigrare; e = rata de emigrare;

$$Rmm = \frac{Dn}{Pm} \times 1000 = \left[\frac{I - E}{Pm}\right] \times 1000 = \left[\frac{I}{Pm} - \frac{E}{Pm}\right] \times 1000 = i - e;$$

Δm = creşterea (sporul) migratoriu
Pm = populaţia medie

1.2. Componența demografică a populației

1.2.1. Proporţia persoanelor în vârstă sub 15 ani

stoc (cifra la data de raportare) № de persoane în vârstă sub 15 ani raportat la numărul total de populaţie stabile BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară
1.2.2. Proporţia persoanelor în vârstă de 65 de ani şi peste stoc (cifra la data de raportare). № de persoane cu vârsta de 65 ani şi peste raportat la numărul total de populaţie stabile. BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie.Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară
1.2.3. Raportul de dependenţă demografică. stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară stoc (cifra la data de raportare).
1.2.3.1. Raportul de dependenţă demografică (definiţia naţională). Raportul de dependenţă demografică (definiţia naţională) - numărul de persoane cu vîrsta sub 16 ani şi al celor cu vârsta de 57/62 de ani şi peste, raportat la numărul populaţiei de 16-56/61 de ani; (Numarul populaţiei sub vârsta aptă de muncă şi peste vârsta aptă de muncă, raportat la numărul populaţiei în vârsta aptă de muncă (VAM). VAM pentru bărbaţi este de 16-61 ani şi 16-56 pentru femei. http://www.statistica.md/public/files/Metadate/Populatia.pdf Din anul 2001 BNS utilizează paralel şi definiţia ONU
1.2.3.2. Raportul de dependenţă demografică (definiţia in ternaţională). stoc (cifra la data de raportare). Raportul de dependenţă demografică (definiţia internaţională) - numărul persoanelor cu vârsta sub 15 ani şi 65 de ani şi peste, raportat la populaţia cu vîrsta de 15-64 de ani;
1.2.4. Raportul de vârsta înaintată. stoc (cifra la data de raportare) BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie № de persoane în vârstă de 80 de ani şi peste raportat la numărul populaţiei în vîrstă de 65 de ani şi peste. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară. Indicele sarcinii demografice – numărul persoanelor în vîrstă inaptă de muncă la o 100 persoane în vîrstă aptă de muncă; Coeficientul îmbătrînirii populaţiei – numărul persoanelor în vîrstă de 60 ani şi peste la o 100 locuitori;
1.2.5. Proporţia bărbaţilor în vârstă de 65 de ani şi peste. stoc (cifra la data de raportare) № de bărbaţi în vârstă de 65 de ani şi peste raportat la numărul total de bărbaţi. BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară
1.2.6. Proporţia femeilor în vârstă de 65 de ani şi peste stoc (cifra la data de raportare). № de femei în vârstă de 65 de ani şi peste raportat la numărul total de femei. BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară
1.2.6. Proporţia femeilor în vârstă de 65 de ani şi peste stoc (cifra la data de raportare) № de femei în vârstă de 65 de ani şi peste raportat la numărul total de femei BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară
1.2.7. Raportul de feminitate pentru cei în vârsta de 65 de ani şi peste stoc (cifra la data de raportare). № de femei în vârstă de 65 de ani şi peste per 100 de bărbaţi de aceeaşi vârstă. BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară
1.2.8. Piramida de vârstă şi sex a totalului de populaţiei stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie Structura de vârstă şi sex per grupuri de vârstă de 5 ani. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară
1.3. POPULAŢIA URBANĂ versus cea RURALĂ
1.3.1. № total al populaţiei urbane. stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. "Cifra absolută pentru totalul populaţiei urbane la 31 decembrie a anului de referinţă Oraşul - o unitate administrativ-teritorială mai dezvoltată decît satul din punct de vedere economic şi social-cultural, care cuprinde populaţia urbană, cu structuri edilitar-gospodăreşti, industriale şi comerciale corespunzătoare, a cărei populaţie în mare parte este încadrată în industrie, în sfera deservirii publice şi în diferite domenii de activitate

intelectuală, în viaţa culturală şi politică. (Legea Nr.764-XV din 27.12.2001, privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova)" Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară.

1.3.2. Rata de urbanizare.
stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. Proporţia populaţiei stabile care locuieşte în mediul urban în totalul populaţiei stabile. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară.

1.3.3. Rata de creştere a populaţiei urbane.
date privind fluxul anual si stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. № persoanelor care locuiesc în mediul urban la 31 decembrie raportat la acelaşi indicator pentru 1 ianuarie a anului de referinţă Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară.

1.3.4. Proporţia persoanelor în vârstă sub 15 ani în me diul urban
stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. № de persoane în vârstă sub 15 ani din mediul urban raportat la numărul total de populaţie urbană Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.3.5. Proporţia persoanelor în vârstă de 65 de ani şi peste în mediul urban.
stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. № de persoane în vârstă de 65 de ani şi peste în mediul urban raportat la numărul total de populaţie urbană. Se aplică definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară.

1.3.6. Proporţia persoanelor în vârstă sub 15 ani în mediul rural. stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. Numărul de persoane în vârsta sub 15 ani în mediul rural raportat la numărul total de populaţie rurală. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.3.7. Proporţia de persoane în vârstă de 65 de ani şi peste în mediul rural
stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie.
№ de persoane în vârsta de 65 de ani şi peste în mediul rural raportat la numărul total de populaţie rurală. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară.

1.3.8. Raportul de dependenţă în mediul urban. stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. № de persoane în mediul urban în vârstă sub 15 ani, 65 de ani şi peste raportat la numărul de populaţie urbană în vârsta de 15 - 64 ani. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.3.9. Raportul de vârstă înaintată în mediul urban. stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. № de persoane în mediul urban în vîrstă de 80 de ani şi peste raportat la numărul de populaţie urbană în vârstă de 65 de ani şi peste. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.3.10. Raportul de feminitate pentru populaţia în vârstă de 65 de ani şi peste în mediul urban. stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. № de femei în mediul urban în vîrstă de 65 de ani şi peste per 100 de bărbaţi de aceeaşi vârstă în mediul urban.. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.3.11. Raportul de dependenţă în mediul rural.
stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. № de persoane în mediul rural în vârstă sub 15 ani, 65 de ani şi peste raportat la numărul de populaţie rurală în vârsta de 15 - 64 ani. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.3.12. Raportul de vârstă înaintată în mediul rural. stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. № de persoane în mediul rural în vîrstă de 80 de ani şi peste raportat la numărul de populaţie rurala în vârstă de 65 de ani şi peste. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.3.13. Raportul de feminitate pentru populația în vârstă de 65 de ani şi peste în mediul rural. stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. № de femei în mediul rural în vîrstă de 65 de ani şi peste per 100 de bărbaţi de aceeaşi vârstă în mediul rural. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.4. POPULAŢIA ÎN VÂRSTA APTĂ DE MUNCĂ

1.4.1. Proporţia populaţiei în vârstă aptă de muncă
stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.4.1.1. Proporţia populaţiei în vârstă aptă de muncă (definiția națională)
stoc (cifra la data de raportare). № de persoane în vârsta de 16-56/61 ani raportat la numărul total de populaţie din 31 decembrie a anului de referință.

1.4.1.2. Proporţia populaţiei în vârstă aptă de muncă (definiția internațională). stoc (cifra la data de raportare). № de persoane în vârsta de 15/64 ani raportat la numărul total de populaţie din 31 Decembrie a anului de referință

1.4.2. Rata de creştere a populaţiei în vârsta aptă de muncă
stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.4.2.1. Rata de creştere a populaţiei în vârsta aptă de muncă (defineția națională). stoc (cifra la data de raportare). Populaţia în vârsta aptă de muncă 16-56/61 la 31 decembrie a anului de referinţă raportat la acelaşi indicator pentru 31 decembrie a anului precedent

1.4.2.2. Rata de creştere a populaţiei în vârsta aptă de muncă (defineția internațională. stoc (cifra la data de raportare). Populaţia în vârsta aptă de muncă 15-64 la 31 decembrie a anului de referinţă raportat la acelaşi indicator pentru 31 decembrie a anului precedent.

1.4.3. Indicele presiunii demografice de muncă.
stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. № de persoane în vârstă de 5-14 ani raportat la numărul de persoane în vârstă de 55-64 ani. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.4.4. Indicele structurii de vârstă pentru populaţia aptă de muncă. stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie. № de persoane în vârstă de 40-64 ani raportat la numărul de persoane în vârstă de 15-39 ani. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.4.5. Raportul de feminitate pentru populația în vâr sta de 15 - 39 ani
stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie.
№ de femei în vârsta de 15-39 ani per 100 de bărbaţi de aceeaşi vârstă. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.4.6. Raportul de feminitate pentru populația în vârs tă de 40-64 ani
stoc (cifra la data de raportare). BNS, actualizările anuale ale statisticii cu privire la populaţie.
№ de femei în vârsta de 40 - 64 ani per 100 de bărbaţi de aceeaşi vârstă. Se recomandă să se aplice definiţia internaţională cu privire la populaţia cu reşedinţă obişnuită în ţară

1.5. INDICATORII FORŢEI DE MUNCĂ

1.5.1. Rata de participare la forţa de muncă. stoc (cifra la data de raportare)
Ancheta Forţei de Muncă (BNS

1.5.1.1. Rata de participare la forţa de muncă (definiția națională) stoc (cifra la data de raportare). Ponderea populaţiei active (ocupate şi în şomaj) în vârsta de muncă (16-56 ani (femei)/61 ani (bărbați) în totalul popluaţiei în vârstă de muncă (16-56 ani (femei)/61 ani (bărbați)

1.5.1.2 Rata de participare la forţa de muncă (definiția internațională).
stoc (cifra la data de raportare) № persoanelor active în forța de muncă (ocupate și în șomaj în vîrstă de 15-64 ani) raportat la populația totală în vîrstă de muncă (15-64 ani)

1.5.2. Rata de ocupare. stoc (cifra la data de raportare) Raportul dintre populaţia ocupată în vârstă de 15 ani şi peste şi totalul populaţiei de aceeaşi grupă de vârstă, exprimat procentual. "Rata de ocupare - reprezinta persoanele angajate in cimpul muncii ca procentaj al populaţiei cu vîrstă

apta de munca (15- 64 ani) definitie UE: http://stats.oecd.org/ glossary/detail.asp?ID=785 " Ancheta Forţei de Muncă (BNS) În conformitate cu legislaţia în vigoare (Codul Muncii) persoanele pot fi angajate în munca de la 15 ani

1.5.2.1. Rata de ocupare (definiția națională

stoc (cifra la data de raportare). Rata de ocupare (definiţia naţională) - raportul dintre populaţia ocupată şi totalul populaţiei de 15 ani şi peste, exprimat în procente.

1.5.2.2. Rata de ocupare (definiția internațională).

stoc (cifra la data de raportare) Rata de ocupare (definiţia internaţională) - raportul dintre populaţia ocupată şi totalul populaţiei în vîrsta aptă de muncă (15-64 de ani), exprimat în procente; (EU definition http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=785)

1.5.3. Rata şomajului.

stoc (cifra la data de raportare). Ancheta Forţei de Muncă (BNS). Raportul dintre numărul şomerilor definit conform criteriilor Organizaţiei Internaţionale a Muncii (ILO) şi populaţia activă totală (populaţia ocupată şi şomerii), de 15 ani şi peste, exprimat procentual. Rata şomajului - raportul dintre numărul şomerilor definit conform criteriilor Organizaţiei Internaţionale a Muncii (ILO) în vârstă de 15-74 ani şi populaţia activă totală (populaţia ocupată şi şomerii) de 15-74 ani, exprimat procentual/ definiţie UE: Commision Regulation (EC) No 1897/2000, since 2001

1.5.4. Rata şomajului în rîndul tinerilor

stoc (cifra la data de raportare). Ancheta Forţei de Muncă (BNS) Raportul dintre numărul şomerilor ILO cu vârsta de 15- 24 ani şi populaţia activă totală cu vârsta de 15- 24 ani, exprimat procentual

1.5.5. Rata şomajului în rîndul femeilor.

stoc (cifra la data de raportare). Ancheta Forţei de Muncă (BNS). Raportul dintre numărul şomerilor ILO - femei şi populaţia totală activă - femei, exprimat procentual

1.5.6. Decalajul de gen în şomaj

stoc (cifra la data de raportare). Ancheta Forţei de Muncă (BNS)..Diferenţa dintre rata şomajului în rândul femeilor şi rata şomajului în rândul bărbaţilor, exprimat în puncte procentuale

1.6. INDICATORI ECONOMICI GLOBALI

1.6.1. PIB. Principalul agregat macroeconomic al Sistemului conturilor naţionale, care reprezintă rezultatul final al activităţii de producţie din unităţile producătoare rezidente şi care corespunde valorii bunurilor şi serviciilor produse de către aceste unităţi pentru consumul final. Conturile Naţionale BNS

1.6.2. Rata de creştere a PIB-ului. PIB-ul pentru anul de referință raportat la acelaşi indicator pentru anul precedent. Conturile Naţionale BNS

1.6.3. PIB per capita. PIB raportat la numărul total al populaţiei. Conturile Naţionale BNS

1.6.4. Rata de creştere a PIB-ului per capita. PIB-ul per capita pentru anul de referință raportat la acelaşi indicator pentru anul precedent. Conturile Naţionale BNS

1.6.5. Ponderea populaţiei sub pragul sărăciei. Numărul persoanelor care traiesc în gospodării cu cheltuieli pe adult echivalent (scala 1:0.7:0.5) mai joase decît pragul sărăciei raportat la numărul total al populaţiei. Pragul sărăciei absolute se calculează în baza cheltuielilor alimentare ale decilelor 2-4, ajustate la 2282 kcal/persoană/zi şi adăugarea la acestea a cheltuielilor nealimentare (ponderea pentru toate gospodăriile din CBGC). Rata riscului de sărăcie adoptată de Consiliul European de la Laeken (care a aprobat un set iniţial de 18 indicatori de excluziune socială şi sărăcie în Decemberie 2001) este calculată drept cota persoanelor cu un venit disponibil echivalat sub pragul riscului de sărăcie. Pragul este stabilit la 60 % din venitul naţional mediu echivalat disponibil. Venitul echivalat este definit drept venitul total al gospodăriei raportat la mărimea echvalentă a acestuia, de considerat mărimea şi compoziţia gospodăriei, şi este atribuit fiecărui membru al gospodăriei (venitul total al gospodăriei este raportat la mărimea echivalentă a acestuia, utilizînd aşa numita scară de echivalenţă ""modificată OECD"") Această scară oferă o pondere de 1.0 primului adult, 0.5 oricărui alt adult din gospodărie cu vîrsta 14 ani şi mai mult şi 0.3 fiecărui copil) eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-NK-05-005/EN/KS-NK-05-005-EN.PDF".Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (BNS)

1.6.5.1. Ponderea populaţiei sub pragul sărăciei absolute

"№ persoanelor care traiesc în gospodării cu cheltuieli pe adult echivalent (scala 1:0.7:0.5) mai joase decît pragul sărăciei raportat la numărul total al populaţiei. Pragul sărăciei absolute se

calculează în baza cheltuielilor alimentare ale decilelor 2-4, ajustate la 2282 kcal/persoană/zi şi adăugarea la acestea a cheltuielilor nealimentare (ponderea pentru toate gospodăriile din CBGC). "

1.6.5.2. Ponderea populaţiei sub pragul sărăciei relative. Rata riscului de sărăcie adoptată de Consiliul European de la Laeken (care a aprobat un set iniţial de 18 indicatori de excluziune socială şi sărăcie în Decemberie 2001) este calculată drept cota persoanelor cu un venit disponibil echivalat sub pragul riscului de sărăcie. Pragul este stabilit la 60 % din venitul naţional mediu echivalat disponibil. Venitul echivalat este definit drept venitul total al gospodăriei raportat la mărimea echvalentă a acestuia, de considerat mărimea şi compoziţia gospodăriei, şi este atribuit fiecărui membru al gospodăriei (venitul total al gospodăriei este raportat la mărimea echivalentă a acestuia, utilizînd aşa numita scară de echivalenţă modificată OECD""). Această scară oferă o pondere de 1.0 primului adult, 0.5 oricărui alt adult din gospodărie cu vîrsta 14 ani şi mai mult şi 0.3 fiecărui copil) eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-NK-05-005/EN/KS-NK-05-005-EN.PDF"

1.6.6. Proporţia copiilor sub 18 ani care trăiesc în gospodării sub pragul sărăciei. № de copii cu vîrstă sub 18 ani în gospodării care au cheltuieli sub pragul sărăciei absolute raportat la numărul total de copii cu vârstă sub 18 ani. Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (BNS)

1.6.7. Indicele dezvoltării umane. Este măsură comparativă a longevității, nivelului de studii și standardelor de viață a unei țări. Pentru fiecare dimensiune în parte se calculează indicele specific ținîndu-se cont de valorile reale și extreme ale indicatorilor stabilite de PNUD. Unde: Longevitatea - este evaluată prin sperața de viață la naștere; Nivelul de studii - este calculat ca medie aritmetică ponderată a ratei alfabetizării (cu o pondere de două treimi) şi a ratei brute de înrolare la toate nivelurile de învăţământ (cu o pondere de o treime); Standardele de viaţă – evaluate prin PIB pe cap de locuitor, exprimat in dolari SUA la Paritatea Puterii de Cumpărare." PNUD, Raportul Naţional al Dezvoltării Umane

1.7. REMITENŢELE

1.7.1. Volumul anual al remitenţelor. Sursa de date urmeaza a fi identificată.
Flux anual Volumul total al sumelor bănești parvenite din remitențe (dolari SUA) "Remitenţele reprezintă veniturile gospodăriilor obținute din economiile străine, care rezultă în principal din circulaţia temporară sau permanentă a oamenilor în cadrul acestor economii. Remitenţele includ elemente în numerar şi non-numerar care curg prin canale oficiale (cum ar fi transferuri prin rețele electronice), sau prin canale informale (cum ar fi banii sau bunurile transportate peste frontiere). În cadrul Balanței de plăți, remitențele de regulă sunt derivate din două elemente: venitul obținut de către lucrători nerezidenți și trasferurile rezidenților unei economii către rezidenții alteia. Sursa: Ediția a Șasea a Manualului FMI referitor la Balanța de Plăți și Situației Investițiilor Internaționale.

1.7.2. Rata de creştere a remitenţelor
Flux anual Volumul total al sumelor bănești parvenite din remitențe pentru anul de referință raportat la același indicator pentru anul precedent. Sursa de date urmeaza a fi identificata

1.7.3. Ponderea remitenţelor în PIB. Flux și stoc (cifra la data de raportare). Sursa de date urmeaza a fi identificată. Proporția remitențelor în PIB exprimată procentual

1.7.4. Remitenţele per capita dolari SUA
Flux și stoc (cifra la data de raportare). Sursa de date urmeaza a fi identificat.
Venitul total de remitențe raportat la numărul total al populației (dolari SUA)

1.7.5. Proporţia gospodăriilor care primesc remitenţe.
stoc (cifra la data de raportare). Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (BNS). Ponderea gospodăriilor care beneficiază de remitențe în totalul gospodăriilor casnice cercetate**.** Dezagregare: total, pe medii de reședință.

1.7.6. Proporţia remitenţelor în venitul disponibil al gospodăriilor casnice dependente de remitenţe. stoc (cifra la data de raportare). Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (BNS). Volumul mediu de remitențe pe o gospodărie care beneficiază de remitențe raportat la venitul total mediu disponibil pe o gospodărie din grupul respective Dezagregare: total, pe medii de reședință.

1.7.7. Proporţia gospodăriilor care s-ar plasa sub pragul sărăciei dacă nu ar primi remitenţe. stoc (cifra la data de raportare). Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice

(BNS). Ponderea gospodăriilor care s-ar plasa sub pragul absolut al sărăciei în cazul în care nu ar prmit venituri din remitențe. Dezagregare: total, pe medii de reședință.

2. POPULAȚIA NAȚIONALĂ ŞI INDICATORII RELEVANȚI DE MIGRAȚIE

2.1. EMIGRAREA

2.1.1. № anual de emigrări internaţionale raportat de Moldova
Fluxul anual BNS (statistica migraţiei), Registru (RSP) № total de persoane care au emigrat din Moldova pe parcursul anului de referință. Dezagregare după vîrstă, sex, medii de reşedinţă, ţara, durată şi scop (muncă/studii/reintregirea familiei). Emigrație - acțiunea prin care o persoană care a avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul unui stat membru încetează să mai aibă reședința obișnuită pe teritoriul statului membru în cauză pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni; Emigrant - persoana care emigrează (Regulamentul (CE) NR. 862/2007). Este necesară stipularea în legislația națională a Republicii Moldova a noțiunii de emigrare.

2.1.2. № total estimat de imigrări internaționale din Moldova raportat de ţările de destinaţie. Fluxul annual. BNS nu are acces la datele colectate de ţările de destinaţie. DAC - La moment așa date se colectează de la oficiile consulare MAEIE, este necesar de discutat cu statele gazda despre ce date anume ar putea sa furnizeze. MAEIE prin intermediul solicitarii de date de la tarile de destinatie de către consulate . № total de imigrări din Moldova raportat de ţările de destinaţie în anul de referință. Estimare bazată pe datele disponibile colectate de ţările de destinaţie. Dezagregare după vîrstă, sex, medii de reşedinţă, ţara, durată şi scop (muncă/studii/ reintregirea). Imigrație - acțiunea prin care o persoană își stabilește reședința obișnuită pe teritoriul unui alt stat pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni, după ce, în prealabil, a avut reședința obișnuită într-un alt stat membru sau într-o țară terță. Imigrant - persoana care imigrează (REGULAMENTUL (CE) NR. 862/2007).

2.1.3. № anual de emigrări internaționale ale cetăţenilor moldoveni raportat la populația din Moldova. Fluxul anual. BNS (statistica migraţiei), Registru (RSP).
№ total de cetățeni moldoveni care au emigrat din Moldova pe parcursul anului de referință Dezagregare după vîrstă, medii de reşedinţă, ţară, durată şi scop (munca/studii/reintregirea).
Dezagregarea după scop (munca/studii/reîntregirea) nu este disponibilă

2.1.4.Rata de creştere a emigrărilor internaționale ale cetăţenilor moldoveni. Fluxul anual. BNS (statistica migraţiei), Registru (RSP). № de cetăţeni moldoveni care au emigrat pe parcursul anului curent raportat la același indicator pentru anul precedent

2.1.5. Decalajul de gen al emigrării internaționale a cetăţenilor moldoveni
Fluxul anual. BNS (statistica migraţiei), Registru (RSP). № cetăţenilor moldoveni - femei care au emigrat pe parcursul anului curent raportat la același indicator în cazul bărbaţilor

2.1.6. Proporţia relativă a emigranţilor internaționali din mediul rural versus urban. Fluxul anual. BNS (statistica migraţiei), Registru (RSP). № cetățenilor moldoveni care au emigrat peste hotare din mediu rural raportat la același indicator pentru mediul urban.

2.1.7. № anual de emigrări internaționale ale cetăţenilor moldoveni în dependență de nivelul de studii. Fluxul anual. BNS (statistica migraţiei), Registru (RSP). № total de cetățeni moldoveni care au emigrat din Moldova în anul de referință, după nivelul de studii. Dezagregări după: studii medii de specialitate, superioare, grade științifice.

2.1.8. № copiilor luaţi peste hotare de către părinţi. Fluxul anual. MEd, Registru (RSP). № copiilor în vîrsta sub 18 ani, emigrați împreună cu părinții peste hotare în anul de referință

2.2. EMIGRAREA TEMPORARĂ

2.2.1. № de gospodării cu membri care sunt temporar peste hotare.
Stoc (cifra medie anuală). BNS (CBGC şi AFM). № de gospodării care au declarat că cel puțin un membru se află temporar peste hotare la data cercetării. Dezagregare după vîrstă, sex, medii de reşedinţă, ţara, durată și scop (muncă/studii/reintregirea).

2.2.2. № de gospodării cu copii în vîrstă sub 18 ani cu membri care sunt temporar peste hotare. Stoc (cifra medie anuală). BNS (CBGC şi AFM). № de gospodării cu copii în vîrsta sub 18 ani care au declarat că cel puțin un membru se află temporar peste hotare la data cercetării. Membri care se află peste hotare: ambii părinți plecați, mama, tata. Copil - orice

persoană în vîrstă de pînă la 18 ani (majoratul). (Definiția conf. Art. 51 din Codul Familiei al RM). Copil - orice fiinţă umana sub vîrsta de 18 ani, exceptînd cazurile în care legea aplicabilă copilului stabileşte limita majoratului sub această vîrsta. Convenția ONU privind drepturile copilului).

2.2.3. Propo rţia gospodă riilor cu membri afla ţi temporar peste hotare. Stoc (cifra medie anuală). BNS (CBGC şi AFM). № de gospodării care au declarat că cel puțin un membru se află temporar peste hotare la data cercetării raportat la № total de gospodării din Moldova.

2.2.4. Proporția gospodăriilor cu copii în vârstă sub 18 ani cu membri aflați temporar peste hotare în totalul gospodăriilor cu copii. Stoc (cifra medie anuală). BNS (CBGC şi AFM). № de gospodării cu copii în vîrsta sub 18 ani care au declarat că cel puțin un membru se afla temporar peste hotare, în totalul gospodăriilor cu copii în vîrstă sub 18 ani, la data cercetării.

2.2.5. Rata de creştere a № de gospodării cu membri aflați temporar peste hotare. Stoc (cifra medie anuală). BNS (CBGC şi AFM). № de gospodării care au declarat că cel puțin un membru se află temporar peste hotare la data cercetării raportat la același indicator pentru anul precedent

2.2.6. № de copii lăsaţi în Moldova de cel putin unul din părinţii care au emigrat. Stoc (cifra medie anuală). Med, MAI, MMPSF (copii cu varsta pre-scolara), MEd (pentru copii de varsta scolara), MAEIE. La moment asa date nu sunt colectate de oficiile consulare MAEIE de peste hotare, dar nu este exclus ca pentru viitor sa fie posibil. In special in contextul implementarii noilor module de înregistrare on line, cu adăugarea unei întrebari adiţionale care ne intereseaza. № de copii care au rămas în Moldova, un părinte a emigrat peste hotare.

2.2.7. № de copii lăsaţi în R. M. de ambii părinţi care au emigrat
Stoc (cifra medie anuală). Med.
№ de copii care au rămas în Moldova și ai căror ambii părinți au emigrat peste hotare

2.2.8. Proporţia copiilor lăsaţi fără grija părintească din motivul plecării parintilor peste hotare. Stoc (cifra medie anuală). MMPSF (pentru copii cu vîrsta pre-şcolară), Med (pentru copii de vîrsta şcolară), MAEIE. La moment asa date nu sunt colectate de oficiile consulare MAEIE de peste hotare, dar nu este exclus ca pentru viitor sa fie posibil. In special in contextul implementarii noilor module de înregistrare on line, cu adăugarea unei întrebari adiţionale care ne interesează. № total estimat de copii în vîrstă sub 18 ani lăsaţi fără grija părintească raportat la numărul total de copii de aceeași vîrstă. Părinți plecați peste hotare - mama, tata, ambii parinți sau un parinte în cazul familiei monoparenale.

2.2.9. Creşterea № de copii lăsaţi fără grijă părintească.
Stoc (cifra medie anuală). MMPSF (pentru copii cu vîrstă pre-şcolară), MEd (pentru copii de vîrsta şcolară), MAEIE La moment asa date nu sunt colectate de oficiile consulare MAEIE de peste hotare, dar nu este exclus ca pentru viitor sa fie posibil. In special in contextul implementarii noilor module de înregistrare on line, cu adăugarea unei întrebari adiţionale care ne interesează. № mediu anual de copii lăsaţi fără grijă părintească în anul de referință raportat la același indicator pentru anul precedent.

2.2.10. № permiselor de trafic mic la frontieră acordate cetăţenilor Republicii Moldova. Stoc (cifra medie anuală). MAEIE, Registru, SG, BMA. № cetățenilor moldoveni care locuiesc în zona de frontieră și cărora le-au fost eliberate permise de mic trafic de frontieră în anul de referință. (Hotărîrea Guvernului Nr. 698 din 20.11.2009 pentru aprobarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind micul trafic de frontieră semnat la Bucureşti la 13 noiembrie 2009 și Hotărîrea Guvernului nr. Nr. 319 din 28.04.2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la aplicarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind micul trafic de frontieră). Mic trafic la frontieră - trecerea frecventă a frontierei comune a statelor Părților contractante de către rezidenții în zona de frontieră a statului unei părți contractante și care intenționează să rămînă în zona de frontieră a statului celeilalte părți contractante, în special din motive de ordin social, cultural, familial sau întemeiate economic, pentru o perioadă care să nu depășească 3 luni de ședere neîntreruptă de la data trecerii frontierei.(Regulamentul CE nr.1931/2006 de stabilire a normelor referitoare la micul trafic de frontieră la frontierele terestre externe ale statelor membre și de modificare a dispozițiilor Convenției Schengen).

2.3. CETĂŢENI MOLDOVENI CARE LOCUIESC PESTE HOTARE
2.3.1. № de cetăţeni moldoveni care locuiesc peste hotare conform datelor din Moldova. Stoc (cifra la data de raportare). № de cetăţeni moldoveni care locuiesc peste hotare, conforma datelor din Moldova, estimat în baza: 1. Anchetei Forței de Muncă; 2. Datelor de trecerea a frontierei din Registrul de Stat al Populației. Datele vor fi dezagregate după țări, vîrstă (grupuri de vîrstă de 5 ani) și sex. BNS (CBGC sau AFM), SG și Registru (Registrul de Stat al Populaţiei) La moment, estimările obţinute din diverse surse de date diferă enorm şi situaţia dată necesită atenţie specială pentru a propune o estimare fiabilă unică.
2.3.2. № de cetăţeni moldoveni care locuiesc peste hotare conform datelor ţărilor gazdă. Stoc (cifra la data de raportare). № de cetăţeni moldoveni care locuiesc peste hotare estimat în baza datelor ţărilor gazdă ale emigranților. Datele vor fi dezagregate după țări, vîrstă (grupuri de vîrstă de 5 ani) și sex . Baze de date internaţionale (mai cu seamă Eurostat) şi baze de date naţionale ale principalelor ţări de primire, MAEIE prin intermediul solicitării de date de la ţările de destinaţie de către consulate (vezi 2.1.2.)
2.3.3. Proporţia cetăţenilor moldoveni emigraţi care locuiesc peste hotare de cel puţin 12 luni. Stoc (cifra la data de raportare). № de cetăţeni moldoveni emigraţi care locuiesc peste hotare de cel puţin 12 luni raportat la numărul total de cetăţeni moldoveni emigraţi care locuiesc peste hotare. BNS, RP, Baze de date internaţionale (mai cu seamă Eurostat) şi baze de date naţionale ale principalelor ţări de primire, MAEIE prin intermediul solicitarii de date de la ţările de destinaţie de către consulate. Ar putea fi inclusă pentru viitor în modulul de înregistrare on line ca intrebare adiţională (divizare pe perioade).
2.3.4. Proporţia cetăţenilor moldoveni emigraţi care locuiesc peste hotare de cel puţin 5 ani. Stoc (cifra la data de raportare). № de cetăţeni moldoveni emigraţi care locuiesc peste hotare, de cel puţin 5 ani raportat la numărul total de cetăţeni moldoveni emigraţi care locuiesc peste hotare. SG şi Registru (Registrul de Stat al Populaţiei) + Baze de date internaţionale (mai cu seamă Eurostat) şi baze de date naţionale ale principalelor ţări de primire + MAEIE prin intermediul solicitarii de date de la tarile de destinatie de catre consulate? Ar putea fi inclusă pentru viitor în modulul de înregistrare on line ca intrebare adiţională (divizare pe perioade).
2.3.5. № de cetăţeni moldoveni care locuiesc peste hotare şi sunt incluşi în registrele consulatelor. Stoc (cifra la data de raportare). № de cetăţeni moldoveni care locuiesc peste hotare care s-au adresat consulatelor și au fost incluși în registrele consulare. Dezagregare dupa vîrsta şi sex. MAEIE şi Registrul Consular. Ar putea fi inclusă pentru viitor în modulul de înregistrare on line ca intrebare adiţională (divizare pe perioade)
2.3.6. № de cetăţeni moldoveni care lucrează peste hotare cu contracte legale. Stoc (cifra la data de raportare). № de cetăţeni moldoveni care lucrează peste hotare contractele cărora au fost înregistrate la ANOFM. ANOFM.
2.3.7. № de cetăţeni moldoveni înregistraţi ca solicitanţi de azil peste hotare. Stoc (cifra la data de raportare). № de cetețeni moldoveni care au depus o cerere de azil peste hotare, dar care încă nu a fost soluționată printr-o decizie irevocabilă. (Legea Nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova) http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=330978. Solicitant sau solicitant de azil înseamnă un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care a depus o cerere de azil cu privire la care nu a fost adoptată încă o hotărâre finală; (Directiva 2005/85/CE a Consiliului din 1 decembrie 2005 privind standardele minime cu privire la procedurile din statele membre de acordare și retragere a statutului de refugiat)http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005L0085: RO:HTML Baze de date internaţionale (mai cu seamă ICNUR şi Eurostat)
2.3.9. № de cetăţeni moldoveni care își fac studiile peste hotare. Stoc (cifra la data de raportare). № cetățeni moldoveni aflați la studii peste hotare în în anul de referință Dezagregare: total, după țările recipiente" MEd, de asemenea baza de date Eurostat cu privire la permisele de reședință.
2.3.10. Mișcarea naturală a cetățenilor R. M peste hotare. № anual de nașteri, căsătorii, divorțuri și decese ale cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotare în anul de referință.. MAEIE și Registrul Consular
2.3.11. № cetăţenilor moldoveni, imigranţi în Moldova (reîntorşi).

Stoc (cifra la data de raportare). BMA, Registru, MAEIE. № anual al cetăţenilor moldoveni, imigranţi în Moldova (reîntorşi), care trăiesc peste hotare
2.4. REPATRIEREA
2.4.1. № anual de persoane repatriate. Fluxul anual. Biroul BMA. № total anual de persoane născute în Republica Moldova şi descendenţii acestora, care au solicitat repatrierea şi au obţinut actul oficial care confirmă dreptul la repatriere. **Repatriere – reîntoarcere** benevolă în patrie a persoanelor care s-au născut în Republica Moldova şi a urmaşilor acestora. Confirmare de repatriere – act oficial eliberat de autoritatea competentă pentru străini, în condiţiile prezentei legi, care confirmă dreptul la repatriere. (Legea Nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova). Repatriere - dreptul personal al refugiatului, prizonier de război sau reţinut civil, să se întoarcă în ţara de naţionalitate a lui sau a ei, în condiţii specifice definite în diferite instrumente internaţionale (Convenţia de la Geneva, 1949 şi Protocoalele Adiţionale, 1977, Regulamentele de Respectare a Legilor şi Obiceiurile Războiului pe Uscat, Anexate la a Patra Convenţie de la Haga, 1907, instrumente ale drepturilor omului, precum şi dreptul intrenaţional cutumiar).
2.4.2. Rata de creştere a № de persoane repatriate. Fluxul anual. Biroul Migraţie şi Azil № de persoane repatriate pe parcursul anului de referință raportat la acelaşi indicator pentru anul precedent.
2.4.3. Proporţia copiilor repatriaţi în rândul persoanelor repatriate. Fluxul anual. Biroul Migraţie şi Azil № de copii repatriaţi raportat la numărul total de persoane repatriate pe parcursul anului de referință
2.4.4. № cetăţenilor moldoveni readmişi în cadrul Acordurilor de readmisie. Flux si stoc (cifra la data de raportare) Biroul Migraţie şi Azil. № cetățenilor moldoveni identificați cu ședere ilegală peste hotare și readmiși în Moldova, în anul de referință. (Legea nr. 238-XVI din 8 noiembrie 2007 pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova şi Comunitatea Europeană privind readmisia persoanelor aflate în situaţie de şedere ilegală). Readmisie - acţiune a unui stat de acceptare a re-intrării unui individ (naţional, naţional al ţărilor terşe sau apatrid). Acord de readmisie. Acord internaţional care prevede proceduri, pe bază reciprocă, pentru un Stat pentru returnarea ne-naţionalilor aflaţi într-o situaţie ilegală în ţara lor de origine sau în ţara prin care aceştia au tranzitat.
2.5. VICTIME ALE TRAFICULUI DE PERSOANE
2.5.1. № de cetăţeni moldoveni victime ale traficului (TFU) identificate şi asistate in cadrul SNR. Fluxul annual. SNR, MSMPSF. № anual de cetăţeni moldoveni, victime ale traficului de persoane (TFU), identificați și asistați în SNR, inclusiv № persoanelor identificate drept victime ale traficului de persoane de CCTP în cadrul unor dosare penale
2.5.2. Ţările unde au fost exploatate victimele TFU. Fluxul anual. Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane (MAI), MSMPSF. № de cetăţeni moldoveni, victime ale traficului de persoane conform ţărilor recipient
2.5.3. Raportul de feminitate în rândul victimelor TFU. Fluxul anual. Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane (MAI), MSMPS № de femei raportat la numărul de bărbați din rîndul persoanelor identificate ca fiind victime a traficului de personae
2.5.4. № de potenţiale victime ale TFU asistate în cadrul Sistemului Național de Referire. Stoc (cifra la data de raportare). SNR, MSMPSF. № de persoane identificate ca potențiale victime ale TFU și asistate în cadrul SNR pe parcursul anului de referinţa, care în prealabil au fost indetificate ca beneficiari de asistenţă socială: care provin din familii sărace din mediul rural, au un nivel de studii scăzut, nu au profesie şi/sau un loc de muncă, sunt victime ale violenţei, nu au acte de identitate etc. (proiectul Regulamentului privind identificarea victimelor şi potenţialelor victime ale traficului de fiinţe umane). http://mmpsf.gov.md/file/proiecte/regulament_tfu_md.pdf)"
3. POPULAŢIA DE PROVENIENŢĂ STRĂINĂ
3.1. IMIGRAREA STRĂINILOR
3.1.1. № anual de imigrări ale străinilor raportat de Moldova.

Fluxul anual. MAI (BMA), BNS, statistica migraţiei. № anual de cetăţeni străini care au imigrat în ţară raportat de Moldova. Imigrant - cetăţeanul străin care a intrat legal in Moldova pentru a se stabili cu traiul permanent sau temporar pe teritoriul acesteia. Imigraţie - înseamnă acţiunea prin care o persoană îşi stabileşte reşedinţa obişnuită pe teritoriul unui alt stat pentru o perioadă care este sau se aşteaptă să fie de cel puţin 12 luni, după ce, în prealabil, a avut reşedinţa obişnuită într-un alt stat membru sau într-o ţară terţă. Imigrant - persoana care imigrează. (REGULAMENTUL (CE) NR. 862/2007 din 11 iulie 2007 privind statisticile comunitare din domeniul migraţiei).
3.1.2. Rata de creştere a imigrărilor străinilor. Fluxul anual. BNS, statistica migraţiei. BNS, statistica migraţiei. № de străini care au imigrat pe parcursul anului curent raportat la acelaşi indicator pentru anul precedent.
3.2.1. Decalajul de gen pentru imigrarea străinilor. Fluxul anual. BNS, statistica migraţiei. № femei care au imigrat pe parcursul anului curent raportat la acelaşi indicator ptr. bărbaţi
3.1.4. Ţările de cetăţenie ale imigranţilor străini. Fluxul anual. MAI (BMA) № total de cetăţeni străini imigranţi după ţările de cetăţenie ale acestora
3.1.5. № anual de imigrări ale străinilor cu studii medii de specialitate/ studii superioare/ grade ştiintifice. Fluxul anual. MAI (BMA). № anula de imigrări ale străinilor cu nivel de instruire nu mai jos de studii medii de specialitate.
3.1.6. Rata de creştere a № străinilor cu studii medii de specialitate/studii superioare/ grade ştiintifice. Fluxul anual. MAI (BMA).. № de străini cu nivel de instruire nu mai jos de mediu de specialitate care au imigrat pe parcursul anului curent raportat la acelaşi indicator pentru anul precedent.
3.1.7. Proporţia persoanelor cu studii medii de specialitate/studii superioare/grade ştiintifice în rândul străinilor imigraţi. Fluxul anual. MAI (BMA). № total de străini cu nivel de instruire nu mai jos de mediu de specialitate care au imigrat raportat la numărul total de străini imigraţi.
3.1.8. № anual de vize oferite de Consulatele Moldoveneşti peste hotare. Fluxul anual. MAEIE № de vize oeferite cetăţenilor străini de către Consulatele Moldovenești peste hotare, total în anul de raportare. Trebuie de verificat incepind cu ce perioada este disponibila
3.1.9. Rata de creştere a numărului de vize oferite. Fluxul anual. MAEIE № de vize oferite pe parcursul anului curent raportat la acelaşi indicator pentru anul precedent. Trebuie de verificat incepind cu ce perioada este disponibila
3.2. STOCUL DE POPULAŢIEI DE PROVENIENŢĂ STRĂINĂ
3.2.1. № total de străini care locuiesc în Moldova. stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei şi SG), BNS. № total de cetăţeni străini care se află pe teritoriul Republicii Moldova la 31 decembrie a anului de referinţă. Străin - persoană care nu deţine cetăţenia Republicii Moldova sau care este apatrid. (Legea Nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova). Străin – o persoană dintr-o ţară dată care nu este cetăţean/nu deţine cetăţenia ţării date. Cetăţenie înseamnă raportul juridic particular între un individ şi statul acestui/acesteia, obţinut prin naştere sau naturalizare, fie prin declaraţie, alegere, căsătorie sau prin alte modalităţi conform legislaţiei naţionale; (Articolul 2(1)(d) Regulamentul (CE) Nr. 862/2007).
3.2.2. Rata de creştere a numărului străinilor. stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei şi SG), BNS. № de cetăţeni străini care se află la data de 31 decembrie a anului de referinţă pe teritoriul Republicii Moldova raportat la acelaşi indicator pentru anul precedent.
3.2.3. Proporţia străinilor în numărul total de populaţie. stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei şi SG), BNS. № de cetăţeni străini care se află pe teritoriul Republicii Moldova raportat la numărul total de populaţie
3.2.4. Ţările de cetăţenie. stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei şi SG), BNS. № total de cetăţeni străini după ţările de cetăţenie ale acestora
3.2.5. Proporţia apatrizilor în rândul străinilor. stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei şi SG), BNS. № de apatrizi raportat la numărul total de străini (inclusiv apatrizii). Apartid este considerată persoana care nu

este cetăţean al Republicii Moldova şi nici cetăţean al unui alt stat (Legea nr. 1024 din 02.06.2000 cetăţeniei Republicii Moldova). Apatrid - o persoana care nu este considerata naţional de către nici un stat, conform legii date. (Art. 1, Conventia ONU privind statutul apatrizilor, 1954). Apatridia poate rezulta din un numar de cauze inclusiv conflict de legi, transfer de teritoriu, legi care reglementeaza casatoria, practici administrative, discriminare, lipsa înregistrarii naşterii, denaţionalizare (atunci cind un stat anuleaza nationalitatea unui individ) şi renunţare (atunci cind un individ renunta la protectia Statului).

3.2.6. Proporţia străinilor care locuiesc în mediul urban.
stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei şi SG), BNS.
№ cetățenilor străinilor care locuiesc în mediul urban la 31 decembrie a anului de referință raportat la numărul total de străini

3.2.7. № anual de naturalizări Fluxul anual. Registru (Registrul de Stat al Populaţiei). № anual de cetățeni străini care sunt naturalizaţi pe parcursul anului de referință.
Naturalizare - acordare a cetăţeniei la cererea persoanei care domiciliază legal şi obişnuit pe teritoriul Republicii Moldova, în condiţiile prevăzute de prezenta lege. (Legea nr. 1024 din 02.06.2000 cetăţeniei Republicii Moldova).

3.2.8. Rata de naturalizare.
date privind fluxul anual si stoc (cifra la data de raportare) Registru (Registrul de Stat al Populaţiei).
Rata de naturalizare – numărul anual de cetăţeni străini naturalizaţi pe parcursul anului de referinţă raportat la numărul mediu anual de străini din ţară.

3.2.9. Ţările de cetăţenie anterioară pentru persoanele naturalizate.
stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei). № total de cetățeni străini naturalizați după țările de cetățenie anterioară ale acestora.

3.2.10. № de persoane născute în străinătate (ne-nativi).
stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei)№ de persoane născute în străinătate, indiferent de cetățenie, la data de 31 decembrie

3.2.11. Rata de creştere a numărului de persoane născute în străinătate (ne-nativi). stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei). № de persoane născute în străinătate, indiferent de cetățenie, la data de 31 decembrie raportat la același indicator pentru 1 ianuarie a anului de referință. Persoană născută în în străinătate – o persoană născută în afara ţării de reşedinţă obişnuită curentă, indiferent de cetăţenia persoanei. Îndrumări pentru colectarea datelor privind migraţia internaţională sub Articolul 3 al Regulamentului 862/2007 şi pentru colectarea datelor adiţionale pe bază voluntară: imigrare, emigrare, populația obișnuit rezidentă și obţinerea şi pierderea cetăţeniei.

3.2.12. Proporţia persoanelor născute în străinătate (ne-nativi) în numărul total al populaţiei. stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei).
№ de persoane născute în străinătate, indiferent de cetățenie, la data de 31 decembrie raportat la numărul total al populației

3.2.13. Proporţia persoanelor născute în străinătate (ne-nativi) care locuiesc în zona urbană. stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei).
№ de persoane născute în străinătate, indiferent de cetățenie, care locuiesc în mediul urban raportat la numărul total de persoane născute în străinătate în anul de referință.

3.2.14. Ţările de naştere ale persoanelor născute în străinătate (ne-nativi.
stoc (cifra la data de raportare). Registru (Registrul de Stat al Populaţiei).
№ total de persoane născute în străinătate, indiferent de cetățenie, după țările de naștere ale acestora

3.3. COMPONENȚA DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI DE PROVINIENȚĂ STRĂINĂ

3.3.1. Proporţia străinilor în totalul populaţiei în vârstă sub 15 ani
stoc (cifra la data de raportare). Registru (SG și Registrul de Stat al Populației), BNS.
№ de străini în vârstă sub 15 ani (0-14 ani) raportat la numărul total de populație de aceeași vârstă

3.3.2. Proporţia străinilor în totalul populaţiei cu vârsta de 65 de ani şi peste. stoc (cifra la data de raportare). Registru (SG și Registrul de Stat al Populației), BNS.
№ de străini în vârstă de 65 de ani și peste raportat la numărul total de populație de aceeași vârstă

3.3.3. Raportul de sex pentru străini. stoc (cifra la data de raportare) . Registru (SG şi Registrul de Stat al Populaţiei), BNS. № de străini-bărbaţi per 100 de străini-femei

3.3.4. Structura comparativă relativă pe vârstă şi sex a străinilor în comparaţie cu cetăţenii naţionali.

stoc (cifra la data de raportare) . Registru (SG şi Registrul de Stat al Populaţiei), BNS. Piramida combinată a populaţiei care prezintă numărul de străini şi numărul de cetăţeni moldoveni în grupuri de vârstă a câte 5 ani, în corelaţie cu numărul total al populaţiei.

3.4. MIGRAŢIA REGLEMENTATĂ

3.4.1. № de străini care deţin permis de ședere permanent.

stoc (cifra la data de raportare). BMA şi Registru (RSP). "№ de străini care deţin permis de ședere permanentă la 31 decembrie în anul de referință. Permis de ședere/buletin de identitate pentru apatrizi - act de identitate care atestă dreptul de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova. (Legea Nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

3.4.2. Rata de creştere a № de deţinători ai permiselor de ședere permanent.

stoc (cifra la data de raportare). BMA şi Registru (RSP). № de străini deţinători ai permiselor de ședere permanentă la 31 decembrie raportat la același indicator pentru 1 ianuarie a anului de referință

3.4.3. Proporţia străinilor în vârsta aptă de muncă cu permise de ședere permanent. stoc (cifra la data de raportare). BMA şi Registru (RSP). № de străini în vârsta cuprinsă între 15-64 ani cu permise de ședere permanentă raportat la numărul total de străini în aceeași grupă de vîrstă.

3.4.4. Proporţia străinilor care locuiesc în ţară de cel puţin 5 ani

stoc (cifra la data de raportare). BMA şi Registru (RSP). № de străini care locuiesc în Republica Moldova de cel puţin 5 ani raportat la numărul total de străini la 31 decembrie a anului de referință.

3.4.5. № de străini care au obținut pentru prima dată permis de ședere provizorie. Fluxul anual. BMA şi Registru (RSP). № de străini care au obținut pentru prima data de la autoritatea competentă pentru străini dreptul de ședere provizorie în Republica Moldova pe parcursul anului de referință. Dreptul de ședere provizorie este acordat: a) pentru imigrare la muncă; b) pentru studii; c) pentru reîntregirea familiei; d) pentru activităţi umanitare sau religioase; e) pentru tratament medical de lungă durată, balneosanatorial şi de recuperare; f) pentru alte scopuri, în care activitatea străinului nu contravine legislaţiei Republicii Moldova sau prezenţa lui pe teritoriul Republicii Moldova este necesară în interes public sau de securitate naţională. (Legea Nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

3.4.6. № de străini care deţin permis de ședere provizorie valabil.

stoc (cifra la data de raportare). BMA şi Registru (RSP).

№ de străini care deţin permis de ședere provizorie valabil la 31 decembrie a anului de referință

3.4.7. Proporţia de străini care au obținut permis de ședere pentru reintregirea familiei.

Fluxul anual. BMA şi Registru (RSP). № de străini care au obținut permis de ședere provizorie pentru reîntregirea familiei raportat la numărul total de străini care au obținut permise de ședere provizorie pe parcursul anului de referință.

3.4.8. Proporţia străinilor care au obținut permis de ședere provizorie pentru activități de muncă şi afaceri.

Fluxul anual. BMA şi Registru (RSP). № de străini care au obținut permis de ședere provizorie pentru activități de muncă şi afaceri raportat la numărul total de străini care au obținut permise de ședere provizorie pe parcursul anului de referință.

3.4.9. Proporţia străinilor care au obținut permis de ședere provizorie pentru activități de studii sau instruire.

Fluxul anual. BMA şi Registru (RSP). № de străini care au obținut permis de ședere provizorie pentru activități de studii sau instruire raportat la numărul total de străini care au obținut permise de ședere provizorie pe parcursul anului de referință.

3.4.10. Proporţia străinilor care au obţinut permis de şedere provizorie pentru activităţi umanitare şi religioase.

Fluxul anual. BMA şi Registru (RSP). № de străini care au obținut permis de ședere provizorie pentru activități umanitare și religioase raportat la numărul total de străini care au obținut permise de ședere provizorie pe parcursul anului de referință.
3**.4.11. Proporția străinilor care au obţinut permis de şedere provizorie pentru tratament.** Fluxul anual. BMA și Registru (RSP). № de străini care au obținut permis de ședere provizorie pentru tratament raportat la numărul total de străini care au obținut permise de ședere provizorie pe parcursul anului de referință.
3.4.12. Proporția străinilor care au obţinut permis de şedere provizorie pentru alte scopuri. Fluxul anual. BMA și Registru (RSP). № anual de străini care au obținut permis de ședere provizorie pentru alte scopuri raportat la numărul total de străini care au obținut permise de ședere provizorie pe parcursul anului de referință.
3.4.13. Proporția străinilor care au obţinut permis de trafic mic la frontieră. Registru (RSP). № de străini care au obținut permis de trafic mic la frontieră în anul de referință.
3.5. POPULAŢIA STRĂINĂ ÎN VÂRSTA DE MUNCĂ
3.5.1. № de străini în vârstă de muncă. stoc (cifra la data de raportare). № de străini în vârstă 15-64 ani la 31 decembrie a anului de referință
3.5.2. Rata de creştere a № de străini în vârstă de muncă. stoc (cifra la data de raportare). BNS sau Registru (RSP). № de străini în vârstă 15-64 ani, la 31 decembrie raportat la același indicator la 1 ianuarie a anului de referință.
3.5.3. Proporţia străinilor în vârstă de muncă. stoc (cifra la data de raportare). BNS sau Registru (RSP). № de străini în vârstă 15-64 ani raportat la numărul total al populaţiei de aceeaşi vârstă.
3.5.4. Indicele structurii pe vârstă pentru străinii în vârstă de muncă. stoc (cifra la data de raportare). BNS sau Registru (RSP). № de străini în vârsta 40-64 de ani raportat la numărul de străini în vârsta de 15-39 ani
3.5.5. Raportul de feminitate pentru străinii în vârstă de 15 - 39 ani. stoc (cifra la data de raportare). BNS sau Registru (RSP). № de străini-femei în vârstă 15-39 ani raportat la numărul de străini-bărbaţi de aceeaşi vârstă.
3.5.6. Raportul de feminitate pentru străinii în vârstă de 40 - 64 de ani. stoc (cifra la data de raportare). BNS sau Registru (RSP). № de străini-femei de vârsta 40-64 ani raporat la numărul de străini-bărbaţi de aceeaşi vârstă.
3.5.7. Proporţia de străini în vârstă aptă de muncă cu un nivel înalt de educaţie. stoc (cifra la data de raportare). BNS sau Registru (RSP).№ de străini în vârstă cuprinsă 15-64 ani, cu studii superioare și mai sus, raportat la numărul total de străini de aceeași vîrstă
3.6. STRĂINII PE PIAŢA FORŢEI DE MUNCĂ
3.6.1. Rata de participare la forţa de muncă a străinilor. stoc (cifra la data de raportare). BNS (AFM și CBGC). № de străini economic activi (numărul total de persoane ocupate şi şomeri în vârstă 15-64 ani) raportat la numărul total de străini în vârstă aptă de muncă (15-64 ani), exprimat procentual
3.6.2. Rata de ocupare pentru străini. stoc (cifra la data de raportare). BNS (AFM și CBGC). № de străini ocupați (15-64 ani) raportat la numărul de străini din aceeași grupă de vîrstă, exprimat procentual.
3.6.3. Rata şomajului pentru străini. stoc (cifra la data de raportare). BNS (AFM și CBGC). № de străini şomeri raportat la numărul total de străini economic activi (în vîrstă de 15-64 ani)
3.6.4. Rata şomajului pentru străinii în vîrstă sub 25 de ani. stoc (cifra la data de raportare). BNS (AFM și CBGC). № de străini şomeri în vârsta sub 25 de ani raportat la numărul total de străini economic activi (în vîrstă 15-64 ani)
3.6.5. Rata şomajului pentru străini-femei. stoc (cifra la data de raportare). BNS (AFM și CBGC). № de străini femei şomere raport la numărul total de străini femei economic active (în vîrstă de 15-64 ani)
a. AZILUL ŞI APATRIDIA

3.7.1. № anual de solicitări de azil (prima solicitare). Fluxul anual. BMA si BNS. № de străini care au depus pentru prima dată o cerere de azil în Republica Moldova, nesoluționată încă printr-o decizie irevocabilă, în anul de referință. (Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova). Solicitant sau solicitant de azil, înseamnă un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care a depus o cerere de azil cu privire la care nu a fost adoptată încă o hotărâre finală; (Directiva 2005/85/CE a Consiliului din 1 decembrie 2005 privind standardele minime cu privire la procedurile din statele membre de acordare și retragere a statutului de refugiat). http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/ LexUri

3.7.2. Ţările de origine ale solicitanţilor de azil
Fluxul anual. BMA si BNS. № total de solicitanți de azil după țările de origine ale acestora

3.7.3.Raportul de feminitate în rândul solicitanţilor de azil. Fluxul anual. BMA si BNS. № solicitanţilor de azil - femei raportat la numărul solicitanţilor de azil - bărbați în anul de referiță

3.7.4. № anual de beneficiari de protecţie umanitară, inclusiv apatrizii
Fluxul anual. BMA si BNS. "№ de persoane care au beneficait de protecție umanitară, inclusiv apatrizii în anul de refrință. Protecţie umanitară – formă de protecţie, recunoscută de Republica Moldova, acordată străinului sau apatridului din alte motive decît cele prevăzute de Convenţia de la Geneva din 28 iulie 1951. (Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova)". "Apatrid - o persoana care nu este considerată naţional de către nici un stat, conform legii date. (Art. 1, Conventia ONU privind statutul apatrizilor, 1954). Apatridia poate rezulta din un numar de cauze inclusiv conflict de legi, transfer de teritoriu, legi care reglementeaza căsătoria. practici administrative, discriminare, lipsa inregistrarii nasterii, denationalizare (atunci cind un stat anuleaza nationalitatea unui individ) si renuntare (atunci cind un individ renunta la protectia Statului).

3.7.5. № de persoane cărora li s-a respins acordarea protecţiei umanitare
Fluxul anual. BMA si BNS. "№ de persoane cărora li s-a respins acordarea protecții umanitare, inclusiv apatrizii, în anul de refință. Protecţie umanitară – formă de protecţie, recunoscută de Republica Moldova, acordată străinului sau apatridului din alte motive decît cele prevăzute de Convenţia de la Geneva din 28 iulie 1951. (Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova)"

3.7.6. № solicitanţilor de azil cu solicitări pe rol. Stoc (cifra la data de raportare). BMA si BNS. № solicitanților cu cereri pentru obținerea azilului în Republica Moldova pe rol la 31 decembrie din anul de referință.

3.7.7. № de persoane cărora li s-a acordat statut de apatrid.
Fluxul anual. BMA si BNS. "№ de persoane cărora li s-a acordat statutul de apatrid în Republica Moldova, în anul de referință. Apatrid - persoana care nu este cetăţean al Republicii Moldova și nici cetăţean al unui alt stat. (Legea cetăţeniei Republicii Moldova nr. 1024 din 02.06.2000)". "Apatrid - o persoana care nu este considerata naţional de către nici un stat, conform legii date. (Art. 1, Conventia ONI privind statutul apatrizilor, 1954). Apatridia poate rezulta din un număr de cauze inclusiv conflict de legi, transfer de teritoriu, legi care reglementeaza casatoria. practici administrative, discriminare, lipsa inregistrarii nasterii, denationalizare (atunci cind un stat anuleaza nationalitatea unui individ) si renuntare (atunci cind un individ renunta la protectia Statului) "

3.7.8. № de apatrizi cărora li s-a acor dat drept de şedere în R. M
Fluxul anual. BMA si BNS. № de persoane cu statut de apatrid acordat de către statele terțe, care au imigrat în Repblica Moldova în anul de referință.

3.7.9. Rata de creştere a № solicitan ţilor de azil cu cereri pe rol
Stoc (cifra la data de raportare). BMA si BNS. № solicitanților de azil cu cereri pe rol la 31 decembrie raportat la același indicator la 1 ianuarie a anului de referință.

3.7.10. № de refugiaţi în Republica Moldova
Stoc (cifra la data de raportare). BMA si BNS. № de persoane refugiate în Republica Moldova la la 31 decembrie în anul de referință. Statut de refugiat – formă de protecţie, recunoscută de Republica Moldova, a străinului sau apatridului, care întrunește condițiile prevăzute în Convenția privind statutul refugiaţilor, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, precum și în Protocolul privind statutul refugiaţilor din 31 ianuarie 1967. (Legea nr. Nr. 270 din 18.12.2008, privind azilul în

Republica Moldova)". "Refugiat - orice resortisant al unei țări terțe care, ca urmare a unei temeri bine fondate de a fi persecutat din cauza rasei sale, a religiei, naționalității, opiniilor politice sau apartenenței la un anumit grup social se află în afara țării al cărei cetățean este și care nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să solicite protecția respectivei țări sau orice apatrid care, aflându-se din motivele menționate anterior în afara țării în care avea reședința obișnuită, nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să se întoarcă în respectiva țară. (Art. 1. Convеția ONU din 51 prinind statutul refugiaților, precum și Directiva 2004/83/CE).

3.7.11. Rata de creştere a № de refugiaţi. Stoc (cifra la data de raportare). BMA si BNS. № de refugiaţi conform la 31.XII raportat la acelaşi indicator la 1.01. a anului de referință.

3.8. IMIGRAREA NEREGLEMENTATĂ

3.8.1. № de imigranţi nereglementați (migranți ilegali).
Fluxul anual. BMA. № de straini identificați ca fiind ilegali pe teritoriul Republicii Moldova în anul de referință. Ședere ilegală – prezența pe teritoriul Republicii Moldova a unui străin care nu îndeplinește sau nu mai îndeplineste condiţiile privind intrarea, aflarea sau şederea în Republica Moldova. (Legea Nr. 200 din16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova). Migrant ilegal - o persoană care, datorită unei intrări neautorizate, încalcarii condiţiilor de intrare, sau expirării vizei lui/ei nu detine statut legal intr-o tara de tranzit sau gazda. (IOM. International Migration Law 25, Glossary on Migration).

3.8.2. № de străini expulzaţi. Fluxul anual. BMA. № de străini care au fost expluzați din țară prin decizia instanței judecătorești , în anul de referință. Expulzare - măsura luată de instanța de judecată împotriva străinului care a săvîrşit o contravenţie sau o infracţiune pe teritoriul Republicii Moldova. Dreptul de ședere al străinului încetează de drept la data la care a fost dispusă măsura expulzării. (art. 62 din Legea Nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova). Expulzare - acţiune a autorităţii unui Stat cu intenţia si efectul securizării transportării persoanei sau persoanelor (nenaţionali sau apatrizi) împotriva voinţei lui/ei de pe teritoriul acestui stat. (IOM. International Migration Law 25, Glossary on Migration).

3.8.3. № de străini cărora li s-a anulat drep tul de ședere în Republica Moldova. Fluxul anual. BMA. № de străini cărora li s-a anulat dreptul de ședere în Republica Moldova în anul de referință. Anulare - decizie luată de autoritatea competentă pentru străini împotriva străinului dacă acesta nu îndeplinește condiţiile prevăzute de lege, ori s-a stabilit că unele acte care au stat la baza acordării dreptului de şedere sînt falsificate.
(Legea Nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

3.8.4. № de străini cărora li s-a revocat dreptul de ședere în Republica Moldova. Fluxul anual. BMA. № de străini cărora li s-a revocat dreptul de ședere în Republica Moldova în anul de referință. Revocare - decizie luată de autoritatea pentru străini dacă se constată că străinul nu mai întruneşte condiţiile de prelungire a dreptului de şedere ori nu mai respectă scopul pentru care i s-a acordat acest drept, ori a încălcat reglementările vamale sau reglementările privind frontiera de stat. (Legea Nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

3.8.5. № de străini căro ra li s-a refu zat dreptul de şedere în Republica Moldova. Fluxul anual. BMA. № de străini cărora autoritatea competententă pentru străini le-a refuzat dreptul de ședere în Republica Moldova în anul de referință.
(Legea Nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

3.8.6. № de străini în privinţa cărora a fost dispusă măsura returnării de pe teritoriul Republicii Moldova.
Fluxul anual. BMA. № de străini în privința cărora autoritatea competententă pentru străini a emis decizia de returnare de pe teritoriul Republicii Moldova în anul de referință. Returnare – proces de întoarcere a unui străin prin executare voluntară a deciziei de returnare sau prin executare forţată a acesteia: în ţara de origine, în o ţară de tranzit în conformitate cu acordurile de readmisie sau în o terţă ţară în care străinul decide în mod voluntar să se întoarcă şi în care acesta va fi acceptat; Decizie de returnare – act administrativ al autorităţii competente pentru străini, prin care şederea unui străin este stabilită ca fiind ilegală şi care obligă străinul să părăsească teritoriul R. M. într-un termen stabilit. (Legea Nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

3.8.7. № de străini declaraţi indezirabili pe teritoriul Republicii Moldova.

Fluxul anual. BMA. № de străini în privința cărora autoritatea competententă pentru străini a emis decizia prin care aceștia au fost declarați indizerabili pe teritoriul Republicii Moldova în anul de referință.

3.8.8. № de străini luaţi în custodie publică. Fluxul anual. BMA. № de străini în privința cărora instanța de judecată a emis decizia de luare în custodie publică pe teritoriul Repblicii Moldova în anul de referință. Custodie publică – măsură de restrîngere a libertăţii de mişcare. Luarea în custodie publică - o măsură de restrîngere a libertăţii de mişcare dispusă de instanţa de judecată împotriva străinului care nu a putut fi returnat în termenul prevăzut de prezenta lege, precum şi împotriva străinului care a fost declarat indezirabil sau în a cărui privinţă instanţa de judecată a dispus expulzarea. (Legea Nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Explicații

Disponibilitatea: Disponibil - În prezent, calculat şi răspândit Nu este disponibil: Uşor realizabil. - Toate componentele, pentru a calcula indicele există, dar indicatorul nu a fost nici calculat şi nici difuzat. (Ex: rata feminităţii nu este calculată, dar ambele cifre, pentru genul feminin şi masculin al populaţiei sunt disponibile). Realizabil - Toate datele primordiale există, dar trebuiesc totalizate pentru a obţine toate componentele necesare pentru a calcula indicatorii.
(Ex: Datele cu privire la sexul solicitanţilor de azil sunt colectate în bazele de date administrative, dar nu prelucrate statistic pentru a calcula rata feminităţii.). Condiţionat realizabil. - Nu toate datele primare există, dar unele schimbări în colectarea de date (poate implica unele modificări în reglementare) pot furniza componente suplimentare necesare. (Ex: Introducerea unei întrebări suplimentare cu privire la ţara în care s-a născut, într-o formă administrativă sau într-un chestionar va permite calcularea indicatorului asupra populaţiei născute în străinătate). Greu realizabil - Având în vedere situaţia actuală, calcularea acestui indicator are nevoie de introducerea sau punerea în aplicare a unei metodologii complet noi de colectare a datelor. (Ex: Pentru evaluarea ratei şomajului pentru străini, este necesară largirea în mod semnificativ a probei AFM, cu scopul de a cuprinde şi populaţia străină.).

Populaţia: Se va utiliza populaţia stabilă conform definiţiei utilizate de BNS: Numărul populaţiei stabile (populația rezidentă). Populație stabilă – numărul persoanelor care au domiciliul stabil pe teritoriul respectiv, inclusiv persoanele absente temporar.
http://www.statistica.md/pageview.php?l=en&id=2193&idc=

Populația în vîrstă de muncă. Grupul de vârstă pentru vârsta aptă de muncă 15-64 ani este standard; grupul de 16-59/61 ani în prezent este utilizat în Moldova.

Ţările de cetăţenie.
Indicatorii 2.3.10; 2.5.2; 3.1.4, 3.2.4, 3.2.9; 3.2.13; 3.7.2, vor fi prezentaţi în formă de cifre absolute, procentul poate fi uşor calculat (ca structură pe ţările de referinţă).

INDICI relevanți în cercetarea migrației

Index Gini ori Gini ratio sau Gini Koeficient. **Coeficientul Gini**, care este un indicator de măsurare a inegalităţii în repartiţia veniturilor. Acest coeficient poate fi calculat cu ajutorul relaţiei:

$$G = 1 + \frac{1}{n} - \frac{2}{n2 - y}(y1+2y2+3y3+...+nyn)$$

unde: - y1…yn reprezintă veniturile fiecărei unităţi teritoriale în ordinea descrescătoare a mărimii lor;
- y este venitul mediu;
- n este numărul de unităţi teritoriale. Coeficientul Gini are o valoare maximă egală cu 1 (inegaitate absolută) şi o valoare minimă egală cu 0 (egalitate absolută). Ca urmare, acest coeficient este numai o măsură a dimensiunii relative. (3) Coeficientul Gini se mai poate folosi pentru a studia corelaţia dintre dezechilibrele regionale şi dinamica PIB, de exemplu cele din domeniul ocupării.
Potrivit Dicţionarului Mc. Millan de economie modernă, coeficientul Gini, indicator statistic sintetic al inegalităţii (derivat din curba Lorenz) indică "aria zonei dintre curba Lorenz şi dreapta egalităţii absolute, ca proporţie din aria zonei totale de sub dreapta egalităţii absolute.
Curba Lorenz, metodă utilizată în calculul mărimilor unei inegalităţi. Dacă se ia ca exemplu venitul, curba Lorenz reprezintă grafic ponderile cumulate ale venitului total primit, în raport cu ponderile cumulate ale primitorilor de venit, începând cu primitorul celui mai mic venit2 (vezi diagrama următoare). Un anumit punct de pe curbă evidenţiază care este procentajul din populaţie care primeşte un procentaj dat al venitului. Curba Lorenz presupune că linia dreaptă din diagrama

la 450 arată că întreg venitul este distribuit în mod egal, respectiv 10 % din populaţie primeşte 10 % din venitul total, 20 % din populaţie primeşte 20 % din venitul total ş.a.m.d. Măsura în care curba Lorenz construită deviază de la linia dreaptă ipotetică a egalităţii absolute de venit, evidenţiază gradul de inegalitate de venit în eşantion. Dicţionar Mc. Millan de economie modernă (Versiunea în limba română – Editura CODEX, Bucureşti, 1999), pag 68
PIB - Produsul Intern Brut/locuitor. $USD/loc. Reflectă nivelul activităţii economice, în funcţie de puterea de cumpărare. (PIB) reprezintă valoarea adăugată brută a bunurilor economice produse în interiorul ţării de către agenţii economici autohtoni şi străini, într-o perioadă determinată. Este utilizat ca indicator al bunăstării. PIB se exprimă în dolari $ USD sau în $ PPP/loc la paritatea puterii de cumpărare. PIB-Produsul Intern Brut raportat la № de locuitori Produsul Intern Brut (PIB), nu include multe elemente care îşi aduc contribuţia la nivelul de trai. Este cazul protecţiei mediului înconjurător, siguranţei personale, educaţiei şi alte atribute „delicate" ale nivelului de trai.
Produsul Intern Brut Real (PIBR). Produsul Intern Brut Real (PIBR) exprimă valoarea activităţii economice în preţuri constante. Se utilizează în analizele economice pe termen lung.
Produsul Naţional Brut (PNB). Se poate ex prima în moneda na ţională, în $SUA sau în $ PPP. Produsul Naţional Brut (PNB), indicator macroeconomic, reprezintă valoarea adăugată a bunurilor economice produse în interiorul ţării de către agenţii economici autohtoni şi străini pe o perioadă de timp, la care se adaugă valoarea adăugată obţinută de producătorii autohtoni în străinătate. Produs naţional brut (PNB.) - în care alături de P.I.B. este cuprins şi venitul rezultat din investiţiile efectuate şi din proprietăţile deţinute de autohtoni în afara garniţelor.
Produsul Intern Net (PIN). Produsul Intern Net (PIN) - Produsul Intern Brut din care se scad cheltuielile (valorile) destinate îmbunătăţirii bazei tehnico-materiale.
Produsul Naţional Real (PNR) arată evaluarea pe piaţă a valorii adăugate în cadrul economiei naţionale. Produ naţional real (PNR.) reprezintă – valoarea totală de piaţă a tuturor produselor şi serviciilor finale realizate în cadrul economiei, exprimată în valori monetare constante.
Venitul mediu pe gospodărie %. Exprimă venitul mediu al unui membru din gospodărie şi indică nivelul calităţii vieţii. Venituri totale/nr. persoane din gospodărie.

Evaluare:

1. Ce tipuri de indicatori statistici cunoașteți: în dependență de perioada de referință? După modul de determinare?
2. Cum se determină rata: de imigrare, emigrare, rata migrației brute, rata emigrației brute, rata migrației nete?
3. Ce reprezintă: presiunea de emigrare? Presiunea de emigrare relativă? Presiunea de imigrare? Presiunea de imigrare relativă? Presiunea excesului de imigraţie?
4. Explicați tipurile de mărimi ai migrației.
5. Numiți sursele naționale de obținere a informației migraționlogice.
6. Care sunt sursele internaționale de obținere a informației migraționlogice?
7. Cu care tipuri de rate operează migrațiologia?
8. Ce reprezintă indicatorii de analiză ai migrației?
9. Numiți tipuri de indicatori şi rate utilizate în migrațiologie?
10. Care sunt indicatorii profilului migrațional extins (PME) în Republica Moldova?
11. Explicați în ce mod este structurată lista de indicatori ai PME.
12. Ce reprezintă rata de creștere a populației?
13. Explicați cum se calculează indicatorii forței de muncă.
14. Cum se calculează pragul sărăciei absolute?
15. Explicați modul de calculare a indicatorilor de emigrare a populației naționale.

16. Ce reprezintă traficul de persoane și care sunt indicatorii respectivi de calcul?
17. Explicați modul de calculare a indicatorilor de imigrare a străinilor în R.M.
18. Cum poate fi determinată statistic migrația reglamentată în R. M.?
19. Cum poate fi determinată statistic migrația nereglamentată în R. M.?
20. Explicați modul de calcul a numărului de apartizi și refugiați în R. M.?

Teme meditative:

1. Completați tabelul, după modelul propus:

Recunoașteți și interpretați formula:	Explicați modul de calcul	În ce cazuri se aplică formula dată?
$Rmb = \frac{I+E}{Pm} \times 100\ (1000) = \frac{Mb}{Pm} \times 100\ (1000;$		
$Rmn = \frac{I-E}{Pm} \times 100\ (1000) = \frac{Mn}{Pm} \times 100\ (1000);$		
$Ri = \frac{I}{Pm} \times 100\ (1000); \quad Re = \frac{E}{Pm} \times 100\ (1000);$		
$Ri - Re = \frac{I}{Pm} - \frac{E}{Pm} = \frac{I-E}{Pm} = Rmn$		
$N = \frac{Nv}{Pm} \times 100; \quad Iv = \frac{N}{M} \times 100 \text{ sau } Iv = \frac{n}{m} \times 1000;$		
$Pm = \frac{\frac{P1}{2} + P2 + P3 + \dots Pn - 1 + \frac{Pn}{2}}{n-1}$		
$M \text{ (rata de mortalitate)} = \frac{D}{P} \times 1000;$		
$Rn = \frac{Dn}{Pm} \times 1000 = \left[\frac{N-M}{Pm}\right] \times 1000 = \left[\frac{N}{Pm} - \frac{M}{Pm}\right] \times 1000 = n - m$		
$Rmb = \frac{I+E}{Pm} \times 100\ (1000) = \frac{Mb}{Pm} \times 100\ (1000)$		
$Re = \frac{E}{Pm} \times 100\ (1000); \quad Ri = \frac{I}{Pm} \times 100\ (1000);$		
$Rmn = \frac{I-E}{Pm} \times 100\ (1000) = \frac{Mn}{Pm} \times 100\ (1000);$		
$R_i - R_e = \frac{I}{Pm} - \frac{E}{Pm} = \frac{I-E}{Pm} = Rmn$		
$Rbdm = \frac{I-E}{Pm} \times 1000; \quad Is = \frac{Po}{Pt} \times 100\ (1000);$		
$Imv = \frac{Mv}{Pt} \times 100\ (1000); \quad Imi = \frac{M_i}{Pt} \times 1000;$		
$Ime = \frac{Me}{Pt} \times 1000; \quad Imd = \frac{Md}{Pt} \times 1000 = \dots\%$		
$Ir = \frac{Mr}{Pt} \times 1000; \quad Imt = \frac{Mt}{Pt} \times 1000$		

$Imsz = \frac{Msz}{Pt} \times 1000;$ $Idn = \frac{Mn}{Pt} \times 1000;$		
$Rmn = \frac{Dn}{Pm} \times 1000 = \left[\frac{I-E}{Pm}\right] \times 1000 = \left[\frac{I}{Pm} - \frac{E}{Pm}\right] \times 1000 = i - e$		
$G = 1 + \frac{1}{n} - \frac{2}{n^2 \cdot y} (y_1+2y_2+3y_3+\ldots+ny_n)$		

2. Selectați din formulele studiate indicatorii necesari în activitatea asistentului social. Argumentați în scris alegerile selectate.

Bibliografie:

1. Biji M.; Biji E. Statistică teoretică. Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1979
2. Денисенко М.Б., Калмыкова Н.М. Демография. Инфра-М, 2007. стр. 201-224.
3. Gheţe G. Date statistice şi indicatori publicaţi în România la nivel naţional şi local. Program de pregătire în administraţia publică. CTFCAPL, Bucureşti, 1999.
4. Изард У. Методы регионального анализа в науке о регионах. М., 1966.
5. Переведенцев В. И. Методы изучения миграции населения. М. 1975; 2015.
6. Ягельский А. География населения. М.: «Прогресс», 1980., стр. 225-255.

Tema 1.4. TEORIILE MIGRAȚIEI.

Sumar:

1. Tipologia teoriilor. Clasificări.
2. Teorii ale migrației dezvoltate în cadrul științei geografice.
   2.a. Legile empirice ale geografului E. G. Ravenstein.
   2.b. Teorii gravitaționale ale migrației.
   2.c. Teoria tranziției mobilității a geografului american Wilbur Zelinsky.

1. TIPOLOGIA TEORIILOR.

La începutul mileniului III, migraţia forţei de muncă devine factor important al dezvoltării economice, aflându-se în centrul atenţiei oamenilor de ştiinţă. Problematica migrației este cercetată pe 3 niveluri societale: macro, mezo, micro).

1.15. Clasificarea teoriilor migraţioniste

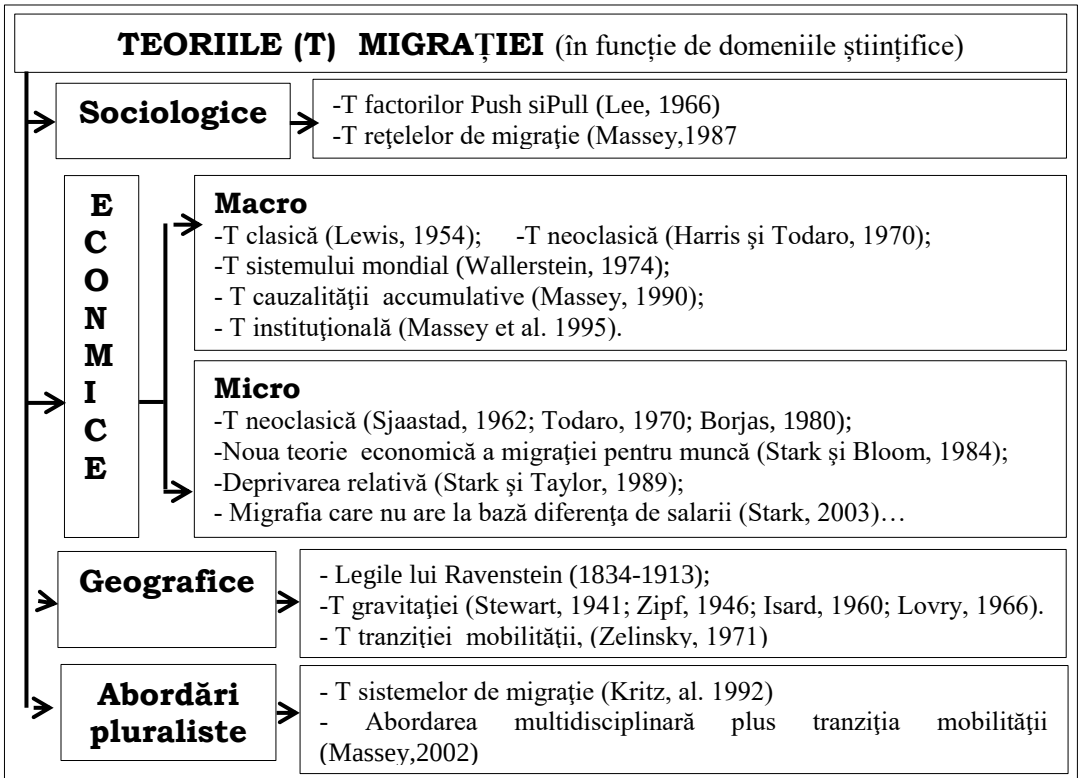
Niveluri	**Teorii (T):**
Macrosocial: – studiază raporturile dintre tipul / structura societății și subsistemul său economic.	Modelul factorilor push-pull; T modelelor gravitaţionale; **TEORII (T):** - T neoclasică a migraţiei; - T clasică a migraţiei; - T dualismului pueţii; - T sistemului mondial; - T cauzalităţii cumulative; - T instituţională; - T sistemelor de migraţie; - T tranziţiei mobilităţii, etc.
Mezosocial: – studiază raporturile dintre diferite subsisteme ale societății (instituții, organizații).	Modelul factorilor push-pull. **TEORII:** - T neoclasică; - T noua economie a migraţiei; - T reţelelor sociale; - T sistemelor de migraţie;
Microsocial: – studiază comportamentele și valorile după care se ghidează membrii societății într-o perioadă dată.	**TEORII:** - T reţelelor sociale; - T capitalului uman; - T migraţiei transnaţionale

Actualmente, în literatura de specialitate, există mai multe tipuri de clasificări ale teoriilor migrației. În funcție de relațiile și nivelul structurării raporturilor dintre economie și societate, de domeniul științific și de problematica analizată, teoriile migraționale, pot fi clasificate în teorii macrosociale, teorii mezosociale și teorii microsociale.

În funcţie de tipul teoriei, unele analizează migraţia, explicând apariţia fenomenului (teoria economiei neoclasice, teoria dual㠹 a pieţei muncii, noua economie a migraţiei, teoria sistemelor mondiale), alte teorii, explică desfăşurarea procesului migraţional: teoria reţelelor şi capitalului social, teoria instituţional.

Studierea migrației devine multidisciplinară, fiind analizată în cadrul mai multor discipline. În timp, are loc o evoluție complexă a abordărilor teoretice în variate aspecte ale fenomenului migrațional.

În dependență de domeniile disciplinelor științifice, au fost dezvoltate teorii ale migrației geografice, sociologice, economice, demografice, pluraliste sau integratoare etc. (vezi figura de mai jos).

1.10.teoriile migrației. Sursa: Bunduc Petru. Tendințe actuale a în cercetarea geografică a migrațiilor internaționale.//În Volum 19(32) Buletin științific. Revista de Etnologie, Științele Naturii și Muzeologie., Universitatea A. I. Cuza, Iași, p.78-86

Expertul britanic, Jessica Hagen-Zanker, clasifică teoriile migrației, astfel:

1.16. Clasificarea teoriilor (T) migraţiei, după modelul Jessica Hagen-Zanker		
Nivel micro	**Nivel mezo**	**Nivel macro**

Cauza migraţiei: Valori/ dorinţe/aşteptări individuale (supraveţuire, sănătate etc.)	Perpetuarea cauzei migraţiei: Reţelele colective/ sociale (de exemplu, legăturile sociale)	Perpetuarea cauzei migraţ iei:oportunități de structură economică, la nivel macro.
Teorii principale: - Modelul „push-pull” - T neoclasică a micro-migraţiei - Modele behavioriste - T sistemelor sociale	**Teorii (T) principale**: - T capitalului social - T instituţională - T reţelelor; - Legătura de cauzalitate cumulativă; - Noua economie a migraţiei forţei de muncă	**Teorii principale**: - T neoclasică a macromigra-ţiei; -Migraţia ca sistem; -T pieţei duale a muncii; - T sisteme lor mondiale -Tranziţia mobilităţii
Teoriile centrate pe **nivelul micro**, analizează deciziile individuale referitoare la migraţie	**Nivelul** mediu **(mezo)** abordează problematica migraţiei la nivel de familie/gospodărie, comunitate, explicând cauzele migraţiei	**nivelul macro** studiază tendinţele agregate
Sursa: Jessica HAGEN-ZANKER, op. cit., 2013, pp. 10-11		

Actualmente, studierea teoriilor despre migrație tinde să devină o preocupare separată (Boyle et al., 1998; Brettell și Hollifield, 2000; Massey, 1993), bazată pe o vastă varietate de cadre teoretice de clasificări teoretice (metateorii) despre migrație.

Sociologul american Douglas S. Massey, susţine că o teorie generală, capabilă să explice orice formă de migraţie, nu este posibilă. Numărul impunător de mare al abordărilor teoretice privind migrațiunea în condițiile diversităţii de discipline în care sunt incluse acestea, face imposibilă precăutarea fiecărei teorii în parte. De aceea, în cele ce urmează, ne vom referi doar la câteva grupuri tipologice de teorii, dintre principalele abordări teoretice referitoare la migraţia internaţională, ținând cont de apariția teoriei, și disciplina referitoare.

1.4.a TEORII ale MIGRAȚIEI DEZVOLTATE ÎN CADRUL ȘTIINȚEI GEOGRAFICE analizează profilul migratoriu al populaţiei, structurile demografice, destinaţiile, reţelele, efectele impactului economico-social al migraţiei asupra fizionomiei regionale în ţara de origine și în ţara de destinaţie.

Întrebările precăutate de către geografi sunt: cum influențează migraţia, volumul și fluxurile migraționale numărul și structura populației, schimbările administrativ teritoriale în țările de destinație și de origine? În ce măsură este modificată structura populației pe grupe de vârstă, sexe, nivel de instruire, structura profesională, în funcţie de gradul de instruire, structura etnică, confesională sub influența migrației? Spre care țări se îndreaptă fluxirile migraționale? Care sunt cauzele migraţiei definitive?

Studiile geografice asupra migraţiei (cu termenii de mobilitate teritorială sau geografică), accentuează mai mult deplasarea teritorială propriu-zisă, individuală sau a grupurilor de indivizi și schimbările produse în mediu în urma acestei deplasări. Geografia migrațională, studiază, de asemenea, și aspectul social (profesional, educaţional, cultural) cu toţi parametrii săi. Dintre cele mai populare teorii, care explică mobilitatea teritorială a populației, ar fi: legile lui Ravenstein, Legile lui Zipf și teoria tranziției mobilității.

1.17. Teorii (T) deplasării teritorial spațiale a populației migratorii
Denumirea teoriei (T), fondatorul T /Ideea principal
Legile geografului Edward Geog **Ravenstein** (1834-1913) T lansată în anul1885: Migrația este guvernată de un proces de tip “push-pull” (push-factors – factori de respingere - condițiile nefavorabile într-un loc: legi opresive, sărăcie etc.) “împinge” oamenii să emigreze, îi “scoate afară”, iar condițiile favorabile într-un alt loc extern îi “atrag” - (pull factors - factori de atracție).

Teoria sistemelor, formulată în anii 1940 de către biologul von Bertalanffy, care pune accentul pe organizarea particulară a elementelor, indiferent de substanța din care acestea sunt alcătuite (particule, celule, tranzistori, oameni, maini etc.) Această organizare a elementelor în entități oferă particularitatea de sistem.
T gravitaționale (Stewart, 1941; Zipf, 1946; Dodd, 1950; Anderson, 1955, Isard, 1960; Lowry, 1966) **T intercațiunii spațiale.** Legea lui Zipf, 1949: Volumul migrației este invers proporțional cu distanța parcursă de migrant, și direct proporțional cu populația țării de origine și a țării de destinație.
T tranziției mobilității, Zelinscy (1971), geograf american descrie modelul „tranziției migratorie" (Mobility Transition). El menționează, că formele migrației sunt determinate de tipul societății și de nivelul de dezvoltare al țării.

LEGILE EMPIRICE ALE GEOGRAFULUI RAVENSTEIN (părintele teoriilor migrației), elaborate la sfârşitul secolului XIX, rămân a fi cel mai des invocate pentru a explica migraţia internaţională.

I. Legile migraţiei. Modelul push-pull. Edward Geog Ravenstein, geograf, cartograf şi statistician german, formulează primul set de reguli deterministe despre migrație (1889), reprezentând prima încercare de a teoretiza migrația internațională. În 1885, publică studiul "The Migration Laws", în care a **formulat primele şapte legi** cu referire la migraţie, **dezvoltându-le** apoi **în unsprezece legi.**

1. Legea redistribuirii teritoriale a populației. - Între teritoriile geografice înalt și mai puțin dezvoltate economic, are loc procesul de redistribuire teritorială a a populațiilor. Dezvoltarea economică, calitatea înaltă a vieții, atrage migrația, redistribuind teritorial populațiile.

2. Legea diferenţei dezvoltării economice. Teritoriile statelor se deosebesc între ele prin diferențe economice, **nivel de dezvoltare.**

3. Legea distanței și transformării sociale a rutei migrației:	
a. migraţia pe distanţe scurte este mai frecventă decât migraţia pe distanţe lungi. Viteza şi volumul migrației migrației descresc cu distanța.	b. valurile migraţiei care străbat distanţe mari se mişcă în direcţia marilor oraşe (centre) comerciale și industriale, care «absorb» imigranții.

În migraţie este importantă **distanţa geografică și distanţa tehnică** (mijloacele disponibile de transport şi comunicare) şi îndeosebi **distanţa socială** (diferenţele de limbaj, religie, cultură, facilitează sau împiedică mişcarea migratorie. Comunicarea este principală în relaţia inversă dintre volum ul migraţiei şi distanţă.

4. Legea decurgerii migrației pe etape sau **legea pragurilor absorbante/absorbției urbane.** Migrația are loc pe etape. Marile oraşe absorb imigranții. **Procesul «absorbției» decurge treptat, pe etape:** mai întâi se mută în oraş populaţia rurală care locuieşte în imediata apropiere a orașului;

Golurile lăsate de primul strat migrator, sunt ocupate de către migranții din cercul exterior al zonei imediat înconjurătoare ş.a.m.d., astfel încât forţa de atracţie a marilor centre se manifestă în final «pas cu pas» asupra celor mai îndepărtate regiuni ale ţării; Îmbunătăţirea sistemului de transport are un rol important în micşorarea distanţelor dintre oraşe. Această **formă de migraţie poate fi denumită migraţie prin etape** – migraţia de la zonele rurale către marile oraşe prin oraşele mici şi medii, având ca obiect satisfacerea solicitărilor crescânde de forţă de muncă în oraşe.

Migraţia în etape, este un proces prin care are loc o migraţie pe distanţe geografice lungi chiar dacă fiecare individ migrant poate acoperi doar o scurtă distanţă la fiecare deplasare. **Migranții** dintr-un centru de absorbție, descresc proporțional cu distanța. Procesul golurilor absorbante sau a «dispersiei» este inversul procesului de «absorbţie» (prin „dispersie"). În cazul ariilor de dispersie, care au o populație de pierdut pentru ariile de absorbție, **se constituie un influx de migranți** peste marginea cea mai îndepărtată de marile centre de absorbție.

5. Legea flux-reflux: curentul migrator atrage un contracurent al migrației. Fiecare current de migrație produce un contracurent de migrație compensator. **Curentele migratorii curg de-a lungul anumitor canale geografice** bine definite. Țările mari, cu frontiere extinse (having an extended boundary) oferă facilități mai mari pentru influxul de migranți decât cele mici, cu frontiere restrânse.

6. Legea standardului. Toţi oamenii simt necesitatea să-şi amelioreze condiţiile materiale de viaţă, la anumite standarde.

7. Legea profilului rural: locuitorii oraşelor sunt mai puţin dispuşi să migreze decât populaţia rurală. În baza consultării datelor din 20 de ţări europene şi din America de Nord, Ravenstein, publică în 1889, încă patru legi ale migraţiei.

8. Legea feminității migrației: Femeile migrează mai frecvent pe distanțe scurte, de obicei în interiorul țării. Bărbații migrează mai puțin decât femeile, dar pe distanțe lungi, spre marile orașe/centre comerciale/industriale.

9. Orașele mari se dezvoltă și cresc datorită migrației.

10. Volumul migraţiei creşte odată cu dezvoltarea industriei, comerţului şi transportului.

11. Legea cauzalității. Cauzele principale ale migraţiei sunt cele economice, diferențele de nivelul de dezvoltare între aria de plecare şi aria de sosire. De regulă, migrația se produce în prima parte a vieţii active, între vârstele de 20-34 de ani. „Dezvoltarea" locuinţelor urbane este inadecvată pentru fluxul de migranţi, ca urmare se formează ghetourile (cartiere). **Principiul axial al teoriei lui Raveinstein** are forma relației algebrice: Distanța x Volum x Nivel (de dezvoltare). **El a porpus** şi **o tipologie a migranților:** locali, pe distanțe scurte, pe distanțe lungi, stadiali, (parcurg distanțe mari dar în stadii mici), temporari etc. Ravenstein susţine că migrația este guvernată de un proces de tip **"push-pull"** (factori de respingere - condițiile nefavorabile într-un loc: legi opresive, taxare împovărătoare etc.) "împinge" oamenii să emigreze, îi "scoate afară", din țară. Condițiile favorabile într-un alt loc extern îi "atrag" - (**pull factors** - factori de atracție). **Modelul** "respingere-atracție" **(push-pull model)**, elaborat de părintele teoriilor migrației, Ravestein, este cel mai des invocat pentru a explica migrația internațională. În temeiul acestei teorii, migrația se declanşează sub influența a două seturi de factori aflați în relație de opoziție şi de complementaritate şi localizați în spații diferite, în câte două spații pe care tocmai migrația potențială le aduce într-o conexiune inițial mentală şi abia apoi efectivă. Factorii de respingere: condițiile economice, naturale, subutilizarea presiunea politică sau demografică ("push-factors") în țările de origine (țări care trimit) operează în coordonare cu un alt set de factori de atracție ("pull factors") dintr-o zonă de destinație (migration receiving countries – țări care primesc migrația): salarii mai mari, cerere de muncă, siguranță mai mare a locului

de muncă, securitate societală sporită, reunificarea familiilor etc., factori care acționează asupra procesului migrațional.

Migraţia selectivă. Premigraţia. Când plecarea e determinată de factori negativi în zona de origine, atunci selecția migranților este negativă, iar când plecarea e determinată de factori pozitivi în zona de destinație, selecţia este pozitivă. Cauza plecării se divizează în două categorii de factori corelativi, cei de la locul de origine (țara de origine) care dacă sunt negativi, induc decizia de emigrare (teoria selectivă a migrației îi defineşte factori de selecție negativă la plecare) şi factorii pozitivi din țara de destinație, care induc o selecție pozitivă a celor atraşi de soluția migraționistă. Acesta este modelul „push - pull factors", factorilor de respingere-atracție. Cele două clase de factori nu acționează neapărat concomitent, cum susține teoria push-pull factors, ci alternativ: dacă factorii negativi din zona de origine vizează aspectele critice ale supraviețuirii, atunci ei se constituie în factori cauzatori ai migrației, iar populația care migrează suferă o selecție negativă, adică e selectată de influența factorilor negativi.

TEORIA GRAVITAȚIONALĂ (**Anderson**, 1955 şi **Dodd**, 1950), urmează logica legii gravitaţiei din fizică şi stabileşte o legătură între migraţie şi distanţa dintre ţara de origine şi cea de destinaţie.

Modelele gravitaţionale a căror origine pornesc de la începuturile preocupărilor pentru migraţie, postulează volumul unui flux migrator, ca rezultat al acţiunii distanţei şi a numărului populaţiei celor două arii: origine şi destinaţie.

Teoria gravitaţiei în analogie cu legea gravitaţiei descoperită de Newton (1687), susţine că migraţia între două regiuni este proporţională cu volumul mobilității categoriilor de populaţii din regiunile de origine şi destinaţie, corespunzând maselor în modelul lui Newton, şi invers proporţional cu puterea distanţei dintre aceste două regiuni. Legea newtoniană a fost aplicată cercetării migraţiei de către Lowry. Astfel, **cu cât va fi mai mare distanţa dintre ţări, cu atât vor fi mai reduse fluxurile migratorii dintre ele.** La nivel micro, aceasta ar însemna o scădere a înclinaţiei spre migraţie o dată cu creşterea distanţei. Conform acestei teorii, migraţia din noile state membre UE şi ţările candidate ar fi mai atractivă la nivel regional (între ele şi statele membre UE vecine, datorită distanţelor mai mici), comparativ cu cele din afara Europei. (Lee (1966, pp. 47-57)

George Kingsley Zipf (7.01.1902 – 25.09.1950), lingvist american care a studiat legile statistice în limbile naturale. George Zipf, în 1949, a arătat pentru prima dată distribuția veniturilor oamenilor în funcție de mărimea acestor venituri: cel mai bogat om are de două ori mai mulți bani decât al viitorului om bogat și așa mai departe. Această declarație sa dovedit a fi adevărată pentru o serie de țări (Anglia, Franța, Danemarca, Olanda, Finlanda, Germania, SUA) între 1926 și 1936. Volumul migrației (1949) este invers proporțional cu distanța parcursă de migrant, și direct proporțional cu populația țării de origine și a țării de destinație. Această lege funcționează și în cazul distribuției sistemului urban: orașul cu cea mai mare populație din orice țară este de două ori mai mare decât următorul oraș după dimensiune și așa mai departe. Cultura similară (comunităţile lingvistice) toleranţa vizitatorilor (ospitalitatea țării gazda) sunt factori esenţiali în dezvoltarea comportamentului migrator. Cu cât o regiune este mai populată cu atât mai mare este şi probabilitatea de a migra în şi din ea. Din contră, distanţa influenţează decizia de migraţie

prin intermediul costurilor de migraţiei care sporesc odată cu distanţă fizică, astfel elasticitatea în raport cu această variabilă fiind negativă. Greenwood, 1997, este de părere că această elasticitate descreşte în timp datorită tehnologiilor moderne de informare, comunicare şi transport. O clasificare complexă a determinanţilor migraţiei interne îi aparţine lui Van der Gaag, care face deosebirea între caracteristicile indivizilor cu înclinaţii sporite sau mai reduse spre migraţie şi factorii determinanți reali, dacă se va migra şi care va fi destinaţia aleasă. Prin urmare, există, influenţe selective (factori demografici), și determinanţi ai migraţiei. Factorii importanți în migrație sunt vârsta şi sexul. Dacă vârsta este un factor variabil, sexul este o constant. Migraţia tinde să fie mai mare pentru copii, descreşte la terminarea studiilor şi creşte din nou la momentul intrării în rândul forţei de muncă. Studiile empirice au arătat, că ratele femeilor ar putea spori mai rapid decât cele ale bărbaţilor după vârsta de 16 ani, după care pot scădea la o rată uşor inferioară celei a bărbaţilor până la vârsta pensionării. Iar ulterior, la bătrâneţe, ratele femeilor le pot depăşi din nou pe cele ale bărbaţilor. **Van der Gaag** menționează, că determinanţii migraţiei pot fi clasificaţi în: variabile ale modelelor gravitaţionale, variabile economice, variabile ale pieţei forţei de muncă, variabile ale pieţei imobiliare, variabile de mediu şi variabile politice, deși între aceste variabile nu există o strictă delimitare.

Van der Gaag și al., 2003, p. 1-141, menționează, că determinanţii migraţiei pot fi clasificaţi în: variabile ale modelelor gravitaţionale, variabile economice, variabile ale pieţei forţei de muncă, variabile ale pieţei imobiliare, variabile de mediu şi variabile politice, deși între aceste variabile nu există o strictă delimitare.

Variabilele determinante ale migrației

- **Variabelele gravitaționale**: mărimea populaţiilor, cu influenţă pozitivă, şi distanţa fizică, cu influență negativă.
- **Variabile economice** pot fi: produsul intern brut per capita, numărul de noi societăţi create, nivelul salariilor etc.
- **Variabilele pieţei forţei de muncă**: nivelurile şi/sau ratele de ocupare şi şomaj, schimbările în conditiile de muncă etc.
- **Variabilele pieţei imobiliare** acţionează astfel:: preţurile ridicate ale locuinţelor şi ratele scăzute de neocupare împiedică migraţia, excepţie făcând cazul când sunt anticipate de potenţialii migranţi; mărimea, structura şi calitatea stocului rezidenţial afectează nivelul si tipul de migratie, dar si rata de construire si demolare.
- **Variabilele de mediu** sunt cele care afectează calitatea vieţii pe termen scurt şi lung, dintre care: condiţiile terenului (abandonat, arid, fertil, salin etc.), densitatea populaţiei, gradul de urbanizare comportamentul social al locuitorilor, condiţiile climatice, activităţi de divertisment si timp liber etc.
- **Variabilele politice**: subvenţiile guvernamentale, taxele locale, cheltuieli pentru armată, oferta educaţională, planul urbanistic zonal, sau măsuri directe, precum stimulentele şi politicile de migrație.

1.11.Variabilele migrației

Autorul **Borjas** (Economia migraţiei, 2000, p.1-21), în determinanţi generali ai migraţiei interne, include și: • Vârsta: persoanele mai tinere migrează mai frecvent, deoarece dispun de o mai mare perioadă de timp, în care pot beneficia de rentabilitatea investiţiei

în migraţie, de creşterea câştigurilor nete. • Educaţia: persoanele cu studii calificate sunt mai dornici şi mai capabili să migreze, deoarece pot evalua mai eficient oportunităţile de angajare pe diferite pieţi ale muncii, reducând astfel costurile migraţiei.
• Distanţa: cu cât este mai lungă distanţa cu atât este mai redusă motivaţia de a migra, datorită unor costuri mai mari. • Alţi factori: şomerii sunt mai predispuși să migreze; • Diferenţele salariale:– potenţialul impact pozitiv este sensibil la probleme de selecţie. **Ivan Etzo** (2008, p.1-29) a investigat determinanţii migraţiei interregionale din Italia utilizând mărimea populaţiei, distanţele dintre principalele oraşe, PIB per capita, rata şomajului, indicele infrastructurii şi rata criminalităţii din regiunile de origine şi destinaţie. **Ghatak și al**., 2007, în cadrul modelului gravitaţional, au analizat migraţia internă interregională din Polonia, folosind ca variabile PIB per capita, rata şomajului, numărul de locuinţe la mia de locuitori din locul de origine „j", numărul de studenţi la mia de locuitori din locul de destinaţie „i", distanţa rutieră dintre „i" şi „j", densitatea lungimii drumurilor din „i" şi „j", rata mortalităţii infantile din „i" şi „j".

TEORIA TRANZIȚIEI MOBILITĂȚII. Geograful american **Wilbur Zelinsky** (1921-2013), profesor de geografie la Universitatea din Pennsylvania, a urmat demersul lui Ravenstein, încercând să conceptualizeze migraţia ca o evoluţie stadială, generată de modernizarea societăţilor şi intrarea în circuitele economice internaţionale. Zelinsky (1971), descrie modelul „tranziţiei migratorie". El menționează, că **formele migrației sunt determinate de tipul societății și de nivelul de dezvoltare al țării**. Legăturile provin de la etapele tranziţiei demografice, ca model de evoluţie pe termen lung a ratelor de mortalitate şi de fertilitate. Zelinsky evidenţiază cinci stadii tranzitive de schimbare a diferitor caracteristici migraţionale, începând cu societăţile tradiţionale şi terminând cu cele viitoare. **Prima etapă/satdiu** reprezintă "societatea tradițională premodernă": anterioară debutului urbanizării. Nivel foarte ridicat de mobilitate internă (nomadism circulatoriu). Migrația este foarte mică. Rata naturală de creștere este egală aproximativ cu zero. **A doua etapă** - "societatea timpurie în tranziție timpurie " . În această etapă, comunitatea trece printr-un proces de modernizare, urbanizare și industrializare. În sociatate, are loc toate formele de mobiitate internă din mediul rural înspre mediul urban", creșterea mobilității/ migrației externe internaționale. Există un ritm rapid și continuu de creștere naturală al populației. **A treia etapă** – "societatea târzie în tranziție". Dezvoltarea industrială): corespunde "legăturii critice ... de mobilitate", în care migrația între orașe și orașe, depășește migrația din sat la oraș, unde migrația din mediul rural în oraș continuă să scadă, în rate absolute, sau relative. Este în scădere li migrația internațională. Migrația complexă și mișcările circulare în interiorul rețelei urbane, de la oraș la oraș sau într-o singură regiune metropolitană "crește, începe să apară migrația circulară neeconomică. Apoi, trendul migrației nete se schimbă, astfel încât mai mulți oameni imigrează decât emigrează. **Etapa a patra** ("societatea avansată post-industrială"): În această etapă, "mișcarea de la sat la oraș continuă, dar este mai redusă în termeni absoluți și relativi. Se micșorează mișcarea viguroasă a migranților de la oraș la oraș și în aglomerările urbane individuale ... îndeosebi în metropole mari și mici. Statele de emigrare, devin cu încetul state de imigrare, creșterea fluxului de brațe de muncă necalificată și calificată. E posibil să aibă

loc și o creștere semnificativă a migrației urbane și suburbane. Poate exista sau nu "o rată nesemnificativă de creștere naturală a populației.

Etapa a cincea se referă la "societatea viitoare superdezvoltată": În cea de-a cincea etapă, migrația internă este prezentată prin migrații rezidențiale interurbane și internaționale a forței de muncă.

Evaluare:

1. Explicați ce analizează teoriile georgafice ale migrației.
2. Redați conținutul legilor empirice ale lui E. G. Ravenstein.
3. Ce reprezintă teoria gravitațională? Numiți reprezentanții acestei teorii.
4. În ce constă meritul lingvistului Zipf ?
5. Ce tangență au legile lui Zipf cu teoriile gravitaționale?
6. Explicați conținutul variabelelor determinante ale migrației în concepția lui Van der Gaag.
7. Prin ce se deosebesc determinanții migrației, lansați de G. J. Borjas de cei a lui Van der Gaag?
8. În ce constă esența modelului gravitațional modern a lui Ghatak față de celelalte modele gravitaționale?
9. De ce teoriile gravitaționale mai sunt denumite și teorii spațiale?
10. Analizați teoria tranziției mobilității geografului american Wilbur Zelinsky.
11. Prin ce se aseamănă și se deosebesc teoriile dezvoltate de autorii geografi?

Teme meditative:

1. Completați tabelul de mai jos:

Denumirea legilor/teoriei	Anul lansării	Reprezentanți	Conținutul teoriei
1.			
2.			
...			

2. Analizați și caracterizați procesul migrației din Republica Moldova în corespundere cu legele empirice ale geografului E. G. Ravenstein?
3. Alcătuiți un eseu în baza teoriilor migraționale, dezvoltate de către geografii studiați.

Bibliografie:

1. Borjas G. J. Friends or Strangers: The Impact of Immigrants on the U.S. Economy. New York: Basic Books, 1990.
2. Bunea D. Modern gravity models of internal migration. The case of Romania. Theoretical and Applied Economics, 4(4), 2012., p. 127.
3. Дмитриев А.В. Миграция: конфликтное измерение. - Изд. 2-е, испр. и перераб. - М.: Аль-фа-М, 2007.
4. Зеленин А. Неотвратимость миграции.http:/Avww.ng.ru/courier/2007-05-28
5. Ионцев Владимир, Ивахнюк Ирина. Модели интеграции мигрантов в современной России. Научно- исследовательский отчет КАРИМ – Восток

RR 2013/12. Европейский университетский институт. Исследовательский центр имени Робера Шумана.2013 г., 22 стр. http://www.carim-east.eu/media/CARIM-East-RR-2013-12_RU.pdf

6. Клех Игорь. Миграции. Издательство: Новое литературное обозрение, 2009., 432 стр.
7. Mabogunje A. L. Systems Approach to a Theory of Rural-Urban Migration. Geographical Analysis, 2, 1, 1-18, 1970.
8. Massey D.S. Why Does Immigration Occur? A Theoretical Synthesis, in: The Handbook of International Migration: the American Experience, ed. by C. Hirschman, P. Kasinitz, J. De Wind. New York: Russell Sage, 1999, p. 34–52.
9. Раковская В. С., Соловьёва Н. Н., Туманова И. А. Трудовая миграция: последствия для стран-донаров и стран-реципиентоа //Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 3.; URL: http://www.science-education.ru/ru/article/view? id=9443.
10. Ravenstein, E. G. The Laws of Migration. Journal of the Royal Statistical Society of London, 48(2), 1885, 167-235.
11. Vlase I. Hommes et femmes en migration: d'un village roumain a Rome. Migration/Société, Paris-CIEMI, nr. 93-94/ 2004, pp. 47-60.

Tema 1.4.b. TEORIILE SOCIOLOGICE ALE MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE

Sumar:

1. Clasificarea teoriilor sociologice ale migrației.
2. Legea alocativă a oportunităților vicariante, Samuel A. Stouffer.
3. Teoria bispațialității şi a imboldului pasionar. Everett S Lee.
4. Teoria stadială a proceselor migraționale, Л. Л. Рыбаков.
5. Teoria pieței duale sau a segmentării forței de muncă și a ierarhiei sociale.
6. Teoria asimilării.
7. Teoria rețelelor de migrație.
8. Teoria spațiilor sociale transnaționale.

TEORIILE SOCIOLOGICE ALE MIGRAȚIEI cercetează și explică cauzele migrației, felul de susţinere, consecinţele ei culturale, economice și sociale. Analiza se centrează asupra relaţiilor sociale ale migraţiei, rolul reţelelor sociale ca factori de iniţiere, susţinere și încheiere a procesului migraţional.

Ipoteza teoriilor sociologice este că integrarea imigranţilor depinde de capitalul lor social. Reţelele sunt considerate ca o formă de capital social care facilitează migraţia. Emigranţii rămân influenţaţi de legăturile cu ţara de origine și destinație, și de orice altă legătură socială care leagă aceste ţări.

1.18. Teorii (T) sociologice despre migrație
Denumirea teoriei (T), reprezentanți. Ideea principală
Legea oportunităților vicariante numită şi **legea alocativă**: lansată în anul 1940, perfectată în anul 1962.

Legea (1962) lui Samuel A. Stouffer 1900-1960, sociolog american, este numită și **legea oportunităților** sau **alocativă**: numărul migranților variază direct proporțional cu spațiile alocative care **alocă oportunități** în proporții suficiente și de calitate. Numărul persoanelor care migrează (volumul migrației) între două locuri (de emigrare și imigrare) este este direct proporțională nu cu ditanța ci cu oportunitățile existente, care intervin de-a lungul acelei distanțe" (a rutei potențiale).

Teoria bispaţialităţii şi a imboldului pasionar. SUA, 1960, 1966: factorii push-pull. Sociologul și demograful Everett S Lee (1917-2007) a rafinat modelul lui Ravestein. A introdus ideea de obstacole **(factori obstaculari)** care pot interveni (necesari a fi depășiți, înainte de migrare). Acești factori influențează volumul și distanța migrației. Țările de origine și de destinație sunt considerate ca având o serie de atribute, percepute individual de fiecare migrant, în funcție de caracteristicile individuale personale: capacități, posibilități, profesionalism etc. Factorii push-pull nu acționează direct, ci mediat, în dependență de vârsta, educație, gen, apartenențe de toate tipurile, clasa socială, starea civilă, legăturile familiale, gradul de cunoaștere a populației primitoare etc., care, influențează abilitatea depășirii obstacolelor migrației.

Teoria fazelor procesului migrațional, lansată de **S.N. Eisenstadt,** 1950 în Israil, Palestina: Procesul migrației, descris din trei faze interdependente: formarea motivației; emigrarea; adaptarea/ integrarea în țara gazdă.

Teoria stadială a proceselor migraționale, 1990. Рыбаков Леонид Леонидович (născut, 1931), economist demograf și sociolog rus din URSS. Clasifică procesul de migrare în trei stadii/etape: • **etapa inițială** sau pregătitoare, care reprezintă procesul de formare a mobilității teritoriale a populației; • **Etapa de bază de strămutare**, de schimbare a domiciliului rezidențial; • **etapa finală, de încheiere**, reflectă încorporarea/ incluziunea migranților în locul de destinație. Face deosebire dintre incluziune, adaptare și absorbție.
Analizează amănunțit și complex comportamentul migrațional al populației, potențialul mobilității și comportamentului migrațional real, procesele și formele tipologice de adaptare și supraviețuire, evidențiind rolul mediului de primire în localitatea gazdă. Descrie funcțiile procesului migrațional, rolul statului și a politicilor migraționiste în gestionarea migrației, în diferite etape ale ei.

Teoria pieței duale sau a segmentării forței de muncă și a ierarhiei sociale, apărut în SUA, la sfârșitul anilor 1970. Reprezentanți: P. Deringer, L. Basch, M. J. Piore, Massey et al., 1998. Migrația se explică prin cererea structurală a ţărilor dezvoltate faţă de forţa de muncă străină pentru anumite sectoare economice. Conform acestei teorii, piaţa forţei de muncă din ţările dezvoltate este divizată în două sectoare: sectorul primar, în care este asigurată stabilitatea şi remunerarea substanţială a muncii (ocupat de către băștinași) și sectorul secundar, în care lucrează migranții, cu slujbe grele și prost plătite. Teoria caută să se desprindă de modelul monocauzal al teoriei neoclasice. Studiază: • situația etnică a migranților internaționali pe piața muncii, apariția segregării sociale. • pe lângă factorii economici, analizează și alte elemente: factorii instituționali, genul, etnia, rasa; • accentueaza rolul important al angajatorilor și guvernelor în migrația internațională, explica migrația prin cererea de pe piața forței de muncă, mai ales în sectorul terțiar economic al țării gazdă; • observa supraviețuirea fenomenului migrațional chiar în cazurile în care disparitățile nivelui de viață între cele două țări (de origine și destinație) nu mai sunt semnificative.

Teoria asimilării, lansată în SUA în anul 1939. Completată în anii 1960, 1964, 2000. Reprezentanți: Redfield, Linton și Herskovits, 1939; Gordon, 1964, McLeod, Parker, Portes, 1978, Pries, 1999, First, 2000. Teoria evidențiază modelele tipologice ale procesului de integrare, numite modele de asimilație/aculturație/absorbție culturală și structurală a migranților în societatea gazdă. Pierderea identității etnice. Cele mai recunoscute modele de aculturație: Modelul unidimensional de asimilație „creuzet/oală de topit"; Modelul bidimensional; Modele multidimensionale.

Teoria rețelelor de migrație, se afirmă la sfârșitul anilor 1980 în SUA. Este completată în anii 1990, 1999. Reprezentanți: Douglas Massey (1952), sociolog american; Edward J. Taylor (1999) antropolog, sociolog, economist. Sintagma „rețele de migranți" desemnează un ansamblu de relații interregionale, care se stabilesc și unesc migranţi, foşti migranți, nemigranţi, potențiali migranți din țările de originne și destinație, prin legăturilor lor de rudenie, prietenie, cunoștințe. •Familia și comunitatea ocupă un loc central; •Rețelele facilitează și susțin migrația indivizilor din comunitatea de origine, atenuând riscurile ce pot apărea ca urmare a migrației.

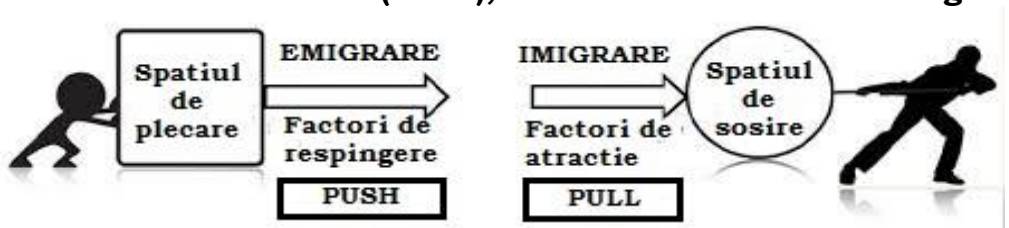
Teoria spațiilor sociale transnaționale. Reprezentanți: Gordon Milton Myron 1918, sociolog; Portes Richard, 1941, economist american englez; Portes Jonathan, 1966, economist și sociolog englez; Portes Alejandro, 1944, sociolog american; McLeod, Parker 1978; Pries Ludger, 1953, sociolog german, 1999; First, 2000). **Transnaționalismul**. Propus de Nina Glick Schiller, Linda Basch și Cristina Szanton Blanc în anii 1990. • Intelege migrația transnațională ca pe un proces prin care imigranții dezvoltă și susțin relații sociale multiple ce unesc societățile lor de origine cu cele de destinație […] Un element esențial al transnaționalismului este multitudinea de implicări ale migranților atât în societățile de origine cât și în cele de destinație. • **Transmigranții** sunt definiți ca fiind acei **migranți ale căror experiențe de viață transcend granițele statelor** națiune și care dezvoltă și mențin relații multiple – familiale, economice, sociale, organizaționale, religioase și politice – peste aceste granițe . • legăturile permanente între migranți și comunitatea de origine conduc la apariția unor **spații sociale transnaționale** sau **translocale** «în care se fasonează identități noi și multiple și [**în care] sunt exersate o varietate de forme vechi și noi de putere sau dominație**». • Un concept înrudit spațiului transnațional este cel de **câmp social** - «un set de rețele interconectate de relații sociale prin care idei, practici și resurse sunt schimbate, organizate și transformate». Fiecare persoană devine un "nod" conectat cu altele pentru a forma o rețea. • **comunitate transnațională [...]include un număr tot mai mare de oameni ce trăiesc vieți duble. Membri sunt cel puțin bilingvi,** se deplasează ușor între diferite culturi, adesea dețin locuințe în două țări, și urmăresc interese economice, politice, și culturale ce necesită prezența simultană în ambele țări.

LEGEA OPORTUNITĂȚILOR VICARIANTE, numită şi LEGEA ALOCATIVĂ. Sociologul american, **Samuel A. Stouffer** a interprins studii în zona Cleveland-Ohio, asupra mobilităţii rezidenţiale a migraţiei, pe care le-a descris în lucrarea: „Social Research to Test Ideas" (1962), lansând legea oportunităților, numită şi legea alocativă (1940). În lege se spune că, numărul persoanelor care migrează şi străbat o distanță este direct proporțională, nu cu ditanța, ci cu oportunitățile care intervin de-a lungul aceleaşi distanțe. Stouffer confirmă indirect, explicaţia dată de Raveinstein - raportul dintre volumul migranţilor şi distanţa parcursă, fiind limpede regula că, odată cu creşterea distanţei, se reduce numărul migranţilor, din cauza distanţei şi creşterii numărului de oportunităţi ivite. În viziunea lui Stouffer, oportunităţile sunt locurile libere ivite („intervening opportunities"), pentru a fi ocupate. „O persoană din zona X, se mută într-o casă (loc liber - oportunitate) din regiunea Y. Un anumit loc liber neocupat, din oricare oraș, reprezintă oportunitate. Numărul total de imigranți este egal cu numărul total de oportunități fructificate în localitatea de sosire. Stouffer a introdus conceptul de „migranţi competitivi", înţelegând „totalitatea migranţilor candidaţi la oportunităţile dintr-o anumită zonă". Numărul migranților variază direct proporțional cu spațiile alocative: care alocă oportunități în proporții suficiente și de calitate. Dacă într-un loc e nevoie de 5-10 persoane nu se constituie motivația migrațională. Dar dacă în acel spațiu e nevoie de 100- 500 persoane, atunci se declanşează procesul migraţiei.

Arnold M. Rose a încercat să pună în relaţie «distanţa» cu «statusul socio-economic» al migranţilor, formulând ipoteza că persoanele cu un status superior acoperă o distanță mai mare în căutarea unor oportunități mai bune, spre deosebire de migranții cu status inferior, care nu au nevoie de deplasări prea lungi. Impulsul migrator se află într-un loc, care reprezintă un câmp de oportunități monofuncționale.

MODELUL LUI EVERETT S. LEE. Everett S. Lee în 1966 a **reformulat legile lui Ravenstein,** pentru a pune accentul pe factorii interni (de "împingere"), adăugând ipoteza **factorilor obstaculari** (obstacolele migrației), ca **factori care intervin şi influențează volumul şi distanța migrației.**

Modelul lui Everett Lee (1966), de luare a deciziei de a migra

RESPINGERE **ATRACȚIE**

Țara de ORIGINE → **Țara gazdă, de DESTINAȚIE**

Obstacole care pot interveni

Bariere/obstacole: cheltuieli costisitoare: viză, drum, alimentație, gazdă etc.
- reglamentări ce țin de cerințe profesionale, viză, sănătate, drepturi etc.;
- bariere fizice: distanță transport; geografice:climă, sol, apă, orografice, etc.;
- bariere sociale relaționale: comunicative, cultură, religie, etc.

Figura 1.12. Procesul „push -pull", după Ravenstein, 1855.

El încearcă să dezvolte o schemă generală a migraţiei, pe baza a 4 categorii de factori: 1. factori asociaţi cu zona de origine; 2. factori asociaţi cu zona de destinaţie; 3. obstacole care intervin între cele două zone; 4. factori personali. Demersul sociologic întreprins de autor cuprinde examinarea factorilor migraţiei, cercetarea volumului procesului migraţional, a fluxurilor de emigranţi, a contrafluxurilor de imigranţi şi a trăsăturilor definitorii ale migranţilor (vezi tabelul de mai sus).

Everett Lee accentuează factorii de respingere (push factors) şi subliniază impactul pe care îl au obstacolele vicariante (intervening obstacoles) asupra migrației.

Dacă notăm factorii negativi cu **-fi** care induc părăsirea zonei X şi cu **+fi** factorii care induc alegerea zonei de destinație Y, ne dăm seama că **migrația este indusă** de un imbold compus **de rezultanta celor două categorii de factori sau de forțe favorizante** respectiv inhibante (la care se adaugă şi o categorie de forțe obstaculare care decurg din necunoaşterea locului, de stress-ul migrației etc.). *Acţiunea negativă a factorilor din ţara de origine trebuie să fie destul de puternică pentru a învinge inerţia individului*. La dificultatea de a decide plecarea într-o altă localitate se mai adaugă şi obstacolele, care pot interveni între punctul de deplasare şi cel de sosire, obstacole care urmează a fi depăşite.

Factorii push-pull nu **acționează direct,** ci **mediat** în diferenţe migraţioniste: vârstă, educație, gen, apartenențele de toate tipurile, clasă socială, legăturile familiale, gradul de cunoaştere a populației primitoare etc., influențând abilitatea de a depăşi obstacolele migrației. O altă diferenţă se referă la etapele «ciclului de viaţă». Pentru mulţi tineri, zona de origine este locul unde s-a derulat perioada anilor formativi. Sănătatea de care beneficiată tinerii şi lipsa responsabilităţilor domestice, le creează o supraevaluare a avantajelor din ţara de destinaţie şi, concomitent, o subapreciere a dezavantajelor ţării natale. Dificultăţile asociate cu asimilarea într-un mediu mai nou vor crea, la rândul lor, aprecieri contradictorii şi eronate asupra factorilor pozitivi şi negativi de la destinaţie.

Tabel 1.19. Factorii de respingere şi factorii de atracție, după [14: Everett Lee, 1966].	
Factorii de împingere (Push)	**Factorii de atracție (Pull)**

Război, dezastre naturale, poluare; Insecuritate; Deșertificarea, foamete sau secetă; Mentalitatea; Lipsa oportunităților; Dorința pentru mai multe; Teamă politică, persecuție; Amenințări cu moartea; Condiții necorespunzătoare; Discriminare; Tristețe; Pierderea averii, sărăcie; Sclavia sau munca forțată; Lipsa locurilor de muncă; Hărțuirea, Lipsa afecțiunii; Dorința pentru libertate politică, religioasă Îngrijire medicală neadecvată; Analfabetism; Probleme proprietar/chiriaș; Șanse slabe de căsătorie.	Cererea forței de mână de lucru, Oportunități de angajare, Industria, Condiții mai bune de viață, Îngrijire medicală adecvată, Climat atractiv, Securitate, Educație, Legături de familie, Bucurie, Sentimentul de a avea libera exprimare, Libertate politică, religioasă, Șanse mai mari de căsătorie.
Obstacolele vicariante (intervening obstacoles) distanța, barierele fizice, politice, culturale, etnice etc., acționează ca forțe de inhibiție împiedicând migrația. Lee a demonstrat că variabilele ca barierele fizice, politice și distanța, pot reduce sau preveni migrația, iar evoluția migrației este selectivă din cauză că diferențialele ca sexul, vârsta și clasa socială influențează modul în care persoanele răspund la procesul „push-pull" (împingere-atracție), iar aceste împrejurări le formează abilitatea de a trece peste obstacolele care apar. Factorii individuali, de educație, de cunoaștere a persoanelor potențiale primitoare și legăturile de familie pot favoriza sau împiedica migrația.	

Factorii personali au, de asemenea, un rol major în procesul migraţiei, deoarece aceştia pot să favorizeze ori să frâneze mişcarea spaţială a oamenilor. Aceşti factori sunt corelaţi de Everett S. Lee cu etapele ciclului de viaţă al indivizilor şi cu starea lor psihică.

Unele persoane rezistă schimbării rezidenţiale, fără a trece prin complicaţiile stresante, frecvent suportate de altele. Pentru unii oameni trebuie să apară motive serioase de migrare, pentru alţii este nevoie de simple provocări sau promisiuni. Hotărârea de a migra, conchide Lee, nu poate fi pe de-a întregul raţională. *În anumite cazuri, dezechilibrele emoţionale, mentale, stările dipresante, situaţiile imprevizibile etc., fac raţiunea să fie eclipsată iraţional în decizia de migrare*. Prin urmare, factorii personali sunt greu de descifrat, deşi rolul lor în adoptarea deciziei de emigrare este foarte important. Fenomenul disparităților în privința PIB-ului în țările destinaţie şi de orihine, sunt un exemplu **de factori bivariați**, dat fiind faptul, că **la sensibilitatea migrantului ajung informațiile sau sentimentele disparităților nu ale variației interne a PIB-ului**. Mai apoi, **informațiile** (presensibilitatea) față de spațiu **are** tot un **caracter bivariat,** căci **individual simte nu ceea ce se petrece în spațiul său național, ci diferența dintre două spații de referință**, pe care o precunoaşte, graţie informațiilor unui mediu mediatic sau informal de prieteni, cunoscuți etc. **La fel se întâmplă cu veniturile**. Nu din cauza, că acasă scad veniturile, devine motivul emigrării, ci faptul că insul simte, precunoaşte că în bispațialitatea europeană (UE-țara de origine), de pildă, se manifestă o diferență mare de venituri şi atunci este atras de spaţiul cu veniturile mai mari, iar atracția aceasta se petrece numai atunci când veniturile sale coboară sub nivelul veniturilor altor gospodării din spațiul de acasă, aşa încât deja ceea ce se întâmplă acasă e precunoscut concomitent cu ce se întâmplă în lume şi atunci se naşte în el acea tensiune lăuntrică numită imbold spre emigrare sau impuls migraționist. **Acest fenomen**, este numit **pasionarism migraționist,** care inundă uneori, spații uriaşe.

Modelul pasionarismului migraționist este un **model bispațial sau bivariat.** Factorii (push-pull - "respingere-atracție", care-o explică, variază concomitent în două spații, în cel de origine şi în cel de destinație. Migrația se declanşează sub influența a două

seturi de factori aflați în relație de opoziție și de complementaritate dintre două spații diferite: unul de origine și altul de destinație. **Migrația este, așadar, bivariată și bispațială** pentru că în cadrul ei se trece dintr-un spațiu național sau regional în altul, și mai ales pentru că factorii care-o generează acționează în conjuncție, bispațial, concomitant din două spații. «Schema generală» obținută de Lee constituie un reper important în multitudinea cercetărilor, migraționale și contextul ei social.

Abordările teoretice ale lui Raveinstein și Lee fac parte din categoria modelelor gravitaționale *de cunoaștere a migrației – înțeleasă ca o mișcare între un punct de origine și altul de destinație*. Ele sunt legate de începuturile preocupărilor pentru cercetarea migrației ca fenomen intern și zonal. Într-un asemenea cadru de investigație, s-au putut descoperi o serie de regularități empirice, pe baza cărora s-a edificat teoria migrației internaționale și la a cărei dezvoltare a contribuit teoria economiei neoclasice.

TEORIA INTEGRĂRII, numită ASIMILĂRII sau ACULTURAȚIEI provine din antropologie. Prima definiție a teoriei provine din antropologie. Aculturația, ca teorie recunoscută, aparține lui Redfield, Linton și Herskovits.

Integrarea migranților în societatea țării gaztă, constituie un proces complex, desfășurat sub influența factorilor obiectivi, subiectivi economici, etnici și psihologici.

Integrarea migranților este un proces bidirecțional al intrării migranților într-o societate nouă. De felul cât de bine se integrează imigranții în societatea dată, va depinde bunăstarea migrantului și stabilitatea socio-economică și politică societății în ansamblu. Este important de a folosi ambele componente ale integrării - potențialul migranților înșiși și impactul asupra mediului extern.

1.20. Mijloace de integrare a imigranților în noua societate a țării primitoare		
Componente ale integrării	**Mijloacele integrării**	
	Asimilația	Coexistența reciprocă a culturilor
Integrarea civilă	Naturalizarea; Lipsa restricțiilor în mobilitatea teritorială Posibilitatea de realizare a drepturilor solicitate; Schimbarea identității etnice cu identitatea civică	Naturalizarea ; Lipsa restricțiilor în mobilitatea teritorială; Posibilitatea de realizare a drepturilor solicitate Posibilitatea de autoidentificare a sinelui cu o anumită categorie socială: etnică, religioasă, teritorială
Integrarea economică	**Posibilități**: - de a obține un loc de muncă - de a avea un salariu echivalent cu cel al populației băștinașe **de a obține** : - achiziționări de bunuri imobile și exercitarea dreptului de proprietate - realizării potențialului antreprenorial - oricare din prestările sociale	
Integrarea ecologică	Satisfacția vizând condițiile și caracteristicile naturale și geografice ale teritoriului țării gazdă; Sănătate satisfăcătoare	
Integrarea social-psihologică	Accesul liber la educație Cunoașterea și vorbirea fluentă a limbii țării gazdă (de destinație)	Posibilități: - de a învăța și de a vorbi în limba maternă; - de a obține studii tradițional naționale; - de a trăi compact, alături de conaționalii săi din grupul etnic
Integrarea religioasă	Adoptarea religeii de bază a noii societăți	Posibilitatea de a mărturisi religia anterioară solicitată
Integrarea culturală	Acceptarea culturii țării gazdă Negarea tradițiile naționale	Posibilitatea de a: - dezvolta și propaga arta și cultura națională; - împărtăși tradițiile naționale a țării de origine

Aculturația include acele fenomene care rezultă atunci când grupuri de persoane, care au diferite culturi vin în contact direct și constant, cu efecte modificatoare ulterioare în modelele culturale originale ale unuia sau ambelor grupuri. În literatura de specialitate, sunt descrise mai multe tipuri de modele.

Modelul unidimensional al aculturației, inspirat istoric de imigrația europeană în SUA în secolul al XIX-lea și prima parte a secolului XX. **Primul model al aculturației** (de absorbție totală), a considerat că procesul de aculturație poate fi privit ca **adaptare succesivă la noul context, pierzând treptat patrimoniul etnic**.

Nu se știe data exactă când acești imigranți au sosit, nu vorbeau limba și nu cunoșteau cultura americană. Cu trecerea timpului, noii imigranți au devenit pe deplin adaptați la noul context. Această adaptare a însemnat de multe ori că **și-au pierdut limba lor originală și au devenit americanizați**. Ceea ce nu s-a schimbat, de obicei, în procesul aculturației a fost religia. Potrivit unor opinii, procesul de adaptare s-a realizat pe parcursul a trei generații. Prima generație a fost cea care s-a mutat. Cea de-a doua generație a avut ambele culturi. A treia generație a fost pe deplin adaptată la noul context cultural.

Conform acestei opinii, aculturația a decurs asemeni a două vase comunicante între ele. Cultura majoritară (americană) și cultura de origine (Europa) funcționează precum vasele comunicante.

La început, vasul european este plin și vasul american este gol. Pe măsură ce imigranții rămân tot mai mult timp în noul context, vasul american se umple treptat și cel european se golește. **Acest tip de aculturație este puternic motivată de dorința de a construi o nouă existență și de a deveni membru cu drepturi depline al comunității din țara de destinație**. Același tipar de absorbție completă a migranților în țara gazdă, a predominat în multe țări din Europa deVest (de exemplu: aderența completă a evreilor imigranți din sudul și estul Europei, la limbile și obiceiurile etnice olandeze)**.**

Modelul bidimensional al aculturației. Există unele grupuri de imigranți care au fost în măsură să-și mențină limba și cultura proprie pentru multe generații (grupurile de chinezi în Singapore). Un alt exemplu este păstrarea religiei de către multe grupuri musulmane din diaspora. Cel mai influent model bidimensional al aculturației a fost propus de Berry. **Modelul susține că un imigrant se raportează atât la cultura țării de origine cât și la cultura țării gazdă**. Prima întrebare este dacă imigrantul consideră important să-și păstreze cultura etnică. A doua întrebare este dacă imigrantul consideră important să adopte cultura majoritară. Răspunsurile la aceste întrebări sunt conceptual independente: un răspuns afirmativ la prima întrebare nu implică un răspuns negativ la a doua întrebare. Din aceste întrebări și răspunsuri, ar putea fi formulate patru combinații posibile de răspunsuri.

Combinația păstrării culturii etnice și adoptării culturii predominante se **numește integrare**. Așadar, **integrarea se referă la biculturalism**. În cercetările actuale privind aculturația, **integrarea** este cea mai populară alegere a imigranților.

Separarea se referă la păstrarea culturii etnice și neadoptarea culturii predominante. În această variantă, imigranții continuă să-și trăiască viața conform specificului lor etnic în noul loc (femeile musulmane care după ce au trăit în vestul Europei

zeci de ani nu sunt în măsură să vorbească limba țării gazdă. Profilul lor cultural, lingvistic și psihologic nu s-a schimbat pe parcursul acestor decenii).

Separarea este o opțiune viabilă în cazul în care imigranții trăiesc într-un context cu mulți conaționali, conducând la probleme de izolare, în cazul în care, imigranții trăiesc într-o zonă în care aceștia sunt singurii imigranți din acea țară. **Opusul separării,** numit **asimilare, se referă la completa absorbție în cultura gazdă** și pierderea culturii etnice.

Modelul unidimensional al aculturației poate fi luat exemplu, pentru ceea ce înseamnă **asimilare**. **Principalul avantaj al modelului este independența conceptuală a păstrării culturii de origine și adoptării culturii țării în care imigranții s-au stabilit**. Mulți imigranți preferă să adopte ambele culturi. Actualmente, modelul bidimensional al aculturației este popularizat, necâtând că imigrația contemporană i-a proporții tot mai mari

Marginalizarea implică o respingere atât a culturii etnice, cât și a celei majoritare și este o consecință a refuzului de a se raporta la cultura etnică și imposibilitatea de a se raporta la grupul majoritar. În Olanda, marginalizarea poate fi întâlnită în rândul unor adolescenți și tineri adulți marocani-olandezi care nu doresc să facă parte din cultura marocană a strămoșilor lor, pe care o consideră înapoiată și rurală, și care nu pot aparține culturii olandeze deoarece sunt discriminați în această societate.

Modelul bidimensional a fost foarte popular, în baza lui au fost dezvoltate multe proceduri de evaluare Provocările legate de conceptul aculturației bidimensionale se bazează pe trei constatări de bază. **În primul rând**, popularitatea integrării pornește de la faptul, că aproape fiecare imigrant în atitudini și comportamente, prezintă o combinație de cultură predominantă și de cultură etnică. Acest argument, a ajuns să acopere o varietate uimitoare de preferințe de aculturație. De exemplu, **integrarea înseamnă combinația continuă de către imigranți, a culturii predominante și a culturii etnice** (îmbinare-amestecare). Asta înseamnă că **ambele culturi sunt reprezentate în mod egal** în atitudinile și comportamentul imigrantului. Unii imigranți pot comuta rapid între culturi (numită, de obicei, alternare); un turc-german se comportă ca un turc între turci și ca un german printre germani. Acest tip de comutare conștientă în și în afara culturilor a fost studiat și experimental. Mai întâi este amorsată identitatea etnică sau majoritară a imigranților, apoi este studiată influența acesteia asupra atitudinilor, cogniției sau comportamentului. Exemple de integrare a migranților au fost descrise de către autorii Verkuyten și Pouliasi (2008), cu variante diferite ale integrării

În al doilea rând, modelul bidimensional pare să se bazeze în mod tacit pe un cadru al aculturației ca trăsătură. Ideea este că, dacă **un imigrant preferă separare, el sau ea, are această preferință în toate domeniile vieții**. Cercetările au arătat că această consecvență a aculturației ca trăsătură, în timp și în situații constituie, potrivit unor psihologi, reprezintă mărul discordiei. De exemplu, turcii-olandezi preferă să-și păstreze cultura etnică în sfera privată, dar sunt mai înclinați să se adapteze la cultura olandeză în viața publică. Această dependență a aculturației de domeniile diferite ale vieții a fost, găsită în Belgia. O concepție a aculturației ca trăsătură, nu este reprezentativă pentru marea varietate a diferențelor individuale și de grup care se reflectă în modul în care imigranții păstrează cultura lor etnică și / sau adoptă cultura majoritară

În al treilea rând, ideea că **imigranții au întotdeauna de-a face cu două (sau mai multe) culturi își pierde aplicabilitatea**. De exemplu, cosmopolitismul cunoscut a fi puternic printre expatriați. Acești angajați, adesea extrem de educați, de obicei nu au o legătură strânsă cu culturile în care lucrează (**mulți dintre ei lucrează în mai multe țări), dar dezvoltă o cetățenie globală**. În al doilea rând, multe orașe mari au cartiere care găzduiesc mai multe culturi, numite super-diversitate. Sentimentul de apartenență la cartier s-a bazat pe identificarea cu un cartier foarte multicultural (identitate inclusivă).

Fenomenul aculturației la distanță. Ccercetările lui Ferguson în rândul adolescenților jamaicani sugerează că aceștia adoptă trăsături specifice ale culturii americane (muzica și dansul joacă un rol important), deși foarte puțini dintre acești tineri au vizitat vreodată SUA. **Conceptul Națiune Curcubeu** promovat de guvern în Africa de Sud, după abolirea apartheid-ului în 1994, pentru a insufla un sentiment de identitate care transcende granițele, inclusiv cele etnice. Ideea din spatele acestui concept este faptul că **Africa de Sud modernă este o națiune multiculturală** și că locuitorii ar trebui să se mândrească cu această diversitate (curcubeul ca metaforă a cât de frumoasă poate fi diversitatea). **Identificarea la distanță**, imigranții adolescenți din țările din Maghreb în Belgia adesea se identifică puternic cu colegii lor asupriți din Palestina. În literatura de specialitate, există multe alte exemple de transnaționalism.

Modelul asimilației metaforice „creuzet/oală de topit”. Potrivit acestui concept, migrația are loc selectiv. O condiție necesară pentru emigrare este cunoașterea limbii țării gazdă, a doua condiție este valoarea specialității și potențialului intelectual. Asimilația copiilor din familiile migrante decurge pe două căi.

Chiar de la începutul frecventării grădiniții/școlii, copiii sunt puși în situația să vorbească și să învețe activitățile/ disciplinele școlare în limba țării gazdă.

Un alt model, în același context, destinat copiilor cu un potențial intelectual mai scăzut, prevede la început însușirea de către copii a limbii materne etnice (în primii doi ani de învățare, doar la unele activități sau obiecte), cu învățarea concomitentă a limbii dialogate a țării gazdă și trecerea treptată și deplină la învățarea disciplinelor în limba țării date. Pentru a-și continua studiile sau a se încadra într-un loc de muncă, cunoașterea limbii țării gazdă este obligatorie. Acest model practicat în SUA, URSS și țările occidentale dezvoltate, este actual până în prezent.

Modele multidimensionale. Este clar că noțiunea de **integrare oferă o redare slabă a proceselor de aculturație** în exemplele descrise. **Identificarea cu mai multe culturi "policulturalism"**, devine tot mai frecventă. Identități globale, multiple și incluzive sunt exemple de concepte, care nu pot fi surprinse în mod adecvat într-un cadru bidimensional al aculturației. Multiculturalismul, este atrăgător, deoarece corespunde mai mult cu realitatea aculturației decât oricare dintre modelele anterioare. Tot odată, modelul multicultural nu este nici pe departe un model cu drepturi depline al aculturației. Este necesar de a regândi modele autohtone conceptuale, procedurile de evaluare pentru a ajusta trecerea la modele multidimensionale.

TEORIA PIEȚEI DUALE sau a SEGMENTĂRII PIEȚEI FORȚEI DE MUNCĂ

susține că economiile dezvoltate sunt structurate în așa fel încât să aibă nevoie de un anumit nivel de imigrare. Din acest motiv, fenomenul migrației internaționale este efectul inevitabil

al modului de funcţionare al pieţei forţei de muncă. Reprezentanţii acestei teorii sunt Michael Joseph Piore, Dikens şi Lang.

Michael Joseph Piore cel mai cunoscut reprezentant al curentului, *argumentează că migraţia internaţională este efectul cererii în forţă de muncă caracteristice economiilor dezvoltate* (1979). **Patru factori joacă un rol fundamental în crearea nevoii de forţă de muncă** imigrantă: **1. inflaţia** structurală, **2. constrângerile ierarhice** ale motivaţiei, **3. dualismul** economic şi **4. modificările demografice** ale rezervei forţei de muncă. Elementul esenţial este **existenţa în ţările dezvoltate a unei pieţe a forţei de muncă duale**, alcătuit din două sectoare primar şi secundar.

Segmentul sectorului primar, caracterizat de slujbe stabile, condiţii bune de muncă, beneficii generoase şi posibilitatea mobilităţii ascendente.

Segmentul sectorului secundar, *cu slujbe necalificate şi instabile, condiţii grele sau periculoase de muncă şi slabe posibilităţi de mobilitate ascendentă. Muncitorii nativi evită încadrarea în sectorul secundar datorită instabilităţii locurilor de muncă, salariilor mici*, statusului şi prestigiului scăzut asociat acestor poziţii. Transformarea sectorului secundar într-unul atractiv pentru forţa de muncă autohtonă, prin creşterea salariilor nu este o soluţie pentru angajatori, atâta vreme cât salariul, prestigiul şi statusul din sectorul primar, depăşeşte cu mult sectorul secundar.

Sporirea generală a salariilor ar duce la inflaţie. Anterior, **cererea de forţă de muncă, în segmentul secundar, era satisfăcută intern,** de forţa de muncă autohtonă feminină, adolescenţi şi ţărănimea migrantă de la sate. structurală. Între timp, modificările sociale şi demografice, specifică acestor categorii autohtone, au redus substanţial potenţialul lor de angajare în slujble prost plătite, necalificate şi instabile. *Poziţia femeilor în societăţile dezvoltate* (trecerea de *la rolurile domestice şi de la poziţia secundară în cadrul economiei*/gospodăriei la statusuri sociale egale cu cele ale bărbaţilor, le-a oferit femeilor poziţii noi – cap al gospodăriei, necătând la efectele negative soldate: divorţialitate înaltă, fertilitate scăzută, viaţă solitară etc. Accesul femeilor la toate treptele învăţământului, dezvoltarea tehnologiilor, urbanizarea şi miscşorarea numărului de migranţi rurali a redus rezervorul autohton care alimenta segmental secundar al pieţei. În acest context, imigranţii devin forţa de muncă care pot satisface solicitările pieţii muncii, fără a atrage consecinţele negative ale inflaţiei structurale. Imigranții sunt recrutați pentru a „umple” lipsa ocupațiilor necesare din sectorul secundar, ca economia să funcționeze. *Migranţii acceptă să lucreze în sectoare secundare, prost plătite, deoarece oricât de mici ar fi salariile, ele depăşesc nivelul celor din ţara de origine*. Abordarea pieţei forţei de muncă segmentate este o viziune exclusiv, din perspectiva societăţii, care primeşte migranţi, explicând dacă este nevoie de imigranţi, pentru lucrările pe care autohtoni nu vor să le facă. Apare întrebarea: “de ce vin cei care vin să muncească în străinătate? Prin urmare, o teorie care explică doar cererea de pe piaţă de muncă şi neglijează factorii de natură „push” nu poate pretinde că explică decât o parte a realităţii. Studiile lui Felice Dassetto, dedicate factorilor „push-pull” au adus nuanţări teoriei pieţei forţei de muncă duale prin *identificarea unui al treilea segment al pieţei forţei de muncă: enclava etnică*, care constă în combinaţia caracteristicilor specifice sectorului primar şi secundar, permiţând dezvoltarea noilor oportunităţi de mobilitate pentru imigranţi, utilizând şi investiţiile ce au fost făcute anterior în capitalul uman al acestora.

TEORIA REȚELELOR DE MIGRANȚI, dezvoltată de Taylor Ed. J. antropolog, sociolog, economist, și Douglas Massey (1952), sociolog american, autori, care încearcă să explice migraţiunea prin evidenţierea caracterului dinamic şi cumulativ al fenomenului. Ideile teoretice privind reţelele de migranţi au fost lansate în anii 1960-1970, reprezintând una dintre temele principale ale cercetărilor în domeniul migraţiei internaţionale. Teoria a fost fondată în anii 1990 de către **sociologul american Douglas Massey** (1952), şi se referă la migraţia internă şi internaţională **atât la nivel microeconomic, cât şi macroeconomic**. Migraţia este explicată prin prisma relaţiilor de rudenie, prietenie cu migranţii concetăţeni din ţările de destinaţie.

Majoritatea migranţilor îşi aleg ţara de destinaţie, ţinând cont de prezenţa rudelor sau a diasporelor *de proveniență comună*. *Sintagma „rețele de migranți", desemnează un ansamblu de relații interregionale care unesc migranți, foști migranți, nemigranți și potențial migranți, din țările de originne și de destinație, prin legăturilor lor de rudenie, de prietenie*,. Unii autori folosesc expresiile de „reţele de migraţie",alţii de „reţele de imigranţi", „reţele personale", „reţele sociale" reţele informaţionale, „**transmigranți", „transnaționalism migratoriu**", fluxuri: recrutatorii, traficanţii, agenţii de turism etc.

În 1992, Gurak şi Caces identificau, nu mai puţin de 12 abordări ale reţelelor în migraţia internaţională). În esenţă, acestea ilustrează modalitatea prin care migranţii menţin multiple relaţii sociale cu comunitatea din care au plecat, indiferent de locurile unde se află.

Reţelele de migranţi au luat amploare ca urmare a apariţiei câtorva factori: 1. Dezvoltarea amplă a formelor clandestine de migraţie; 2. Incapacitatea factorilor politici de a controla fluxurile; 3. Prioritatea de reintregire a familiei. Costurile migraţiei pentru un migrant care pleacă spre o destinaţie nouă, fără cunoştinţe, fără abilităţi de comunicare în limba respectivă şi, în special, fără actele necesare, sunt foarte costisitoare. Însă, pentru prietenii şi cunoştinţele, care se decid să-l urmeze, costurile migraţiei se vor diminua considerabil pentru că, prin natura lor – relaţiile de prietenie dezvoltă o reţea care facilitează accesul pe piaţa de muncă a noilor veniţi în comunitatea de destinaţie. Printre actorii creatori de reţea, în căutare de forţă de muncă ilegală, în ţările de destinaţie, pot fi angajatorii întreprinderilor care funcţionează în legalitate sau ilegalitate.

Relaţiile sociale şi simbolice stabilesc legăturile, furnizând potenţialilor imigranţi acces la informaţie, sprijin în găsirea aranjamentelor celor mai sigure şi ieftine de depăşire a interdicţiilor de intrare în spaţiul ţării de destinaţie, sprijin în găsirea unui loc de muncă, a unei locuinţe, mijloacelor de trai pentru o perioadă de început, oferirea suportului emoţional şi social. a) Odată începută, migraţia internaţională tinde să se dezvolte în timp, până când, se creează o reţea, care, formează fără dificultăţi, mediul necesar migraţiei, ulterior tendinţa tinde să descrească; b) Guvernele ţărilor de destinaţie se pot confrunta cu dificultăţi în gestionarea fluxului migrator, pentru că, odată iniţiat, reţelele de migranţi se produc și se dezvoltă indiferent de controlul impus şi de regimul politic existent. **O rețea socială este o hartă a relațiilor dintre indivizi** ce indică modurile în care ei sunt conectaţi prin diverse grade de familiaritate socială, pornind de la cunoştinţe întâmplătoare până la legături familiale puternice.

Teoria reţelelor sau analiza reţelelor sociale este o tehnică utilizată în sociologie, antropologie şi în studiile organizaţionale. Teoria se centrează asupra felului de rezolvare a

problemelor organizațiilor și de realizare a obiectivelor proiectate. Reţelele sociale se referă şi la o categorie de aplicaţii online ce ajută la căutarea forţei de muncă solicitate, prin conectarea online a partenerilor de afaceri,grupurilor de interese, persoanelor cointeresate. Relaţiile sociale sunt descrise în teoria reţelelor sociale în termeni de noduri şi legături. **Nodurile** sunt **actorii individuali din reţea,** iar **legăturile** sunt **relaţiile dintre aceşti actori**. Reţeaua este o hartă a legăturilor relevante dintre nodurile ce fac obiectul unui studiu. O reţea poate fi utilizată şi pentru a determina capitalul social de care dispun actorii individuali. Forma reţelelor sociale este un factor-cheie al utilităţii reţelei pentru indivizii incluşi.

Reţelele dense sunt mai puţin utile pentru membri decât reţelele cu multe spaţii libere şi cu numeroase conexiuni slabe cu indivizi din afara reţelei principale.

Reţelele deschise, cu legături slabe şi spaţii sociale goale introduc noi idei şi oportunităţi pentru membrii lor, în măsură mai mare, decât reţelele închise, ce au multe legături redundante. O reţea de prieteni apropiaţi, care împărtăşesc aceleaşi credinţe, preocupări şi valori nu îşi îmbogăţeşte membrii în măsura în care o fac grupurile de indivizi care au conexiuni în alte lumi sociale şi acces la o varietate mai largă de informaţii. Pentru succesul individual, este mai bine să existe conexiuni cu o varietate de reţele, decât multe conexiuni într-o singură reţea.

Dintre indicatorii esenţiali pentru analiza reţelelor ar fi: - dimensiunea reţelei (în organizaţiile mari apar subgrupuri care asigură comunicarea directă între fiecare dintre membrii lor); - densitatea reţelei; - gradul de conectivitate; - accesibilitatea la fiecare dintre actori; - distanţa dintre actori (timpul necesar pentru transmiterea informaţiei); - ponderea legăturilor reciproce faţă de cele tranzitive. Teoria reţelelor sociale a adus un punct de vedere alternativ: atributele indivizilor sunt mai puţin importante decât legăturile şi relaţiile lor cu alţi actori din cadrul reţelei.

TEORIA SPAȚIILOR SOCIALE STRANSNAȚIONALE

La etapa contemporană diasporele sunt identificate drept colectivități sociale care există dincolo de frontierele de stat, reușind în timp să: a) susțină o identitate națională, culturală sau religioasă colectivă printr-un sentiment de coeziune internă și legături susținute cu o patrie reală sau imaginară; b) manifestă capacități de promovare a intereselor colective ale comunității sociale, prin dezvoltarea unui cadru organizatoric intern și link-uri transnaționale. Cuvintele: „cetăţeni de origine naţională", „non-rezidenţi", „a doua generaţie", „născuţi în străinătate", „lucrătorii migranţi", „migranţi temporari sau sezonieri", sunt uneori folosite ca sinonime pentru "diasporă". Termenul „diasporă" a ajuns treptat să fie identificat cu sensul de „comunitate transnaţională".

Migraţia transnaţională circulatorie „sat - ţări străine" se dovedeşte a fi un fenomen de reţea. Desfăşurarea ei implică activarea şi dezvoltarea unor reţele sociale complexe, locale şi transnaţionale, direct dependente de structura socială a ţării şi de istoriile de migraţie pentru diferite categorii de comunităţi şi segmente sociale. Declinul navetismului rural-urban şi sporirea migraţiei de revenire sat-oraş au contribuit hotărâtor la crearea presiunii sociale pentru migraţiile circulatorii la începutul anilor 1990. Asupra acestui fenomen au acţionat şi oportunităţile date de reţelele sociale familiale, etnice, religioase preexistente anului 1990. Ulterior, valurile secundare şi terţiare de migraţie

circulatorie din sate în străinătate au fost susţinute de reţelele create prin migraţiile din valul I şi prin noile reţele transnaţionale dezvoltate în conexiune cu procese diverse, precum migraţia definitivă, forme particulare ale globalizării prin comunităţi culturale transnaţionale, afaceri, etc.

Transnaționalismul prezintă mai multe direcții de cercetare: •Prima direcție se referă la diversele relații (economice, familiale, religioase, politice) pe care migranții le mențin cu țara de origine; • A doua direcție se focalizează pe raporturile migranților cu țara de destinație și cu cea de origine; •A treia direcție analizează legăturile migranților întorși acasă, cu fosta țară de destinație. Ceea ce deosebește această perspectivă asupra migrației internaționale de alte teorii este accentul pus pe locul de origine al migranților.

Transnationalismul folosește diferite concepte în analiza migratiei. • **Transmigranții** sunt definiți ca fiind acei migranți ale căror experiențe de viață transcend granițele statelor națiune și care dezvoltă și mențin relații multiple • familiale, economice, sociale, organizaționale, religioase și politice – peste aceste granițe. • Noțiunea de **creolizare** • combinarea de către imigranți a tradițiilor din țara de origine și de destinație în diferite situații particulare. • **legăturile permanente între migranți și comunitatea de origine, conduc la apariția unor spații sociale transnaționale** sau **translocale** în care se fasonează identități noi, multiple în care sunt exersate o varietate de forme vechi și noi de putere sau dominație.

• Un concept înrudit spațiului transnațional este cel de **câmp social** - «un **set de rețele interconectate** de relații sociale prin care idei, practici și resurse sunt schimbate, organizate și transformate». Aici fiecare persoană devine un ”nod” conectat cu altele pentru a forma o rețea.

• **comunitate transnațională** [...]include un număr tot mai mare de **oameni ce trăiesc vieți duble**. Membri sunt cel puțin bilingvi, se deplasează cu ușurință între diferite culturi, adesea dețin locuințe în două țări, și urmăresc interese economice, politice, și culturale ce necesită prezența simultană în ambele țări.

• antreprenorii transnaționali - se deplasează în străinătate de cel puțin două ori pe an, succesul afacerii lor fiind condiționat de legăturile întreținute în mod constant cu parteneri din una sau mai multe țări străine.

• **remitențe sociale** - ideile, comportamentele, identitățile, și capitalul social care circulă dinspre comunitățile de destinație spre cele de origine.

Remitențele sociale sunt clasificate în trei categorii: structuri normative - idei, valori și credințe sisteme de practici - acțiunile modelate de structurile normative, - capitalul social. Remitențele sociale se transmit în interiorul unor rețele sociale (familiale, de prieteni, vecini, colegi de serviciu, etc.). Impactului acestora în comunitatea de origine depinde de tipul mesagerului (persoanele aflate în vârful piramidei sociale aveau mai multă influență). Impactul remitențelor sociale este «pozitiv și negativ» [15: Levitt, 2004:41]. **Efecte pozitive** - dezvoltarea zonei de origine a migranților, anumitor comportamente sociale și competențe însușite în țara-gazdă, remitențele economice - banii trimiși în țara de origine de către migranți.

Efecte negative - apariția unei «culturi a emigrării» în rândul comunității de origine, duce la absența bărbaților și femeilor în cei mai productivi ani ai vieții lor. Unii cercetatori

și-au pus întrebarea, dacă migrația conduce la dezvoltarea țării de origine sau o împiedica? Remitențele reprezintă cea mai importantă sursă de finanțare a țărilor în curs de dezvoltare (mai importante decât investițiile străine directe sau ajutoarele oficiale primite de aceste țări). UNDP estima ca aprox. 500 milioane de persoane din întreaga lume beneficiează de aceste remitențe. Remitențele economice și economiile aduse de migranți cu ocazia vizitelor în țara de origine, au ca prima țintă investiția în locuințe, achiziționarea de alte bunuri imobiliare sau întreținerea gospodăriei: Studiile despre utilizarea remitențelor semnalează că locuința este cea care mobilizează în mod sistematic cheltuielile și investițiile migranților. Cercetările sociologice întreprinse în Polonia arată, de asemenea, cum «costul ridicat al locuințelor în relație cu veniturile» a constituit principalul factor cauzal de emigrare a tinerilor.

Remitențele, ca și preocuparea de a investi într-o casă, în țara de origine, au contribuit la dezvoltarea economică a regiunii, prin apariția actorilor intermediari, în special, în domeniul construcțiilor și al materialelor de construcție.

În cazul migranților senegalezi, observăm două tipuri de remitențe economice: remitențe individuale, trimise familiilor din țara de origine, și remitențe colective, în scop de realizare a unor dotări publice și echipamente - în zonele rurale de proveniența ale migranților, sau de destinație. Mai mult, migrantii senegalezi investesc în imobiliare (terenuri și clădiri), în domeniul transporturilor în comun (în condițiile unei rețele de cale ferată slab dezvoltate), în comerțul cu automobile, în comerțul cu materiale de construcții, aduse din Italia. În 2013, remitențele reprezentau 10,9% din PIB. În 1992, 39% dintre imigranții portughezi din Franța dețineau o locuință în Portugalia, familiile de portughezi care beneficiau de o locuința secundară fiind mai numeroase decât cele de francezi.

Sarah L. Lopez (2010) propune **conceptul de «casă a remitențelor»,** definită de Lopez ca fiind «o **locuință construită cu bani câștigați de un migrant** mexican în Statele Unite, migrant ce trimite dolari – remite - în Mexic cu scopul realizării casei visurilor. Casa remitențelor contrastează puternic cu vechile construcții și este expresia unui stil de viață occidental, însușit în țara-gazdă. Având mai mult o funcție simbolică decât economică sau practică, această locuință incorporează în designul ei elemente culturale «importate», preluate sau reinterpretate în context local. Materialele de construcție tradiționale, realizate sau prelucrate manual, sunt înlocuite cu altele, produse pe cale industrială, precum cărămida, cimentul, aluminiul, oțelul etc. Funcția de reprezentare a acestei case a remitențelor este și mai pregnantă în cazul liderilor comunității mexicane din Boston, care construiesc adevărate vile de lux în țara de origine, după modelul locuințelor americanilor înstăriți, în timp ce în țara gazdă locuiesc în case sau apartamente modeste. În Pakistan sau Ghana, migranții adoptă soluții arhitecturale și sisteme constructive ineficiente, copiind modelele occidentale (considerate superioare oricărei referințe locale) fără a le adapta la condițiile climatice și geo-morfologice ale regiunii sau țării de origine. Migrația a condus și la ridicarea prețurilor terenurilor, materialelor de construcție, la salarii mai mari pentru cei angajați în sectorul construcțiilor.

Printre efectele negative ale migrației internationale este și fenomenul "brain drain", ce duce la pierderea capitalului uman al țărilor mai puțin dezvoltate. Între 1965 și 1975, aprox 100000 de ingineri, fizicieni și profesori (împreună cu familiile lor) au migrat din India în Statele Unite. Adevarată competiție între țările dezvoltate în atragerea capitalului

uman din țările mai slab dezvoltare, se prezintă prin sisteme preferențiale de intrare pentru cei calificați în anumite domenii (inginerie, IT, medicină, educație) etc.

Evaluare:

1. Descrieți ce cercetează și explică teoriile sociologice ale migrației.
2. Nominalizați denumirile teoriilor socilogice.
3. Care din teoriile sociologice explică modelul ”push-pull”?
4. Comparați modelele lui Samuel A. Stouffer și al lui Everett S Lee. Prin ce se aseamănă și se deosebesc ele? Ideia cărui autor stă la baza acestor modele?
5. Numiți autorul teoriei stadiale a proceselor migraționale. Explicați conținutul acestei teorii.
6. Redați conținutul teoriei pieței duale sau a segmentării forței de muncă și a ierarhiei sociale.
7. Ce reprezintă teoria asimilării?
8. Cum are loc procesul de aculturație în modelul unidimensional de asimilație?
   - În modelul bidemensional? În modelul multidimensional?
9. Ce desemnează teoria rețelelor de migrație?
10. Descrieți teoria spațiilor sociale transnaționale.
11. Ce reprezintă Diaspora?
12. Care este funcția și rolul diasporei în procesul migrației?
13. Explicați, ce înțelegeți prin noțiunea de migraţie transnaţională circulatorie?
14. Descrieți conceptele folosite de transnationalism.
15. Care sunt efectele pozitive și negative ale remitențelor sociale la nivel de familie, comunitate, țară?

Teme meditative:

1. Completați tabelul propus mai jos.

Denumirea teoriei	Reprezentanți și anul de lansare	Esența conținutului

2. Selectați, care din teoriile sociologice explică fenomenul migrațional la nivel de macro, mezo și micro societate? Argumentați aprecierele selectate.

Teorii macro societale	Teorii mezo societale	Teorii micro societale	Autori	Argumentări

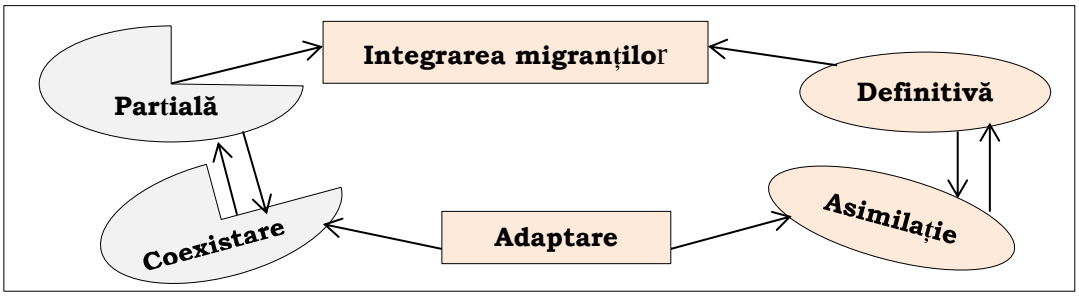
3. Comparați modelele push-pull studiate. Descrieți esența acestor modele.

Autorul, anul și denumirea modelului pish-pull	Esența modelului	Asemănări și deosebiri comparative	
		Asemănări	Deosebiri

4. Descrieți modelele teoriei asimilării?

Modelul unidimensional de asimilație a persoanelor migrante	Esența modelului	Descrierea procesului de integrare și asimilație a persoanelor migrante
Modelul bidimensional de asimilație a persoanelor migrante		
Modele multidimensionale de asimilație a persoanelor migrante		

5. Meditați și aduceți exemple ce măsuri intreprinde statul Republicii Moldova în asimilarea imigranților străini. Cu care din modelele teoriei asimilării se aseamănă?
6. Explicați schema de mai jos, în contextul teoriei asimilației:

7. Cum are loc asimilarea migranților în țările dezvoltate? Care din modelele studiate sunt caracteristice acestor țări?
8. Alcătuiți un studiu de caz imaginativ (sau real) de integrare și asimilare a persoanei imigrante în Republica Moldova și prezentați-l în program Power-Point.
9. Elaborați un program de servicii asistențiale pentru incluziunea părinților și copiilor străini, imigranți în Republica Moldova. Argumentați cele elaborate.

Bibliografie:

1. Bădescu I. Migrația internațională ca problemă socială. Studiu de caz: migranții pentru muncă din Italia. 2013. Disponibil la adresa: http://sociologia-azi.ro/wpcontent/uploads/2013/10/pdf.
2. Berry J. Immigration, Acculturation and Adaptation //Applied Psychology: An International Review. Vol.46(l). 1997.
3. Bijak J. Integrated modeling of European migration in Journal of the American Statistical Association, 108, (503), 2013, pp. 801-819.
4. Eisenstadt S.N. The Absorption of Immigrants: A Comparative Study Based Mainly on the Jewish Community in Palestine and the State of Israel. London: Routledge&Kegan Paul. 1954.
5. Gualda E. Migración circular en tiempos de crisis. Mujeres de Europa del Este y africanas en la agricultura de Huelva, Estudios Sociales e Intervención Social, 97/3, 2012, pp. 613-640.
6. Kritz M. M., Lim L. L., Zlotnik H. International migration systems: A global approach. Oxford: Clarendon Press, 1992.
7. Lee E. S. A theory of migration. Demography, 3(1), 1966, pp. 47-57.
8. Levitt P., Sorenson N. N. & Global Commission on International Migration. Global migration perspectives: The transnational turn in migration studies. Geneva: Global Commission on International Migration, 2004.
9. Massey D. S., Arango J., Hugo G., Kouaouci, A. Theories of International Migration: A Review and Appraisal. Population and Development Review, 19 (3), 1993, pp. 431-466.
10. Perez A. La decisión de retornar en tiempos de crisis. Una perspectiva comparada de los migrantes ecuatorianos y rumanos en España. Migraciones, 37, 2015, pp. 171-194.

11. Petroff A. Una aproximación a los métodos mixtos a partir de las trayectorias migratorias de profesionales rumanos en Barcelona. Empiria 36, 2017, p. 15-38.
12. Portes A. Immigration Theory for a New Century: Some Problems and Opportunities, International Migration Review, 1997, 31(4), pp. 799–825.
13. Рыбаковский Л.Л. (2001) Изучение миграционных процессов в России и формирование научных направлений//Миграция населения. Вып.1. М.
14. Safran W. Diasporas in modern societies: Myths of Homeland and Return. // Diaspora: A Journal of Transnational Studies. Vol.1 (1), 1991, p.83–99.
15. Stark O., & Bloom D. E. The new economics of labor migration. The American Economic Review, 75(2), 1985, 173-178.
16. Stănică S. Diaspora și fenomenul de Brain-drain. // Revista română de sociologie. Anul XXIV, nr.5–6. - Bucureşti, 2013, p.387–401.
17. Stouffer S. A. Intervening Opportunities: A Theory Relating Mobility and Distance. American Sociological Review, 5,(6), 1940, 845-867.

Tema 1.4c. TEORIILE ECONOMICE ALE MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE.

Sumar:

1. Clasificarea teoriilor economice.
2. Teoriile clasice:
   2.a. Teoria mercantelistă.
   2.b. Școala clasică.
   2.c. Teoria marxistă.
   2. d. Teoria keynesistă,
3. Teoriile neoclasice.
   3.a. Teoria economică neoclasică.
   3.b. Teoria cauzalității cumulative.
   3. c. Teoria dependenței.
   3. d. Teoria sistemului mondial.
   3.e. Teoria genealogică.
4. Teoriile contemporane ale migrației.
   4.a. Teoria capitalului uman.
   4.b. Teoria neoeconomică.
   4.c. Teoria capitalului social.
   4.d. Teoria sistemică.
   4.e. Teoria instituțională.
   4.f. Teoria sintetică.

1. CLASIFICAREA TEORIILOR ECONOMICE.

Abordarea economică este cea mai frecventă în cercetările privind migraţia, ceea ce se explică prin faptul că procesele migraţioniste se studiază în interdependenţă cu procesele economice.

Numărul, mărimea, calitatea reţelelor şi instituţiilor ce facilitează migraţia, legăturile materiale şi culturale dintre ţări, precum şi diferenţele în nivelul veniturilor şi şomajului

constituie variabilecheie într-o serie de teorii cu privire la migraţia internaţională a forţei de muncă.

Volumul de studii în această sferă este imens şi de aceea ne-am trasat ca obiectiv prezentarea şi analiza teoriilor utilizate în domeniul migraţiei internaţionale.
Cele mai importante abordări teoretice am încercat să le sistematizăm în tabelul de mai jos.

În momentul de față, migrațiile internaționale nu pot fi încadrate într-un singur model descris, datorită caracterului complex, iar numărul tot mai mare al migranților și dificultatea controlului fluxului (datorită liberei circulații) au dus la creșterea atenției cercetărilor cu privire la acest fenomen.

De fapt, toate teoriile despre migrație (tab.1) sunt în căutarea unor răspunsuri teoretice, care să descrie realitatea migrației, însă, mai ales teoriile contemporane, sunt de fapt o combinație între teoriile clasice și neoclasice. Prin urmare, trăim într-o epocă în care avem nevoie de noi soluții ale teoriilor migrației.

Tabelul 1.21. Teoriile economice ale migraţiei internaţionale

Teoria/Apariția teoriei		**Reprezentanți**	**Ideia principală**
TEORII CLASICE			
T mercantelistă	1690	Barbon 1690	Emigrarea către economii
Școala clasică	1785	Smith	Desființarea barierelor dintre state, deplasarea populației și a capitalului
Marxismul	1867	K. Marx	Migrația este caracterizată prin mișcarea și dezvoltarea populației
Teoria keynesistă	1929-1933	John Maynard Keynes	Migrația internațională duce la confruntări între interesele naționale și piața mondială a forţei de muncă. Șomajul, este o urmare a mobilităţii imperfecte a forţei de muncă.
TEORIILE NEOCLASICE			
T economică clasică și T economică neoclasică	1954 1960-1970	A. Lewis Sjaastad 1962	Individul decide să emigreze în baza unui calcul cost-beneficiu. Migratia este rezultatul diferentelor existente pe piata fortei de munca între tari.
T cauzalității cumulative	1957	G. Myrdal, 1957 Massey, 1990	Autosusținerea migrației. Migraţia – proces ce se autosusţine prin mecanisme ce le formează.
Teoria prosperității	1980	J. L. Simon	Migraţia (imigraţia) – un factor pozitiv al dezvoltării social economice, demografice.
T dependenței	1968	Frank	Fluxuri migraționale
T sistemului mondial	1974	I. Wallerstein S. Sassen, E.M. Petras	Migraţia – mecanism de reglementare a cererii şi ofertei forţei de muncă pe plan mondial. Transfer cultural dinspre tarile dezvoltate catre cele mai putin dezvoltate
T genealogică	1981	Harbison	Strategia familială
TEORIILE CONTEMPORANE			
Teoria capitalului uman	1964	Mincer 1958 Schulz 1961 Becker 1993 Sjaastad L.A.	Capitalul uman reprezintă experiența, cunoștințele, educația, pregătirea și abilitățile Migraţia – proces de investiţie în capitalul uman al migranţilor.
T neoeconomică,	1987 1989 1993	Stark O., Bloom Taylor E., Harris J. R. Torado M. Massey D. etc.	Migrația este o strategie de familie, pentru a reduce insuficiența veniturilor. **Individul este influențat în decizia de a emigra de către familie** în sporirea veniturilor familiei.

Teoria capitalului social/ rețelelor sociale	1984-	D. Massey, 1990 Gurak, 1992 Massey, 1998	Capitalul social, se formează prin expansiunea rețelelor. Migrația reprezintă un mecanism de formare a capitalului social.
T sistemică		Mabogunje, 1970 Kritz, 1992	Sistemul migrațional este un sistem interdependent, complex, automodificabil
T instituţională	1995	Massey, 1998 Jennissen 2004	Studiul agenților (firme, instituții) și organizațiilor voluntare, care au apărut ca rezultat al fluxurilor migraționiste
T sintetică		Massey, 1998	Abordarea migrației din punct de vedere interdisciplinar
Noua ordine economică	1972	W.R. Bohning, G. Bhagwati	Migraţia - proces ce necesită compensarea ţărilor donatoare de forţă de muncă.
Sursa: elaborat de autori în baza studierii lucrărilor savanţilor menţionaţi în tabel.			

În cadrul teoriei economice clasice, migraţia populaţiei este studiată ca una din principalele calităţi ale comunicării umane, ce ţin de processele de dislocare a populaţiei, de dezvoltare a forţelor de producţie, precum şi de crearea noilor centre culturale.

Determinarea legităţilor proceselor migraţioniste, pe parcursul ultimelor două secole, a constituit obiectul cercetărilor reprezentanţilor diferitor şcoli economice.

Din analiza literaturii de specialitate, teoriile economice privind migraţia internaţională, sunt sistematizate astfel: - Teorii clasice ale migraţiei forţei de muncă; - Teoria keynesistă a migraţiei forţei de muncă; - Teorii neoclasice ale migraţiei forţei de muncă; - Teorii contemporane ale migraţiei forţei de muncă.

2. TEORIILE CLASICE ALE MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE

Primele teorii economice apărute, care abordau migraţia forţei de muncă, au fost teoriile clasice, **abordate de mercantilism, școala clasică și marxism.**

1.22. Teorii (T) clasice despre migrație	
Denumirea T, fondatorul T	**Ideea principală**
T. mercantilistă, apărută în Europa, între secolele XV - XVIII	Comerţul - ramură importantă în economie; Implicarea și rolul statului în economie
Școala clasică: Adam Smith (1723-1790), economist, om politic și filozof scoțian, fondatorul școlii clasice	”Dezvoltarea unei naţiuni nu depinde în cantitatea de aur şi argint de care dispune, ci de capacitatea de muncă a oamenilor pe care îi cuprinde”
T. marxistă Karl Heinrich Marx (1818-1883), economist, filozof, istoric, sociolog, jurnalist german	Migrația este văzută ca un efect inevitabil al răspândirii capitalismului. Migrația conduce la dezvoltarea populației și bunăstării economice. Emigrarea spre colonii poate reduce riscul crizelor de supraproducţie.

TEORIA MERCANTILISTĂ. Mercantilismul, una dintre primele teorii economice ale migrației forței de muncă (secolele XIV - XVIII), a cunoscut patru etape de dezvoltare: **mercantilismul timpuriu**, **mercantilism bazat pe industrie**, **mercantilism monetarist**, **mercantilismul dezvoltat** (bazat pe comerţ).

Mercantilismul a apărut în Europa, pe fundalul marilor descoperiri geografice, expansiunii sistemului mondial capitalist, progreselor obținute în domeniul transporturilor și comerțului. În timpul lui Ludovic al XIV-lea, **Babtiste Colbert** a inițiat măsuri protecționiste pentru dezvoltarea industriei și comerțului, promovarea importului de aur. Datorită acestui fapt, mercantilismul francez a căpătat denumirea de colbertism sau mercantilism industrial. Mercantilismul spaniel, era cunoscut sub numele de bulionism.

Metoda preconizată de autorii Ortiz, Olivares și Mariana, constă în interzicerea ieșirii din țară a metalelor prețioase și în creșterea importului-intrarea de aur și argint în țară. **Antonie de Montchrestein** a dat numele științei mercanteliste prin lucrarea sa întitulată „Tratat de economie politică", publicată în 1615. Termenii „mercantilism" și „sistemul mercantil" au fost utilizați pentru prima dată în 1763 de marchizul de Mirabeau și popularizați mai târziu de Adam Smith în "Avuția națiunilor", acesta fiind printre cei mai mari critici ai mercantilismului. [История политических и правовых учений. Учебник для вузов. Под редакцией докт. юрид. наук, профессора О. Э. Лейста. М.: Издательство "Зерцало", 2006, — 568 с.]

Mercantilismul este o formă de naționalism economic, într-o economie planifictă, cu monopoluri ale căror privilegii sunt acordate și reglementate de stat, bazându-se pe un sistem politic opresiv. Deși a existat din cele mai vechi timpuri, mercantilismul **s-a afirmat ca teorie economică în Europa**, **între secolele XV - XVIII**, bazată pe conceptul că puterea unei națiuni poate fi mărită dacă exporturile sunt superioare importurilor.

Conform doctrinei mercantiliste, fiecare naţiune trebuie să-şi propună o populaţie numeroasă (expresie a bunăstării naționale), asigurându-le locuri de muncă, o piaţă şi o sursă suficientă de soldaţi pentru politici expansioniste. Creşterea demografică era considerată foarte avantajoasă pentru stat, fiind evident că emigrarea stopa creşterea economică, deoarece emigrarea scumpea forţa de muncă, ducând la creşterea salariilor şi a preţurilor produselor, pe când imigrarea ducea la ieftinirea forţei de muncă și la îmbogățirea economică. Mercantilismul prezintă prin două caracteristici esenţiale: 1. Comerţul - ramură importantă în economie; 2. Implicarea și rolul statului în economie. **Statul este cel care trebuie să regleze viaţa economică,** prin **practicarea unor politici intervenţionist** protecţioniste şi deţinerea monopolurilor, urmărind interesele naţionale.

Mercantiliştii identificau bogăţia cu banii şi considerau comerţul izvor al avuţiei, iar comerţul **exterior principala sursă pentru sporire a avuţiei,** ce contribuie la sporirea cantităţii de bani dintr-o ţară. Mercantilismul a fundamentat politic și social procesul de căutare a locurilor de muncă, au abordat pentru prima dată economia de profit, problema importului de mărfuri străine, cu ajutorul politicii vamale. Această politică naționalistă favoriza exporturile, defavoriza importurile și **stimula emigrarea către colonii, iar mâna de lucru trebuia să fie ieftină și abundentă**. Sub numele de mercantiliști sunt cunoscuți mulți economiști care în secolele XVI și XVII–XVIII (de la 1500 până la 1750) au format mai multe școli naționale care militau pentru determinarea modalităților prin care statul putea să-și procure cantități cât mai mari de aur și argint.

ŞCOALA CLASICĂ. Adam Smith (1723-1790), economist, filosof şi teoretician scoţian, fondatorul şcolii clasice, "părintele" economiei politice moderne. Adam Smith în lucrarea sa „Studiu asupra naturii şi cauzelor bogăţiei naţiunilor" **a examinat migraţia internă şi internaţională** prin prisma interdependenţei exportului de capital şi a forţei de muncă, subliniind rolul pieţei muncii în funcţionarea economiei. El recomandă lichidarea barierelor dintre state în mişcarea bunurilor, capitalului, populaţiei.

TEORIA MARXIXTĂ. **Karl Heinrich Marx** (1818-1883) defineşte inegalitatea şi lupta socială în raport cu contradicţia dintre capital şi munca aducătoare de profit. Suprapopulaţia este produsul necesar al acumulării, ea devine condiţia de existenţă a

modului de producţie capitalist, formând armata industrială de rezervă a capitalului. Teoria marxistă a încercat să explice fenomenul migraţional prin câteva teze • mobilitatea forţei de muncă este strâns legată cu nivelul de dezvoltare al factorilor de producţie; • dezvoltarea relaţiilor capitaliste a stimulat exploatarea forţei de muncă, iar condiţiile diferite de muncă şi remunerarea sunt motivele de bază ale migraţiei; • dezvoltarea economică este neproporţională. Cererea pentru forța de muncă este diferită, fiind solicitată de economiile cu dezvoltare ascendentă. Teoria marxistă încearcă să explice fenomenul migraţiei la nivel macro. **Marxismul evidențiază migrația** ca o caracteristică a mișcării și dezvoltării populației și bunăstării economice. Migrația forței de muncă contribuie la bunăstarea economică a statelor capitaliste dezvoltate. Din teoria marxistă, se conchide, că emigrarea spre colonii reduce riscul crizelor de supraproducţie.

TEORIA KEYNESISTĂ A MIGRAȚIEI FORȚEI DE MUNCĂ.

Teoria keynesistă, fondată de către economistul britanic, **John Maynard Keynes** (1883-1946), în perioada crizei economice din 1929-1933.

Keynesionismul reprezintă prima teorie, ca reacție de adaptare a științei economice la cerințele realităților vremii respective. Teoria keynesistă acorda o importanță mare migraţiei forţei de muncă, susţinând faptul că piaţa mondială a forţei de muncă, rezultată în urma migrației internaționale, duce la confruntări între interesele naționale. **Keynes neagă posibilitatea autoreglării economiei de piaţă şi evidenţiază şomajul**, ca **urmare a mobilității imperfecte** a forţei de muncă.

Teoria economică keynesiană **conţine critici la adresa teoriei economice neoclasică** privind migraţia internaţională. În teoria keynesiană, oferta de forţă de muncă depinde și de salariile nominale, nu numai de cele reale. Această diferenţă este generată de punctul de vedere diferit asupra rolului banilor în economie. În cadrul teoriei neoclasice, banii constituie doar un mijloc de schimb, în timp ce teoria keynesiană susţine că rolul lor este şi acela de economisire. Datorită acestei ultime funcţii a banilor, potenţialii migranţi sunt atraşi către regiunile cu salarii nominale ridicate. Mai mult, intenţiile de a reemigra, de a trimite remitenţe în ţara de origine contribuie la creşterea importanţei nivelului salariului nominal, comparativ cu cel al salariului real. Spre deosebire de teoria neoclasică, în teoria keynesistă, migraţia reprezintă un mecanism capabil să-şi recâştige echilibrul.

Hart și alții, 1975 susțin, că migrația internațională generează mai degrabă o reducere a diferenţelor de la nivelul ratelor şomajului, şi nu a salariilor reale. Modelul keynesian de creștere economică este un **model macroeconomic**, potrivit căruia venitul național crește ca răspuns la creșterea cererii agregate. Teoria keynesiană și neokeynesiană aduc în discuție și caracterul imperfect și necontrolabilal migrației de muncă.

3. TEORIILE NEOCLASICE ale MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE.

Teoriile neoclasice, apărute la începutul anilor 1960-1970, au pus bazele teoriilor migrației internaționale (Massey, 1993), centrate pe individ (relația dintre migrație și investiția în capitalul uman), cauza fenomenului migraționist (cauză de ordin economic) și factorii care determină decizia migrației (strategia familială), auto susținerea migrației și fluxurile migraționale (economia dualistă: piața primară și secundară a forței de muncă).

Teoria economică neoclasică este cea mai veche teorie a migraţiei. a explicat la început deplasările interne ale populaţiei, la nivel naţional. Între anii 1960-1970 şi-a extins

preocupările şi asupra migraţiei internaţionale. Potrivit teoriei neoclasice, **diferenţele salariale dintre ţări constituie principala motivaţie a migraţiei internaţionale**. Aceste diferenţe salariale se datorează diferenţelor spaţiale dintre cererea şi oferta de muncă, altor factori, precum productivitatea muncii sau gradul de organizare a lucrătorilor. Teoria neoclasică a migraţiei internaţionale, explică şi afirmă că ţările în care există un deficit relativ de forţă de muncă în comparaţie cu capitalul, au un salariu de echilibru la un nivel ridicat, în timp ce ţările cu forţă de muncă abundentă au un salariu de echilibru la un nivel mai redus. Datorită acestor diferenţe salariale, fluxurile de forţă de muncă au dinspre ţările cu salarii joase către cele cu salarii ridicate (Borjas şi altii 1995).

TEORIA NEOCLASICĂ A MIGRAȚIEI, privilegiază rolul factorilor economici în explicarea apariţiei fluxurilor de migraţie (varianta macro) şi a deciziei de migraţie (varianta micro). În perioada anilor 1970-1980 era una dintre teoriile majore în domeniul migraţiei. În anul 1970, **John R. Haris** şi **Michael Todaro**, au dezvoltat, ***modelul Haris-Todaro***.

În varianta sa***, la nivel macro***, **migraţia** internaţională **se declanşează ca urmare a diferenţelor dintre raportul dintre cererea şi oferta de forţă de muncă** în diversele arii geografice (ţări, în cazul celei internaţionale), reflectate de diferenţele între nivelul salariilor/ veniturilor. *În spaţiile în care persistă o relativă sărăcie a capitalului şi o cerere scăzută a forţei de muncă, salariul, ca rezultat al mecanismelor pieţei, va fi scăzut în raport cu ţările în care situaţia este inversă* (capital abundent raportat la oferta de forţă de muncă). Surplusul de pe ambele pieţe (forţă de muncă din ţările sărace, capitalul abundent din cele bogate) se vor deplasa către ariile de maximizare a profitului economic. *Fluxurile de migraţie internaţională devin*, în concepţia susţinătorilor acestei teorii, *mecanismele de echilibrare ale deficienţelor interne de pe piaţa forţei de muncă la nivel global*. În timp, presiunea antagonică exercitată de cele două mişcări: populaţie/capital populaţie (în ţara dezvoltată către stabilirea unui salariu la un nivel mai scăzut şi în ţara săracă spre un nivel mai ridicat), au ca rezultat reducerea diferenţelor economice (diferenţele dintre nivelul salariilor ajung să reflecte numai costurile deplasării), urmată inevitabil de stoparea de la sine a migraţiei (dispariţia cauzei care declanşează migraţia conduce la stoparea acesteia). Teoria neoclasică acordă un rol esenţial factorilor economici în explicarea apariţiei fluxurilor de migraţie şi a deciziei de migraţie. Principala cauză care duce la apariţia şi dezvoltarea fluxurilor migraţioniste este diferenţa dintre nivelul salarizării şi diferenţele dintre cererea şi oferta de forţă de muncă în diversele zone şi regiuni. Fluxurile de migraţie internaţională devin mecanismele de echilibrare ale deficienţelor interne de pe piaţa forţei de muncă la nivel global. Decizia de migraţie este rezultatul unui proces de decizie prin care individul evaluează posibilitatea câştigurilor, luând în calcul şi costurile deplasării.

Teoria neoclasică a migraţiei, dezvoltată de **Larry A. Sjaastad** (1934 - 2012), **se referă la costurile și beneficiile migrației**. Sjaastad, 1962, formulează relația dintre migrație și investiția în capitalul uman și argumentează că migrația internațională este legată de cererea și oferta forței de muncă. În țările în care există o ofertă redusă de forță de muncă, dar dispun de multe locuri de muncă, muncitorii vor avea un salariu mare, iar aceste salarii mari vor atrage migranții din țările unde nu există locuri de muncă (Bădescu, 2013). Prin urmare, **migrația este o decizie luată pentru tot restul vieții, a unui individ capabil să-și**

valorizeze perspectivele cu privire la mărirea veniturilor. Această teorie conferă o importanță exagerată factorilor economici, neținând cont de legăturile sociale, istorice și instituționale (guvern, comunitate, familie). **Teoria neoclasică a migrației** (Sjaastad, 1962; Todaro 1969) este o **teorie bifurcată**: a) **La nivel micro-economic, teoria neoclasică a migrației consideră migrația**, drept o **investiție în capitalul uman,** în creşterea productivităţii resurselor umane, investiţie care presupune anumite costuri şi beneficii" (Sjaastad și alții, 1962). b) în varianta ***de nivel micro***, **decizia de a migra îi aparține individului**, analizând comparativ salariile și job-urile. Decizia de migraţie este rezultatul unui proces prin care **individul raţional evaluează beneficiile migraţiei internaţionale** (câştigurile monetare, costând în salariu, mediate de probabilitatea de a obţine o slujbă la destinaţie, comparativ cu câştigurile în condiţiile în care ar rămâne imobil, în ţara de origine, luând în calcul costurile deplasării (călătoriei, supravieţuirii în ţara de destinaţie, până la angajarea în muncă, dificultatea adaptării la o nouă piaţă a forţei de muncă, efortul pentru învăţarea unei noi limbi, adaptării la o nouă cultură, costul psihologic al ruperii vechilor relaţii şi stabilirii unora noi).

Teoria economică neoclasică sugerează ideia că migraţia internaţională este proporţională cu oferta şi cererea globală de forţă de muncă. Națiunile cu ofertă săracă de muncă și cu cerere mare de forță de muncă vor avea salarii înalte care vor atrage migranții dinspre națiunile cu un surplus de muncă.

Obiecţiile aduse teoriei neoclasice sunt numeroase. Dacă migraţia internaţională ar fi declanşată numai şi numai de diferenţele economice actuale, de dezvoltare la nivel mondial, volumul mişcării de populaţie ar trebui să fie imens, pentru că, la limită, conform teoriei neoclasice, orice ţară ar trebui să fie caracterizată de existenţa a cel puţin unui flux către un stat situat pe o treaptă superioară într-o ierarhie economică globală. *Diferenţele economice sunt o condiţie obligatorie dar nu neapărat singură şi suficientă pentru a putea explica fenomenul migraţiei*. Migranţii potenţiali (toţi indivizii în acest caz) estimează beneficiile deplasării către diverse destinaţii pentru un interval de timp limitat. Evenimentul de migraţie se va produce atunci când rezultatul calculului este pozitiv, către destinaţia care va furniza cea mai mare recompensă în raport cu abilităţile individului, migraţia devenind practic o formă de investiţie în capital uman (Arango, Joaquin, 2000). În cadrul modelului alegerii individuale care urmăreşte maximizarea veniturilor pe termen lung, potenţialul migrant va calcula costurile şi beneficiile, aşteptând o diferenţă netă pozitivă. Decizia de a migra este adoptată conform oportunităţilor de a obţine salarii mai ridicate. Conform teoriei neoclasice, migranţii nu sunt influenţaţi în decizii de familii, nu fac parte din reţele sociale şi grupuri entice. Sunt conduşi în decizia lor de a migra, doar de factorul economic. Factorul politic, pe care teoria nu îl include în explicaţie, este foarte important în mobilitatea şi modelarea fluxurilor internaţionale, în selectivitatea migraţiei, în declanşarea mişcării de amploare. **Oameni se mişcă în funcţie de contextul lor economic şi politic.**

Dacă emigrarea din Lumea a Treia este înfățișată ca fiind rezultatul problemelor economice, cauzate de economia globală, atunci o astfel de migrație ar trebui gestionată prin acorduri internaționale de restricționare a migrației. Teoria scoate în evidenţă factorii economici, ce declanşează migraţia, fapt, dezvoltat ulterior în cercetări de specialitate.

TEORIA CAUZALITĂȚII CUMULATIVE formulată de către de Gunnar Myrdal (1898-1987) susține că majoritatea migranţilor sunt calificați, educați și motivați, contribuind la creșterea economică din spațiul de destinație. Însă, în spațiul de origine se va observa o stagnare economică, ceea ce va amplifica în continuare procesul de migrație (Myrdal, 1957). Legăturile de cauzalitate cumulativă, se referă la auto susținerea migrației, iar fluxurile influențează deciziile potențialilor migranți, facilitând migrația. Teoria cauzalității cumulative este mai degrabă o perspectivă asupra migraţiei, decât o teorie, abordând (migraţia internaţională ca proces cumulativ. **Şase factori** *combinaţi (individul, familia, gospodăria, comunitatea, ţara de origine, ţara de destinaţie)* **sunt responsabili,** în viziunea lui Massey, **pentru caracterul cumulativ al migraţiei internaţionale: 1. distribuţia veniturilor** (gospodăriei la nivel de comunitate) sau deprivarea relativă, **2. distribuţia pământului şi modul de organizare agrar** (la nivelul comunității de origine), **3. cultura migraţiei** (comunitate de origine), **4. distribuţia regională a capitalului uman** (regiune de origine), **5. etichetarea socială** (destinaţie), cărora li se adaugă **6. reţelele de migranţi şi instituţiile** (tratate anterior). *Cultura migraţiei este una dintre contribuţiile* cele mai interesante în cadrul abordării, insuficient specificată.

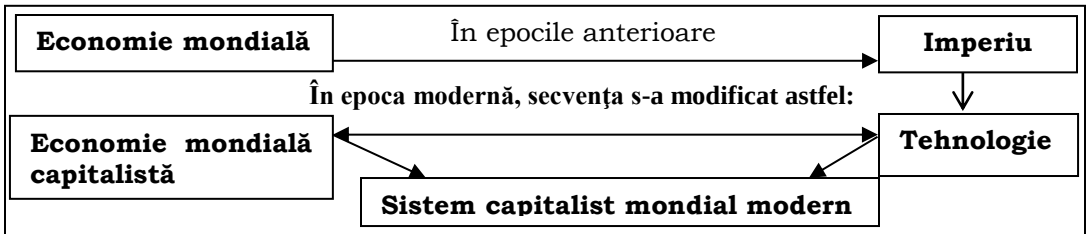
În principiu, se afirmă că gusturile şi motivaţiile migranţilor suferă schimbări în urma experienţei în ţările industriale dezvoltate. Indivizii capătă "obişnuinţa" unui consum şi stil de viaţă care sunt greu de susţinut la întoarcere în aria de origine, crescând probabilitatea unei întoarceri în spaţiul de destinaţie anterior. Influenţa migraţiei asupra culturii este posibilă. Dacă luăm în considerare gradul de stabilitate al valorilor apare întrebarea, pentru care cazuri ar putea fi valabilă o asemenea explicaţie? Care sunt valorile asociate migraţiei şi care este relaţia între impunerea lor şi creşterea migraţiei la nivel comunitar?- rămân întrebări de răspuns pentru cauzalitatea cumulativă. *Considerarea distribuţiei pământului ca şi a modului de producţie agrar, ca factori cheie în explicaţia migraţiei, înseamnă că agricultura şi proprietatea asupra pământului sunt elemente definitorii pentru situaţia de plecare a viitorului migrant/familiei – gospodăriei sale.* Modalitatea de distribuţie a pământului face trimitere la studiile despre efectele migraţiei, care au pus în evidenţă tendinţa migranţilor de revenire, achiziţionarea pământului şi scoaterea lui din circuitul agricol (resursele venite din străinătate sub forma banilor *nefăcând necesară întoarcerea la ocupaţiile din agricultură*, pământul fiind achiziţionat în special pentru valoarea sa de a conferi prestigiu social).

La nivel comunitar, susţine cauzalitatea cumulativă, scoaterea din ce în ce a mai multor terenuri din circuitul productiv reduce numărul locurilor de muncă disponibile, constituind o strategie de supravieţuire. Factorul capital uman la nivelul ţării de destinaţie, este insuficient de abordat. **Cauzalitatea cumulativă postulează cercul vicios al pierderii capitalului uman suferit de ţara de origine prin migraţie**, argumentând că cei care migrează sunt cei "relativ bine educaţi, calificaţi, productivi şi puternic motivaţi" **condiţionând creşterea productivităţii în ţara de destinaţie, micşorând-o în cea de origine**. De-a lungul timpului, **acumularea capitalului uman consolidează creşterea economică în aria de destinaţie, epuizând-o pe cea din aria de origine**, îi exacerbează stagnarea, astfel intensificând condiţiile pentru producerea migraţiei.

TEORIA DEPENDENȚEI, apărută în anii 1970, a fost aplicată pentru analiza migraţiei de muncă. Principalul adept al teoriei dependenţei a fost **Singer**. În continuare, teoria a fost dezvoltată de către sociologul **André Gunder Frank** (1929-2005), care acordă o importanță deosebită aspectelor **de ordin macro** în apariția și dezvoltarea fluxurilor migraționale. **Teoria afirmă că economia globală nu este egală pentru toate țările**, deoarece **țările sărace sunt subordonate țărilor bogate** și le-au fost atribuite producția materiilor prime cu valoare adăugată scăzută, în timp ce deciziile cheie și **beneficiile majore sunt realizate în țările bogate**, cărora le-au fost atribuite producția industrială de valoare adăugată ridicată. Prin urmare, **țările bogate exploatează economic țările sărace** (Frank, 1968). Statele cu o poziţie centrală se dezvoltă pe seama periferiei, dezvoltarea căreia este încetinită de relaţiile asimetrice de dependenţă

TEORIA SISTEMULUI MONDIAL dezvoltă ideea de ordine **la nivel mondial**, enunțată anterior de teoria dependenței și argumentează că **migrația internațională este un produs secundar al capitalismului global,** deoarece migranții sunt atrași de la periferie, din țările sărace, spre centru, spre națiunile bogate.

Sociologul, **Immanuel Wallerstein**, încearcă o analiză cuprinzătoare (începând cu secolul al XVI-lea) a apariţiei "sistemului mondial" şi a încorporării treptate a statelor în noua ordine. *Wallerstein decupează* **patru epoci** *majore ale sistemului mondial modern*: a) **anii 1450-1640**, originile şi condiţiile timpurii ale sistemului mondial (incipient un sistem mondial european); b) **anii 1640-1815**, consolidarea sistemului; c) **anii 1815-1917**, expansiunea sistemului european la nivel mondial, conversiunea economiei mondiale într-o întreprindere globală posibilă prin transformări tehnologice ale industrialismului modern. d) **anii 1917- până în prezent** *consolidarea economiei mondiale capitaliste*, cu tensiuni revoluţionare, provocate de această consolidare. Mondializarea sistemului distributiv, este în viziunea autorului, principalul eveniment al istoriei de lungă durată, în ultimele şase sute de ani. Această mondializare a condus la apariţia unui nou sistem de unificare a unei "economii mondiale", şi unei noi civilizaţii (tehnologia capitalistă).

1.13. formarea sistemului mondial capitalist

Tehnologia capitalistă din epoca modernă a făcut posibilă înlocuirea "imperiului tributal" ca mecanism de extragere a plusprodusului, cu "piaţa mondială".

Conform teoriei lui Wallerstein (1974), **sistemul mondial este format din zona centrală** (puterile dominante), **zona semi-periferică**, **periferia** (cărora li se adaugă zonele externe, ca părţi izolate, externe sistemului mondial la un moment dat în timp), cu referire la roluri distincte în diviziunea internaţională a muncii. **Gradul de dependență al acestor zone este un concept cheie al acestei teorii**. Prin urmare, migrația este un mecanism de reglementare a cererii și ofertei forței de muncă pe plan mondial și contribuie la dezvoltarea ordinii capitaliste. Dacă migrația se desfășoară între o țară cu economie nedezvoltată și una

cu o economie dezvoltată, va apărea stagnarea economică şi menţinerea la un nivel redus a condiţiilor de trai în ţara nedezvoltată (Wallerstein, 1983), fapt care va constitui un stimulent puternic al migraţiei. Rolul, dependenţa (gradul de dependenţă) şi gradul de dezvoltare sunt concepte cheie ale teoriei sistemului mondial.

Statele dezvoltate domină asupra statelor aflate la periferie, făcându-le dependente economic şi politic, vulnerabile la crizele declinelor economice şi la fluctuaţiile forţei de muncă cu care se confruntă, folosundu-le material primă şi bunurile de care dispun.

Ideea de bază porneşte de la dominaţia ţărilor din centrul dezvoltat al lumii capitaliste, asupra ţărilor subdezvoltate, pentru a-şi întări poziţia politică şi economică în căutarea materiei prime, forţă de muncă ieftină, noi pieţe de desfacere. Principalul efect al migraţiei este apariţia unei categorii de indivizi desprinşi din comunitatea tradiţională care migrează în căutarea unui vieţi mai bune, la oraşe (în primă fază) şi ulterior (o parte din migranţi) către ţările din centrul economiei mondiale. Factorii care conduc la apariţia acestei categorii sunt multipli: modernizarea agriculturii, cu reducerea necesarului de forţă de muncă şi crearea unui surplus în mediul rural; extragerea materiilor prime necesitând forţă de muncă autohtonă în mare parte formată din foşti ţărani pe care îi scoate din mediul tradiţional; unităţile de producţie ale firmelor străine (eventual corporaţii internaţionale) oferind salarii mici, folosind forţă de muncă feminină de obicei pentru perioade scurte de timp. Migraţia internaţională este facilitată de legăturile tehnologiile comunicaţiilor (internet, transport, mass-media) pe care ţările centrale, dezvoltate în capital sunt interesate să le dezvolte pentru a-şi derula investiţiile.

Teoria sistemului mondial modern, este o **teorie a stratificării mondiale a societăţilor** în "centre", "semiperiferii", "periferii" **sau o teorie a sistemului distributiv mondial**, de acumulare a capitalului mondial (K. Marx). Sistemul mondial practică un sistem distributiv eterogen: de repartiţie directă capitalistă (practicând un Keynesianism naţional, la nivelul societăţii locale) şi un sistem de redistribuire indirectă, de tip imperialist la nivelul societăţii globale internaţională (practicând Keynesianism internaţional, de felul FMI, BM etc.). Economia mondială capitalistă s-a transformat într-un imperiu mondial, imperiu mondial al muncii.

Diverşi sociologi au legat migraţia internaţională în masă de structura pieţelor mondiale dominate de sistemul de producţie capitalist, identificând mai multe procese care contribuie la dezvoltarea unei forţe de muncă mobile: • introducerea sistemului capitalist în producţia din agricultură, a determinat o creştere semnificativă a productivităţii ce a subminat baza economiei de subzistenţă, îndepărtând fermierii de pământ; • extinderea activităţilor extractive de materii prime în condiţiile pieţei globale a constituit un factor de atracţie a fermierilor în regiunile periferice prin intermediul salariilor mai mari oferite în industria extractivă. Acest fapt a subminat sistemul tradiţional de reciprocitate din agricultură şi a inclus ex-fermierii sub reglementările dictate de piaţa muncii naţională şi internaţională; • companiile multinaţionale au înfiinţat capacităţi de asamblare în regiunile periferice. • Cererea pentru forţă de muncă relativ bine plătită în aceste fabrici a îndepărtat ţăranii de pământ şi i-a transformat într-o potenţială forţă de muncă mobilă. • extinderea UE în regiunile agricole din noile state membre şi din ţările candidate, va manifesta un potenţial şi o înclinaţie mai mare spre migraţie, ca urmare a introducerii sistemului capitalist de

producţie, sistem necesar realizării transformărilor în vederea trecerii la economia de piaţă şi a procesului de aderare la UE. **Un alt factor important** în contextul globalizării înregistrate în regiunile periferice ale economiei mondiale este **răspândirea valorilor culturale şi a ideologiei promovate de regiunile centrale**. Modelele de consum de masă, stilurile de viaţa din ţările dezvoltate (centrale) se răspândesc la nivel mondial. La nivel individual de persoană, apare un decalaj între percepţia individului (grupurilor de indivizi), referitoare la nivelul ţărilor dezvoltate (UE) şi percepţia referitoare la potenţialul de a ajunge la acest nivel în regiunea de origine. Tinerii, în special, sunt atraşi de valorile ideologice şi stilul de viaţă caracteristice statelor dezvoltate. În consecinţă, vor avea un grad mare de nemulţumire faţă de oportunităţile existente în ţara de origine. **Un alt factor de atracţie** în cadrul teoriei sistemului mondial este şi **dezvoltarea oraşelor globale**, care contribuie la crearea unei cereri semnificative pentru servicii prestate de lucrători necalificaţi. Dezinteresul manifestat de populaţia cu un nivel redus de instruire faţă de locurile de muncă prost plătite și care conferă un statut inferior pe poziţiile cele mai de jos ale ierarhiei ocupaţionale generează o cerere semnificativă pentru lucrători migranţi.

Mass-media are un rol major în atragerea migranţălor în ţările dezvoltate, îl constituie răspândirea valorilor şi informaţiilor despre stilul de viaţă occidental, creând aspiraţii greu de împlinit în spaţiul ţărilor periferice. **Legăturile ideologice** existente ale ţărilor puternic dezvoltate, socializează indivizii societăţii din fostele colonii cu limba, cultura, tradiţiile, stilul de viaţă occidental, stimulând deplasarea către centru. **Legăturile militare** *create în rezultatul staţionării trupelor puterilor din centru în diverse ţări sunt un alt factor, care la nivel global este responsabil pentru dezvoltarea unor fluxuri de migraţie*. **Oraşele economice globale** (global cities), *la nivel mondial, au nevoie de o mare forţă de muncă calificată şi necalificată, constituind o destinaţie privilegiată pentru migranţii lumii a treia*, stimulând, în acelaşi timp, retragerea nativilor cu calificare modestă. **Teoria sistemul mondial modern** are o contribuţie însemnată la dezvoltarea cercetării în domeniul migraţiei internaţionale, evidenţiind factorii globali implicaţi în apariţia şi dezvoltarea fluxurilor migraţiei internaţionale. Această teorie are o contribuţie însemnată la dezvoltarea cercetării migraţiei internaţionale. Meritul teoriei constă și în faptul, că a evidențiat, mai convingător, decât teoria pieţei forţei de muncă duale spre exemplu, factorii structurali globali, implicaţi în apariţia şi dezvoltarea fluxurilor migraţiei internaţionale.

TEORIA SĂRĂCIEI RELATIVE (theory of relative deprivation) susţine că percepţia gospodăriilor sau a indivizilor asupra decalajelor dintre venituri constituie un factor determinant al migraţiei internaţionale. Astfel, stimulentele de a migra vor fi mai ridicate în societăţile în care există un grad ridicat de inegalitate.

TEORIA GENEALOGICĂ Migrația, în contextual teoriei neoclasice, se sprijină pe suportul genealogic mai mult decât pe orice alt sistem de susținere. Genealogia este, de fapt, puterea individului în societățile stabile. Familiile destul de puternice reuşesc să susțină migrația mai mult decât familiile slăbite. În urma cercetărilor (Harbison, 1981), există trei factori care atribuie familiei o valoare importantă în procesul migrației: **1. familia are un rol cheie în migraţie**, întrucât «migrația cere resurse pentru transport şi pentru stabilirea unui nou habitat, în principal pentru că migranții sunt tineri şi lipsiți de economii personale pentru a-şi finanța plecarea. **2. familia este principala unitate de socializare**. Prin

mijlocirea cadrului genealogic, al obiceiurilor, valorilor, obligațiilor sociale etc., unitatea familială condiționează individul în ocuparea unui rol fundamental în societate. De exemplu, în societățile în care migrația este crucială pentru bunăstarea familiei, se vor dezvolta acele patternuri de socializare care pregătesc anumiți indivizi să migreze. **3. familia este o rețea socială și economică întăritoare**. Dispersia geografică a membrilor înrudiți determină parțial destinația migrației. Mulți oameni migrează acolo unde le sunt membrii familiei mai degrabă decât acolo unde sunt cele mai fructuoase oportunități economice, pentru că acolo găsesc hrană, acoperiș, informații etc. Rudenia permite totodată "perpetuarea vechilor obiceiuri în noile locuri" (Bădescu, 2013).

Structura și funcția familiei afectează decizia de a migra, influențând una din cele patru componente ale motivației: stimulentele/obiectivele, motivele, disponibilitatea și speranța. Cercetările autorilor Bjerén 1997, Chant 1992, Kelson and DeLaet 1999, au arătat că experiența migrațională a femeilor este fundamental diferită de acea a bărbaților. Deoarece genul este un principiu organizatoric primar al familiei şi al societății, urmează că genul structurează procesul de migrație într-un grad semnificativ.

4. TEORIILE CONTEMPORANE ALE FORȚEI DE MUNCĂ.

TEORIA CAPITALULUI UMAN inițiată de către **Jacob Mincer** (1922-2006), derivă din teoria economiei neoclasice și presupune că oamenii acționează, de regulă, rațional și intenționat în orice moment (Mincer, 1958). Conceptul de capital uman, a fost impus de către **Theodore William Schultz** (1902-1998) și se caracterizează prin factori precum experiența, cunoștințele, educația, pregătirea și abilitățile persoanei (Schulz, 1961), deoarece veniturile unei persoane cu studii superioare s-au dovedit a fi mai mari în majoritatea cazurilor decât a unei persoane cu o educație medie. Capitalul uman este definit de **Gary Stanley Becker** (1930-2014), ca stocul de cunoștințe, deprinderi și abilități care poate influența creșterea capacităților și veniturilor unei persoane (Becker, 1994).

TEORIA NEOECONOMICĂ A MIGRAȚIEI COST-BENEFICIU (Noua economie a migrației), afirmă că migrația este o strategie de familie, deoarece decizia de a migra se ia în sânul familiei, gospodăriei, care condiționează comportamentul migrației (Stark, 1993). Față de teoria economică neoclasică, individul nu mai este singurul care decide, familia ocupând un loc important, resursele fiind obținute prin trimiterea unei/unor persoane din cadrul familiei la muncă.

Familiile migrează când venitul real net câştigat prin migrație, Gf, este mai mare decât zero, unde: Gf = Rf – Cf; unde: Rf = beneficiile familiei din migrație = SRI; CF = costurile familiei cu migrația = SCI. Familiile fac această calculare pentru fiecare țară posibilă de destinație şi apoi migrează spre țara cu cel mai mare câştig. Pe măsură ce talia familiei creşte costurile tind să crească mai repede decât beneficiile familiei. Copiii de vârstă şcolară adaugă mai mult la costurile migrației decât la beneficii.

Modelele Cost-Beneficu, o altă componentă a teoriei neoeconomice a migrației, susțin că un migrant potențial este pe cale de a migra dacă valoarea prezentă a tuturor beneficiilor viitoare provenite din migrație este mai mare decât costurile monetare ale migrației. Modelul include, un „factor la origine" (costurile migrației), un factor în țara de imigrație, la destinație (diferența de venit între origine şi destinație) şi un obstacol care intervine.

Teoria cost-beneficiu ignoră factorii non-economici, precum ar fi, de pildă, opțiunea guvernelor pentru o anumită categorie de migranți şi pentru eliminarea altora etc. În modelele expectanței, valorile sau preferințele sunt suplimentate de expectanțe – probabilități subiective – pe care un migrant potențial se bazează. Modelul are formula: MM = Σi PiEi, unde: MM = puterea motivației pentru migrație P = rezultatul preferat (dorit). E = expectanța, că migrația va conduce la rezultatul m dorit. I = valorile specifice pe care migrantul potențial şi le asumă. Deciziile migrației, susțin teoriile neoeconomice ale migrației. Teoria neoeconomică „agregă utilitățile indivizilor implicați" şi înfățișează migrația ca pe o „strategie colectivă" a membrilor familiei în luarea deciziei de a migra, strategie a muncii şi investițiilor.

TEORIA CAPITALULUI SOCIAL.

În 1993, Douglas Massey şi colegii săi vorbeau despre teoria rețelelor şi teoria instituțională, ca abordări unitare. În 1987, într-o analiză a migrației mexicane din SUA, aceeaşi autori plasează cele două abordări într-un cadru conceptual mai larg al teoriei capitalului social, concept, preocupat de **"formarea capitalului social prin expasiunea rețelelor de migranți**" (Massey, Espinosa, 1999: 109), **abordând tema creşterii beneficiilor migrației internaționale în momentul de dezvoltare a rețelelor ca rezultat al reducerii costurilor şi riscurilor asociate**. Economistul australian Graeme Hugo, sugera ideia că în cazul migranților cu un nivel de educație ridicat, rețeaua de migranți joacă un rol mult mai puțin important decât în cazul celor cu un nivel de educație mai scăzut. În ciuda evidentelor sale probleme de explicație, rețelele de migranți par una dintre cele mai promițătoare abordări în contextul unei lumi caracterizate de o creştere a migrației clandestine şi apariția de forme transnaționale. Practic, **teoria capitalului social abordează o tematică veche (cea a rețelelor) într-o nouă perspectivă**, beneficiile sale anticipate reprezentând mai degrabă o sarcină pentru viitor. Marile avantaje, în raport cu celelalte teorii, sunt perspectiva asupra migrației ca proces desfăşurat între două sisteme (origine şi destinație), interconectate dinamic, depăşind limitele unor abordări care reduc totul la individ, sau dimpotrivă, la societate.

Teoria capitalului social se bazează pe ideile teoriei cauzalității cumulative, deoarece dezvoltarea rețelelor depinde de cauzalitatea procesului. **Această teorie examinează rețelele de migranți, ca formă de capital social** (Massey, 1990), **care se formează prin expansiunea rețelelor**, abordând tema creşterii beneficiilor migrației internaționale în momentul de dezvoltare a rețelelor ca rezultat al reducerii costurilor şi riscurilor asociate şi ridicând implicit probabilitatea apariție viitoare a fenomenului (fie în cazul aceluiaşi individ, fie în cazul potențialilor migranți). Această teorie (Gurak, 1992) argumentează faptul că **migranții au creat rețele de suport furnizând noilor sosiți sprijin, informație, suport emoțional şi social**, **găsirea unui loc de muncă şi obținerea unui venit decent**. Rețelele migranților au un caracter dinamic şi este una dintre temele principale ale cercetătorilor din domeniul migrațiilor, deoarece migrația este strâns legată de relațiile de familie, prietenie sau vecinătate, migranții alegându-şi locul de destinație în funcție de prezența rudelor, prietenilor sau vecinilor prezenți la locul de destinație. Se evidențiază factorii ce determină caracterul cumulativ al migrației internaționale (Massey, 1998), care se regăsesc în spațiul de plecare, la nivel de comunitate: distribuția veniturilor gospodăriei, pământului, modul de

organizare al agriculturii, cultura migraţiei, distribuţia regională a capitalului uman, în spațiul de destinație (echitatea socială) dar și în ambele spații (reţelele de migranţi şi instituţiile).

TEORIA SISTEMICĂ a migraţiei internaţionale în termeni de sistem porneşte de la Mabogunje, care aplică în anii 1970 perspectiva sistemică în **studiul migraţiei rural – urban**, în cazul Africii. Ideea reapare sporadic în studii în anii 1980, **fiind pentru prima oară tratată sistematic de către Kritz, Zlotnik şi colegii săi în 1992**, **în cazul migraţiei internaţionale**. Construcţia teoretică, destul de sumar elaborată, are la bază **ideea că migraţia internaţională poate fi cel mai bine înţeleasă prin considerarea sistemelor spaţial definite pe baza fluxurilor de migraţie**, ca un grup de ţări între care are loc un schimb de migranţi. Existenţa unui flux de migraţie este **condiţia necesară**, dar nu suficientă, **pentru definirea unui sistem de migraţie, schimbul de persoane, reprezentând numai unul din fluxurile care leagă ţările împreună într-un sistem**. Teoria sistemică **arată caracterul dinamic al migraţiei din aria de origine şi destinaţie**, susținând că sistemul migrațional nu este o mișcare unidirecțională, liniară, împingere-atracție, cauză-efect, ci este un sistem interdependent, complex, automodificabil, în care efectul schimbărilor într-o parte poate fi urmărit prin întregul sistem (Mabogunje, 1970). **Sistemul** are un caracter dinamic și **este format dintr-un grup de țări unde exisă relații migraționale stabile, iar aceste fluxuri formează întregul sistem** (Kritz, 1992).

Intenţia abordării este includerea simultană în explicaţie a factorilor care intervin la diverse nivele (macro, mezo, micro), acţionând în diverse contexte (economic, politic, social şi demografic), a tuturor mişcărilor de populaţie între ţările unui sistem, indiferent de formă: turism, studii, migranţi calificaţi, înalt calificaţi pentru muncă etc., într-o perspectivă temporală, care ia în considerare elemente istorice şi modificările intervenite iniţial în care migraţia apare, inclusiv ca rezultat al dezvoltării acesteia. O ideea originală este că, individul nu este doar centrat pe maximizarea intereselor sale, constrâns de piaţa mincii, ci introduce în circuit factori politici şi structurali.

Noţiunea-cheie a teoriei sale răspunde principiului de delimitare geografică a **funcţiilor de reînnoire şi menţinere a forţei de muncă**. **Reînnoirea este asigurată de apariţia noilor generaţii**, iar menţinerea conţine toate elementele muncii menajelor, precum şi securitatea economica si sociala, a celor care au emigrat si au ajuns pe o piaţă a forţei de muncă fără nici o garanţie socială sau protecţie, de accidente, boală sau şomaj. Modalitatea de definire a sistemelor, în cadrul acestei teorii este un punct problematic al abordării. Cele 5 "principii generale" pentru a ghida identificarea unui sistem de migraţie internaţională propuse de Hania Zlotnik, 1992, sunt destul de imprecise, modul în care lucrează efectiv privilegiind, ţările de destinaţie.

TEORIA INSTITUȚIONALĂ A MIGRAȚIEI, este o teorie în fază de început, în încercarea de sistematizare a cadrului conceptual în domeniul migraţiei. Abordarea se centrează pe studiul instituţiilor care apar şi se dezvoltă ca rezultat al fluxurilor de migraţie, agenților (firme, instituții), organizațiilor voluntare, care au apărut legal sau ilegal datorită fluxurilor migrației, prin dezvoltarea legăturilor materiale dintre țări pe care migranții le consolidează. Aceste agenții, care leagă frecvent zona de destinație cu zona de origine, apărute în spațiul de destinație, au speculat oportunitățile economice din locurile de destinație al migranților și au facilitat intrarea, transport (clandestin), contracte de muncă, documente

(false), locuinţe, consiliere juridică, furnizând imigranţilor suport material, găsirea unui loc de muncă, locuința și obținerea actelor necesare. Acești agenți pot fi: organizaţiile voluntare, agențiile economice, rețelele de transport (autocare sau aeriene) rețele de telefonie mobilă cu oferte pentru comunicarea mai ieftină între cele două zone, oferte de televiziune prin satelit (din locul de plecare), determinând astfel scăderea costurilor pentru viitorii migranţi. Cu alte cuvinte, se poate afirma, că migraţia este o instituţie semnificativă la nivel global pentru mediul de afaceri. juridic și militând pentru drepturile acestora. În sens larg, conceptul de instituţii (Myrdal, 1999) poate fi utilizat pentru a reflecta structura întregului mediu social, în care indivizii trebuie să facă alegeri. Din „afacerea" migraţiei câştigă în primul rând posesorii de capital care valorifică forţă de muncă ieftină, flexibilă, predispusă să „facă orice i se cere"; câştigă instituţiile naţionale din ţările de origine şi cele de destinaţie cât și intermedierii afacerilor (legale, semi-ilegale); câştigă piaţa forţei de muncă din ţara primitoare și din ţara de origine și imigranții, câștigând o viaţă mai bună, puţin mai prosperă.

TEORIA SINTETICĂ s-a elaborat în anii 1990, când, echipa internațională de cercetători IUSSP (International Union for the Scientific Study of Population, fondat în anul 1928 la Paris), a abordat migrația din punct de vedere interdisciplinar (Massey, 1998). Obiectivul principal a fost analizarea și evaluarea teoriilor migrației (până în anul 1980), cu intenția de a observa aspectele care coincid, se completează reciproc sau se contrazic. În urma acestui studiu s-a elaborat teoria sintetică, care susține că migrația internațională determină globalizarea, unește locurile de origine cu locurile de destinație, influențează dezvoltarea economiei ambelor locuri coexistente, ce se completează reciproc.

Evaluare:

1. Explicați după tabelul din text, clasificarea teoriilor economice ale migrației internaționale.
2. Care din teoriile economice clasice, v-a impresionat mai mult? De ce?
3. Expuneți esența teoriei neoclasice.
4. Redați conținutul teoria cauzalităţii cumulative.
5. Argumentați prin ce se aseamănă și se deosebesc teoria dependenței și teoria sistemului mondial?
6. Care din teoriile studiate se referă la individ și familie, decizia de a migra?
7. Prin ce se deosebesc teoriile neocrasice de teoriile contemporane ale migrației internaționale?
8. Care din teoriile clasice și neoclasice sunt partial reflectate în teoriile contemporane.
9. Argumentați, care din teoriile economice va impresionat mai mult? De ce?
10. Care din teoriile studiate, redă mai veridic, după părerea Dvs., procesul migrațiunii din Republica Moldova?
11. Care din teoriile sociologice pare să fie asemănătoare cu teoriile economice ale migrației internaționale?
12. Ce încearcă să explice teoria sistemului mondial. Argumentați.
13. Prin ce se deosebesc teoriile sociologice de teoriile economice ale migrației internaționale?

14. Expuneți conținutul teoriei instituționale.
15. Prin ce se deosebește teoria sintetică de celelalte teorii economice ale migrației internaționale?

Teme meditative:

1. Completați tabelul de mai jos după modelul propus.

Denumirea teoriilor	Anul și reprezentanții teoriei	Conținutul essential al teoriei
Clasice:		
1.		
2….		
Teorii neoclasice:		
1.		
2…		
Teorii contemporane:		
1.		
2…		

2. Continuați să dezvoltați, teoria depedenței, atribuită la situația Republicii Moldova.
3. Meditați, cât de reală sau falsă este fraza: ”Procesul migratoriu în Moldova – țară donatoare de migranți, este ireversibil”. Argumentați-vă concluziile.
4. Verificați-vă cunoștințele: scriind după memorie denumirea teoriei și esența ei.
5. În baza teoriilor studiate, încercați să prognozați viitorul forței de muncă din Republica Moldova, ca urmare a emigrării în masa a populației autohtone.
6. Alcătuiți un eseu, continuând ideia: ”Dacă tu pleci de acasă, dacă eu, dacă noi plecăm…”

Bibliografie:

1. Bădescu I. Migrația internațională ca problemă socială. Studiu de caz: migranții pentru muncă din Italia. 2013. http://sociologia-azi.ro/wpcontent/uploads/2013/10/
2. Foner N., Alba R. Immigrant religion in the US and Western Europe: Bridge or barrier to inclusion?, International Migration Review, 2008, 42(2), pp. 360-392.
3. Gordon M. M. Assimilation in America Life: The Role of Race, Religion, and National Origins. New York: Oxford University Press. 1964.
4. Harris J.R. and Todaro M.P. Migration, Unemployment and Development: A Two-Sector Analysis. The American Economic Review, 60(1), 1970., pp. 126-142.
5. Keynes J.M. Teoria generală a folosirii mâinii de lucru, a dobânzii şi a banilor. Bucureşti, 1970.
6. Klein J., Fontan J. La mobilisation du capital socio-territorial: le cas du technopôle Angus. Lien social et Politiques, (52), 2004, pp.139–149.
7. Kritz M. M., Lim L. L., Zlotnik H. International migration systems: A global approach. Oxford: Clarendon Press, 1992.
8. Lewis W. A. Economic Development with Unlimited Supplies of Labour. The Manchester School, 22(2), 1954, pp.139-191.
9. Massey D. S., Arango J., Hugo G., Kouaouci, A. Theories of International Migration: A Review and Appraisal. Population and Development Review, 19 (3), 1993, pp. 431-466.

10. Ranis G., Fei J. C. H. A Theory of Economic Development. American Economic Review, 51(4), 1961., pp. 533-565.
11. Sjaastad L. A. The Costs and Returns of Human Migration. Journal of Political Economy, 70(5), 1962., pp. 80-93.
12. Stark O. and Bloom D. E. The New Economics of Labor Migration. American Economic Review, 75(2), 1985., pp. 173-178.
13. Teorii şi doctrine economice. Piteşti, 2004.
14. Todaro M. and Maruszko L. International Migration. In: J. Eatwell, M. Milgate and P. Newman eds. Economic development. London: Macmillan, 1989., p179-190.
15. Zelinsky W. The hypothesis of the mobility transition, Geographical Review, 61, 1971, pp. 219-249.
16. Wallerstein I. World-system analysis: theoretical and interpretative issues. B. Kaplan, Social Change in the Capitalist World Economy, Beverly Hill, Sage, 1978, 219-236.

Capitolul II. POLITICI DE GESTIONARE A MIGRAȚIEI

Tema II.1. Migrația internațională.

Tema II..2. Politici internaționale de gestionare a migrației.

Tema II.3. Politici naționale de gestionare a migrației

Tema 2.1. MIGRAȚIA INTERNAȚIONALĂ.

Sumar:

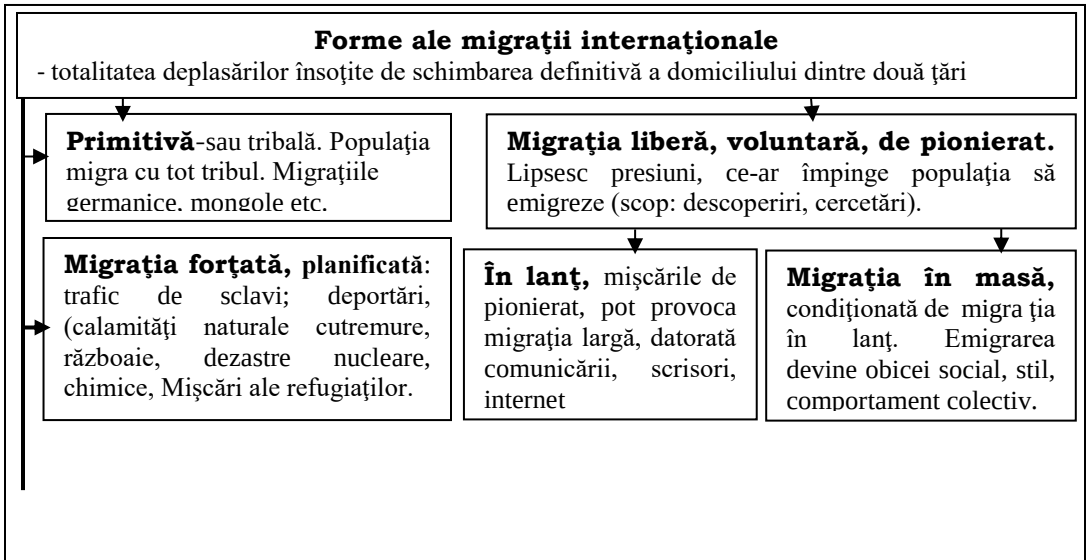
1. Forme ale migrației internaționale în context istoric.
2. Migrața forțată, de colonizare a popoarelor.
3. Migrația transoceanică a forței de muncă.
4. Migrația internațională contemporană, înainte de primul război mondial (1900-1914).
5. Migrața internațională contemporană, în secolele XIX-XX.

a. Migrația internațională în perioada interbelică.
b. Migrația inaternațională în perioada postbelică.
c. Migrația internațională după prăbușirea URSS.
d. Migrația contemporană în secolul XXI.

6. Cauzele migrației internaționale.
7. Efectele migrației internaționale.

1. FORME ALE MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE ÎN CONTEXT ISTORIC.

Migraţiile sînt foarte străvechi, fiind prezente și diferite, după formă și conținut, în toate timpurile istorice, sub influenţa evenimentelor naturale, politice, economice şi sociale.

Migraţia circulară contemporană, de caracter economic, de tip primitiv.
Indirect, oamenii sunt nevoiţi, „impuşi" să emigreze prin situaţia economică precară a lor şi politicile unui viitor nesigur din ţara de origine: lipsa locurilor de muncă, sărăcie, şomaj, foamete etc., migrând cu întreaga familie, rude, neam în ţările dezvoltate,primitoare.

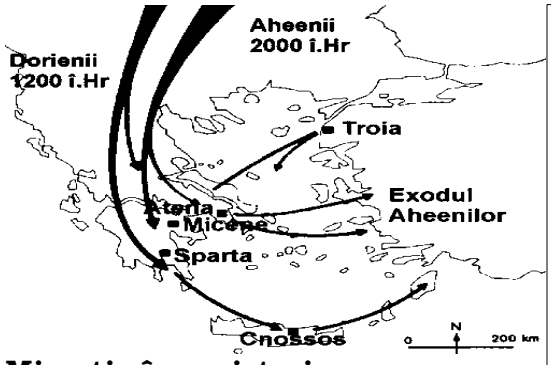
Circulară, reglamentată legal, planificată cu permis de intrare/şedere pentru a munci

Circulară, nereglamentată – ilegală, cu încălcarea clandestină a frontierii, fără permis de intrare, sedere, pentru muncă.

În decursul timpului, de unul singur sau în colectiv, voluntar sau forţaţi de diferite împrejurări, oamenii au migrat şi şi-au schimbat rezidenţa. Clima, relieful inaccesibil, dezastrele naturale, solurile aride, sărăcia, foametea, asupririle, persecuţiile, epidemiiile, restricţiile demografice, războaiele, etc., au fost şi rămân cauzele principale ale migraţiei.

La nivel mondial, migraţia a afectat securitatea popoarelor cotropite, a contrubuit la descoperirea noilor teritorii, la apariţia şi dezvoltarea statelor, amesticul popoarelor, menţinând şi impulsionând existenţa umană.

Migraţia primitivă (tribală), cel mai vechi tip de migraţie umană, datorată neputinţei indivizilor de a suporta factorii naturali sau presiunea unui inamic mai puternic. În migraţiile primitive străvechi, populaţia migra împreună cu tot tribul.

Migraţia în preistorie

Primele fiinţe umane au migrat din Africa orientală în Africa septentrională şi Orientul Mijlociu, în Asia, apoi în Europa. La acea vreme, condiţiile meteorologice în partea Centrală a Africii de Nord, au permis traversarea în mod normal a acestei regiuni, total neospitalieră, a populaţiilor Africii către alte continente. Oamenii au părăsit Africa, în urmă cu aproximativ 60.000 de ani, într-o migraţie de proporţii epice, finalizată cu ocuparea tuturor continentelor Terrei.

Triburile de migratori venite din Asia spre Europa au **migrat voluntar** pentru că aveau nevoie de păşuni, de alimente pentru a supravieţui, practic, considerente că aceste migrații au fost de ordin economic.

În secolele V-IV î.Hr. valuri mari de migranţi se deplasau spre Galia, Britania, Italia, Grecia, Asia Mică. Pentru romani, migraţiile erau obişnuite. Îi denumeau "geţi" pe goţi sau "sciţi" pe huni sau "sicambri" pe franci, considerând "barbare" popoarele din afara imperiului, fie că erau celţi, germanici sau migratori asiatici.

În secolele I-II d. Hr., popoarele nordice, slave şi asiatice emigrează spre regiunile balcanice. Au loc invaziile **mongolilor** din Asia în Europa, **cuceririle turceşti din Asia Mică, incursiunile triburilor din Africa ecuatorială, în Africa de sud.**

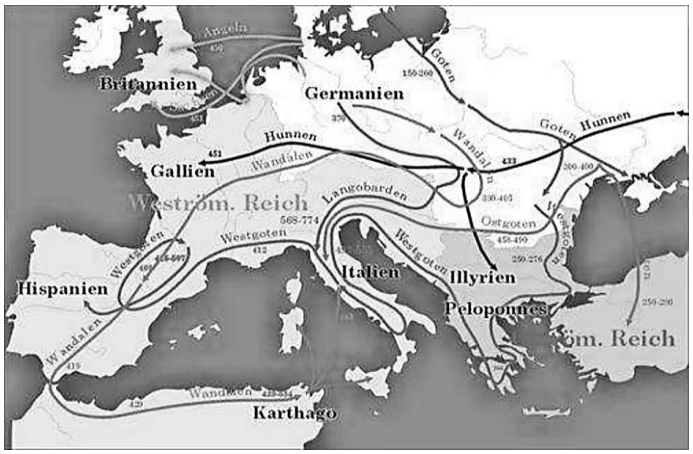
În secolul I – începe sfârșitul perioadei antice.

Epoca marilor invazii și migrații ale popoarelor

În secolele III-IX reprezintă **epoca marilor migraţii** şi a **marilor invazii barbare,** de origine

În <u>secolul al IV-lea</u>, după reformele împăraţilor Diocletian şi Constantin cel Mare, Imperiul Roman se dezmembrează din cauza armatelor, formate din mercenari barbari, conduse de generali barbari. Frontiera dintre romani şi barbari nu mai este eficientă. Oraşele se fortifică (devin civitates). **<u>Anul, 476, ultimul împărat roman</u>**, **<u>Romulus Augustulus, este detronat</u>** de barbarul germanic Odoacru, care se proclamă rege al Italiei.

2.2. Marea migraţie a popoarelor, sec. VI-VII

În rezultatul destrămării imperiului roman, **<u>apar două societăţi în confruntare</u>**: • Romanii au de partea lor numărul şi cultura. • Barbarii au de partea lor forţa militară. • Ideea imperială dispare, este înlocuită cu regalitatea de tip germanic. Teritoriul este privit de noii cuceritori regali ca o simplă proprietate, pe care o împart ca pe o moşie, între fiii lor şi rude.

Crearea regatelor barbare – germanice (sec. V): • **<u>Vizigoţii</u>** pătrund la sfârşitul secolului al IV-lea în Imperiul Roman. După ce ard şi jefuiesc Roma (**<u>410</u>**), trec în Peninsula Iberică unde **pun bazele primului stat barbar**. • **<u>Vandalii</u>** pradă Gallia, pătrund în Spania de unde sunt împinşi de vizigoţi **în Africa de Nord, unde întemeiază un regat propriu**.• **<u>Burgunzii</u>** creează un **stat în sud-estul Galliei**. • **<u>Francii</u>** lui Clovis **întemeiază regatul Merovingian** (după numele dinastiei) **în nordul Galliei**. • **<u>Ostrogoţii</u>** conduşi de Teodoric **pun bazele unui stat propriu în Italia**. • **<u>Anglo-saxonii</u>** (sfârşitul secolului al V-lea – începutul secolului al VI-lea) **invadează pe mare Britania** unde vor întemeia mai multe regate. • În secolul al VI-lea, **<u>longobarzii</u> cuceresc Italia**.

În secolele VI-VII, slavii şi asiaticii năvălesc în Europa, **<u>arabii</u> cuceresc ţările Orientului Mijlociu şi Apropiat, ţările Africii de Nord**, asimilând populaţiile locale.

Slavii În secolele VI-VII, au apărut primele formaţiuni statale • Slavii de răsărit au constituit popoarele bielorus, rus şi ucrainean. • Slavii de vest au format popoarele ceh, slovac şi polon; • Slavii de sud: sârbii, bulgarii şi croaţii.

2.23. Principalele grupuri de popoare rezultate în urma migrațiilor	
Romanice:	francezii, italienii, portughezii, românii, spaniolii
Germanice	germanii, englezii, danezii, suedezii, norvegienii
Slave:	bulgarii, cehii, croații, polonezii, rușii, slovacii, slovenii, sârbii, ucrainenii
Fino-ugrice:	ungurii, filandezii

Secolele VII-XI, reprezintă începutul feudalismului şi a scalagismului, perioadă marcată prin invaziile barbare, marile migraţii ale popoarelor, formarea statelor europene**. Migraţiile târzii** ale popoarelor türcice şi mongole (secolele XI-XIII): • Uzii; • Pecenegii; • Cumanii; • Tătarii (mongolii); • Turcii.

Cauzele marilor migraţii: • Creşterea demografică în rândul populaţiilor barbare; • Atracţia exercitată de Imperiul Roman; • Presiunile exercitate de alte popoare barbare.

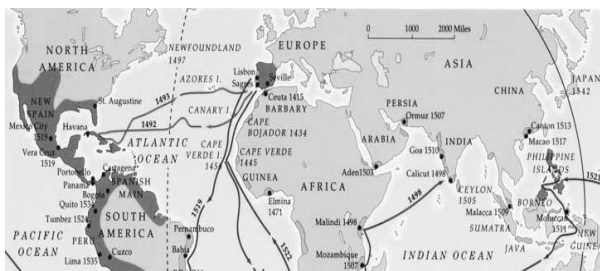
Consecinţele marilor migraţii: • **Politice**: constituirea regatelor barbare pe teritoriul fostului Imperiu Roman; • **Etno-lingvistice**: apar noi popoare şi familii de limbi indo-europene; • **Sociale**: apar noi categorii sociale, noi relaţii în cadrul societăţii; • **Economic**: decăderea comerţului şi a oraşelor, ruralizarea societăţii; • **Religios**: noile popoare europene adoptă creştinismul, turcii islamismul datorită contactului cu arabii.

2. MIGRAȚIA FORȚATĂ, de COLONIZARE a POPOARELOR

Migrația popoarelor în epoca feudalismului renascent, este reprezentată de **marile descoperiri geografice, iniţiate** de **portughezi,** care inițial, au purtat un caracter voluntar, libere, de pionierat, în scop de cercetare, de cunoaștere a ținuturilor descoperite. **Migraţiile libere, de pionierat** sunt reprezentate prin mişcări migratorii neînsemnate de oameni, grupuri aventurieni, de pionierat, călători, devianţi, care migrează liber, din propria dorinţă, sub nici o presiune sau forţă politică care să „împingă" populaţia la emigrare. Nu există nici migraţii tradiţionale bazate pe o cumunicare intensivă între regiunile de origine şi de destinaţie. Marile descoperiri au dus acţiuni de exploatare economică, de colonizare a popoarelor din ţinuturile descoperite. Migraţia în masă, voluntară, a fost provocată de migraţia în lanţ (de colonizările teritoriale).

Secolele XII-XIX, - Primele migraţii masive, au fost cele forţate, comerţul cu sclavi. Toate migrațiile forțate au fost asociate cu **operațiuni militare,** mai cu seamă în **epoca modernă și contemporană**. Direcţia principală a migraţiei sclavilor era **din Africa către America** (în special, în SUA). În anii 1650-1850 populaţia din Africa s-a diminuat cu 22% ca rezultat al transferului forţat de muncă către continentul american.

Portugalia. În **1492**, **Cristofor Columb** descoperă insulele Americii, arhipeleagurile Antilelor Mici şi Antilelor Mari, coasta estică a Americii Centrale şi ţărmul nordic al Americii de Sud. Are loc colonizarea populaţiilor băştinaşe din regiunile ocupate.

Sute de mii de portughezi şi peste două milioane de spanioli au migrat pentru a domina cuceririle.

În anul 1494, Spania şi Portugalia încheie tratatul de la Tordesillas prin care îşi împărţeau zonele de explorare colonială şi de dominaţie maritimă şi comercială în lume.

Celelalte state europene nu au

Spania. În secolele XV-XVI, spaniolii cuceresc America Centrală nordul, vestul şi sud-vestul Americii de Sud, cu imense bogaţii şi resurse, punând bazele uriaşului imperiu colonial spaniol din Lumea Nouă. Domină Chile şi Argentina.

Secolele XVI-XVIII - emigratia iberica. În această perioadă, spre America de Sud și Centrală s-au îndreptat circa doua milioane de spanioli și câteva sute de mii de portughezi. În **1885, Spania instituie lagăre de muncă forţată**, de exploatare a populaţiei.

Migraţia internaţională a popoarelor între anii 1500-1914

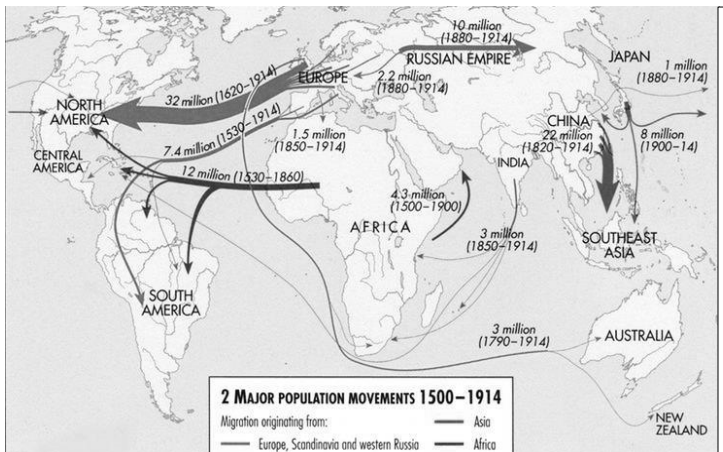
Formarea și extinderea imperiilor coloniale. Au loc migrații masive ale forței de muncă. Migrația poartă un caracter transoceanic Anii 1500-1600 sunt marcați prin **dezvoltarea şi extinderea imperiilor coloniale** din epoca premodernă (1601-1800). **Imperiul colonial olandez**, începe de la cucerirea (1602) **imperiului colonial portughez** din Asia de sud-est, coloniilor portugheze din Indonezia (1641), descoperirea insulelelor Tasmania, Nouă Zeelandă, Australiei, numite Noua Olandă. În sec. al XVII-lea apar **primele colonii engleze şi franceze** pe ţărmurile estice ale Americii de Nord.

Primele lagăre de concentrare au fost **inventate** de către **britanici**. În aceste lagăre, 11.500 de acadieni (1/3 din populaţie) au fost **deportaşi şi extermina**ţi (1755-1763). Au loc **migraţii masive.** 100.000 mln. de imigranţi ţărani şi meşteşugari din Portugalia, Spania, Anglia, Scoţia, Scandinavia, Franţa pleacă în America şi Asia de S-E, în coloniile din Australia şi Noua Zeelandă, având un efect distrugător asupra populaţiilor subjugate, luate în sclavie, eradicate şi distruse.

Secolele XV-XIX, este marcat de **comerţul cu sclavi, practicat de toate puterile coloniale.** În anul 1532 au fost aduşi în Brazilia, primii sclavi negri, în 1619 în SUA.

In S.U.A., negrii sclavi au inceput sa fie adusi din anul 1619, fiind apreciat prin anul 1860 un numar total de aproximativ 4.000.000 persoane.

3. MIGRAȚIA TRANSOCEANICĂ a FORȚEI de MUNCĂ

Migraţia în masă pentru muncă, începe din anii **1800.** Migrația transoceani că, din **Europa** au emigrat mai mult de 1mln. de oameni, din care 2/3 britanici.
Zeci de **mln. de negri sclavi** au fost **forțat transmutați** din Africa în America, depopulând Africa și sporind populația Americii. Negrii amestecati cu imigran tii din Europa au

La numai zece ani de la călătoria lui Columb, negrii sclavi erau în număr de 4 mln. oameni. Comerţul cu sclavii negri a depopulat mule regiuni ale Africii. **Circa 20 mln**. de negri au fost **deportati** pe plantațiile de tutun, zahar, cafea din Brazilia, regiunea Caraibe și în celelalte țări din America de Sud, și în S.U.A. **Numărul sclavilor** era mai mare de **60 mln. de oameni,** dacă luăm în seamă, că pentru a prinde un negru erau omorâţi alţi patru negri, precum şi pierderile necalculate survenite în timpul călătoriilor.

Cele mai stringente forme de migraţii forţate sau induse sunt **deportările şi traficul de scalvi. Statul** care deţine puterea asupra populaţiei o deportează (o strămută) forţat din locul domiciliat. Deportările au fost făcute de majoritatea guvernărilor coloniste, pentru a scăpa de opoziţie politică, de criminali, sau de alte persoane considerate indezirabile. În anii 1788-1867, în Australia, guvernul britanic, au strămutat 15.000 de aborigeni de pe locurile în care locuiau şi i-au condamnat. Migraţie forţată – se poate realiza prin unele evenimente naturale (calamităţi naturale), politice (lipsa democraţiei, prezenţa unor regimuri dictatoriale), economice (crize economice, şomaj), social – culturală (intoleranţa etnică, religioasă etc.).

Anii 1801-1900, reprezintă **migraţiile internaționale și transoceanice pentru muncă,** a popoarelor în epoca modernă. În anii 1825 – 1940, **Marea Britanie**, în scopul **dezvoltării economice în coloniile sale**, a promovat politici de încurajare a migraţiunii.

Emigraţia britanică a totalizat **21** de mln. de persoane. **În Australia**, colonie a Angliei, britanicii **delegau coloniști** liberi şi **transportau condamnați**. Când piaţa muncii a fost suprasaturată de forţa de muncă, britanicii au introdus **politici restrictive**, împiedicând migraţia asiatică, prin cunoaşterea obligatorie a unei limbi europene, de către migranți, la alegerea ofițerului responsabil de imigrare.

Descoperirea minelor de aur din California a făcut ca milioane de europeni să ia drumul Americii. În America de Sud, statele care și-au câștigat independența dispuneau de un teritoriu vast dar o populație puțină și au realizat că pentru a pune în valoare resursele economice au nevoie de oameni. Ei au atras europenii promițându-le pământ gratuit, privilegii, scutiri de impozite. Pentru oameni care în Europa vremii erau recent eliberați din iobăgie și din relații feudale, mirajul de a primi pământ în Pampas, mai ales în Argentina și în Brazilia, a fost foarte important. Ca rezultat, s-a declanșat migrația în lanț, ca efect a scrisorilor, relatărilor comunicate de către migranții reveniți din călătorii acasă (în timpul de față, migrația în lanț poate fi provocată de către rețelele de socializare).

Angajatorii americani **organizanizau campanii pentru atragerea lucrătorilor,** stimulau migraţia prin goana după aur. Canada a atras un număr mare de imigranți. Între anii 1886-1931 populația Canadei a crescut de la 3,6 milioane la 10,3 milioane. Statele

dezvoltate, în scopul dezvoltării economice, inițiază **primele politici în domeniul migrației**, de atragere a forței de muncă a lucrătorilor străini.

În anul 1892, Institutul de Drept International a adoptat o propunere de Reguli internaționale **privind admiterea și expulzarea străinilor.** Regulile chemau statele **să extindă drepturile și libertățile pentru străini**, să accepte migranții **din motive economice: Art. 6** – Intrarea liberă a străinilor pe teritoriul unui stat civilizat, nu este interzisă, cu excepția interesului public și din motive foarte grave (de ordin vamal sau din cauza unei organizații periculoase, sau a aglomerării străinilor care vin în număr mare);
Art. 7 - Protecția muncii naționalã nu este, în sine, un motiv suficient pentru neadmitere.

Secolul XIX, începutul secolului XX, au loc **marile migrații transocianice. Milioane** de persoane din **Europa de Vest**, **Europa de Sud** și de **Est** au **migrat** spre **America de Nord, Australia și America Latină.** În secolul XIX din Europa au emigrat circa 30 mln. de persoane. Până la Primul Război Mondial, încă peste 20 mln. persoane.

4. MIGRAȚIA INTERNAȚIONALĂ CONTEMPORANĂ, ÎNAINTE de RIMUL RĂZBOI MONDIAL (1900-1914). Migrațiile la începutul epocii **contemporane, înainte de Primul Război Mondial,** constituie **perioada nereglamentată a marilor migrații**, **în masă** a popoarelor. **Migrația transoceanică din Europa spre Oceania,** America de Nord și de Sud**, anual înregistrând** 800.000 de emigranți (2.000.000, în anul 1910). 40-60 de milioane de emigranți anglo–saxoni, italieni, ucrainieni, polonezi, cehi, japonezi, chinezi, muncitorii necalificați, lipsiți de mijloace materiale de existență, au migrat între anii 1800-1900, contribuind la maturizarea capitalismului de Vest și la apariția sistemului Atlantic.

Emigrația germană (1820-1914), a cuprins circa **6,5 milioane de migranți** (țăranii din zone cu agricultură slabă, meșteșugarii ruinați). **În perioada premergătoare Primului Război Mondial, libera circulație** a migranților devine o normă acceptată.

Anii 1871-1914 - Migrația internațională transoceanică: a europenilor în America. 36 mil. europeni au părăsit Europa, dintre care aprox. 30 mil. definitiv). Migrația internațională europeană: Franța, prima țară europeană care acceptă imigrația în masă, dinspre țările vecine (Germania, Elveția, Spania, Italia), fiind urmată de Elveția, Germania, Marea Britanie, Belgia și Luxemburg. Rusia: 5-6 mil. ruși au trecut munții Ural, instalându-se cu traiul în spațiul transsiberian.

5. MIGRAȚIA INTERNAȚIONALĂ CONTEMPORANĂ ÎN SECOLUL XIX-XX.

Migrațiile de tip primitiv sînt specifice și pentru secolelel XX- XXI, caracterizate printr-o creștere masivă a volumului de emigranți, majoritatea cărora sunt refugiați din țara lor de origine, în care au loc lupte armate sau calamități naturale foarte puternice sau sunt provocate de lipsa mijloacelor economice de supraveț uire.

Tabelul 2.23. Migrațiile internaționale contemporane.
a. MIGRAȚIA INTERNAȚIONALĂ ÎN PERIOADA INTERBELICĂ
Migrațiile internaționale în perioada interbelică (1914-1945), dintre Primul și al Doilea Război Mondial, este marcată prin migrații reduse, oscilante și prin politici ideologice de migrații forțate.
Anii 1914-1918. Primul război mondial a atras în luptă marile puterile puteri economice ale lumii, grupate în două alianțe opuse: Antanta sau Puterile Aliate (Imperiul Rus, a Treia Republică Franceză, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei), apoi Italia, Japonia, SUA.,

contra Puterilor Centrale formate din Imperiul German, Austro-Ungar, apoi Imperiul Otoman și Bulgaria.
În Primul Război Mondial (1914-1918), au fost mobilizaţi în armată, **70 mln. de oameni**. Din ei 10 mln. au murit, 19 mln au fost răniţi, 3,5 mln. invalizi. **100 de mln. de oameni,** (3-5% din populaţia globală), au murit datorită operaţiunilor militare, condiţiilor precare igienice ce au generat epidemiile tuberculozei, tifosului, dizinteriei, gripei spaniole. **Cauza principală a Primului Război Mondial** a fost refuzul imperiilor de a le acorda coloniilor sale dreptul la auto-determinare, cât şi dezvoltarea industriei de armament şi formarea alianţelor militariste.
Migrația internațională a refugiaților de război din regiunile implicate în lupte și a armenilor supraveţuitori (1915) ai genocidului armean s-au refugiat în America, Franța, Rusia.
La 2 decembrie 1917, **Gubernia Basarabia** (de la Hotin la Marea Neagră și la Dunăre, fără de malul stâng al Nistrului) a devenit o republică independentă. La 6 ianuarie 1918 a fost proclamată Republica Democratică Moldovenească, în aceleași hotare ale guberniei Basarabiei.

Anii 1918-1920: Destrămarea imperiilor rus, austro-ungar, turc și german, formarea statelor naționale. Statul național devine forța de control a locuitorilor țării, manifestată prin controlul pașapoartelor. Formarea statului național român.
1918-1920 Basarabia (Hotin, Soroca, Bălți, Orhei, Lăpușna (capitala Chișinău), Cahul, Tighina, Cetatea-Albă și Chilia (capitala Ismail) **– provincie a României**.
După Primul Război Mondial, ia amploare **migrația forțată**, cauzată de de reformarea noilor granițe și ca urmare a condiţiilor unor tratate de pace, de formare a noilor state independente, din atitudini politice, religioase, din poziţia unor guverne faţă de minorităţile naţionale, etc.

Anii 1921-1922 Migrații de proporții au loc după războiul greco-turc. În Grecia au venit circa 1.200.000 greci din regiunea Turciei europene și din Asia Mică, iar în Turcia au venit circa 400.000 turci din Grecia și din alte țări balcanice (Iugoslavia, Bulgaria).
La **30.12.1922**, **formarea URSS** Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste.
În 1922-1929, Regiunea Moldovenească Autonomă, cu capitala la Balta (din componența Ucrainei) devine Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească (RASSM), după anul 1929, capitala Tiraspol. La **2.VIII.1940**, RASSM devine RSSM Republica Sovietică Socialistă Moldovenească, capitala Chișinău. 2/3 din teriitoriile Basarabiei (Nordul Bucovinei, Bugeacul, și o jumătate din RASSM devin teritorii ale Ucrainei. În anii **1924-1940** – Moldova, malul stâng în componența Ucrainei, Moldova, malul drept în componența României 1941-1944. **În anii 1937-1938, în RASSM au fost executați peste 4914 persoane** învinuiți de spionaj în favoarea serviciilor secrete poloneze şi germano-fasciste. În lunile iulie-noiembrie **1940 au fost repatriați în Germania** cca. 124 000 de **germani basarabeni**, conform unor acorduri bilaterale sovieto-germane. Etnicii germani nu obţineau nici un fel de compensaţie din partea Moscovei pentru proprietăţile abandonate, averea lor imobilă şi utilajul agricol trecând la colhozurile întemeiate în grabă în fostele colonii germane. Război civil în Spania (1936-1933).
Anii 1922-1939, statele lumii sunt preocupate de înlăturarea distrugerilor urmate de Primul Război Mondial, de refacerea economică a statelor. Confruntându-se cu lipsă de populație și forță de muncă, statele încheie acorduri de recrutare a imigranților economici. Ca rezultat, se înviorează **migrația transoceanică.** Circa 600.000 de **europeani**, emigrează în S.U.A., Canada, Australia. Crizele economice apărute în aceste state, oprește migrația, direcționând-o spre America de Sud. Emigrările cresc după anul 1930, nu numai de cauze economice, ci și politice. În total, în perioada 1918-1939 au plecat din Europa aproximativ 9 mln. persoane, dintre care circa jumătate în S.U.A., peste 1/10 in Argentina. Tot în această perioadă, emigrările pornesc spre Europa de Vest, în special în Franța, Marea Britanie, Belgia, Elveția. **Marea criza economică mondială**. Migrația de „restituire" voluntară sau forțată a forței de muncă. Germania, Italia **- Instaurarea regimurilor fasciste**. În URSS – **regimului comunist opresiv. Persecuții, deportări** politice. **Migrația refugiaților** de regimurile politice extremiste, dictatoriale.

Anul 1939-1945. – Al doilea război mondial – peste 30 de țări sunt implicate în război.
- Migrarea refugiaților de persecuțiile rasiale și politice ale regimurilor dictatoriale. Se estimează că 30 mln. de civili s-au deplasat în anii războiului, fugind de dușmani. 520.000 de locuitori din Alsacia -Lorena (Franța) au fugit din cauza invaziei germane. În 1940, numai jumătate s-au întors. În ultimele luni ale războiului, peste 10 mln. germani din Prusia Orientală, Pomerania și Silezia

s-au refugiat în țările vestice, aflate sub controlul Națiunilor Unite. În timpul celui de-al doilea război mondial, naziștii au deportat 8 mln de oameni, 6 mln fiind omorâți. Guvernul sovietic a deportat în Asia Centrală 400.000 de germani de pe Volga și 600.000 persoane de diferite naționalități, acuzați de colaborare cu naziștii, 1.000.000 de ruși au fost exilați în Siberia.

Anul 1940. – România este obligată să cedeze 1/3 din suprafața teritorială a țării sale: URSS, Ungariei și Bulgariei. – Refugierea românilor din teritoriile cedate.
1940, Basarabia, parte a României, a fost ocupată de Uniunea Sovietică.
Iunie, 1941, trupele germane și române au atacat Uniunea Sovietică și au ocupat RSS Ucraineană și RSS Moldovenească. România a luat sub administrare Basarabia, Bucovina de Nord, Podolia, teritoriu ucrainean dintre Nistru și Bug (Pivdennyy Buh în ucraineană), atunci numit Transnistria.
În timpul celui de-al doilea război mondial, Basarabia și Transnistria au suferit distrugeri masive teritoriale și **deportări de populație în masă**.
1941-1944 trupele militare germane și române au deportat în lagărele de concentrare populația civilă din teritoriile ocupate (300000 din provinciile Basarabiei, Bucovinei de Nord, ținutul Herța, din regiunea dintre Nistru și Bug, dintre care 260000 au murit în gheto-urile și lagărele de concentrare), fiind suspectați că ar fi susținut regimul sovietic.
Martie-august 1944, **trupele sovietice** au reocupat Transnistria și Basarabia de Nord. Diviziunile administrative sovietice și denumirile rusești ale teritoriilor respective au reintrat în vigoare.
1946, Tratatul de la Paris a returnat oficial Basarabia, Bucovina de Nord și Transnistria către URSS.
1944-1991 – Republica Sovietică Socialistă **Moldovenească** (RSSM), **în componența URSS**.
Anii, 1940, 1945-1954, **sovieticii întreprind acțiuni de executări și deportări în masă** a **populației băștinașe din Basarabia** în lagărele de concentrare și de muncă din Kazahstan și Siberia. În 1946, guvernul de la Chișinău înregistrase cca. 40 000 de basarabeni **foști refugiați** în România **au fost repatriați forțat** și **trimiși direct în lagăre de concentrare** în Siberia. În anii

b MIGRAȚIA INTERNAȚIONALĂ ÎN PERIOADA POSTBELICĂ, ANII 1945-1950

Anii 1945-1946. – Reformarea noilor granițe în Europa. - **Instaurarea regimurilor comuniste** în est și a cortinei de fier în Europa. - Începutul războiului rece. – **Migrații etnice și politice**. Ungaria, România și Bulgaria fac schimb de populații. Peste 9 mln. de germani au fost **expulzați** din Prusia Orientală, Polonia, Cehoslovacia cu traiul în Germania Federativă (RFG). Aprox. 600.000 de persoane din Basarabia și Carelia **s-au refugiat** în afara granițelor URSS. Sute de mii de est-germani s-au refugiat în FRG. – **Persecutarea politică și deportarea stalinistă** în masă **a germanilor** de pe Volga, **tătarilor** din Crimeea, **polonezilor** și populației baltice , sub acuzația de colaboraționism.
La sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, peste 7 mln. de germani din Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, Iugoslavia au fost expulzați forțat, fiind acuzați de partizanat cu hitleriștii.
1946-1947 sovieticii au declanșat **foametea populației din RSSM**. Peste 216000 au decedat din cauza foametei. Pentru prima dată în istoria provinciei s-au înregistrat **cazuri de canibalism**.
La 6.07.1949 din RSSM au fost deportați în Kazahstan și Siberia încă 35 796 de persoane. Teritoriul Transnistriei era folosit și ca loc de deportare a evreilor și romilor din Basarabia și Bucovina.
În anii 1947-1948, peste 700.000 de arabi au fugit din Israel, 14 mln. au migrat din Pakistan și India.
După al Doilea Război Mondial, în țările capitaliste, crește cererea în forța de muncă străină, pentru refacerea economiilor distruse. Ca rezultat, are loc migrația forței de muncă în scopuri economice. Aceste migrații se deosebesc fundamental de cele de dinainte de război prin proporții, direcții și formele lor. Reîncepe migrația în masă spre SUA. **Legea SUA din anul 1948**, (Displaced Persons Act), **acordă statut special refugiaților** politici. Peste 400.000 de refugiați din Europa de Est au intrat în SUA. Europa occidentală: Franța, Marea Britanie, Germania, Belgia, Țările de Jos, Suedia, Danemarca Italia, Spania, Portugalia, Grecia, solicită forța de muncă străină pentru refacerea economiei și dezvoltarea industriei.

1.01.1951, ultima deportare din RSSM. 723 de familii (2617 persoane), adepți ai sectei religioase „martorii lui Iehova", au fost arestați și deportați. **În perioada stalinistă, în Moldova sovietică cetățenii** născuți pe teritoriul republicii **puteau să se identifice** drept ruși, ucraineni, evrei, găgăuzi, bulgari etc., **dar în nici untr-un caz români**. A spune că ești român era calificat

drept acţiune de naţionalism împotriva statului sovietic, pedepsită conform articolului 71 al Codului Penal al RSS Moldoveneşti cu deportarea în Siberia. După moartea lui Stalin (1953), a fi român continuă a fi o crimă, pedeapsă mai puţin aspră - ostracizarea din societate.

19.03.1958, Ucazul Sovietului Suprem al URSS a eliberat de sub supravegherea miliţiei câteva categorii de „strămutaţi", dintre cei deportați, fără ca aceştia să fie reabilitaţi, să li se întoarcă averile confiscate și prejudiciile suportate. Pentru a se repatria în patrie, se cerea acordul guvernului RSSM. În URSS, după anii 1958, este încurajată migrația "liberă" a forței de muncă în scopul dezvoltării economiei industrializate. Formarea și dezvoltarea sistemului mondial socialist a redus sfera exploatării capitaliste, influențând direct asupra acestui fenomen.

În 1954, în Franța numărul "străinilor" atinge circa 1.000.000, iar mâina de lucru nord-africană se apropie de o jumătate de milion. **Anul 1968**, revolta anticomunistă din Cehoslovacia și intervenția trupelor Pactului de la Varșovia. Migrația refugiaților din Cehoslovacia.

Anii 1970-1980. – Stagnare și regres în economia occidentală. – Regimuri autoritare în Europa (în Spania Portugalia. - Salazar și în Grecia - Regimul Coloneilor). – Instaurarea regimurilor militare, autoritare, în țările lumii a treia. – Regimuri comuniste în Vietnam, Laos, Cambodgia. Războiu civil în Nicaragua, El Salvador. **Anul 1975**. – Angola și Mozambic, foste colonii portugheze, își proclamă independența. Revenirea masivă în Portugalia a repatriaților (retornados).

1979–1989, Moldova în războiul sovieto-afgan, cel mai extins conflict militar din istoria Uniunii Sovietice. Din RSS Moldovenească au participat 12 500 de militari, dintre care 304 și-au pierdut viaţa, 700 au rămas invalizi, iar 4 sunt daţi „dispăruţi". **26.04.1986**, catastrofa de la Centrala Nucleară Electrică Cernobâl, Din RSSM 3 500 de persoane au participat la înlăturarea consecințelor accidentului. Actualmente, în Republica Moldova sunt 1740 de persoane născute în familii în care unul sau ambii părinți au fost la Cernobâl și suferă de maladii, inclusiv oncologice.

1980-1988 Războiul dintre Iran și Irak (cunoscut și sub denumirea de Primul Război din Golful Persic, fiind cel mai lung război convențional al secolului al XX-lea. Războiul a cauzat numeroase pierderi omenești și economice - aproximativ jumătate de milion de victime pentru fiecare parte, fără răniți. Războiul n-a adus nici despăgubiri de război și nici schimbări teritoriale. Pierderile Irakului au fost estimate la 1 200 000 de morți, 400 000 de răniți și 70 000 de prizonieri. 218 867 iranieni au murit ca urmare a rănilor căpătate în timpul războiului, Peste 144 000 de copii iranieni au rămas orfani ca urmare a pierderilor umane din timpul și de după război.

Renunțarea statelor la recrutarea forței de muncă necalificate a imigranților. – Solicitarea forței de muncă calificată, preferențială, în special a intelectualilor, profesioniștilor și a membrilor partidelor politice interzise de autorități.

c. MIGRAȚIA INTERNAȚIONALĂ DUPĂ PRĂBUȘIREA URSS

Anul 1989. **Prăbușirea comunismului în Europa de Est**. – Migrația politică și economică.

Revenirea etnicilor în țările -„mamă"din fostele state comuniste. În anii 1991-1993, 400.000 de albanezi au părăsit țara, cei mai mulți fiind ilegal în Italia și Grecia.

Anul 1990. – **Reunificarea Germaniei**. – **Migrație internă**, între regiunile din fostele RFG și RDG. Revenirea în Germania a etnicilor germani din fostele state comuniste din Europa.

La sfârșitul anului 1990 s-au format unele rețele de migranți. Oportunitățile migrației au devenit foarte accesibile, costul plecării noilor migranți s-a redus, deoarece noii migranți au putut prelua experiența predecesorilor lor. **Anul 1991**. – Începutul **războiului civil în fosta Iugoslavie**. – **Refugiați** din zonele conflictului etnic, religios și militar: 1991, din Croația; 1992-1996 din Bosnia; 1998-1999 din Kossovo. **Aprox. 4,6 mil. de persoane s-au refugiat** în țările vecine: Grecia, Macedonia, Albania, și în alte țări europene, unde au obținut statut de refugiat. Cei mai mulți, aprox. 150.000, au fost admiși în Germania, Marea Britanie, Franța și țările de Jos.

Pe **02.09.1990** a fost proclamată „Republica Moldovenească Nistreană". La 25 august 1991 Sovietul suprem al RMN a adoptat declarația de independență a noii republici.

27.08.1991 – Republica Moldova, s-a declarat stat independent. La 04.07.1991 s-a adoptat Legea cetățeniei Republicii Moldova. **Anul 1991, criza economică și politică, conflictele sociale intre grupurile etnice din Moldova**, lipsa locurilor de muncă, șomajul, însărăcirea populației au înrăutățit situația demografică, sporind mortalitatea populației tinere și vârstnice, dezvoltând fenomenul emigrării forței de muncă calificată, de vârsta fecundă și lucrătoare.

02.3.1992-01.07.1992 conflictul armat fractecid de pe Nistru. Timp de numai 4 luni, Transnistria a pierdut: 279 combatanți morți, 152 cazaci morți, 59 soldați ruși, 1093 transnistreni, 400 civili, Republica Moldova a avut pierderi: 315 de combatanți căzut cu moarte de erou, 800 persoane au decedat, 1180 răniți, 125 de persoane civile au decedat, 41persoane civile au fost rănite, 3500 persoane au fost mutilate. Conform datelor Armatei Naționale, circa 28000 persoane sunt declarate veternai ai conflictului armat de pe Nistru, printre care 7000 de colaboratori MAI. Peste 2.800 de refugiați nu pot să se reîntoarcă la locurile de baştină, casele lor fiind distruse. Până în prezent peste 10.000 de moldoveni, originari din Transnistria, au fost concediați, rămânând rămânând șomeri, fiind nevoiți să emigreze în Rusia. **27.08.1994: Moldova scindată** în: RMN – Transnistria (147 de localități, capitala Tiraspol), UTA Gagauzia (32 de localităţi, capitala Comrat), în componența Republicii Moldova. **Anul 1992**. – Extinderea Uniunii Europene, prin Tratatul de la Maastricht. Începutul procesului de globalizare. **Libera circulaţie a capitalurilor şi a forţei de muncă în spaţiul UE**. – Mobilitatea elitelor, a „creierelor" care lucrează în firmele multinaționale.

Anul 1999. – **Tratatul de la Amsterdam, care cuprinde politicile statelor membre UE în legătură cu azilul și migrațiile, este adoptat de Comisia Europeană și de Consiliul de Miniștri. 1999**, migrația în masă din Republica Moldova, după destrămarea URSS, a cuprins persoanele de vârstă relativ tânără, cu un nivel mediu de instruire, predominant de sex masculin, din zonele urbane. În anul 1999, din Republica Moldova au emigrat 100000 de persoane.

d. MIGRAȚIA CONTEMPORANĂ ÎN SECOLUL XXI

Anul 2000, din Republica Moldova, au emigrat, persoane cu vârsta de peste 45 ani, cu studii medii, din regiunile rurale. **Anul 2001.** Atentatele de la New York. Toate statele, și mai ales cele vizate de astfel de amenințări, iau măsuri suplimentare pentru supravegherea străinilor care intră în țară. **Anul 2005** Statele semnatare uniformizează legislația privind imigranții. **Comisia Europeană** lansează **Cartea Verde a migrației economice**, document de armonizare a legislației țărilor UE. **2005**, Comitetul de miniștri al Consiliului Europei a adoptat un set de 24 de principii directoare, care detaliază procedurile de repatriere forțată a străinilor care locuiesc ilegal în țările UE. Textul este primul document internațional care **abordează toate etapele procedurii de repatriere forţată**, de la constatarea situației ilegale până la repatrierea efectivă. **2005-2006, migraţia din Republica Moldova**, include mai multe persoane de sex feminin, tinere sub vârsta de 30 de ani și cu vârsta de peste 50 de ani, cu niveluri înalte de educaţie, majoritatea din zonele urbane.

Martie 2010, a fost scoasă sârma ghimpată de la frontiera de stat a Republicii Moldova cu România. Către sfârșitul anului 2010, aproximativ 350,000 de moldoveni au migrat în Rusia, România și în țările vestice ale Uniunii Europene.

26.01 2011 – mai, 2018. Războiul civil din Siria, continuă până în prezent. Aliați internaționali implicați în războiul din Siria:Iran, Hezbollah, Israel și alte grupări jihadiste salafide ale Irakului, Turciei și Arabiei Saudite, susținute de către Turcia, SUA, Rusia. În acest război s-au implicat diferite țări din diverse interese: militare, religioase, economice sau de securitate. Potrivit raportului Înaltului Comisariat ONU pentru Refugiaţi (**UNHCR**), **numărul emigranților sirieni atinge cifra de 4 mln**, persoane, cel mai mare număr din ultimii 25 de ani. **Peste 1,8 milioane de sirieni s-au refugiat în Turcia**, unde **au constituit cel mai mare centru de refugiaţi din lume**. Milioane de sirieni pleacă din țară pentru a ajunge în țările din Europa de Vest, parcurgând trasee periculoase pentru a scăpa de războiul civil din Siria și pentru a găsi un loc în care viețile să nu le mai fie amenințate. **Acesta este cel mai mare val de emigranți din 1992 până în anul 2015 Actualmente, 2018, există pericolul dezlănțuirii unui război planetar**.
De atunci, **războiul civil afgan a forţat 4,6 milioane de oameni să părăsească Afganistanul**.

2013, Moldova parafează Acordul de Asociere cu UE.
28.04.2014, Moldova, liberalizarea regimului de vize cu UE.
24.02.2014. Războiul din Ucraina. Intervenția armatei ruse în Ucraina a început la 24 februarie 2014, Potrivit sondajelor, aproximativ 3 mln. persoane s-au refugiat din Dombas în Rusia. Cinci milioane de cetățeni ai Ucrainei, s-au refugiat ilegal în Europa. Situația actuală dintre Ucraina, Rusia UE și SUA este foarte tensionată. Oricând se poate dezlănțui un război nuclear mondial.

Cercetările actuale, demonstrează, că fenomenele migratoare nu sunt numai crize datorate schimbărilor complexe, care au avut loc în diferite perioade ale timpului, ci ele sunt

fenomene ale evoluției umanității, pentru care trebuie să le înțelegem și să ne pregătim în viitor pentru alte forme de schimbări sociale și noi forme de migrațiuni.

V. CAUZELE MIGRAȚIEI. Creşterea intensităţii migraţiei de muncă la etapa contemporană este determinată de un şir de factori globali, care influențează migrația:

Tabelul 2.24. Factorii motivatori care influențează itensificarea migrației internaționale

Țările primitoare	***Țările donatoare de migranți:***	
Economici: calitatea vieții oamenilor foarte înaltă, venituri salariale înalte, securitate în muncă, programe de protecție sociale pentru toate categoriile de populații, datorate **globalizării economiei mondiale, producției și capitalurilor, gestionării economiilor și politicilor mondiale.** *interdependenţa crescândă dintre ţări*. Migrația forței de muncă străină este solicitată în **fazele de progres al ciclului economic**, și stopată în faza de regres/criză.	**Factori de respingere** a populației în țările donatoare	**Fctori atractivi** în decizia de emigrare
	economici: Standard scăzut de viață; Lipsa finanțelor pentru dezvoltarea științei, învățământului la standarde internaționale; Inegalități în dezvoltarea sectoarelor economice, în repartizarea veniturilor, salariilor, bunurilor (proprietăților), salarii mici, șomaj, sărăcie, foamete, etc.).	**Procesele integrării economice mondiale**, stimulează migraţia internaţională a forţei de muncă. Economici: emigrația, strategie și soluție de maximizare a venitului pentru diferite cheltuieli
Sociali. Apariția noilor profesii, modificarea cererii pentru cele existente, ridicarea calității vieții populației.**Progresul tehnico-ştiinţific** și economic foarte înalt, PIB înalt, învățământ de calitate înaltă, știință dezvoltată, îngrijiri medicale, strategii, proiecte, ajutoare și susțineri substanțiale pentru toate categoriile de populații, îndemnizații pentru șomaj,.	**Sociali** - grad înalt de incertitudine: analfabetism, învățământ inaccesibil pentru toți, știință rudimentară, oportunietăți nesatisfăcătoare de autorealizare profesională, lipsa locului de muncă, insecuritate, programe insuficiente și necalitative de protecție socială etc.	**Sociali** - emigrarea oferă mai bune condiţii de educaţie, viaţă, îngrijire medicală, protecţie socială, ajutoare pentru şomeri, maternitate, pensionari, programe speciale de acordare a facilităţilor emigranţilor
- **Politici migraţionale** de încurajare a migraţiei prin programe speciale de acordare migranţilor diferitor facilităţi, de securitate. Tendinţe politice de liberalizare a migrației persoanelor, prin instituţii economice internaţionale specializate (OMC, BM, FM, OMM) a statelor lumii. Politici democratice de stabilitate politică, respectarea dreptului la opinie.	**Politici** de ”împingere” a populației spre emigrare, insecuritate geopolitică și statală, conflicte politice între puterile partidelor politice, transparența frontierelor, persecuții politice asupra unor persoane, opozanți, grupuri etnice, care-s în dezacord cu politica statului.	Emigrarea către regiuni în cadrul cărora opiniile politice n-ar fi un motiv de prigoana politică.
Socio-demografici şi socio-culturali –acceptarea diferitor culturi, culte și religii, căsătoriilor mixte, menținerea și creșterea demografică prin programe de atracție a emigranților tineri, de vârstă productivă. SUA -„pământ promis” pentru toți imigranții acceptați.	**Socio-demografici şi socio-culturali:** creștere naturală inegală a populației, natalitate scăzută, mortalitate înaltă. Răpândirea religiilor şi cultelor religioase, străine, trafic de ființe umane, etc.	Emigrarea ar fi o securitate în protecția maternității, în combaterea exploatării sexuale, traficului de ființe umane, protecției maternității și copilului.
Politici antidiscriminatorii și de protecție a spațiului ecologic. Alimentație calitativă. Toleranță, atitudini și respect psihologic uman față de toate categoriile de populații.	**ecologici şi psihologici:** discriminări indirecte după criteriul vârstei, sănătății mintale, infirmitate, atitudini și tratamente inumane etc.	Emigrarea ar fi un factor psihologic antidiscriminatoriu, tratament atitudinal uman.

Corporaţii transnaţionale dezvoltate, pentru deplasarea forţei de muncă spre capital, transportarea capitalului spre regiuni abundente în forţă de muncă. **Reţele internaţionale informaţionale dezvoltate**, accesibile.	**Îmbunătăţirea sistemului de transport mondial**, de circulaţie rapidă a informaţiilor, mărfurilor, serviciilor, călătoriilor, permite persoanelor să ajungă în orice colţ al lumii. - **creşterea conştientizării** de către oameni a **marilor posibilităţi economice** de care dispun alte ţări şi pe care le pot obţine prin emigrări.

Alţi factori motivatori, sunt: factorii **naturali:** relief inaccesibil, soluri aride, condiţii climaterice neprielnice, cataclisme naturale: inundaţii, uragane, tsunami, erupţii vulcanice, cutremure, etc. Migraţia populaţiei din regiunea Cernobâl (Ucraina), ca rezultat al catastrofei nucleare (1986) din această regiune, soldat cu 56 de decese directe, 9000 decese de cancer. 336.000 de persoane evacuate. **Factorii atractivi**, care atrag populaţiile să migreze spre un teritoriu: industria dezvoltată, condiţii mai bune de viaţă, protecţia socială mai bună (ajutoare substanţiale pentru şomeri, maternitate, pentru pensie), securitate personală, îngrijire medicală mai bună şi condiţii optime de educaţie, politici de încurajare a migraţiei prin programe speciale de aordare a facilităţilor emigranţilor (Canada, S.U.A, Australia, Zeelanda), etc.

Principalele fluxuri internaţionale migraționale, se pot grupa în două mari categorii: • fluxuri „Sud-Sud" (deplasări în ţările mai puţin dezvoltate spre cele care au un deficit demografic). • Fluxuri „Sud-Nord" (deplasări între ţările subdezvoltate şi cele dezvoltate). Deplasări în interes turistic (între ţări) depăşesc anual 10% din populaţia lumii.

Tabelul 2.25. Efectele migrației

Țară primitoare	***Efecte pozitive***	Imigrația forței străine de lucru ieftine, reprezintă un câștig economic evident în dezvoltarea economiilor și reducerea șomajului intern; Selectarea "cremei" forței de muncă, dintre cele mai instruite, de calificare superioară, sărăcind economia internă a țărilor donatoare; Soluționarea problemelor demografice, (creșterea populației, atenuarea problemelor îmbătrânirii), reînoirea structurii de vârstă tânără a populației; Controlul și gestionarea politicilor țărilor mai slab dezvoltate, exploatarea resurselor umane și naturale ale lor, slăbirea puterii politice, economice și a suveranității statelor respective; naţionale și a resurselor naturale ale țărilor donatoare de migranți, Politici de noi forme de expansiuni coloniale, prin oferiri de împrumuturi cu dobânzi mari, care duc la dependență economică și politică.
	Eefecte negative	Impact asupra instituţiilor sociale în ţările de origine şi de destinaţie; Creșterea ratei de șomaj și suprasolicitatea serviciilor şi infrastructurii; Conflicte între populația autohtonă și populația imigrantă; Prevalența numerică a populației străine de imigranți față de populația autohtonă; Pierderea identității și patriotismului național; Creșterea indiferenței în a face față riscurilor intervențiilor militare străine; Conflicte dintre societăţile meritocraticr şi cele oligarhice, generează flux de capital uman dinspre societăţile oligarhice spre cele meritocratice. Amenințarea structurii constituționale a statului și a granițelor de către comunitățile etnice de imigranți: conflicte etnice, religioase, culturale, acte de terorism etc.
Țară [illegible]	***Eefecte pozitive***	Recuperarea taxelor şi impozitelor Schimb de experiențe între diferite țări Formarea diasporelor etnice
	Efecte negative	Pătrunderea capitalului străin şi ieşirea celui autohton;

		Pierderea resursele umane: specialiștilor de calitate înaltă, tinerilor care nu se mai întorc în țară. Creșterea populației de pensionari, persoane cu CES, persoane consumatoare etc., economic neproductivi. Acutizarea problemelor politice, social-economice, demografice (îmbătrânirea populației, depopulație), problemelor socio-psihologice, sanitare și de trai. Capcana remitenţelor - falsă dezvoltare socială. Afluxul de remitenţe cauzează inflaţia, sporește inegalitățile economice dintre familiile care beneficiază şi cele care nu beneficiază de remitenţe; Impact al inflaţiei asupra economiei /presiunea asupra cursului de schimb valutar; Inegalitate / decalaj sporit între venituri; Crearea unei „tradiţii a migraţiei"; Migraţia asimetrică prejudiciază relaţiile interstatale; Creșterea migrantofobiei și xenofobiei; Tensionarea relațiilor interetnice; Tensiuni pe piața muncii și creșterea șomajului; Imigrarea grupurilor etnice fără sau cu calificări sub-medie. Amestec de etnii, obiceiuri, culte religioase, tensiuni etnice; Răspândirea și dezvoltarea noilor obiceiuri aduse de imigranți și de emigranții reîntorși: culte religioase străine, traficanți de droduri, organe, ființe umane, care și-au făcut afaceri, prostituție infantilă, boli sexual transmisibile etc. Extinderea migraţiei clandestine; Economia neagră, furturi, corupție, criminalitate; Însărăcirea populației rămase, înrăutățirea imaginii tarii pe arena internațională. Problema cetățeniei (cetățenie dublă); Riscuri și pericol pentru securitatea națională a țării etc.
La nivel de migrant, familie	***Efecte pozitive***	Migraţia e o soluţie de bunăstare economică pentru familie; Remitenţe copii și părinți rămași acasă singuri; Consolidarea bunăstării materiale gospodăriilor a persoanelor emigrante; Acumularea cunoștințelor noi în domeniul profesional și lingvistic, dezvoltă la migranți idei practice de instituire a micului bussines în țara de origine. Cunoașterea altor popoare, state, tradiții, culturi și limbi, dezvoltă stiluri noi de viaţă, comportamente, schimbă pozitiv imaginea de sine; Apartenenţa europeană creşte sentimentul de încredere, în forțele proprii; Plusvaloare socială şi civism; Asigurarea securității refugiaților din zonele confesiunionale, de conflict militar, etnic, catastrofe tehnogene și naturale (inundație, cutremur, incendiu, tsunami, secetă, alunecări de teren, etc.);
	Eefecte negative	Emigraţia distorsionează comportamentele și relaţiile funcţionale din interiorul familiei, conduce la destrămarea familiilor în ţara de origine; Efecte asupra copiilor cu părinți plecaţi: nereușită, abandon școlar, probleme psihologice emoționale, boli psihice, consum de drog, negarea identităţii, naștei și întreruperi de sarcină adolescentină, suicid. Costuri sociale negative: familii distruse, copii și bătrâni abandonaţi, împovărarea sistemului protecţiei sociale;

Statul naţiune omogen politic, etnic şi cultural este un miraj în actualitatea contemporană, asemeni cazurilor "noilor naţiuni" ale lumii postcoloniale.

Istoricul migrațiilor internaționale au demonstrat prin pierderi umane, mondiale efectele coloniale de exploatare a popoarelor.

Globalizarea economiilor, manifestarea priorităților militare, impunerea puterilor politice și economice globale, a unor state dominante asupra altor state, nu este o soluție eficientă în gestionarea migrației internaționale și în menținerea păcii mondiale.

Evaluare:

1. Nominalizați formele de migrații internaționale?

2. Care sunt deosebirile și asemănările migrației internaționale de tip primitiv de cea contemporană?
3. Care este importanța marilor migrații după căderea Imperiului Roman?
4. Cum credeți, de ce Imperiul Roman nu și-a putut menține dominația?
5. Povestiți importanța marelor descoperiri geografice, formele de migrații și efectele ei, din această perioadă.
6. Care au fost efectele colonizării și migrației popoarelor în extinderea puterii politice și economice a statelor
7. Prin ce se deosebește migrația feudală de migrația din epoca contemporană?
8. Poovestiți despre migrația din perioada interbelică și postbelică.
9. Povestiți influențele puterilor politice ale statelor externe asupra Moldovei.
10. Care este istoricul poporului din Moldova în perioada interbelică și postbelică?
11. Ce forme de migrații cunoaște poporului moldav. Argumentați factologic.
12. Ce influențe asupra Moldovei a avut prăbușirea sistemului URSS?
13. Povestiți despre migrația contemporană din secolul XXI.
14. Numiți cauzele migrației contemporane din perioada secolului XX-XXI.
15. Descrieți factorii motivatori care influențează itensificarea migrației internaționale contemporane.
16. Analizați efectele migrației contemporane.

Teme meditative:

1. Completați tabelul propus.

Consecințele marilor migrații:	
Etno-lingvistice	
Politice	
Economice	
Sociale	

2. Alcătuiți după memorie schema de clasificare a formelor de migrație internațională.

3. Completați tabelul propus, descriiind factorii motivatori care influențează itensificarea migrației internaționale

Țări	Factorii motivatori
primitoare	
donatoare	
Atractivi-decizionali, ai familiei	

4. Anakizați în scris efectele pozitive și negative ale migrației internaționale, care după părerea Dvs. Sunt cele mai determinante. Care ar fi viitoarele prognoze așteptate?

Țara	efecte		Prognozări viitoare
Primitoare	pozitive		
...	negative		
Donatoare	...		
...	....		
....			
....			

5. Scrieți un eseu cu tema: ”Culorile migrației neamului meu”.
6. Descrieți câte un studiu de caz din viața unei persoane migrante.

Bibliografie:

1. Branaşco N. Migraţia internaţională a forţei de muncă: tendinţe şi efecte social-economice, Academia de Studii Economice din Moldova, Chişinău, 2014, URL: http:// www.cnaa.md/files/theses/2014/27854.
2. Casiadi O. Procese migraționiste internaționale./ În: Filosofia în contextul științei contemporane. Conferința științifică internațională, 23 octombrie 2009. Chișinău, ASEM, 2010, p. 249–256.
3. Ciocanu M. Migrația – proces social contradictoriu. În: Moraru V. (Coord.) Republica Moldova: provocările migraţiei. Chișinău, Știința, 2010, p. 49–52.
4. Comisia Prezedențială pentru analiza dictaturii comuniste din România. Raport final. București, 2006., 663 p. Disponibil: https://www.wilsoncenter.org/sites/defaut/Raport %20/Final_%20CADCR.pdf.
5. Doraș V. fenomenul migrației: considerente conceptuale. În: Brain Drain. Cazul Republicii Moldova. / Coord. V. Moraru. Chișinău, IIESP, 2011, p. 11–18.
6. Ионцев В. Международная миграция населения: закономерности, проблемы, перспективы: дисс. на соиск. уч. степ, д-ра эконом, наук: МГУ, 1999. – 470 с.
7. Moraru D. Efectele migrației într-o lume globalizată. În: Moraru V. (Coord.) Republica Moldova: provocările migraţiei. Chișinău, Știința, 2010, p. 108–112.

Tema II.2. POLITICI INTERNAȚIONALE DE GESTIONARE A MIGRAȚIEI.

Sumar:

1. Drepturile și obligațiile cu privire la migrația internațională în Carta Socială Europeană. Asistența socială a persoanelor migrante.
2. Carta verde cu referire la migrația internațională.
3. Carta albastră cu referire la migrația internațională. Drepturile și asistența socială a persoanelor migrante.
4. Acordul Shengen și Centrul Comun de Vize.

I. Drepturile şi obligaţiile cu privire la migraţia internaţională în Carta Europeană. Asistența socială a persoanelor migrante.

Datorită legislaţiei internaţionale adoptate, migraţia de după al Doilea Război Mondial devine o migraţie transoceanică, circulară, temporară, variind conform circumstanţelor istorice.

Sistemul Naţiunilor Unite constituie coloana vertebrală a aparatului de protecţie a drepturilor omului la nivel mondial. **În 1945**, după cel de-al doilea război mondial, a fost semnată **Carta Naţiunilor Unite (Carta ONU**). După cum se menţionează în **Articolul 1 al Cartei**, unul din mandatele organizaţiei este de a realiza cooperarea internaţională „promovând şi încurajând respectarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale”.

Începând cu Declaraţia Universală a Drepturilor Omului din 1948, **Organizaţia Naţiunilor Unite s-a angajat să asigure un sistem mondial de protecţie a drepturilor omului în conformitate cu scopurile propriu-zise ale Naţiunilor Unite**.

Libera circulaţie a lucrătorilor a fost unul dintre primele drepturi recunoscute la nivel mondial, prin adoptarea în anul **1948, Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului**

(DUDO), care garantează dreptul de a beneficia de azil în alte ţări, dacă există teama de persecuţie. Declaraţia stipulează în Articolul 13: „Oricine are dreptul să se deplaseze liber şi să-şi stabilească reşedinţa pe teritoriul oricărui stat". „Oricine are dreptul să părăsească o ţară, inclusiv cea de origine, şi să se întoarcă în ţara sa". La cadrul general se adaugă o serie de prevederi prevăzute în convenţii internaţionale privind: apatrizii; eliminarea discriminării împotriva femeilor, oricăror formă de tortură şi tratamente crude, inumane sau degradante; eliminarea discriminării rasiale, protecţia internaţională a drepturilor copiilor.

Competiţia ditre sistemele politice capitalist şi socialist au stimulat dezvoltarea politicilor ducând la ocuparea înaltă a forţei de muncă, modernizarea sistemelor de securitate socială, ridicarea bunăstării populaţiei statelor din Europa de Vest şi URSS.

Drepturile universale ale omului se aplică în mod egal tuturor, indiferent de cetăţenie şi locul aflării. Statul este principala entitate responsabilă să asigurare respectarea drepturilor omului, inclusiv pentru persoanele care se află pe teritoriul său dar nu sunt cetăţeni ai statului respectiv. Moldova este membru al Organizaţiei Naţiunilor Unite, iar convenţiile-cheie în acest domeniu includ Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice (PIDCP) şi Pactul Internaţional cu privire la Drepturile Economice, Sociale şi Culturale (PIDESC). Convenţiile internaţionale pe care le-a ratificat Republica Moldova sunt direct aplicabile şi sunt Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite în 1948.

Aceasta a fost urmată de Convenția pentru Protecția Drepturilor si Libertăților Fundamentale ale Omului, adoptată de Consiliul Europei în 1950.

Convenţia de la Geneva din 1951 privind statutul de refugiat, rămâne legea internaţională aplicabilă şi astăzi, fondată pe principiile Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului din 1948.

În 1966 a urmat Acordul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale si Culturale al Convenției Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului**[3]**, intrat în vigoare în **1976**, în măsură să creeze drepturi în legislaţia internă a Republicii Moldova, în conformitate cu articolul 4 din Constituţia Republicii Moldova.

Un document important prin prevederile căruia se asigură cele mai importante drepturi lucrătorilor migranţi este **Convenţia Europeană privind Statutul lucrătorului migrant**, încheiata la Strasbourg, la **24 noiembrie 1977** şi ratificată parţial de Republica Moldova la 10 februarie 2006. În articolele 4, 8, 9, 12, 16, 17, 20, 25, 26, care sunt obligatorii pentru ratificare sunt stipulate următoarele:

Dreptul de ieşire. Dreptul de admisie. Orice Parte contractantă va garanta lucratorului migrant următoarele drepturi: - **dreptul de ieşire** de pe teritoriul Părţii contractante al cărei cetăţean este; - **dreptul de admisie** pe teritoriul uneia dintre Părţile contractante pentru a se încadra într-o muncă salariată atunci când, obţinând documentele cerute, lucratorul migrant a primit o autorizaţie prealabilă în acest scop.

Permisul de muncă. Orice Parte contractantă care admite un lucrator migrant să ocupe un loc de muncă salarizat îi va elibera sau îi va reînnoi acestuia (cu excepţia cazului în care este scutit de aceasta cerinţă) un permis de muncă, în condiţiile prevăzute de propria legislaţie. **Permisul de şedere.** Orice Parte contractantă va elibera, în măsura în care legislaţia naţională o impune, permise de şedere pentru lucrătorii migranţi care au fost

autorizaţi să ocupe un loc de muncă salarizat pe teritoriul lor, în conformitate cu condiţiile prevăzute în Convenţie. **Reintregrarea familiei.** Soţia unui lucrător migrant/soţul unei lucrătoare migrante care îşi desfăşoară activitatea profesională în mod legal pe teritoriul unei Părţi contractante şi copiii săi necăsătoriţi, atât timp cât sunt consideraţi minori de legislaţia statului de primire, care se află în întreţinerea sa, vor fi autorizaţi, în condiţii similare celor prevăzute în Convenţie pentru admisia lucratorilor migranti şi potrivit procedurii prevăzute pentru această admisie de legislaţie sau de acordurile internaţionale, să se alăture lucrătorului migrant pe teritoriul unei Părţi contractante.

Condiţii de muncă. În materie de condiţii de muncă, lucrătorii migranţi autorizaţi să exercite o activitate profesională vor beneficia de un tratament nu mai puţin favorabil decât cel care se aplică lucrătorilor naţionali, potrivit dispoziţiilor legislative sau normative, contractelor colective de munca sau uzanţelor.

Transferul economiilor. Orice Parte contractantă va permite, potrivit unor modalităţi stabilite prin legislaţia proprie, transferul unei părţi sau al totalităţii câştigurilor şi economiilor lucrătorilor migranţi pe care aceştia doresc să le transfere.

Accidente de muncă şi boli profesionale. Igiena muncii Lucrătorii migranţi vor beneficia de aceleaşi drepturi şi de aceeaşi protecţie ca şi lucrătorii naţionali în ceea ce priveşte prevenirea accidentelor de muncă şi a bolilor profesionale precum şi igiena muncii.

Lucrătorul migrant care a suferit un accident de muncă sau a contractat o boală profesională pe teritoriul statului de primire va beneficia de readaptare profesională în aceleaşi condiţii ca şi lucrătorii naţionali.

Reîncadrarea în munca. Dacă lucrătorul migrant îşi pierde locul de muncă dintr-un motiv care nu îi poate fi imputat, în special în caz de şomaj sau de boală de lungă durată, autoritatea competentă a statului de primire va facilita reîncadrarea sa în muncă potrivit dispoziţiilor legislative sau normative în vigoare în statul respectiv.

Dreptul de acces la autorităţile judiciare şi administrative ale statului de primire. Orice Parte contractantă va acorda lucrătorilor migranţi un tratament nu mai puţin favorabil decât cel acordat propriilor cetăţeni pentru acţiunile în justiţie şi va acorda lucrătorilor migranţi asistenţă judiciară în aceleaşi condiţii ca şi propriilor cetăţeni şi, în cazul procedurilor civilă sau penală, posibilitatea de a obţine asistenţa unui interpret, dacă lucratorul migrant nu înţelege sau nu vorbeşte limba utilizată în instanţă."

Carta Socială Europeană (1961), intrată în vigoare din 1965, a stabilit obiectivele introducerii unor standarde sociale minime pentru piaţa muncii statelor Uniunii Europene, dictând contractul de încheiere dintre angajator şi angajat.

Carta Socială Europeană a fost revizuită la Strasbourg, în anii 1988 şi la 3.05.1996, cuprinzând 31 de drepturi economice şi sociale în tot atâtea articole în aproape 100 de domenii. Tot la 3 mai, 1996, Republica Moldova a ratificat Carta Socială Europeană. Acest document, **ratificat de 46 de state din Europa**, **asigură un standard în protecţia socială şi economică a cetăţenilor**. Drepturile garantate de Carta Socială Europeană pot fi împărţite în două categorii: 1. Condiţiile de muncă; 2. Coeziune socială.

Condiţiile de muncă: Articolul 19 „Dreptul lucrătorilor migranţi şi al familiilor lor la protecţie şi asistenţă" specifică că orice ţară ce a semnat acest document se obligă:

1. să menţină sau să se asigure că există servicii gratuite corespunzătoare care să îi sprijine pe aceşti lucrători şi, în special, să le furnizeze informaţii exacte şi să ia toate măsurile utile, pe care le permit legislaţia şi reglementările naţionale, împotriva oricărei propagande înşelătoare privind emigrarea şi imigrarea;

2. să adopte, în limitele jurisdicţiei lor, măsuri corespunzătoare pentru a facilita plecarea, transportul şi primirea acestor lucrători şi a familiilor lor şi pentru a le asigura în limitele jurisdicţiei lor, în timpul călătoriei, servicii sanitare şi medicale necesare, precum şi condiţii bune de igienă; 3. să promoveze colaborarea, după caz, între serviciile sociale, publice sau private, din ţările de emigrare şi de imigrare;

4. să garanteze lucrătorilor care se găsesc în mod legal pe teritoriul lor, în măsura în care aceste chestiuni sunt reglementate prin legislaţie sau alte prevederi ori sunt supuse controlului autorităţilor administrative, un tratament nu mai puţin favorabil decît cel acordat cetăţenilor lor în ceea ce priveşte următoarele elemente:

a) salarizarea şi alte condiţii de angajare şi de muncă;

b) afilierea la organizaţiile sindicale şi beneficiul avantajelor oferite de convenţiile colective; c) locuinţa. 5. **să asigure lucrătorilor** care se găsesc în mod legal pe teritoriul lor un tratament nu mai puţin favorabil decît cel acordat cetăţenilor lor în ceea ce priveşte impozitele, taxele şi contribuţiile aferente muncii, încasate în privinţa lucrătorului;

6. să faciliteze, pe cît posibil, reintregirea familiei lucratorului migrant autorizat să se stabilească pe teritoriul său; 7. să asigure lucrătorilor, care se găsesc în mod legal pe teritoriul lor, **un tratament nu mai puţin favorabil decât cel acordat cetăţenilor** lor pentru acţiunile în justiţie referitoare la chestiuni menţionate în prezentul articol;

8. să garanteze acestor lucrători care locuiesc în mod legal pe teritoriul lor că nu vor putea fi expulzaţi decât dacă ameninţă securitatea statului sau contravin ordinii publice sau bunelor moravuri;

9. să permită, în cadrul limitelor fixate de legislaţie, transferul oricărei părţi din cîştigurile şi din economiile lucrătorilor migranţi, pe care aceştia doresc să le transfere;

10. să extindă protecţia şi asistenţa prevăzute de prezentul articol asupra lucrătorilor migranţi care lucrează pe cont propriu, dacă măsurile respective sunt aplicabile acestei categorii; 11. să favorizeze şi să faciliteze învăţarea limbii naţionale a statului de primire sau, dacă sunt mai multe limbi, a uneia dintre ele, de către lucrătorii migranţi şi membrii familiilor lor; 12. să favorizeze şi să faciliteze, în măsura în care este posibil, învăţarea limbii materne a lucrătorului migrant de către copiii acestuia.

Coeziune socială: • dreptul la protecţia sănătăţii (Art. 11);

- dreptul la la securitate socială (Art. 12);
- dreptul la asistenţă socială şi medicală (Art. 13);
- dreptul de a beneficia de servicii sociale (Art. 14);
- dreptul persoanelor handicapate la autonomie, la integrare socială şi la participare în viaţa comunităţii (Art. 15);
- dreptul familiei la protecţie socială, juridică şi economică (Art. 16);
- dreptul copiilor şi tinerilor la protecţie socială, juridică şi economică (Art. 17);
- dreptul persoanelor vârstnice la protecţie socială (Art. 23);

• dreptul la protecţie împotriva hărţuirii sexuale şi victimizării (Art. 26 al Cartei Revizuite).

Drepturile expuse în Carta Socială Europeană sunt valabile şi pentru lucrătorii mingranţi, care deţin statut legal de şedere. La aceste drepturi se referă şi aspectele specifice ale drepturilor migranţilor legali, care mai prevăd şi:

- promovarea colaborării între serviciile sociale publice sau private din ţările de emigrare şi imigrare;

- garantarea unui tratament egal cu acela acordat cetăţenilor ţării, migranţilor legali, privind salarizarea, condiţiile de muncă, locuinţă, taxe şi impozite, acţiuni in justiţie.

- facilitarea reîntregirii familiei lucrătorului migrant autorizat să se stabilească pe teritoriul statului; - garanţia că lucrătorii migranţi nu vor fi expulzaţi decât dacă ameninţă securitatea statului sau contravin bunelor moravuri; - transferul tuturor câştigurilor şi economiilor lucrătorilor migranţi pe care aceştia doresc să le transfere;

- extinderea protecţiei şi asistenţei prezentate mai sus şi asupra lucrătorilor migranţi care lucrează pe cont propriu;

- favorizarea şi facilitarea învăţării limbii naţionale a statului recipient şi a limbii materne a lucrătorului migrant de către copiii lui. Dreptul la protecţia sănătăţii, securităţii sociale şi tratament egal cu cel al cetăţenilor ţării gazdă.

Dreptul la asistenţă socială şi medicala, indiferent dacă persoanele dispun sau nu de resurse suficiente proprii sau primite din alte surse. **Dreptul de a beneficia de servicii sociale. Dreptul la protecţie** împotriva sărăciei şi excluderii sociale. dreptul la angajare, locuinţă, formare profesională, reglementează aspectele privind îngrijirea medicală, indemnizaţiile de boală, ajutorul de şomaj, pensia de bătrâneţe, ajutoarele în caz de accidente de muncă şi boli profesionale, ajutoarele familiale, ajutoarele de maternitate, ajutoarele de invaliditate, pensile de urmaş.

Dreptul la protecţie a familiilor, copiilor, tinerilor, persoanelor vârstnice şi a celor cu handicap. Dreptul familiilor la protecţie socială, juridică şi economică prevede de a fi realizat prin intemtediul prestaţiilor sociale şi familiale, ajutoarelor sociale, dispoziţiilor fiscale, încurajării construcţiilor de locuinţe adaptate nevoilor familial etc..

Dreptul copiilor şi tinerilor la protecţie socială, juridică şi economică, de asigurare a creşterii, îngrijirii, educaţiei, formării profesionale într-un mediu favorabil familial şi social. **Protecţia copiilor şi adolescenţilor împotriva neglijenţei, violenţei sau exploatării**, în special a celor privaţi temporar de sprijinul familiei, asigurându-le învăţământul primar şi secundar gratuit, gestionându-le frecvenţa şcoiară.

Dreptul persoanelor handicapate la autonomie, la integrare socială şi la participare la viaţa comunităţii, indiferent de vârsta, de natura şi de originea handicapului. Realizarea dreptului, presupune măsuri speciale din partea statului, precum: - luarea măsurilor necesare de educaţie şi formare profesională a persoanelor handicapate în cadrul sistemelor generale, ori de câte ori este posibil, în cazul în care nu este posibil, prin intermediul instituţiilor specializate publice sau private; - favorizezarea accesului la angajare al acestor persoane, încurajarea patronilor de ai angaja şi de ai menţine în activitate persoanele handicapate, adaptând condiţiile de muncă la nevoile acestor persoane, inclusiv prin recurgerea la servicii specializate şi de însoţire; - favorizarea integrării sociale depline a

persoanelor handicapate, încurajarea participării active a lor la viaţa socială, depăşirii dificultăţilor de comunicare şi de mobilitate, accesul la mijloacele de transport, locuinţă, activităţi culturale şi la petrecerea timpului liber.

Dreptul persoanelor vârstnice la protecţie sociala. Statele părţi se angajează să ia măsuri, directe sau în cooperare cu organizaţiile publice sau private, pentru a permite persoanelor vârstnice să rămână membri activi deplini ai societăţii cât mai mult posibil, să aleagă liber propriul stil de viaţă şi să ducă o existenţă decentă, independent, în condiţiile vieţii obişnuite, oferindu-le resurse materiale suficiente şi sprijin necesar, încurajare, implicare şi participare la viaţa publică, socială şi cultural, informare privind drepturile lor, serviciile şi facilităţile disponibile. Oferirea unor locuinţe corespunzătoare, servicii medicale şi de îngrijire a sănătăţii. Persoanelor vârstnice din cadrul instituţiilor rezidenţiale trebuie să li se asigure asistenţă garantată calităţii vieţii active.

Printre Tratatele internaţionale care garantează respectarea drepturilor omului în domeniul migraţiei forţei de muncă şi protecţiei sociale a lucrătorilor migranţi pot fi menţionate următoarele:

- **Convenţia** pentru apărarea Drepturilor Omului şi a libertăţilor fundamentale.
- **Declaraţia Universală** a Drepturilor omului din 10.12.1948;
- **Actul final din 01.08.1975** al Convenţiei pentru securitate şi cooperare în Europa.
- **Documentul Reuniunii din 29.06.1990 de la Copenhaga** a Conferinţei pentru dimensiunea umană a C.S.C.E.
- **Carta de la Paris din 21.11.1990** pentru o nouă Europă.
- **Pactul Internaţional din 16.12.1966** cu privire la drepturile economice, sociale şi culturale; - Convenţia privind inspecţia muncii;
- **Convenţia Europeană cu privire la statutul juridic** al lucrătorilor migranţi;
- Convenţia privind munca forţată sau obligatorie;
- Convenţia privind libertatea asocierii şi protecţia dreptului la organizare;
- Convenţia privind protecţia salariului;
- Convenţia privind egalitatea de remunerare a bărbaţilor şi femeilor pentru o muncă de valoare egală; - Convenţia privind abolirea muncii forţate;
- Convenţia privind discriminarea în domeniul ocupării forţei de muncă şi exercitării profesiei; - Convenţia privind vîrsta minimă de angajare;
- Convenţia privind obiectivele şi normele de bază ale politicii sociale;
- Convenţia privind politica de ocupare a forţei de muncă;
- Convenţia privind orientarea profesională şi pregătirea profesională în domeniul resurselor umane; - Convenţia privind promovarea negocierilor colective;
- Convenţia privind securitatea şi igiena muncii şi mediului de muncă;
- Convenţia privind sistarea relaţiilor de muncă din iniţiativa patronului;
- Convenţia privind agenţiile private de ocupare a forţei de muncă;

În cadrul cooperării cu Comunitatea Statelor Independente în domeniul migraţiunii, Republica Moldova este parte la:

- Acordul privind colaborarea în domeniul migraţiei forţei de muncă şi protecţia socială a lucrătorilor migranţi; - Acordul privind colaborarea statelor-membre ale Comunităţii Statelor Independente în lupta cu migraţia ilegală;.

La 1 mai 1999 intră în vigoare Tratatului de la Amsterdam, prin care Comunitatea Europeană întăreşte caracterul democratic şi reforma institutiilor comunitare.

2. Carta verde cu referire la migrația internațională, adoptată în martie 2005, de către Comisia Europeană, prevede **regulile de gestionare a migraţiei economice**, determinarea numărului se migranţi solicitaţi din statele terţe, condiţiile şi procedurile de intrare şi rezidenţă a migranţilor, măsurile de integrare a lor, problemele de returnare şi cooperare cu statele terţe. Tratatul de la Lisabona, semnat la 13.12.2007 şi intrat în vigoare din 2009, redenumit în Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene, ca personalitate juridică. Tratatul a acordat calitate legală Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Directiva 2008/115/CE privind returnarea resortisanţilor ţărilor terţe aflaţi în situaţie de şedere ilegală; - Directiva 2009/50/CE privind intrarea migranţilor înalt calificaţi.

3. Carta albastră cu referire la migrația internațională. Drepturile și asistența socială a persoanelor migrante. La 4 noiembrie, 2008 Parlamentul Uniunii Europene a votat Cartea albastră pentru imigranţii cu „înaltă calificare profesională", cu permis de lucru european. Carta albastră a fost inspirată de „cartea verde" americană - permis de lucru european. Cartea albastră urmăreşte două obiective:

1. introducerea unei proceduri speciale, bazate pe criterii comune, pentru **admiterea în UE a cetăţenilor din ţări terţe**, cu scopul desfăşurării unei munci care necesită înaltă calificare, pe o durată de la trei luni la 2 ani, cu posibilităţi de reînoire a termenelor; **2. eliberarea unui permis de reşedinţă (blue card UE)** migranţilor admişi, oferirea anumitor drepturi lor şi familiilor acestora, precum şi posibilitatea de a munci, în anumite condiţii, într-un alt stat membru după o şedere legală de doi ani în primul stat membru UE.

Solicitantul Blue card, trebuie să deţină o ofertă de muncă în UE şi cel puţin cinci ani de experienţă profesională în domeniul în cauza sau o calificare universitară recunoscută de statul membru UE. Propunerea de directivă mai prevede stabilirea unor criterii salariale: un salariu minim obligatoriu raportat la salariul mediu din respectivul stat membru. Directivele Blue card-lui nu se aplică solicitanţilor de azil, lucrătorilor independenţi sau sezonieri.

Autorităţile naţionale pot să refuze un deţinător al unui blue card emis de un alt stat membru UE, având posibilitatea de a decide pentru preferinţa comunitară.

Cartea albastră permite libertatea de circulaţie în UE posesorului şi familiei acesteia după cei doi ani. Şomajul este acceptat pe o durată de şase luni.

Deţinătorul unui blue card european i se conferă dreptul de şedere si de muncă legală pe teritoriul UE. Posesorul „Cărţii albastre" are dreptul la reunificarea imediată a familiei, soţii având acces de a lucra legal în Uniunea Europeană. Acestuia i se vor acorda tratament egal cu cel aplicat cetăţenilor UE în ceea ce priveşte condiţiile de muncă, sănătate, siguranţă la locul de muncă, libertatea de asociere, formare profesională, recunoaşterea diplomelor certificatelor şi a altor calificări profesionale, asistenţă socială în conformitate cu legislaţia naţională în cauză, beneficii fiscale etc.

În raportul Comisiei Europene, publicat în mai, **2013**, s-au menţionat **noi drepturi şi oportunităţi pentru migranţii ce-au dobândit cetăţenia UE**: - a circula și a trăi liber în UE; a se deplasa dincolo de granițele naționale, a părăsi țara pentru perioade scurte sau lungi;

a se deplasa între statele UE pentru a lucra, a studia, a antrena activități formative; a face cumpărături sau a călători în interes de serviciu, odihnă, vizită.

ACORDUL SCHENGEN şi CENTRUL COMUN de VIZE.

La 14 iunie 1985, Republica Federală Germania, Franta, Belgia, Luxemburg şi Olanda au semnat Acordul Schengen, cu privire la abolirea treptată a controlului vamal comun acestor tări. **La 19.06.1990** a fost semnată Convenţia cu privire la Implementarea Acordului Schengen. Obiectivele principalele ale acordului din 19.06.1990 viza:

- **armonizarea** prevederilor legate de **intrare şi sederea de scurtă durată** în spaţiul Schengen a cetăţenilor din afara UE (omogenizarea vizei Schengen);

- **problema azilului** (cu determinarea cărui dintre Statele Membre se va supune solicitantul azilului);

- **probleme de combatere vamală a crimelor legate de droguri; cooperarea poliţiei** (urmăriri periculoase);

- **cooperarea dintre statele Schengen în probleme de justiţie**.

Conventia cu privire la Implementarea Acordului Schengen a intrat in vigoare la 1 septembrie 1993. Prevederile nu puteau avea un efect practic, pina cind conditiile tehnice si legale (datele bancare si datele relevante privind protectia autoritatilor) nu erau indeplinite.

La 26 martie, 1995, primele state care au implementat acordul Schengen au fost: Belgia, Franţa, Germania, Luxemburg, Portugalia, Spania şi Ţările de Jos. Pînă în prezent, 30 de state au aderat la Acordul Schengen, dintre care 27 l-au şi implementat.

Statele membre ale acestui spaţiu au eliminat sau vor elimina controalele pentru persoane la frontierele dintre ele, astfel, încît este (sau va fi) posibilă trecerea frontierei între oricare două asemenea state fără prezentare de acte de identitate şi fără opriri pentru control. Măsuri compensatorii, în prevenirea impactului negativ pentru securitatea internă a statelor membre ale Acordului Schengen, prevăd circulatia persoanelor (vize şi cooperare consulară), cooperarea poliţienească: - sprijinul reciproc al poliţiilor în domeniul asistenţei judiciare; - schimbul de ofițeri de legatură între poliţii; - cooperarea transfrontalieră la graniţele interne, prin infiinţarea serviciilor comune ale poliţiei, vămii şi poliţiei de frontieră pentru toate statele contractante. Înființarea unui sistem comun european de urmărire poliţienească transfrontalieră, numit Sistemul Informatic Schengen. Toate statele membre introduc date în sistem direct de la bazele de date naţionale. - misiuni de supraveghere şi urmărire transfrontalieră a poliţiei; - cooperarea judiciară a statelor membre Schengen; - protecția datelor cu caracter personal, a persoanei fizice.

La 1 iunie, 2013, la Bruxelles, ţările membre Schengen au ajuns la un acord pentru a putea institui controale temporare la graniță. Acordul Schengen le permite cetăţenilor europeni să călătorească liber, fără controlul paşapoartelor, în cele 22 de ţări semnatare.

Noul acord, negociat între Comisia Europeană Parlamentul European şi guverne, subliniază că impunerea de controale la graniţă trebuie să fie ultima soluţie. Cazul excepţional în care un stat poate impune controale la graniţă este atunci cînd se confruntă cu un risc serios la adresa securittăţii sale. Controalele la graniţă pot fi instituite pentru maximum doi ani, în funcţie de tipul riscului. În cazul unui atac terorist, acordul permite impunerea imediată de controale la graniţă pentru o perioadă între 10 zile şi două luni.

Acordul conţine şi prevederea că agenţia de graniţă a UE, Frontex, să verifice periodic felul în care sunt baplicate regulile.

La Centrul Comun de Vize se poate depune actele pentru o viză Schengen pe termen scurt, de tip (A sau C), pentru călătorie în Austria, Belgia, Danemarca, Elveţia, Estonia, Finlanda, Grecia, Letonia, Luxemburg, Regatul Norvegiei, Olanda, Slovacia, Slovenia, Suedia sau Ungaria, şi pentru viza de scurtă durată pentru Croaţia.

Formularul este comun pentru toate ţările enumerate. În cazul Croaţiei, decizia va fi luată de către Consulul Croaţiei de la Bucureşti. Formularul de viză Schengen este comun pentru toate ţările membre. Formularul de vize pentru spaţiul Schengen (şedere nu mai mult de 90 de zile). Centrul Comun de Vize și-a început activitatea în anul 2007. Din punctul nostru de vedere Moldova nu reprezintă un risc migațional pentru Uniunea Europeană și este gata să aibă un regim liberalizat de vize.

2.25. Tipuri de viză			
Viza de tip A	Viza de tip B	Viza de tip C	Viza de tip D
Tranzit aeroportuar	Tranzit	De scurtă durată	De lungă durată

Tip "A". (1). Viza de tranzit aeroportuar se eliberează la solicitarea străinului, care urmează să treacă prin zona internaţională de tranzit a unui aeroport dintr-un stat (fără a intra pe teritoriul statului), în scopul deplasării într-un stat terţ, pentru perioada valabilităţii vizei statului de destinaţie şi, după caz, pe o perioadă care nu va depăşi termenul de un an de zile, cu dreptul de a se afla pe teritoriul ţării nu mai mult de 5 zile pentru un tranzit. (2) Viza tip "A" este obligatorie pentru cetăţenii statelor cuprinse în lista statelor ai căror cetăţeni au nevoie de viză, care se aprobă şi se actualizează permanent de Guvern, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne şi a Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene. Acelaşi regim se aplică şi străinilor care, fără a fi cetăţeni ai acestor state, sînt în posesia unui document de trecere a frontierei de stat eliberat de autorităţile statelor respective. **Tip "A".** (3). **Viza de tranzit aeroportuar se acordă de misiunile diplomatice şi de oficiile consulare ale statelor spaţiului Schengen**, cetăţenilor proveniţi din statele prevăzute în lista menţionată la alin. (2), în condiţiile existenţei vizei unui stat terţ, care permite străinilor continuarea călătoriei. Această viză se acordă la prezentarea biletului de avion valabil pînă la destinaţie. Viza permite străinilor rămînerea în zona aeroportuară cel mult 5 zile. (4) **Viza de tranzit aeroportuar nu este necesară**: - membrilor echipajelor de aeronavă; - titularilor de paşapoarte diplomatice şi de paşapoarte de serviciu sau asimilate acestora; - cetăţenilor statelor cu care ţara de tranzit. are încheiate acorduri în acest sens; - titularilor de permise de şedere sau de documente echivalente eliberate de statele membre ale U E şi de S U A; - titularilor de vize eliberate de un stat membru al U E sau de S U A.

Viza de tip B. (3). *Viza de tranzit* ***se eliberează la solicitarea străinului care urmează să tranziteze teritoriul spaţiului Schengen*** în scopul deplasării într-un stat terţ pentru perioada valabilităţii vizei statului de destinaţie şi, după caz, pe o perioadă care nu va depăşi termenul de un an de zile, cu dreptul de a se afla pe teritoriul ţării ***nu mai mult de 5 zile pentru un tranzit***. Viza B poate fi cu o singură sau cu multiple intrări şi ieşiri.

Viza de tip C. (2).***Viza de scurtă şedere*** se acordă în următoarele scopuri: misiune - străinilor care îndeplinesc funcţii în cadrul guvernelor, administraţiilor publice sau organizaţiilor internaţionale, şi celor care, prin scopul şederii lor în ţara respectivă, prezintă interes pentru relaţiile dintre ea şi statul de apartenenţă. Viza tip "C" se poate elibera şi

membrilor de familie care îi însoţesc; x turism - străinilor care călătoresc în scopuri turistice; Vizită - străinilor care intenţionează să se deplaseze în vizită la cetăţenii statului solicitat sau la cetăţeni străini titulari de permise de şedere valabile; - afaceri – străinilor în scopuri economice, comerciale, pentru contracte ori tratative, pentru verificarea folosirii şi funcţionării bunurilor achiziţionate ori vîndute în cadrul contractelor comerciale şi de cooperare industrială, străinilor care sînt sau care urmează să devină asociaţi ori acţionari ai unei societăţi comerciale din statul respectiv;

Tip "C". se acordă în următoarele scopuri: transport – străinilor pentru perioade scurte, pentru desfăşurarea unor activităţi profesionale: transportul de mărfuri sau transportul de persoane; - activităţi sportive – străinilor (pe o perioadă limitată) pentru participarea la competiţii sportive; x activităţi culturale, ştiinţifice, umanitare, religioase, tratament medical de scurtă durată, activităţi care nu contravin legislaţiei (în condiţiile justificării prezenţei) în statul solicitat.

(3) Viza, tip "C" prin **care s-a acordat un termen de şedere mai mic de 90 de zile poate fi prelungită cu noi termene**, încît **durata totală a şederii acordate să nu depăşească 90 de zile pe parcursul a 6 luni de la data primei intrări în ţară**. Prelungirea vizei poate avea loc doar în acelaşi scop pentru care a fost acordată. x (4) Cererea de prelungire a vizei se depune la autoritatea competentă pentru străini cu cel puţin 3 zile lucrătoare înainte de expirarea termenului stabilit în viză.

Viza de tip "D". (1).Viza de lungă şedere se eliberează pentru o perioadă ce nu depăşeşte 12 luni, pentru una sau mai multe şederi a căror durata nu va depăşi 90 de zile în decursul a 6 luni de la data primei intrări în ţară, care permite străinului să solicite acordarea dreptului de şedere. **Viza de lungă şedere poate fi cu o singură sau cu multiple intrări şi ieşiri**. (2) Viza de lungă şedere **se acordă în următoarele scopuri**: - **desfăşurarea activităţii de întreprinzător** - străinilor care efectuează investiţii în economia naţională, care sînt sau care urmează să devină acţionari sau asociaţi cu atribuţii de conducere şi de administrare a unor societăţi comerciale din ţara solicitată; - **angajare în muncă** - străinilor pentru încadrare în muncă, străinilor detaşaţi temporar de către companiile străine, lucrătorilor stagiari sau sezonieri. **Sportivilor** care urmează să evolueze în cadrul unor cluburi sau echipe din Republica Moldova, în baza unui contract individual de muncă; **studii** - străinilor care urmează să intre în Republica Moldova pentru a studia în învăţămîntul preuniversitar, universitar sau postuniversitar; **reîntregirea familiei** - străinilor care urmează să intre în Republica Moldova pentru reîntregirea familiei şi păstrarea integrităţii ei. Familia poate să includă: soţia (soţul), copiii minori, părinţii, precum şi persoanele asupra cărora este stabilită tutelă sau curatelă. Solicitarea de viză va fi însoţită de aprobarea autorităţii competente pentru străini; **activităţi umanitare** sau religioase - străinilor care urmează să intre în Republica Moldova pentru a desfăşura activităţi în scop umanitar sau în domeniul cultelor recunoscute pe teritoriul Republicii Moldova; **activităţi diplomatice şi de serviciu** – străinilor titulari de paşaport diplomatic sau de serviciu, care urmează să îndeplinească funcţii oficiale ca membri ai unei misiuni diplomatice sau ai unui oficiu consular în Republica Moldova al statului de apartenenţă. Aceste tipuri de vize se eliberează titularilor de paşapoarte diplomatice, respectiv de serviciu sau asimilate acestora, la solicitarea organului abilitat al statului trimiţător sau a misiunii lui diplomatice ori oficiului său

consular, precum şi membrilor de familie împreună cu care locuieşte titularul, şi sînt valabile pe perioada misiunii sau în conformitate cu tratatele bilaterale la care Republica Moldova este parte; **tratament** – străinilor care urmează tratament medical de lungă durată, balneosanatorial şi de recuperare. **Viza de tip "D"**. (1).Viza **de lungă şedere se eliberează pentru**: x străinilor, pentru a studia în învăţămîntul preuniversitar, universitar sau postuniversitar; - **reîntregirea familiei – străinilor** pentru reîntregirea familiei şi păstrarea integrităţii ei. Familia poate să includă: soţia (soţul), copiii minori, părinţii sau persoanele asupra cărora este stabilită tutelă sau curatelă. Solicitarea de viză va fi însoţită de aprobarea autorităţii competente pentru străini; **activităţi umanitare sau religioase – străinilor** pentru activităţi în scop umanitar sau în domeniul cultelor recunoscute pe teritoriul statului respectiv; - **activităţi diplomatice şi de serviciu – străinilor** titulari de paşaport diplomatic sau de serviciu, îndeplinirea funcţiei oficiale ca membri ai unei misiuni diplomatice sau ai unui oficiu consular în R M al statului de apartenenţă.

Tip "D". (1).Viza de lungă şedere **se eliberează pentru: x activităţi diplomatice şi de serviciu**. Aceste tipuri de vize se eliberează la solicitarea organului abilitat al statului trimiţător sau a misiunii lui diplomatice ori oficiului său consular, precum şi membrilor de familie împreună cu care locuieşte titularul, şi sînt valabile pe perioada misiunii sau în conformitate cu tratatele bilaterale la care Republica Moldova este parte; tratament – străinilor care urmează **tratament medical de lungă durată, balneosanatorial şi de recuperare**. Acordarea vizei: x (1) Viza se acordă străinilor de către misiunile diplomatice şi oficiile consulare. x (2) În situaţiile de excepţie, conform legislaţiei Acordului Schengen, viza poate fi acordată şi în punctele de trecere a frontierei de stat de către autoritatea competentă pentru străini. (3) Procedura de acordare a vizelor se reglementează printr-un regulament aprobat de Guvern.

Acordarea vizei în situaţii de excepţie: (1) Viza se acordă în punctele de trecere a frontierei de stat în următoarele situaţii: **în caz de urgenţă**, determinată de dezastre, calamităţi naturale sau de accidente; **în caz de deces sau de îmbolnăvire gravă**, confirmat/confirmată prin documente, a rudelor din staul respectiv; **în cazul echipajelor şi pasagerilor navelor sau aeronavelor aflate în situaţii deosebite**, nevoite să acosteze ori să aterizeze ca urmare a unor defecţiuni, intemperii sau a pericolului de atac terorist.

Acordarea vizei în situaţii de excepţie: (1) Viza se acordă în punctele de trecere a frontierei de stat în următoarele situaţii: în caz de urgenţă, determinată de **dezastre**, **calamităţi naturale sau de accidente**; în caz de **deces sau de îmbolnăvire gravă**, confirmat/confirmată prin documente, a rudelor din staul respectiv; în cazul **echipajelor şi pasagerilor navelor sau aeronavelor aflate în situaţii deosebite**, nevoite să acosteze ori să aterizeze ca urmare a unor defecţiuni, intemperii sau a pericolului de atac terorist. (2) Vizele prevăzute la alin. (1) se pot acorda **pentru perioade care să nu depăşească: - 10 zile**, în cazul **vizei de scurtă şedere**; **5 zile**, în cazul **vizei de tranzit**.

Exepţii de la procedura invitaţiei: Sînt exceptaţi de la procedura invitaţiei **următoarele categorii de străini**: **minorul al cărui părinte, cetăţean străin**, se află în posesia unui permis de şedere în R. M. sau buletin de identitate pentru apatrizi, cu condiţia ca acesta să fie valabil cel puţin 90 de zile de la data acordării vizei de intrare; **străinii care solicită viză de tranzit şi viză de tranzit aeroportuar** cu condiţia respectării prevederilor

legislative ale R. M. art.6 alin.(1) lit. d); **cetăţenii statelor cu care Republica Moldova a încheiat tratate internaţionale** în acest sens sau **apatrizii cu domiciliul în aceste state**; **minorul al cărui părinte este cetăţean străin căsătorit cu un cetăţean** al R.M; **străinii titulari ai unui permis de şedere** sau ai unei vize **valabile** (cu excep ţia vizei de tranzit), eliberate de unul din statele membre ale UE; **apatrizii** care fac dovada naşterii pe teritoriul R. M.

Lista actelor necesare pentru toate tipurile de vize, comună pentru toate ţările reprezentate de Centrul Comun de Vize: **1. Paşaport**, valabil cel puţin încă trei luni de la data expirării vizei; **2. Copia paginii cu datele de identificare din paşaport** 3. **1 fotografie color**, tip paşaport; **4. Asigurare de sănătate şi accident pentru suma de 30 000 Euro** pentru Spaţiul Schengen în original şi copie.

5. Formularul de cerere completat lizibil şi integral cu caractere latine. For mularul poate fi descărcat de pe site-ul oficial al Centrului Comun de Vize www.cac.md **6. Adeverinţa de la locul de muncă** din partea angajatorului moldovenesc, orice altă dovadă despre activitatea solicitantului de viză, care să conţină salariul, scopul şi perioada călătoriei. 6. **Carnet de muncă sau certificat de profesii libere** (copia şi originalul); originalul carnetului de muncă va rămâne la Secţia Consulară pentru toată perioda de examinare (i.e. 10 zile).

Dacă solicitantul este student sau elev vor fi depuse certificat de la locul de studii şi **carnet de student în original şi o copie**. 7. **Paşapoartele vechi şi copiile altor vize Schengen**, 8. **Rezervare de bilet tur-retur**.

Dacă solicitantul călătoreşte cu autoturismul – **certificatul** de înmatriculare, permisul de conducere, cartea verde în original şi copiile. 9. **Buletin de identitate** în original şi copie. În cazul copiilor se va depune certificatul de naştere în original şi copie.

Pe lingă actele incluse în cerinţele generale, solicitantul trebuie să prezinte **documente justificative** privind scopul călătoriei şi certificatul privind acoperirea cheltuielilor financiare.

Lista actelor în funcţie de scopul călătoriei: turistice:

1. Descrierea pe o foaie separată a planurilor de călătorie: traseu, scop, date şi localităţi

2. Confirmare din partea hotelului (cu datele de contact) despre achitarea completă în avans. Dacă persoana a apelat la o agenţie de turism se prezintă de asemenea voucher-ul în original şi copiae şi contractul cu agenţia de turism. **3. Dovada mijloacelor financiare** proprii (Certificat bancar sau extras din cont bancar în original)**.**

În atenţia clienţilor Centrului Comun de Vize:

Copia cardului bancar pentru justificarea suficienţii mijloacelor de subzistenţă va fi acceptat **DOAR dacă** îndeplineşte următoarele condiţii: a) Va fi depusă copia părţii din faţă a cardului bancat b) Primele 4 cifre şi ulti mele 4 cifre a cardului bancar trebuie să fie vizibile pe copie. Celelalte 8 cifre plasate în centru trebuie să fie sau haşurate sau acoperite (vezi exemplul).

Lista actelor în cazul călătoriei cu scop de vizită a rudelor, prietenilor şi cunoştinţelor: 1. Informaţii concrete referitor la relaţia dintre solicitantul de viză şi persoana care invită. În cazul invitaţiei din partea rudelor, justificarea relaţiilor de rudenie. **2. Invitaţie oficială** conform formei statului Schengen respectiv în original şi copie. Invitaţia este

valabilă timp de 3 luni. **3. Copia paşaportului sau vizei de reşedinţă** a persoanei care Vă invită. Dacă persoana care Vă invită este cetaţean al R. M. se va depune şi copia paşaportului moldovenesc. Pentru călătoria în Belgia veţi prezenta certificatul privind componenţa familiei, perfectat de organele locale din Belgia şi certificatul privind salariul persoanei care Vă invită pentru ultimele 3 luni. Certificatul privind salariul persoanei care Vă invită pentru ultimele 3 luni va fi depus şi în cazul Olandei, Luxemburg-ului şi Elveţiei. **Lista actelor în cazul călătoriei** cu scop de vizită a rudelor, prietenilor şi cunoştinţelor: Pentru călătoria în Grecia veţi prezenta: invitaţia din partea celei mai apropiate rude perfectată la oficiul de poliţie în Grecia, tradusă în Grecia la notar în limba engleză, română sau rusă în original şi copie. - Copia permisului de şedere în Grecia şi copia paşaportului persoanei care Vă invită. - Copia declaraţiei fiscale.

- În cazul unei rude, căsătorite cu cetăţeanul Greciei, se va mai anexa certificatul privind componenţa familiei, tradus în limba engleză, română sau rusă.

Lista actelor în cazul călătoriei cu scopul participării la conferinţă, seminar, cursuri: 1. Invitaţie din ţara de destinaţie care va cuprinde denumirea, locul, timpul evenimentului în original şi copie. 2. Dovada mijloacelor financiare proprii sau confirmare despre acoperirea cheltuielilor legate de călătorie din partea instituţiei care Vă invită sau care Vă deleghează. 3. Confirmarea cazării.

În cazul călătoriei cu scop de afaceri, participării la cursuri de perfecţionare: Invitaţia oficială în original de la compania gazdă şi copia ei. 2. Copia certificatului de înregistrare al firmei care invită. 3. Confirmarea existenţii relaţiilor de afaceri (contracte, comenzi), în original şi copii. 4. Certificatul de Înregistrare al companiei, perfectat la Camera Înregistrării de Stat în original şi copia lui. 5. Confirmare din partea hotelului.

Lista actelor în cazul călătoriei transportatorilor auto: Certificatul de înregistrare al firmei care deţine TIR-ul şi l-a angajat pe şofer (original şi copie); 2. Licenţa de transportare a mărfurilor (original şi copia); 3. Autorizaţie pentru transportul rutier de mărfuri / CEMT (original şi copie); 4. Permisul de conducere al solicitantului de viză (original şi copie) şi legitimaţia şoferului internaţional în original şi copiile; 5. Paşaport tehnic al autovehicolului şi remorcii (original şi copie); 6. Cartea verde a TIR-ului şi remorcii (original şi copie); 7. Comanda de încărcare/descărcare pentru primul transport; 8. Copiile comenzelor de încărcare/descărcare efectuate de solicitantul de viză în ultimul timp; 9. Invitaţie oficială din partea firmei din ţara de destinaţie în original şi copie şi copia certificatului de înregistrare al firmei; 10. Scrisoarea oficială de la AITA 11. Carnet TIR (original şi copia). **Lista actelor în cazul călătoriei cu scop cultural se va depune**: 1. Certificat de calificare referitor la desfăşurarea unei activităţi culturale; 2. Invitaţie din ţara de destinaţie care va cuprinde denumirea, locul, timpul evenimentului cultural şi confirmarea în calitate de cine este invitat solicitantul. 3. Dovada mijloacelor financiare proprii sau confirmare despre acoperirea cheltuielilor legate de călătorie din partea instituţiei care vă invită 4. Confirmarea cazării. **În cazul călătoriei cu scop sportiv** se va prezenta: Invitaţie din ţara de destinaţie care să cuprindă toate datele relevante, semnată de o persoană cu drept de semnătură şi care va indica cine acoperă cheltuielile de şedere (original şi copia). 2. Certificatul de înregistrare al asociaţiei sportive şi statutul clubului din ţara de destinaţie 3. Certificatul de înregistrare al asociaţiei sportive moldoveneşti, respectiv dovada de membru al clubului sportiv

moldovenesc 4. Nota verbală din partea Ministerului Educaţiei şi Tineretului care să confirme datele prezentate. 5. Legitimaţia de sportiv (original şi copia). 5. Confirmarea cazării.

Lista actelor în cazul călătoriei cu scop de tratament medical se va depune: 1. Documente relevante din partea medicului sau spitalului din ţara de destinaţie din care rezultă necesitatea tratamentului medical, inclusiv perioada, în original şi copie. 2. Confirmarea din partea medicului sau spitalului din ţara de destinaţie despre plata anticipată a costurilor tratamentului, respectiv despre garanţiile existente, că plăţile vor fi efectuate 3. Extras din contul bancar al solicitantului de viză sau al însoţitorului acestuia. 4. Pentru persoanele însoţitoare: dovada necesităţii de a acompania pacientul, respectiv dovada gradului de rudenie.

În cazul tranzitului se va depune:1. Viza ţării de destinaţie plus o copie; 2. Copia invitaţiei din ţara de destinaţie.

Lista actelor pentru obţinerea vizei de tip "D", pentru ridicarea permisului de şedere: paşaport cu o valabilitate de cel puţin 3 luni după expirarea vizei solicitate); - copia paginii de paşaport care conţine date personale; 1 fotografie tip paşaport (nu mai veche de 6 luni) - cererea pentru "permis de şedere" semnată, îndeplinită complet şi citeţ Cererea poate fi accesată pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe al Consulatului ţării respective. - documente care atestă scopul şederii; - documente care confirmă locul de trai al solicitantului în ţara gazdă.- documente care atestă starea materială; - asigurarea medicală.

În dependenţă de scopul intrării, următoarele documente sunt necesare.

Lista actelor în cazul permisului de şedere cu scopul muncii remunerate, se va depune: - permis de muncă; - contract de muncă; - document care confirmă locul de trai în ţara gazdă. - certificat care confirmă sursele financiare pîna la primirea primului salariu (extras din cont bancar, certificat din partea angajatorului cu confirmarea că el va plăti un avans angajatului, etc) sau, - certificat despre caracterul activităţii ce aduce venit (statutul firmei). - hotărîrea curţii privind înregistrarea întreprinderii. - document ce confirmă locul de trai în ţara gazdă. - confirmarea calificării necesare pentru îndeplinirea activităţii. - declaraţia, certificatul privind venitul anual (aşteptat). - certificat despre suma de bani ce stă la dispoziţia persoanei în ţara gazdă. - bilanţ simplificat pe anii precedenţi (dacă firma deja activează). - certificat despre lipsa datoriilor faţă de bugetul public (dacă firma deja activează). - dacă compania angajează cetăţeni unguri - contractele de muncă ale acestora. - în cazul unei întreprinderi nou înfiinţate: business planul concis.

Lista actelor în cazul permisului de şedere pentru studii: - certificat despre frecventarea şcolii. - certificat, care confirmă locul de trai în ţara gazdă (certificat despre cazare la căminul studenţesc sau contractul de închiriere şi copia certificatului de proprietar), şi - documentele care confirmă sursa de existenţă în ţara gazdă (extras din contul bancar, sau declaraţia părinţilor precum că în timpul aflării în ţara gazdă suportă toate cheltuielile, sau certificat de bursier). - certificatul instituţiei de învăţămînt care atestă achitarea taxei pentru studii sau eliberarea de achitare.

În cazul permisului de şedere cu scopul reîntregirei familiei: - certificat de căsătorie/certificat de naştere. - documente care confirmă gradului de rudenie cu persoana

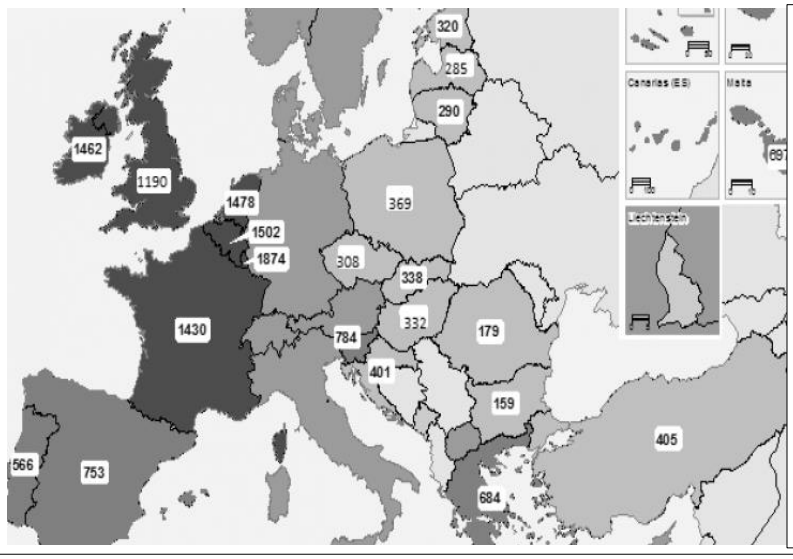
care invită. - document care confirmă locul de trai în ţara gazdă. - documentele care confirmă sursa de existenţă în ţara gazdă, şi - copia paşaportului rudei din ţara gazdă.

IMPORTANT: Dacă s-a solicitat o viză de intrare pe teritoriul Statelor Schengen, această viză nu reprezintă o garanţie absolută pentru permiterea de intrare pe teritoriul acestor State. Autorităţile implicate în controlul de frontieră vor verifica în particular :

dacă Dvs posedaţi un document valabil ce vă permite trecerea frontierei şi dacă acest document este însoţit de viza necesară;

dacă Dvs., nu aţi depăşit durata maximă de şedere permisă pe teritoriul Statelor Schengen, d.ex. 3 luni în decurs de o perioadă de jumătate de an (Perioada de şase luni va fi calculată din data primei intrări); punctul Dumneavostră de plecare şi de destinaţie, precum şi scopul şederii şi, dacă este necesar, acte suplimentare corespunzătoare. Din acest motiv, la punctele de trecere a frontierei se cer a fi prezentate următoarele acte:

documentul de calătorie însoţit de o viză valabilă; actele ce justifică scopul şi condiţiile şederii Dumneavoastă pe teritoriul Statelor Schengen (scrisoare de invitaţie, rezervarea hotelului); actele ce justifică suficienţa mijloacelor de subzistenţă pentru perioada şi scopul şederii prevăzute (numerar, cecuri de călătorie, carduri bancare, declaraţii de sponsorizare). **Intrarea în spaţiul Schengen va fi refuzată**, **dacă**: - nu posedaţi un document de călătorie valabil; - nu aveţi o viză valabilă; - nu sunteţi în stare să prezentaţi actele necesare pentru a justifica scopul şi condiţiile şederii Dumneavoastră; - nu sunteţi în stare să prezentaţi actele necesare pentru a justifica suficienţa mijloacelor de subzistenţă pentru perioada şi scopul şederii prevăzute ; dacă aţi stat deja trei luni în timpul unei perioade de şase luni pe teritoriul Statelor Schengen.

2.5. Harta salariilor minime în Europa.

1. Luxemburg -1.874 euro
2. Belgia -1.502 euro
3. Olanda - 1.478 euro
4. Irlanda - 1.462euro
5. Franţa - 1.430 euro, sub 1.190 euro.
6. Marea Britanie - 1.190 euro., nu mai puţin de 1.430 euro;
7. Slovenia - 784 euro
8. Spania - 753 euro
9. Bulgaria - 159 euro

Sursa: Eurostat, 2017

O mare parte dintre ţări au renunţat la toate restricţiile pentru muncitorii din Republica Moldova: Rusia, Austria, Luxemburg, Germania, Belgia, Elveţia, Franţa, Marea Britanie, Malta, Olanda, Spania, Ucraina, Turcia.

Franţa a extins accesul pe piaţa forţei de muncă de la 150 de meserii la 291 de meserii, în sectoare în care angajatorii întîmpină dificultăţi în recrutarea de personal.

Evaluare:

1. Când a intrat în vigoare Carta Socială Europeană? În ce scop?
2. Relatați prevederile legale vizând asistența socială a persoanelor migrante prevăzute de Carta Socială Europeană.
3. Ce prevede Cartea Verde cu referire la migrația internațională? În ce scop a fost implementată?
4. Numiți drepturile și asistența socială a persoanelor migrante, prevăzute de Carta Albastră cu referire la migrația internațională.
5. Povestiți etapele de implementare a Acordului Shengen, Centrul Comun de Vize.
6. Ce tipuri de vize cunoașteți. Care e scopul acestor tipuri de vize?
7. Prin ce se deosebește viza de tip A de viza de tipC?
8. Care este deosebirea dintre viza de tip B și viza de tip D?
9. Care este lista actelor necesare pentru toate tipurile de vize?
10. Numiți lista actelor necesare î dependență de tipurile de vize.

Teme meditative:

1. Completați tabelul de mai jos.

Politici internaționale	Anul implementării, scop	Drepturile și asistența socială a persoanelor migrante
Carta Europeană		
Carta Verde		
Carta Albastră		
Acordul Schengen și Centru Comun de Vize		

2. Citiți povestea șoricelului. Ce a vreu să ne spună autorul prin această poveste.

Erau odată doi prieteni șoricei, unul din ei locuia la oraș, altul la sat, în câmpul larg. Într-o zi șoricelul de câmp își aștepta prietenul să vină în vizită. Pregătise bucate de tot felul. Adunase și flori și iierburi de câmp, pe care le așternuse în odăița pentru oaspeți.

Șoricuțul de la oraș, îmbrăcat modern sosise în câmp, la prietenul lui de copilărie. Se îngrozi de priveleștia pe care o văzu. Iarba uscată, frunzele multicolore erau împrăștiate pretutindeni. Pământul era acoperit pe alocuri de ochiuri de apă. Fructele merelor stăteau împrăștiate la pământ. Ciocălăi de porumb se uscau de vânt și soare.

- Cum poți trăi în așa condiții, își întrbă prietenul. La oraș se poate trăi la adăpost, în condiții moderne, la timp ai hrană, faci baie, te plimbi unde vrei și nu muncești din greu, atâta doar că mai furi nițel din hrana stăpânului, dar așa, faci ce vrei.

Șoricelul de câmp s-a lăsat înduplecat și veni la oraș, la amicul său.

Seara îi aștepta o masă copioasă cu bucate de tot felul, pe care nu le gustase niciodată șoricelul de câmp. Când masa era în toi, apăruse motanul, care l-a înșfăcat pe șoricelul de la oraș. Cu mare greu șoricelul de câmp scăpase de pisică, mai să nimerească într-o capcană.

Mai bine acasă, în libertatea câmpului, să te mulțumești cu ceea ce-ți oferă natura și cu munca cinstită, care te hrănește, își zise șoricelul de câmp.

Bibliografie:

1. Bădescu I. Tratat de geopolitică. Vol. 1. Editura Mica Valahie, București, 2004.
2. Ciobanu O. Multiple Migration Flows of Romanians. Mobilities, 10:3, 2015, p. 466-485.
3. Duculescu V. Protecţia Juridică a Drepturilor Omului, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 1998, p. 57-73;
4. Geamănu Grigore. Drept internaţional public. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2 volume, vol.I – 1981, vol.II –1983
5. Geamănu G. Drept internațional public. vol. I, EDP, București, 1981, p. 51-100.
6. Moca Gh. Drept internaţional public, vol. I, Universitatea Bucureşti, 1989, p. 17-67

II.3. POLITICI NAȚIONALE DE GESTIONARE A MIGRAȚIEI.

Sumar:

1. Evoluția politicii migraționale a Republicii Moldova
2. Cadru normativ.

2.1. Drepturile și obligațiile cu privire la migrație în legislația națională.

2.2. Legislația privind regimul, statutul juridic, integrarea, drepturile cetățenilor străini și al apartizilor pe teritoriul Republicii Moldova.

3. Politici de susținere a persoanelor migrante în Republica Moldova.

1. Evoluția politicii migraționale a Republicii Moldova.

02.09.1990 a fost proclamată „Republica Moldovenească Nistreană”. 25.08.1991 Sovietul suprem al RMN a adoptat declarația de independență a noii republici.

27.08.1991 – Republica Moldova, s-a declarat stat independent și suveran. La 04.07.1991 s-a adoptat Legea cetățeniei Republicii Moldova.

Anul 1991, criza economică și politică, conflictele sociale intre grupurile etnice din Moldova, lipsa locurilor de muncă, șomajul, însărăcirea populației au înrăutățit situația demografică, sporind mortalitatea populației tinere și vârstnice, dezvoltând fenomenul emigrării forței de muncă calificată, de vârsta fecundă și lucrătoare.

02.3.1992-01.07.1992 conflictul armat fractecid de pe Nistru.

27.08.1994: Moldova scindată în: RMN – Transnistria (147 de localităț), UTA Gagauzia (32 de localităţi), în componența Republicii Moldova.

În procesul dezvoltării politicilor migraționale contemporane din republică, se disting cinci etape de bază. Fiecare dintre aceste perioade de emigrare au caracteristici specifice. Motivele economice și migrația în scop de muncă stau la baza evoluției fenomenului în toate perioadele menționate.

Prima etapă (anii 1990–1994) reprezintă reglarea şi reglementarea proceselor migraţiei de muncă caracteristice spaţiului geopolitic postsovietic. Politica migraţională se baza pe Legea Cu privire la migraţie (decembrie 1990) şi era îndreptată spre

păstrarea identităţii etnonaţionale a republicii, interzicerea imigraţiei nereglementate din alte republici ale U.R.S.S. Cu acest scop, Parlamentul ţării a introdus **cota imigraţională în mărime de 0,05%** din numărul total al populaţiei republicii. Această cotă (expresia cantitativă) se aproba anual printr-o lege respectivă. Pentru a reglementa procesele migraţiei de muncă, se adoptă o serie de acte normative în acest domeniu**.** Moldova în timpul sovietic a fost un stat-donator în migraţia forţei de muncă – o mare parte a populaţiei lucra în Siberia, Orientul Îndepărtat, în alte regiuni ale Uniunii Sovietice. După proclamarea independenţei, un număr mare de migranți originari din Republica Moldova au revenit în țară. Mulţi, însă, au continuat să lucreze în afara hotarelor republicii, plecând la câștiguri. Ca urmare, a apărut necesitatea reglementării statutului juridic al acestor persoane al persoanelor migrante**. Conflictul militar** în regiunile de est ale ţării a necesitat dezvoltarea și implementarea reală a politicii de primire şi integrare a persoanelor care au avut de suferit de pe urma conflictului armat și a celor strămutate intern. Pentru a soluţiona problemele în cauză, au fost adoptate mai mult de 100 de acte administrative de drept. Au fost întreprinse acţiuni concrete pentru lichidarea urmărilor conflictului armat, acomodarea oamenilor care au avut de suferit în urma conflictului armat, persoanelor care și-au schimbat reședința locului de trai – strămutate intern, soluţionarea problemelor social-economice, financiare, materiale.

Etapa a doua (anii 1994–1999) – se caracterizează prin integrarea republicii în procesele migraţionale globale, în primul rând, europene. Migraţia de muncă a populaţiei şi integrarea structurilor statale într-un spaţiu migraţional unic se prezintă ca două procese autonome, practic, lipsite de interacţiune.

Populaţia moldovenească se include în procesele migraţionale fără susţinere şi ajutor din partea structurilor de stat. Republica Moldova, prin intermediul MAE a intervenit cu propunerea în 24 de țări (Italia, Germania, Israel, Grecia, Bulgaria, Macedonia, Bosnia-Herţegovina, Ungaria, Iugoslavia, Slovenia, Slovacia, Polonia, Estonia, Lituania, Letonia, Franţa, Kuwait, Croația, Canada, Cehia, etc) de a adopta acorduri bilaterale cu privire la reglementarea migraţiei de muncă a cetăţenilor moldoveni. Această iniţiativă, n-a fost susţinută. Guvernul Republicii Moldova a efectuat unele măsuri organizaţionale informaţionale, de reabilitare şi contracarare a fenomenului de trafic. Republica Moldova n-a atins obiectivele fixate privind reglarea migraţiei de muncă. **2000-2009 - etapa a treia** se caracterizează prin acțiuni reale de reglementare a migraţiei de muncă, atât din partea statelor est-europene, cât şi din partea Republicii Moldova. **Atitudinea negativă a statelor-gazdă referitor la semnarea acordurilor bilaterale în sfera reglării migraţiei de muncă cu Republica Moldova, în general, nu se schimbase**. Statele Uniunii Europene erau nevoite să țină cont de numărul mare al migranților de muncă postcomuniști, de ineficiența politicii de forţă în opunerea rezistenţei faţă de migraţia de muncă ilegală. Se întreprind măsuri în soluţionarea şi reglarea civilizată a migraţiei ilegale de muncă.

În octombrie 2000 în Republica Moldova a fost deschis consulatul Portugaliei, în 2001 al Greciei şi Italiei, state cel mai mult afectate de migrația ilegală, inclusiv din Republica Moldova. S-au produs schimbări benefice în politica decizională a structurilor moldoveneşti. A sporit rolul serviciului migraţional de stat, rolul şi însemnătatea instituției în structura puterii centrale executive**.** Din iniţiativa Republicii Moldova a fost semnat acordul interguvernamental cu Italia, au fost duse tratative pe acest subiect cu Spania. Începe

a se aproba practica de semnare a acordurilor în sfera migraţiei de muncă la nivel de regiune, unitate administrativă. În 2000–2002, au fost încheiate acorduri între partenerii moldoveni (Serviciul Migraţional de Stat, Agenţia de angajare la muncă peste hotare, Primăria Chişinău) şi un şir de regiuni din Italia, în sfera angajării provizorii a asistentelor medicale, constructorilor, sudorilor etc. Se încheie contracte de angajare la muncă a migranţilor moldoveni cu parteneri din Cehia, Kuwait, alte ţări. Se realizează elaborarea programelor comune în pregătirea specialiştilor cu studierea limbii ţării-gazdă, cu ulterioare posibilităţi de angajare la muncă peste hotare.

Problema migraţiei este inclusă în calitate de direcţie prioritară în Planul de acţiune „Republica Moldova - Uniunea Europeană". Se consolidează colaborarea cu instituţiile internaţionale, specializate în domeniul migraţiei internaţionale.

În etapa a treia, constatăm activizarea statului moldav în domeniul migraţiei populaţiei moldoveneşti. În scopul racordării bazei instituţionale a migraţiei la standardele europene, în aprilie 2005 a fost schimbată denumirea structurii migraţionale specializate a Republicii Moldova.

2010-2016 - etapa a patra, este caracterizată prin **eforturile statului în gestionarea migrației**. Este elaborat conceptul privind reglementarea migrației forței de muncă, desfășurarea reformei instituționale și cooperarea mai strânsă cu Uniunea Europeană. **Prin HG 780 din 19 octombrie 2012 a fost creat Biroul pentru Relații cu Diaspora (BRD),** subdiviziune a Cancelariei de Stat, în subordinea directă a Prim-Ministrului. BRD coordonează politicile de stat și programelor pentru diasporă la nivel de Guvern și ministere în domeniul diasporei, contribuind la păstrarea şi afirmarea identităţii etnice, culturale şi lingvistice a moldovenilor de peste hotare, valorificarea potenţialului uman şi material al diasporei. Competențe adiționale privind analiza fluxurilor migraţionale au fost delegate Biroului Migrație și Azil [14]. Au fost elaborate diferite programe (PARE+1) de instruire și finanțare de către Stat a proiectelor (oferirea granturilor în valoare de 200 mii lei) de inițiere a afacerilor antreprenoriale pentru migranții reîntorși în patrie și pentru beneficiarii de remitențe (rudelor de gradul întâi ai acestora), pentru a desfăşura activităţi de muncă în cadrul întreprinderilor mici și mijlocii, în dezvoltarea economică durabilă a Republicii Moldova.

Programul de Atragere a Remitenţelor în Economie „PARE 1+1" pentru anii 2010-2018 aprobat prin HG nr. 972 din 18.10.2010, avea drept scop să mobilizeze resursele umane şi financiare, să faciliteze accesul la finanţare al migranţilor, să-i reintegreze în societate, contribuind la stimularea transferurilor băneşti pe căi oficiale și introducerea bunelor practici din statele gazdă ale migranţilor.

În Republica Moldova sunt utilizate, în linii mari, trei abordări privind estimarea emigrării internaţionale, acestea fiind: 1.Emigrarea autorizată, această formă incluzând retragerea vizei de reşedinţă şi declararea emigrării pe termen lung sau pentru totdeauna din ţară, cunoscută în ţară şi sub termenul de emigrare permanentă; 2. Plecarea la muncă sau în căutare de lucru peste hotare, dar cu intenţia de a reveni, cunoscută în ţară ca fiind migrarea temporară/ circulară; 3. Plecarea din ţară, înregistrată la frontieră, aceasta incluzând ambele: emigrarea autorizată/ permanentă şi migrarea temporară/ circulară.

În anul 2010 este evidentă **diminuarea numărului de copii de vârstă preșcolară și școlară. Sporul natural negatv variază între -0,8 și -0,35**. Numărul populației stabile s-a micșorat cu 7 mii persoane. Ca rezultat, **încep a fi lichidate instituțiile de învățământ** (grădinițe, școli). **Se micșorează numărul tinerilor care aleg să învețe în Republica Moldova**. Migraţia amplifică procesul de îmbătrânire a populaţiei ţării, deoarece în migraţie participă preponderent persoanele tinere, în vârstă aptă de muncă. **În anul 2015 coeficientul îmbătrânirii a atins valoarea de 16,7** depășind valoarea critica de 13. Începând cu anul 2010 se observă **o emigrare sporită a băștinașilor și o creștere constantă a numărului imigranților, al solicitanților de azil** și a cererilor de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova. **În anul 2013 pentru prima dată în ultimii 20 de ani, numărul de imigranți a depășit numărul de emigrări autorizate**, iar apropierea cu UE, **liberalizarea regimului de vize între Republica Moldova și UE atrage și mai mult fluxurile imigraționiste**. **Din anul 2014, a sporit rata de creştere a străinilor (imigranților) cu 8,9% din totalul populației**. **Se constată un proces intens de amestec de popoare etnice pe teritoriul republicii. Tot mai mulți străini înființează diferite afaceri comerciale, devin proprietari de teren și imobile**. În comparaţie cu 2010, către finele anului 2015, se înregistrează o creştere a emigrării involuntare a băștinașilor. În anul 2015 față de anul 2010, numărul contractelor legale de muncă înregistrate la ANOFM a crest de circa 6 ori. În anii 2010–2015 numărul anual al persoanelor repatriate a oscilat între scăderi și majorări.

Migrația în masă, necontrolată din Asia spre Europa, fac, ca statele europene să înăspreasscă politicile de migrațiune, introducând noi restricții pentru migranți. Migrația este acceptată pe cote selective, preferențiale, a forței de muncă de înaltă calificare. **Devine actuală reîntoarcerea migranților în țară**.

Autoritățile moldovenești, cu suportul organismelor internaționale își propun să acorde asistența necesară cetățenilor Republicii Moldova care intenționează să revină sau deja s-au reîntors în țară.

II.26. Etapele evoluției politicii migraționiste din Republica Moldova

Etape	Caracteristici	Politici
I, 1990-1994	Urmările destrămă rii URSS. Migrația persoanelor din interiorul URSS, conflictul armat din Transnistria	Reglamentarea proceselor migraţiei de muncă postsovietice. 1990 - Legea cu privire la migraţie - păstrarea identităţii naţionale, interzicerea imigraţiei nereglementate din alte republici ale U.R.S.S. Introducerea cotei imigraţionale în mărime de 0,05% din numărul total al populației Republicii Moldova.
II, 1994-1999	Integrarea R. M. în procesele migraționale globale. Emigraţie neregla mentată, necontrolată de către stat. R. M. – țară donatoare de migranți. Amplificarea TFU, sclavia pentru muncă și prostituție.	Politica „ușilor închise a UE contra migrației în masă nereglamentată. Măsuri de interdicţie (regim aspru de vize, deportările moldovenilor indiferent de corectitudinea întocmirii actelor. Presiunile Uniunii Europene asupra conducerii Republicii Moldova, de a regla migrația de muncă în Occident, de a stopa traficul fiinţelor umane (TFU), în special a femeilor și fetelor.
2005-2019 Migrația reglamentată a migranților de înaltă calificare		

III, 2000-2009	Deschiderea consulatelor în R.M. a Portugaliei, Greciei, Italiei – state afectate de migrația ilegală a moldovenilor. Semnarea acordurilor bilaterale cu statele menționate	Anii 2000–2002, semnarea acordurilor bilaterale între R. M. (Serviciul Migraţional de Stat, Agenţia de angajare la muncă peste hotare, Primăria Chişinău) şi Italia în sfera angajării provizorii a migranților. Elaborarea programelor comune în pregătirea specialiştilor cu studierea limbii ţării-gazdă. Colaborarea cu instituţiile internaţionale, specializate în domeniul migraţiei internaţionale. Racordarea R. M. la standardele europene. Aprilie 2005, redenumirea structurii migraţionale specializate a R. M. 2005-2006, R.M. emigrația în masă din zonele rurale îndeosebi a femeilor, tinerilor de 30 și peste 50 de ani, cu niveluri înalte de educaţie
IV 2010 - 2016:	Emigrarea reglamentată, devine internațională. Martie, 2010, este scoasă sârma ghimpată de la frontiera de stat a R. M. cu România. 2010-2015 - Emigrația în masă a moldovenilor de la sate, în Rusia, România în UE. Cauze: salarii mizere, lipsa locurilor de muncă, sărăcie, șomaj. 2015 emigrarea populației se diminuează puțin.	Politici de gestionare a migrației. Continuarea încheierii acordurilor bilaterale cu statele UE privind reglamentarea migrației forței de muncă. Prin HG 780 din 19 octombrie 2012 a fost creat Biroul pentru Relații cu Diaspora (BRD), subdiviziune a Cancelariei de Stat, în subordinea directă a Prim-Ministrului. BRD coordonează politicile de stat în domeniul diasporei. Implementarea Programelor de instruire și de oferire a graturilor migranților reîntorși în patrie sau rudelor acestora, beneficiari de remitențe, pentru inițierea afacerilor de antreprenoriat în dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii. 2013, Moldova parafează Acordul de Asociere cu UE. 28.04.2014, Moldova, liberalizarea regimului de vize cu UE.
V etapă, 2017 - 2019..	Migrație reglamentată de înaltă calificare. Emigrarea în masă a tinerilor, intelectualilor cu calificări, posturi salarii înalte. Politici migraționiste racordate la standardele europene, Încheierea acordurilor interguvernamentale cu statele UE, Rusia, Ucraina, Franța... Începând cu anul 2017, migraţia populaţiei din Republica Moldova capătă un alt caracter. Din ţară pleacă şi cetăţenii care au salarii destul de bune, dar care sunt nesatisfăcuţi de instabilitatea socio-economică. Migraţia de	**Cadrul normativ național în domeniul migrației:** - Strategia națională în domeniul migrației și azilului (2011-2020) aprobată prin HG nr. 655 din 8.09. 2011; - Strategia națională privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017-2021, aprobată prin HG nr.1473 din 30.12.2016; - HG nr.724 din 8.09.2017 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2017-2020 privind reintegrarea cetățenilor R.M. reîntorși de peste hotare; HG nr.725 din 8.09.2017 cu privire la Mecanismul de coordonare a politicii de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării; **Politici: de menținere a tinerilor în țară**: majorarea salariilor din sfera bugetară. programe de instruire în domeniul antreprenoriatului, de atragere a investitorilor străini, deschiderea locurilor noi de muncă. **Politici de consolidare a familiei**, reconciliere a vieții de familie cu cea profesională care ar duce la schimbarea tendințelor demografice actuale; - majorarea alocațiilor financiare în dezvoltărea sistemului medical pentru sporirea ratei fertilității;

	muncă s-a transformat în migraţie definitivă. Este o pierdere demografică foarte mare şi aceasta va contribui la aprofundarea declinului demografic, la scăderea şi îmbătrânirea populaţiei. Din punct de vedere socio-economic, cel mai important efect este că Moldova pierde populaţia tânără, aptă de muncă, bine pregătită, care va contribui la creşterea economiilor europene, dar nu a Republicii Moldova.	**Politici: - crearea oportunităților pe piața forței de muncă, în domeniul educației** și crearea condițiilor bune de trai; - aplicarea bunelor practici internaționale; - politici de valorificare a dividendului demografic rămas în țară – cca. 27% din tineri (15-29 de ani) sunt neîncadrați nici pe piața muncii, nici în educație, acest indicator fiind de două ori mai mare decât media în UE; Planul de acțiuni pentru anii 2017-2020 privind reintegrarea cetățenilor R.M. reîntorși de peste hotare. **Politici de valorificare și optimizare a forței de muncă din țară: acțiuni privind implementarea îmbătrânirii active** (2018-2021) - HG nr.1147 din 20.12.2017: - eliminarea stereotipurilor și a preconcepțiilor privind încadrarea în muncă a persoanelor cu vârste de peste 65 ani;- creșterea gradului de participare a vârstnicilor în luarea deciziilor, angajării productive a vârstnicilor pe piața muncii, în crearea unei societăți economice dezvoltate; creșterea accesului și calității serviciilor de educație și calificare profesională pentru persoanele vârstnice, etc. 1917- ... Programe de granturi mici în domeniul îmbătrânirii active, dezvoltarea oportunităţilor economice, de antreprenoriat, serviciilor pentru vârstnici; Concursuri, premii pentru vârstnici. **Politici de susținere a imigranților străni în R.M., atragerii investițiilor străine**, cofinanțarea proiectelor investiționale în sectoarele economice.

2. CADRUL NORMATIV.

2.1. Drepturile şi obligaţiile cu privire la migraţie în legislaţia naţională. Intensitatea proceselor migraţionale şi efectele consecinţelor negative ale migraţiei au condiționat adoptarea unui cadru normativ de reglamentare a migrației forței de muncă. **Dintre legile de bază** ale Republicii Moldova, care reglementează procesul migraţionist sunt:

• **Concepţia politicii migraţioniste** a Republicii Moldova, Hotărârea nr. 1386-XV din 11.10. 2002. Această lege stipulează obiectivele, principiile şi direcţiile prioritare pentru reglementarea şi dezvoltarea procesului migraţionist în Moldova. Documentul descrie şi autorităţile publice responsabile de managementul migraţiei, precum şi sarcinile şi rezultatele scontate în urma aplicării politicii migraţioniste.

• **Legea cu privire la migraţiune, nr. 1518-XV din 6.12.2002**. Aceasta include principiile şi obiectivele migraţiei, competenţele și responsabilităţile organelor administrative în domeniul migraţiei, regulile de bază ale emigraţiei şi imigraţiei;

• **Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul** în Republica Moldova//Monitorul Oficial 53-54/145,13. 03.2009, Articolul 33 alin. (2). **Articolul 3 din această Lege** prevede că azilul este instituţia juridică prin care statul oferă protecţie unui

străin, acordându-i statutul de refugiat, protecţie umanitară, protecţie temporară sau azil politic, sau unui solicitant de azil care a depus o cerere solicitând azil în vederea căreia încă nu s-a luat o decizie finală.

• **Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor** în Republica Moldova //Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.179-181, Art. 23;

Să precăutăm unele aspecte din conținutul unor legi principale ale Republicii Moldova cu privire la migrațiune:

Constituţia Republicii Moldova cu privire la drepturile şi libertăţile omului în domeniul migraţiei.

Articolul 4 din Constituţia Republicii Moldova prevede: Drepturile şi libertăţile omului

1. Dispoziţiile constituţionale privind drepturile şi libertăţile omului se interpretează şi se aplică în concordanţă cu Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, cu pactele şi cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

2. Dacă există neconcordanţe între pactele şi tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte şi legileei interne, prioritate au reglementările internaţionale.

Articolul 27: Cetăţenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile şi de libertăţile consacrate prin Constituţie şi prin alte legi şi au obligaţiile prevăzute de acestea. Dreptul la libera circulaţie în tară este garantat. Oricărui cetăţean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-şi stabili domiciliul sau reşedinţa în orice localitate din ţară, de a ieşi, de a emigra şi de a reveni în ţară. **Articolul 18**: Cetăţenii Republicii Moldova beneficiază de protecţia statului atît în ţară, cît şi în străinătate.

Articolul 19, pentru cetăţenii, străinii şi apatrizii rezidenţi pe teritoriul ţării. În baza acestora, cetăţenii străini şi apatrizii beneficiază de următoarele drepturi: 1. dreptul de a intra, circula şi şedea în Republica Moldova; 2. dreptul de şedere în scop de muncă, studii, reîntregire a familiei, activităţi umanitare sau activităţi religioase; 3. dreptul la muncă şi la protecţia standardelor de muncă; 4. dreptul la asistenţă medicală; 5. dreptul la pensie, indemnizaţii şi alte tipuri de asigurări sociale; 6. dreptul la o gospodărie; 7. dreptul la proprietate privată; dreptul la educaţie; 8. dreptul de a apela la instanţele de judecată competente, autorităţilor publice în cazul în care le sunt încălcate drepturile, libertăţile sau interesele legitime.

Constituţia Republicii Moldova se bazează pe principiul egalităţii tuturor cetăţenilor în faţa legii şi a autorităţilor publice, indiferent de rasă, naţionalitate, limbă, religie, gen, opinie, apartenenţă politică, avere, origine socială, asigurând accesul liber la justiţie, dreptul de a înainta plângeri, dreptul la repararea pagubei în cazul în care statul cauzează prejudicii prin erori săvârşite în procesele penale (de autorităţile judiciare sau alte autorităţi publice).

Legea Republicii Moldova cu privire la migraţie Nr.1518-XV din 06.12.2002 Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.1-2/2 din 15.01.2003:

Articolele 10, 11 şi 12 din Lege: Cetăţenii Republicii Moldova au dreptul să-şi stabilească domiciliul şi locul de muncă în afara hotarelor ţării conform legislaţiei în vigoare. Plecarea liberă din ţară a cetăţenilor Republicii Moldova nu poate fi îngrădită decît

în cazul cînd îşi ispăşesc pedeapsa în baza hotărîrii instanţei judecătoreşti, sunt trase la răspundere penală sau se află sub urmărire penală şi în cazul cînd conform hotărîrii instanţei judecătoreşti, au obligaţii patrimoniale faţă de stat, faţă de unele persoane fizice şi/sau juridice. Republicii Moldova cu privire la migraţie**.**

Articolul 17, **alineatul (1)**: Migraţiea de muncă se reglementează în conformitate cu politica de stat în domeniul utilizării forţei de muncă şi are drept scop plasarea în cîmpul muncii peste hotare a cetăţenilor Republicii Moldova în scopul reducerii şomajului intern.

Articolul 17, **alineatul (3)**: Organizarea activităţilor de plasare în cîmpul muncii peste hotare a cetăţenilor Republicii Moldova se face în baza licenţei obţinute în conformitate cu legislaţia în vigoare. din Legea R. Moldova cu privire la migraţie**.**

Articolul 17, **alineatul (5)**: Persoanele fizice şi juridice care desfăşoară activităţi legate de plasarea în cîmpul muncii peste hotare a cetăţenilor Republicii Moldova sunt obligate să prezinte la Departamentul Migraţie contractele individuale de muncă, încheiate de către lucrătorii emigranţi cu patronii străini şi contractele de colaborare cu partenerii de peste hotare.

Articolul 17, **alineatul (6)** Persoanele fizice şi juridice care nu dispun de licenţă, dar care desfăşoară activităţi legate de plasarea în cîmpul muncii peste hotare a cetăţenilor Republicii Moldova, inclusiv activităţi legate de formarea băncii de date, publicarea anunţurilor, difuzarea informaţiei cu privire la patronii şi intermediarii străini, poartă răspundere în conformitate cu legislaţia în vigoare. **Articolul 18:** Migraţia frontalieră a populaţiei se reglementează în temeiul tratatelor bilaterale încheiate între Republica Moldova şi statele vecine.

Legea cetăţeniei Republicii Moldova Nr.1024-XIV din 02.06.2000
Monitorul Oficial al R. Moldova nr.98-101/709 din 10.08.2000

Alineatul (1) Articolul 3: Fiind cetăţean al Republicii Moldova aveţi stabilite cu Republica Moldova o legătura juridico-politică permanentă, care generează drepturi şi obligaţii reciproce între stat şi persoană.

Alineatul (2) Articolul 3: Cetăţenia Republicii Moldova este păstrată atât pe teritoriul Republicii Moldova, cît şi în alte state, precum şi în spaţiul în care nu se exercită suveranitatea nici unui stat.

Articolul 5: Dovada cetăţeniei Republicii Moldova se face cu buletinul de identitate, cu paşaportul, cu certificatul de naştere în cazul copilului sau cu un certificat eliberat de organele competente ale republicii.

Alineatul (1) Articolul 6: Cetăţenii Republicii Moldova sunt egali în faţa legii şi a autorităţilor publice, beneficiază în egală măsură de toate drepturile social-economice şi politice şi de libertăţile proclamate şi garantate de Constituţie şi de alte legi, de acordurile internaţionale la care Republica Moldova este parte.

Alineatul (2) Articolul 6: Numai cetăţenii Republicii Moldova au dreptul de a alege şi de a fi aleşi, de a ocupa funcţii ce implică exercitarea autorităţii publice şi de a participa la referendum, în modul stabilit de lege. **Alineatul (1) Articolul 8**: Cetăţenii Republicii Moldova beneficiază de protecţia statului în ţară şi în străinătate. **Alineatul (2) Articolul 8**: Cetăţenii Republicii Moldova nu pot fi extrădaţi sau expulzaţi din ţară.

Legea nr. 180-XVI cu privire la migraţia de muncă (10.08.2008) reglementează desfăşurarea activităţilor de muncă provizorii ale migranţilor, condiţiile de acordare, prelungire şi revocare a dreptului la muncă şi a dreptului de şedere provizorie în scop de muncă, precum şi condiţiile de angajare provizorie în muncă a cetăţenilor Republicii Moldova în străinătate.

A fost adoptat cadrul normativ de reglementare a migrației de muncă: Strategia Naţională privind politicile de ocupare a forţei de muncă pentru anii 2007–2015; Planul Naţional de Acţiuni pentru ocuparea forţei de muncă 2012; Planul de Acțiuni privind susținerea reintegrării cetățenilor reîntorși de peste hotare include acțiuni detaliate care urmăresc dezvoltarea cadrului legislativ, instituțional, informativ pentru facilitarea integrării celor reîntorși.

2.2. Legislația privind regimul, statutul juridic, integrarea, drepturile cetățenilor străini și al apartizilor pe teritoriul Republicii Moldova.

Problemele migrației nereglamentate a necesitat elaborarea unor acte legislative privind reglamentarea problemelor migraţiei şi azilului, efectuate în baza legislaţiei internaţionale, şi a acordurilor interstatale bilaterale în domenii speciale şi a legislaţiei naţionale.

Cadrul legislativ național în domeniul migrației vizează multiple aspecte: prevenirea și combaterea migrației ilegale și a traficului de ființe umane; migrația forței de muncă; drepturile și interesele refugiaților și migranților; controlul proceselor migratorii; cooperarea cu diaspora; gestionarea integrată a frontierei de stat etc. Organizarea şi facilitarea migraţiei legale este asigurată de următoarele acte normative:

Legea nr. 275 cu privire la statutul juridic al cetăţenilor străini şi al apatrizilor în Republica Moldova (10.11.1994) determină statutul juridic al cetăţeanului străin şi al apatridului, drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor străini și ale apatrizilor.

Legea Republicii Moldova cu privire la ieşirea şi intrarea în Republica Moldova nr.269-XIII din 09.11.94 Monitorul Oficial al R. Moldova nr.6/54 din 26.01.1995.

Alineatul (1) Articolul 1: Cetăţenii Republicii Moldova şi apatrizii domiciliaţi pe teritoriul ei au dreptul de a ieşi şi intra în Republica Moldova în baza paşaportului eliberat de organele competente.

Articolul 2: Temei pentru eliberarea paşaportului cetăţenilor Republicii Moldova şi apatrizilor domiciliaţi în Republica Moldova este cererea lor sau a reprezentanţilor lor legali, depusă în modul stabilit.

Articolul 3 Alineatele (1)-(5). Pentru a obţine paşaportul se scrie o cerere, de un model stabilit, privind eliberarea paşaportului. Cererea este depusă personal la oficiul teritorial al Ministerului Dezvoltării Informaţionale. **Copiii în vîrstă de pînă la 18 ani şi persoanele recunoscute de judecată incapabile** pot beneficia de dreptul de a ieşi şi intra în Republica Moldova în temeiul cererii reprezentanţilor lor legali.

Copiii în vîrstă de 12-18 ani care pleacă să se domicilieze în străinătate cu unul din părinţi îşi prezintă consimţământul, legalizat notarial. Persoanele care au încheiat o căsătorie

legală pînă la atingerea vîrstei de 18 ani pentru a pleca peste hotare nu necesită consimţământul nimănui. În cazul în care unul dintre părinţii copiilor în vârstă de pînă la 18 ani nu acceptă ieşirea acestora din Republica Moldova, refuzul se contestă în instanţa judecătorească de drept comun competentă.

Articolul 8: Se refuză eliberarea paşaportului dacă solicitantul: a) prezintă pericol pentru securitatea naţională; b) a comis crime contra umanităţii;

c) execută pedeapsă în temeiul sentinţei instanţei de judecată sau este tras la răspundere penală;

d) a încălcat regulile de import-export şi de tranzitare a substanţelor şi obiectelor la care sunt stabilite restricţii;

e) satisface serviciul în formaţiuni armate străine sau de mercenari;

f) a comunicat cu premeditate informaţii false despre sine;

g) are obligaţiuni patrimoniale faţă de stat, de persoane fizice şi juridice, conform hotărîrii instanţei de judecată.

Complexitatea problemelor migraţiei au determinat Guvernul Republicii Moldova să creeze o structură guvernamentală care ar administra mai eficient procesul migraţional. Astfel, în **anul 2001**, Departamentul Migraţiune (structură la acea dată puţin eficientă) din cadrul Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale a fost reorganizat în **Serviciul de stat Migraţiune**, structură deja autonomă **pe lângă Guvernul Republicii Moldova**.

În anul 2002 prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1386 din 11.10.2002 a fost adoptată **Concepţia politicii migraţionale *şi* Legea nr.1518 din 06.12.2002 cu privire la migraţie.**

Aceste acte au constituit premisele şi baza legală pentru instituirea Departamentului Migraţiune cu funcţii cu mult mai lărgite. Sarcinile de bază ale politicii migraţionale prevedeau: - asigurarea şi apărarea drepturilor şi intereselor migranţilor; - reglementarea fluxurilor migraţionale; - asigurarea protecţiei sociale a migranţilor; – asigurarea securităţii naţionale, securizarea frontierei de stat şi respectarea intereselor statului în condiţiile dezvoltării proceselor migraţionale; – facilitarea procesului de integrare socială şi de naturalizare a migranţilor; – efectuarea controlului asupra migraţiei la frontiera de stat şi asupra respectării regimului de şedere a cetăţenilor străini şi a apatrizilor pe teritoriul ţării; – combaterea migraţiei ilegale şi a traficului ilicit de fiinţe umane.

Realizarea politicii migraţionale este prerogativa autorităţii administraţiei publice centrale în domeniul migraţiei în colaborare cu alte structuri de stat şi nestatale. Promovarea şi realizarea acestei politici presupune: 1. **elaborarea unor programe** care vor influenţa pozitiv dezvoltarea economiei naţionale, rezolvarea problemelor sociale şi educaţionale, reglementarea fluxului migraţional, acumularea vărsămintelor băneşti în bugetul de stat, crearea condiţiilor pentru repatrierea lucrătorilor migranţi;

2. **crearea unei autorităţi a administraţiei publice centrale în domeniul migraţiei**, abilitate cu funcţia de coordonare şi reglementare a proceselor migraţionale; 3. organizarea unui sistem informaţional automatizat al migraţiei populaţiei. Hotărîrea Guvernului nr. 40 din 12.01.2007 a aprobat crearea Sistemului informaţional integrat automatizat în domeniul migraţiei pentru realizarea mecanismului de coordonare şi

control al proceselor migraţionale, *schimbului* de informaţii cu privire la migraţie (cu referire la intrarea, şederea şi ieşirea din ţară a cetăţenilor străini şi a cetăţenilor Republicii Moldova.

În perioada **2008–2010**, în Republica Moldova au fost adoptate noi instrumente juridice de reglementare a regimului străinilor aflaţi pe teritoriul ţării în scop de muncă, la studii, pentru întregirea familiei etc., au fost stabilite mecanismele de admitere şi de documentare a acestora cu permis de şedere provizoriu sau permanent.

Normele legale au fost în mare parte axate şi corelate cu actele internaţionale, cu politicile europene şi cu aplicarea acquis-ului comunitar.

Actele legislative de bază în domeniul **migraţiei şi azilului,** elaborate conform standardelor internaţionale, rămân a fi:

1. • Legea nr. 180 din 10.07.2008 cu privire la migraţia de muncă.

2. • Legea nr. 270 din 18.12. 2008 privind azilul în Republica Moldova, Strategia Naţională în domeniul migraţiei şi azilului (2011–2020) şi Planul Naţional de Acţiuni pentru 2011–2015 cu privire la implementarea Strategiei Naţionale în domeniul migraţiei şi azilului. Strategia Naţională în domeniul migraţiei şi azilului (2011–2020) are ca scop asigurarea unei reglementări ample a managementului proceselor migraţiei şi azilului, armonizarea cadrului juridic naţional cu prevederile dreptului internaţional şi legislaţia Uniunii Europene, reglementarea circuitului persoanelor menit să servească drept contribuţie pentru dezvoltarea socio- economică, securitatea ţării şi realizarea obiectivelor de integrare europeană.

Această strategie a fost corelată cu Strategia națională în domeniul securității demografice, Strategia ocupării forței de muncă, Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2020". Strategia Naţională în domeniul migraţiei şi azilului (2011–2020) este însoțită de Planul Național de Acțiuni pentru anii 2011–2015, care constituie un instrument politic important pentru gestionarea fluxurilor migratorii.

3. • Legea nr. 200 din 16.07.2010 cu privire la regimul străinilor în Republica Moldova reglementează intrarea, aflarea şi ieşirea pe/de pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv acordarea şi prelungirea dreptului de şedere, repatrierea şi documentarea acestora. Legea prevede, de asemenea, măsuri coercitive pentru nerespectarea legilor privind şederea şi măsuri specifice privind evidenţa şi prelucrarea datelor cu caracter personal ale străinilor, în conformitate cu obligaţiile asumate de Republica Moldova prin tratatele internaţionale la care este parte.

În sensul legii respective, un străin este definit ca o persoană care nu deţine cetăţenia Republicii Moldova sau care este apatrid. Străinii aflaţi în situaţie de şedere iregulară în Republica Moldova se bucură de aceleaşi drepturi şi libertăţi ca şi cetăţenii Republicii Moldova, după cum este garantat de Constituţia Republicii Moldova şi de alte acte normative, precum şi de tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte. La fel ca şi cetăţenii Republicii Moldova, străinii pot fi traşi la răspundere contravenţională şi penală pentru încălcarea legilor Republicii Moldova, iar perioada lor de şedere în Republica Moldova poate fi redusă în cazul în care se constată că aceştia au încălcat legea. Aceştia pot fi expulzaţi dacă intrarea şi şederea lor contravin legislaţiei în vigoare sau în cazul în care

prezenţa lor pe teritoriul ţării prezintă pericol pentru securitatea naţională, ordinea publică, sănătatea publică sau etică. Străinii pot fi extrădaţi doar în baza unui acord internaţional sau în baza unei hotărâri judecătoreşti.

În 2014 au fost introduce modificări în Legea nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor, care stipulează modul de acordare a vizei în situații de excepție la frontiera de stat, condițiile de valabilitate a documentelor de trecere a frontierei de stat, refuzul de acordare a vizei, anularea și revocarea vizei în conformitate cu Regulamentul nr.810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui Cod comunitar de vize.

Legea nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova a determinat o serie de reorganizări departamentale (cum ar fi **constituirea în Biroul Migrație și Azil** a „ghișeului unic"); a clarificat şi simplificat procedurile de solicitare a vizei, a permisului de şedere şi muncă în Moldova, reprezentând un pas înainte în dezvoltarea sistemului de gestionare a migraţiei. În scopul eficientizării mecanismului de documentare a străinilor care imigrează în Republica Moldova, prin Hotărîrea de Guvern nr.1187 din 22.12.2010,

În cadrul Biroului migraţie şi azil, a fost instituit Ghişeul unic de documentare a străinilor, cu crearea ulterioară a ghişeelor regionale similare (Nord şi Sud) în perioada 2012–2013. **Ghişeul unic de documentare a străinilor** constituie punctul unic de acces şi permite solicitantului să se adreseze unei singure autorităţi publice - Biroului Migrație și Azil - BMA). BMA are obligaţia să colaboreze și să coordoneze continuu cu autorităţile publice centrale și locale, menite să asigure respectarea de către solicitant a prevederilor legii şi ale altor acte normative în domeniul imigrării. BMA desfășoară activități de colaborare și implicare a societăţii civile naţionale, internaţionale și a străinului, statul urmînd să faciliteze acomodarea acestuia în societate.

Ghişeul unic are următoarele atribuţii:

– acordarea consultanţei, informarea persoanelor fizice şi juridice privind procedura de adresare şi recepţionare a cererilor, actele necesare, termenele de examinare, taxele de stat şi serviciile acordate etc.; – verificarea autenticităţii şi a legalităţii actelor și a documentelor prezentate; – asigurarea înregistrării dactiloscopice și fotografierea digitală a solicitantului; – transmiterea cererilor autorităţilor competente, a cererilor însoţite de copiile actelor stabilite; procesarea şi transmiterea informaţiei către sistemele informaţionale ale Agenţiei Naţionale pentru Ocuparea Forţei de Muncă şi Departamentului documentare; – eliberarea permiselor de şedere, a buletinelor de identitate pentru apatrizi şi a documentelor de călătorie (Convenţia din 28 septembrie 1954);

– recepţionarea cererilor de solicitare a activităţilor de integrare.

4. • Legea nr. 274 din 27 decembrie 2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova (în vigoare de la 1 iulie 2012)**.** Această lege reglementează procesul de integrare a diferitor categorii de străini în viața economică, socială și culturală a Moldovei în scopul prevenirii și combaterii excluziunii sociale, adaptării la condițiile societății moldovenești și obținerii independenței financiare.

Legea definește autoritățile competente, programele de integrare, obligațiile străinilor beneficiari de programe de integrare, situațiile când costurile acestor programe sunt

acoperite. Legea dată, implică autoritățile centrale și locale relevante în integrarea și protecția străinilor în Republica Moldova, instituie programele de integrare a străinilor și obligaţiile străinilor care solicită programe de integrare, reglementează modul de acoperire a cheltuielilor de integrare etc.

3. POLITICI de SUSȚINERE A MIGRANȚILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA.

Legea nr.274 din 27.12.2011 introduce noţiuni noi precum integrare, program individual de integrare, plan de integrare, angajament de integrare, acomodare socio-culturală, asistenţă specializată. Legea stabilește categoriile de străini care pot beneficia de activităţi de integrare: străinii titulari ai dreptului de şedere provizorie/permanentă; apatrizii; străinii beneficiari ai unei forme de protecţie (statut de refugiat, protecţie umanitară, azil politic).

• Legea nr.274 din 27.12.2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, asigură transpunerea parţială a Directivei Consiliului European nr.83/2004/CE din 29 aprilie 2004 privind standardele minime referitoare la condiţiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanţii ţărilor terţe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoane care, din alte motive, au nevoie de protecţie internaţională la conţinutul protecţiei acordate.

Legea **nr. 274 din 27 decembrie 2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova** stipulează în mod expres tipurile activităţilor de integrare a străinilor și autorităţile publice responsabile de realizarea procesului de integrare a străinilor.

În anul 2011 a fost adoptată **Strategia naţională în domeniul migraţiei şi azilului**, care constituie documentul naţional principal ce vizează armonizarea cadrului juridic naţional cu prevederile dreptului internaţional şi legislaţia Uniunii Europene, reglementarea migraţiei persoanelor și care trebuie să servească drept contribuţie în dezvoltarea socioeconomică și securitatea ţării şi în realizarea obiectivelor de integrare europeană.

Tabelul II.27.. Activităţile de integrare, autorităţile responsabile și grupurile de beneficiari conform Legii nr. 274 din 27 decembrie 2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.

Activități de integrare	Autorități responsabile	Beneficiari
Sesiuni de acomodare socioculturală	Biroul migraţie și azil (**BMA**); Minis terul Culturii; Mini sterul Educaţiei	Refugiaţii; beneficiarii de protecţie umanitară; celelalte categorii de străin
Cursuri de studiere a limbii de stat	Biroul migraţie și azil; Ministerul Educaţiei	Refugiaţii; beneficiarii de protecţie umanitară; celelalte categorii de străini
Accesul la servicii medicale	Ministerul Sănătăţii	Refugiaţii; beneficiarii de protecţie umanitară; celelalte categorii de străini
Accesul pe piaţa forţei de muncă	BMA; Ministerul Sănătății, Muncii, Protecţiei Sociale și Familiei; (Agenţia Naţională de Ocupare a Forţei de Muncă)	Refugiaţii; beneficiarii de protecţie umanitară; celela lte categorii de străini, cu excepţia titularilor dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și pentru studii
Accesul la sistemul de protecţie social	Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale și Familiei	Refugiaţii; beneficiarii de protecţie umanitară; celelalte categorii de străini

Programe de integrare; Facilităţi de cazare	BMA; APL (autorităţile administraţiei publice locale)	Refugiaţii; beneficiarii de protecţie umanitară.

Strategia stabiliza activităţile concrete şi responsabilităţile ce revin autorităţilor publice cu atribuţii în domeniul migraţiei şi azilului, dar și indicatorii de progres pentru acţiunile prevăzute. Dintre acţiunile stipulate de acest document remarcăm acţiunile ce vizează revizuirea și modificarea cadrului normativ în domeniul migraţiei, consolidarea sistemului naţional privind azilul și apatridia, precum și crearea (pre)condiţiilor de integrare a străinilor. Strategia constituie instrumentul unic de integrare a cadrului strategic existent, de racordare a politicilor de migraţie cu procesele de planificare a diferitelor acţiuni strategice din Republica Moldova. Documentul stabilește domeniile prioritare de activitate privind asigurarea gestionării eficiente a proceselor migraţionale în scopul dezvoltării durabile a ţării, minimizarea efectelor nedorite ale migraţiei, reducerea migraţiei iregulare, ajustarea politicilor naţionale. În martie, 2011 a fost aprobat Programul naţional de implementare a Planului de Acţiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize, prin Dispoziţia Guvernului nr.106-d din 09.11.2011 cu privire la aprobarea Planului de acţiuni privind ameliorarea situaţiei în domeniul imigrării străinilor //Monitorul Oficial 197-202/932, 18.11.2011. Ca urmare, au fost operate importante modificări în mai multe legi, în vederea: • eficientizării şi simplificării procedurii de documentare a investitorilor străini;

• simplificării procedurii de efectuare a examenului medical pentru străinii care solicită drept de şedere pe teritoriul Republicii Moldova;

• excluderii prevederilor discriminatorii din legislaţie privind obligativitatea testării străinilor la marcherii infecţiei HIV/SIDA și abolirii restricţiilor de ședere permanentă pentru persoanele străine cu statut HIV pozitiv (Legea nr. 23 din 16.02.2007 cu privire la profilaxia infecţiei HIV/SIDA //Monitorul Oficial 54-56/250, 20.04.2007, „Articolul 24" Interzicerea restricţiilor. Sînt interzise restricţiile de călătorie, restricţiile la trecerea frontierei, refuzul eliberării permisului de şedere pe motivul statutului HIV pozitiv.);
• includerii străinilor cu drept de şedere temporară pe teritoriul Republicii Moldova în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală.

5. •Legea nr.77 din 12.04.2013 pentru modificarea şi completarea unor acte legislative, a introdus modificări în 5 acte normative, care au avut drept scop asigurarea accesului străinilor la serviciile medicale în contextul Legii privind integrarea străinilor în Republica Moldova. Urmare a acestor modificări, începând cu 1 iulie 2013, cetăţenii străini şi apatrizii, încadraţi în muncă în Republica Moldova în baza unui contract individual de muncă, cu drept de şedere permanentă în Republica Moldova, precum şi refugiaţii şi beneficiarii de protecţie umanitară, au aceleaşi drepturi şi obligaţii în domeniul asigurării obligatorii de asistenţă medicală ca şi cetăţenii Republicii Moldova. Cetăţenii străini şi apatrizii cărora li s-a acordat dreptul de şedere provizorie pe teritoriul Republicii Moldova pentru reîntregirea familiei, pentru studii, pentru activităţi umanitare sau religioase au obligaţia de a se asigura în mod individual, achitând prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală la fel ca cetăţenii Republicii Moldova care achită prima de asigurare stabilită în sumă fixă.

Asistenţa şi protecţia socială a străinilor, este stabilită de Constituţia Republicii Moldova, care stabileşte obligaţia statului de a lua masuri astfel încât orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui (Articolul 47 alin. (1) din Constituţia Republicii Moldova.

Asistenţa socială în Republica Moldova se acordă sub formă de **servicii sociale şi de prestaţii sociale**. În conformitate cu prevederile Legii asistenţei sociale nr. 547 din 25.12.2003, Legii nr. 123 din 18.06.2010 cu privire la serviciile sociale, acestea se acordă atât cetăţenilor Republicii Moldova, cât şi cetăţenilor străini şi apatrizilor domiciliaţi pe teritoriul Republicii Moldova, dar și persoanelor fizice şi juridice (indiferent de forma juridică de organizare şi de tipul de proprietate) autohtone şi străine cu domiciliul/sediul în Republica Moldova.

Cetăţenii Republicii Moldova, dar și cetăţenii străini cu domiciliul legal pe teritoriul Republicii Moldova, care nu întrunesc condiţiile pentru obţinerea dreptului la pensie, persoanele cu dizabilităţi, copiii care și-au pierdut întreţinătorul beneficiază de alocaţie socială de stat, conform prevederilor Legii nr. 499 din 14.07.1999 privind alocaţiile sociale de stat pentru unele categorii de cetăţeni.

Mecanismele şi procedurile ce ţin de intrarea, şederea şi ieşirea străinilor din ţară, precum și de acordarea azilului etc., sunt reglementate prin actele legislative conexe.

Hotărîrea de Guvern nr. 331 din 05.05.2011 cu privire la eliberarea invitaţiilor pentru străini stabileşte modul de eliberare a invitaţiilor de către autoritatea competentă pentru străini, forma, conţinutul şi elementele de siguranţă ale acesteia.

Regulamentul cu privire la eliberarea vizelor aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 50 din 15.01.2013, în vigoare de la 1.04.2013, stabileşte procedura şi condiţiile de eliberare a vizelor de către misiunile diplomatice şi oficiile consulare ale Republicii Moldova din străinătate, de eliberare a vizelor la punctele de trecere a frontierei de stat de către Departamentul Poliţiei de Frontieră şi de prelungire a vizelor de către Biroul migraţie şi azil. Hotărîrea de Guvern nr. 1023 din 28.12.2012 cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului de cazare, instituie condiţiile, procedura și termenul de cazare temporară a solicitanţilor de azil şi a beneficiarilor unei forme de protecţie. Centrul de cazare este o structură specializată, subordonată autorităţii competente pentru străini. Instrucţiunea privind modul de evidenţă, ţinere şi păstrare a dosarelor persoanelor cazate în Centrul de cazare, în conformitate cu punctul 29 din Regulament, a fost aprobată prin ordinul directorului Biroului migraţie și azil la 05.06.2013. La aceeași dată, a fost aprobată lista obiectelor permise și a celor interzise la intrarea pe teritoriul Centrului de cazare, în conformitate cu punctul 20 din Regulamentul menţionat.

În conformitate cu prevederile Legii privind azilul în Republica Moldova, în cazul în care sunt lipsiţi de mijloace de existenţă, refugiaţii şi beneficiarii de protecţie umanitară au dreptul la un ajutor bănesc (Articolul 33 alin. (2) din Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova. Ajutorul bănesc se acordă într-un termen de 6 luni cu condiţia asumării unui angajament de rambursare a sumei primite. Cererile de acordare a acestui ajutor bănesc se examinează la BMA și se acordă o singură dată persoanelor cărora le-a fost recunoscut statutul de refugiat sau le-a fost acordată protecţia umanitară (Hotărîrea

de Guvern nr. 1140 din 15.12.2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de acordare a ajutorului bănesc rambursabil refugiaţilor şi beneficiarilor de protecţie umanitară.

Procedura de evaluare a competenţei lingvistice şi stabilirea nivelului de cunoaştere a limbii de stat de către străinii care solicită drept de şedere permanentă în Republica Moldova este reglementată prin Hotărîrea de Guvern nr. 524 din 11.07.2011. Evaluarea competenţei lingvistice şi a nivelului de cunoaştere a limbii de stat de către străin este pusă în sarcina Comisiei de examinare pentru evaluarea gradului de cunoaştere a prevederilor Constituţiei Republicii Moldova şi a limbii de stat, care va testa competenţele privind înţelegerea discursurilor orale, a documentelor scrise şi a textelor, privind exprimarea orală şi în scris. Examenele de evaluare a competenţei lingvistice şi de stabilire a nivelului de cunoaştere a limbii de stat se organizează de Comisie pentru fiecare străin în mod individual, în decurs de cel mult 15 zile calendaristice de la data recepţionării cererii de înscriere. Cererea de înscriere la examen se depune de către străin la Ministerul Educaţiei.

Dovada existenţei mijloacelor de întreţinere pe timpul şederii în Republica Moldova şi pentru părăsirea teritoriului Republicii Moldova reprezintă una dintre condiţiile stabilite prin Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova (Art. 23 din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Prin Hotărîrea de Guvern nr. 332 din 05.05.2011 s-a aprobat cuantumul minim al mijloacelor de întreţinere pe care trebuie să le aibă asupra lor străinii sosiţi în Republica Moldova în dependenţă de scopul sosirii și perioada de ședere în această ţară.

Tabelul 2.28. Cuantumul minim al mijloacelor de întreţinere pentru străini în R. Moldova, în anul 2011.

Scopul	Perioada solicitată	Cuantumul minim necesar lunar
Solicitarea vizei de intrar	ai puţin de 10 zile	30 euro/zi pentru întreaga perioadă solicitată, dar nu mai puţin de 300 euro /echivalentul în altă valută străină
ntrarea în Republica Moldova	Mai puţin de 10 zile	30 euro/zi pentru întreaga perioadă solicitată, dar nu mai puţin de 300 euro/ echi valentul în altă valută străină
Prelungirea dreptului de şedere în scop de muncă	Provizoriu	Cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real, în mărime de un salariu lunar.
Solicitarea/prelungirea dreptului de ședere pentru studii	Provizoriu	Cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real pentru întreaga perioadă
Solicitarea/prelungirea dreptului de ședere ptru reîntregirea familiei	Provizoriu	Un salariu mediu lunar pe economia naţională pentru fiecare membru al familiei
Solicitarea/prelungirea dreptului de ședere pentru activităţi umanitare	Provizoriu	Cuantumul minim garantat al unui salariu din sectorul real pentru întreaga perioadă
Solicitarea/prelungirea dreptului de ședere ptru tratament medical de lu ngă durată, balneo-sanatorial și de recuperare.	Provizoriu	Cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real pentru întreaga perioadă
Solicitarea dreptului de ședere	Permanent	Cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real

Conform Hotărîrii de Guvern nr. 128 din 24.02. 2012, străinii angajaţi în cadrul proiectelor de asistenţă externă, primită de R. M. din partea organizaţiilor internaţionale şi a ţărilor donatoare, beneficiază de un regim facilitat de acordare a dreptului de şedere şi eliberare a actelor de identitate (Hotărîrea de Guvern nr. 128 din 24.02.2012 cu privire la facilitarea acordării dreptului de şedere şi eliberării actelor de identitate străinilor angajaţi în cadrul proiectelor de asistenţă externă//Monitorul Oficial 42-45/156, 02.03.2012.).

Evaluare:

1. Povestiți etapele de evoluție a politicilor migraționale în Republica Moldova.
2. Numiți și analizați legile de bază ale Republicii Moldova, care reglamentează procesul migraționist în Republica Moldova.
3. În ce constă esența Legii cu privire la migrațiune, nr. 1518-XV din 6.12.2002?
4. Numiți și analizați Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova
5. Numiți drepturile și libertățile omului stipulate în Constituția Republicii Moldova.
6. Prin ce se deosebește Legea nr.200 din 16.07.2010 de Legea nr.270 din 18.12.2008?
7. Caracterizați drepturile și obligațiunile omului prevăzute de Legea cetățeniei Republicii Moldova.
8. Numiți Legea cu privire la migraţia de muncă.
9. Caracterizați conținutul legislației privind regimul, statutul juridic, integrarea, drepturile cetățenilor străini și al apartizilor pe teritoriul Republicii Moldova.
10. Numiți preocupările Serviciului de stat Migrațiune.
11. Numiți actele legislative de bază în domeniul migraţiei și azilului.
12. Numiți funcțiile Biroului Migrație și Azil. Ce servicii oferă persoanelor migrante?
13. Ce atribuții îndeplinește Ghişeul unic de documentare a străinilor?
14. Numiți Legea privind integrarea străinilor în Republica Moldova.
15. Caracterizați legile privind drepturile și asistența socială a migranților în Republica Moldova.
16. Care sunt activitățile de integrare și de asistență socială a persoanelor migrante, realizate de către autoritățile responsabile.

Teme evaluative:

1. Completați tabelul de mai jos:

Legi și Hotărâri de Guvern (denumirea, numărul, anul)	Activități de integrare a persoanelor migrante	Asistență și servicii sociale, acordate persoanelor migrante	Autorități responsabile
...			

2. Scrieți un eseu cu tema: ”Drummurile dor”, aducând un exeplu din viața unui om.

Bibliografie:

1. Hotărîrea Parlamentului nr. 1386 din 11.10.2002 privind aprobarea Concepţiei politicii migraţionale a R. Moldova //Monitorul Oficial 146-148/1140, 31.10.2002;
2. Legea cu privire la Poliţia de Frontieră nr. 283 din 28.12.2011. În: Monitorul Oficial Nr. 76–80 din 20.04.2012

3. Legea nr.1518 din 06.12.2002 cu privire la migraţie//Monitorul Oficial 1-2/2, 15.01.2003, abrogată la 24.10.2010;
4. Legea nr. 123 din 18.06.2010 cu privire la serviciile sociale//Monitorul Oficial 155-158/541, 03.09.2010;
5. Moșneaga V. Politica migraţionistă a Republicii Moldova: etapa actuală. În: Brain Drain. Cazul R.i Moldova. / Coord. V. Moraru. Chișinău, IIESP, 2011, p. 27–36
6. Poalelungi O. Particularităţile reglementării proceselor migraţionale./În: Moraru V. (Coord.).R. Moldova: provocările migraţiei. Chişinău: Ştiinţa, 2010, p. 123–136.
7. http://tv8.md/2019/02/11/guvernul-vrea-sa-valorifice-potentialul-migratiei-in-republica-moldova-cate-milioane-de-euro-va-primi-in-acest-sens/

Capitolul III. SERVICII OFERITE PERSOANELOR MIGRANTE.

Tema III.1. Instituțiile internaționale și naționale de gestionare a migrației. Combaterea migrației nereglamentate. Asistența socială a persoanelor migrante.

Tema III. 2. Asistența socială a tinerilor imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil.

Tema III.3. Asistența socială a copiilor din familiile migrante.

Tema III. 1. INSTITUȚIILE INTERNAȚIONALE ȘI NAȚIONALE DE GESTIONARE A MIGRAȚIEI. COMBATEREA MIGRAȚIEI NEREGLAMENTATE. ASISTENȚA SOCIALĂ A PERSOANELOR MIGRANTE.

Sumar:

1. Instituțiile internaționale de gestionare a migrației.

1.a.Clasificarea organizațiilor internaționale. Criterii.

1.b.ONU și instituțiile sale specializate. Organizațiile continentale și regionale.

1.c. ONU și organizațiile internaționale de gestionare a mişcării migranților: UNHCR, OIM, ILO. Servicii sociale oferite migranților.

1.d. Organizații polițienești continentale și regionale de gestionare a migrației: Interpol, Europol și SELEC.

2. Autoritățile naționale cu atribuții de gestionare a migrației și asistenței sociale a migranților.

2.a. Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene cu instituțiile sale în domeniul migrației.

2.b. Ministerul Afacerilor Interne și instituțiile sale în domeniul migrației.

2.c. Ministerul Sănătății, Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

După al Doilea Război Mondial, în țările capitaliste, crește cererea în forța de muncă străină, pentru refacerea economiilor distruse. Marile imperii sunt preocupate de elaborarea și implementarea politicilor migraționiste, în scopuri economice.

Politicile migraționiste internaționale s-au modificat continuu, în dependență de solicitările economice ale pieții internaționale ale țărilor cu economii dezvoltate.

Tabelul 3.29. Dinamica politicilor migraționiste internaționale.
Politici de **MIGRAȚIE NEREGLAMENTATĂ**, în scopuri economice, **indiferent de calificările profesionale ale migrantului**:
1945, Carta ONU: drepturi de a migra și de a se stabili cu traiul în orice stat, și de a se întoarce în țara de origine.
1948, Declarația Universală a Drepturilor Omului – DUDO, dreptul la libera circulație. Dreptul la azil.
1951, Convenția (Geneva), statutul de refugiat

Politici de **MIGRAȚIE REGLAMENTATĂ**, **indiferent de calificarea profesională a lucrătorului migrant**:
24.11.1977: Convenția Europeană privind **statutul lucrătorului migrant legal**. Migrantul legal are, aceleași drepturi cu băștinașii țării gazdă.
1961, 1988, 1996, Carta Economică a Națiunilor Unite pentru Europa, asigură un standard în protecția migrantului: contractul dintre angator și angajat. Condițiile de muncă și coeziunea socială.
1985, 1990, 1995, Acordul Schengen și Centru Comun de Vize, abolirea controlului vamal, libera circulație, tipuri de vize (A,B,C,D), azilul pentru refugiați.
2005, Carta verde, regulile de gestionare a migrației, nr. de migranți solicitați, intrare, ieșire, rezidență, repatriere forțată a imigranților ilegali.
13.12.2007, Tratatul de la Lisabona, regulile de returnare a migranților ilegali
2005 – 2019 MIGRAȚIA REGLAMENTATĂ a lucrătorului migranti de ÎNALTĂ CALIFICARE PROFESIONALĂ:
Directiva 2009/50/CE, migrației legale de înaltă calificare
4.11.2008 Carta albastră pentru imigranții cu înaltă calificare profesională. Migrantul: să dețină o ofertă de muună în UE, studii superioare, doctorat, postdr, experiență de muncă, cunoașterea limbilor. Drepturi egale cu naționalii: asistență socială, medicală, juridică.., reintegrarea familiei...
2013-2018-2020 Evidența statistică internațională a migranților. Formarea bazei de date.

1. Instituțiile internaționale de gestionare a migrației.

Există o mare diversitate de organizaţii internaţionale, care se deosebesc între ele prin scopuri, participanţi, structură, obiectul de activitate, prin puterile de care dispun. Reţeaua largă de organizaţii internaţionale permite şi stimulează desfăşurarea unor activităţi multiple şi variate, în negocierea armonizării poziţiei statelor în problemele internaţionale, elaborarea și realizarea programelor de intărire a păcii şi colaborării internaţionale. Organizaţiile internaţionale sunt entităţi diverse, guvernamentale, interguvernamentale şi neguvernamentale, înfiinţate pentru a răspunde unor necesităţi de natură istorică, politică, economică, culturală, militară, apărute în sistemul internaţional.

Cadrul instituţional optim pentru aceste activităţi, este sistemul Naţiunilor Unite, promotor activ al cooperării tuturor ţărilor lumii. Expresia „Naţiunile Unite" aparţine preşedintelui Statelor Unite ale Americii, Franklin D. Roosevelt, folosită pentru prima dată în „Declaraţia Naţiunilor Unite" din 1 ianuarie 1942, prin care, reprezentanţii a 26 de naţiuni angajau guvernele lor să continue lupta impotriva Puterilor Axei.

Sistemul Naţiunilor Unite reprezintă totalitatea structurilor organizatorice şi funcţionale instituite conform Cartei Naţiunilor Unite. Este compus din Organizaţia Naţiunilor Unite (ONU), organele şi organismele sale proprii, cu caracter permanent, şi din instituţiile (agenţiile) specializate, autonome. Sistemul ONU are capacitatea de a influența evenimentele și de ași exercită puterea dominatoare la scară globală, situându-se la nivelul superior față de toate celelalte puteri în domeniile puterii economice, politice, științifico-tehnologice, militare (forțe aeriene, spațiale, arme de distrugere în masă), informaționale sociale. În sistemul Naţiunilor Unite rolul primordial revine Organizaţiei Naţiunilor Unite (ONU), cel mai reprezentativ forum cu vocaţie universală (200 de state membre în 2002), cu preocupări vaste de interes general. ONU, creată la Conferinţa de la San Francisco, în iunie, 1945, cand a fost semnată Carta organizaţiei ONU, în vigoare din 24.10.1945, "ziua ONU". Scopurile expuse în articolele 1 şi 2 din Carta ONU sunt: menținerea păcii și securității

internaționale; dezvoltarea relațiilor prietenești între naţiuni, respectarea egalităţii în drepturi a popoarelor; cooperarea internaţională în rezolvarea problemelor internaţionale cu caracter social, economic, cultural şi umanitar; armonizarea eforturilor naţiunilor în atingerea scopurilor comune. Carta ONU stipulează că fiecare organ primar a ONU poate stabili variate agenții specializate pentru a-și îndeplini datoriile. ONU este alcătuită din cinci principale diviziuni: - Adunarea Generală: cu reprezentaţi ai fiecărui stat membru. Rezoluţiile Adunării nu sunt legi, ci doar recomandări. - Consiliul de Securitate: 15 membri, din care 5 cu statut permanent (SUA, Regatul Unit, Franţa, Rusia şi China) - Consiliului Economic şi Social al Națiunilor Unite, căruia îi sunt sunt subordonate organizaţiile speciale ONU.

- Curtea Internaţională de Justiţie (cu sediul la Haga). - Secretariatul Naţiunilor Unite: funcţia administrativă de Secretar General al ONU, este cea mai mare. ONU și agențiile sale specializate, instituții de cercetare și educație, programe, fonduri etc., au imunitate în fața legilor din țările în care își desfășoară activitatea.

1.a. Clasificarea organizațiilor. Organizaţiile internaţionale sunt create printr-un instrument juridic și dispun de personalitate juridică. Organizaţiile internaţionale pot fi clasificate după anumite criterii esentiale.

I. **1) în funcţie de compoziţie**, se pot distinge: organizaţii cu vocaţie universală, care își desfășoară activitatea în toate statele lumii (ONU şi instituţiile sale), organizaţii regionale, care reunesc un număr de state, dintr-o anumită regiune geografică (Consiliul Europei, Uniunea Europeană, Liga Arabă, Organizaţia Statelor Americane, etc.). ONU lucrează cu organizaţii autonome, cum ar fi: **UNESCO** Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură; **UNFPA**: Fondul Națiunilor Unite pentru Populație; **UNECE**: Comisia Economică a Naţiunilor Unite pentru Europa; **FMI**: Fondul Monetar Internaţional; **BIRD**: Banca Internaţională pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare; **OIM**: Organizația Internațională a Migrației; **ILO:** Organizația Internațională a muncii etc.

I. 2. Dupa criteriul domeniului de activitate, organizatiile internationale interguvernamentale reprezintă forme institutionalizate de cooperare a statelor.

Criterii de clasificare a organizațiilor internaționale.

III.30. În funcţie de compoziţie, se disting organizaţii:	
cu vocaţie universală:	**continentale şi regionale:**
O.N.U. şi instituţiile sale specializate:	
OHCHR Oficiul Înaltului Comisar ONU pentru Drepturile Omului; **PNUD** Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare; **UNCTAD** - Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare; **ONUDI** - Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială; **IDA** sau **AIS** – Asociația Internațională pentru Dezvoltare.	**UE** - Uniunea Europeană; **CE** - Consiliul Europei **ASEM**: Asia-Europe Meeting este un forum de cooperare între ţările europene şi asiatice, în întărirea dialogului dintre cele două regiuni. **UNECE** - Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Europa
PNUE - Programul Națiunilor Unite pentru Educație; **UNICEF** - Fondul Internațional pentru Urgențe ale Copiilor al Națiunilor Unite;	
UNAIDS - Programul Comun al Națiunilor Unite privind HIV/ SIDA; **UNODC** - Biroul ONU de Combatere a	**OSCE** – Organizația Securi-tate și Cooperare Europeană

Drogurilor şi Criminalităţii; **Agenţia ONU** de Ajutorare a Palestinie- nilor Refugiaţi din Orientul Apropiat etc	**SELEC** - Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii
UNHCR - Înaltul Comisariat pentru Refugiaţi al Naţiunilor Unite;.	**OUA** - Organizaţia Unităţii Africane;
FAO - Organizaţia pentru Alimentaţie şi Agricultură, instituţie guvernamentală	**OSA** - Organizaţia Statelor Americane;
IFAD - Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă	**LA** - Liga Arabă;
UN Women: Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor;	

Ele sunt înfiinţate pentru coordonarea colaborării statelor în diverse domenii ale relatiilor internaţionale. Statele le înzestrează cu calitatea de personalitate juridică internaţională, fiind recunoscută tuturor organizaţiilor internaţionale interstatale.

III.30. După criteriul domeniului de activitate, organizaţiile internaţionale se clasifică în organizaţii:

politice	economice	militare	tehnice
ONU	**FMI**	**NATO** – Atlanticului Tratatului de Nord	**UPU** – Uniunea Poştală Universală
CE	**BM** **BIRD IDA**	**OACI –** Organizaţia Aviaţiei Civile Internaţionale;	**UTI** – Uniunea Internaţio nală a Telecomunicaţilor
UE	**OMC** – comerţului	**OMI**-Organizaţia Maritimă Internaţională	**OIM** – migrației;
OSA	Curtea de Conturi, verifică veniturile şi cheltuielile comunitare	**OSCE** - Organizaţia pentru Securitate şi Cooperare în Europa (55 state) **AIEA** - Agenţia Internaţion ală pentru Energie Atomică;	**ILO** – Organizația Internațională a Muncii
OUA	**BCE** – Banca Centrală Europeană, etc.	**CSI** Comunitatea Statelor Independente, etc.	**OMS** Organizația Mondială a Sănătății, etc.

Organizatiile internaţionale guvernamentale au o personalitate juridica limitată prin statutul lor de funcţionare, fiind îndreptăţite să-şi asume doar acele drepturi şi obligaţii pentru care au fost înfiinţate. Personalitatea juridică internaţională a organizaţiilor guvernamentale se manifestă la nivel intern şi internaţional şi consta în dreptul de: - a-şi coordona activitatea organelor interne; - a încheia tratate, înfiinţa misiuni diplomatice permanente, de a accepta funcţionarea unor asemenea misiuni ale statelor pe lînga ele;

- organizaţiilor şi a funcţionărilor acestora de a beneficia la imunităţi şi privilegii diplomatice. Organizatiile internaţionale regionale sunt încurajate prin Carta ONU să contribuie la soluţionarea paşnică a conflictelor locale, (care decurg din normele de drept internaţional), de a informa Consiliul de Securitate asupra acţiunilor întreprinse. Pentru organizaţiile internaţionale sunt obligatorii şi acele norme ale dreptului internaţional general, care s-au elaborat şi prin acordul de voinţă al statelor, fără participarea ei.

I. 3. În raport de structura instituţională, organizaţiile internaţionale se clasifică în organizaţii internaţionale de: ***cooperare*****:** ONU, OIM, OMS etc., și organizații de ***integrare*** (supranaţionale) - UE.

I. Organizatiile internaţionale au urmatoarele **funcţii în relaţiile internaţionale**: - de a încheia tratate internaţionale în anumite domenii, cu statele membre, cu alte state şi alte organizaţii internaţionale. b) dreptul de legaţie activă şi pasivă. c) de a prezenta reclamaţii internaţionale împotriva altui subiect de drept internaţional. d) de

a sta ca reclamant în fața instanțelor contencioase internaționale. e) de a avea un buget propriu și o autonomie financiară. Calitatea de noi membri ai organizației o pot avea numai statele ca entități suverane și independente. Dobândirea calității de membru se obține prin participarea la elaborarea actului constitutiv și prin aderare.

Dobândirea calității de membru: Condițiile pentru dobândirea calității de membru sunt stipulate în Tratatele institutive. Participarea se face între statele membre fondatoare și membrii admiși. Calitatea de membru asociat se poate dobândi de către unul sau mai multe state care nu îndeplinea(u) la momentul respectiv toate condițiile pentru aderarea la tratat. Calitatea de membru observator poate fi dobândită în cadrul organizației internaționale de către un stat (entitate) care nu va întruni niciodată to pentru a face parte din organizație. **Sediul** central al **ONU** se află în

Organizații internaționale de gestionare a m
ONU, UNHCR, OIM, ILO, Interpol, Europ
Politici migraționiste. ONU își propune 8 sc
promovate pe tot parcursul istoriei ONU: 1) lich
și foametei; 2) egalitatea tuturor în societate in
3) lichidarea analfabetismului; 4) reducerea mortalității la naștere;
5) formarea unor relații globale pentru dezvoltare;

6) reducerea mortalității copiilor; 7) protejarea mediului înconjurător. 8) lupta cu SIDA. **Misisnea ONU** e de a asigura pacea mondială, respectarea drepturilor omului, cooperarea internațională și respectarea dreptului internațional. **Organizații mondiale**: Organizația Națiunilor Unite (ONU) - cea mai importantă organizație internațională din lume. Fondată în 1945 după al Doilea Război Mondial. Are 192 de state membre. ONU utilizează 6 limbi oficiale: engleza, franceza, rusa, spaniola, araba, chineza. **Agenții ONU**: FAO; ICAO; ILO; IMO; IPCC; IAEA; UNIDO; ITU; UNAIDS; SCSL; UNCTAD; UNCITTRAL; UNDCP; UNDP; UNEP; UNESCO; UNODC; UNFIP; UNIFEM; UNFA; OHCHR; UNHCR; UN-HABITAT; UNICEF; UNITAR; UNOSAT; UNRWA; OMT; UPM; PAM; OMS; OMM etc.
Rezoluțiile ONU: - Adunarea Generală (DUDO); - Consiliul de Securitate. **Subiecte conexe:** Sistemul Bretton Woods; Drapelul; CPI; Liga Națiunilor; OPAC; Misiuni de menținere a păcii; Carta; Global Compact; Tratate; Ziua ONU
Principalele diviziuni ale O N U: - Adunarea Generală, - Consiliul de Securitate, cel mai puternic organ principal, menținerea păcii și securității internaționale. Întrunește 15 state, 5 state fiind cu statut permanent (S.U.A., Marea Britanie, Franța, Rusia, China) și 10 cu statut nepermanent, numiți de Adunarea Generală, în timp de 2ani. - Consiliul Economic și Social, - Consiliul de Tutelă, - Curtea Internațională de Justiție, - Secretariatul Națiunilor Unite.

UNHCR - Reprezentanța Înaltului Comisariat al O.N.U. pentru Refugiații în Republica Moldova Tel. (+373 22) 27-18-53 Str. București nr. 53/1, MD Chișinău, Republica Moldova
UNHCR, organizație neutră, independentă, umanitară, și-a stabilit prezența în Moldova în 1997. Până în 2018 a investit mai mult de 17 milioane dolari SUA în dezvoltarea sistemului de azil și protecția refugiaților în Moldova.

UNHCR are un mandat global de a conduce și a coordona, la nivel internațional protecția refugiaților, soluționarea problemelor cu care se confruntă aceștia, indiferent de rasă, religie, opinie politică ori gen. UCNUR acordă atenție deosebită necesităților copiilor și promovează egalitatea genurilor. **Activitățile UCNUR** sunt ghidate de Convenția ONU din 1951 privind statutul refugiaților și Protocolul adițional din 1967. UCNUR are mandat în reducerea și prevenirea apatridiei. UNHCR, abordează un șir de probleme importante, dintre care:
- Elaborarea și perfecționarea legilor cu privire la refugiați; - protecția femeilor refugiate;
- integrarea locală a refugiaților; - protecția copiilor refugiați etc.
Parteneriat. UNHCR activează în parteneriat cu guvernele, cu organizațiile internaționale și non - guvernamentale la nivel național și regional. UNHCR consultă refugiații privind deciziile ce le afectează viețile. Prin intermediul colaborării cu Agențiile ONU, UNHCR asigură abordarea

Organizatia Internațională pentru Migratie

Organizația Internațională pentru Migrație

Colaborează cu statele lumii în scopul transformării migraţi ei într-un proces planificat si organizat. Conform Acordului încheiat, OIM implementează în R.M. programe şi activităţi privind migraţia, oferirea asistentei tehnice în combaterea traficanţilor de migranţi şi contrabandiştilor, reîntoarcerea şi asistenţa de reintegrare a victimelor; migraţia temporară a cetăţenilor moldoveni şi străinilor; reîntoarcerea specialiștilor calificați în Moldova;

OIM acordă asistență refugiaţilor şi repatriaţilor, persoanelor intern strămutate şi altor persoane; promovează reîntoarcerea voluntară a solicitanţilor de azil neacceptați în alte state şi a altor străini ilegali.

Scopul OIM în domeniul migraţiei muncii: OIM elaborează politici și programe de gestionare eficientă a migrației internaționale, contribuind la dezvoltarea ţărilor de origine şi celor de destinaţie, oferind beneficii asistențiale individuale migranţilor, beneficii mutuale guvernelor, migranţilor şi societăţilor vizate. Obiectivul este de a consolida capacităţile forţei de muncă, prin informare, profesionalizare şi de a analiză necesităţile pieţii muncii. OIM a contribuit la liberalizarea regimului de vize UE-Moldova.

În baza cadrului juridic internațional și al acordurilor dintre state, OIM promovează mobilitatea legală a forţei de muncă spre UE, migraţia circulară între Moldova şi UE, elaborează politici și mecanisme de gestionare a forţei de muncă.

ILO - International Labour Organization; ILO - Organizaţia Internaţională a Muncii În 1946, ILO devine prima agenţie specializată O.N.U.
ILO a fost fondată în 1919, prin Tratatul de pace de la Versailles. Partea a XIII - a Tratatului de pace de la Versailles, cu unele modificări, reprezintă şi astăzi Constituţia Organizaţiei Internaţionale. ILO a promovat apariţia Ligii Natiunilor.

ILO - promovează justitia socială, recunoaşterea și respectarea internaţională a drepturilor omului şi drepturilor muncii. Elaborează politici şi programe pentru ameliorarea condiţiilor de muncă, posibilităţilor de angajare, în corespundere cu normele internaţionale utilizate în toate ţările lumii în domeniul forţei de muncă. ILO - formulează standardele internaţionale în domeniul muncii sub forma unor Convenţii şi Recomandări. Acestea stabilesc normele de bază ale dreptului muncii: libertatea asocierii, dreptul la organizare, negocierea colectivă, abolirea muncii forţate, egalitatea şanselor şi tratamentului şi alte standarde care reglementează întreg spectrul problemelor dreptului muncii. ILO promovează dezvoltarea organizaţiilor independente ale angajaţilor şi asigură acestora servicii de pregătire şi asistenţă. ILO acordă asistenţă tehnică în:

- pregătirea şi reabilitarea profesional/ocupaţională; - securitate socială;
- condiţii de muncă; - dezvoltarea managementului; - cooperare; - dreptul muncii.

În cadrul ONU, ILO are o structura tripartita unica: angajaţii şi angajatorii participă, ca parteneri egali, alături de reprezentanţii guvernelor în cadrul organelor de conducere proprii.
În timpul sesiunile de lucru, Conferinta Generală a Organizatiei Internationale a Muncii adopta o

EUROPOL	**Europol** - Oficiul de Politie al UE. Aplică legii în cadrul Uniunii Europene. Operează cu toate informatiile referitoare la criminalitate. EUROPOL - are misiunea de a îmbunătăţi eficienţa şi cooperarea dintre Statele Membre în prevenirea şi combaterea formelor grave ale criminalităţii organizate internaţionale. - Terorismului.

Organizații polișinești internaționale de gestionare a migrației și de combatere a migrațiunii nelegale.

	INTERPOL	**OIPS ICPO INTERPOL** Asigură asistenţa reciprocă între poliţiile ţărilor membre în prevenirea şi reprimarea criminalităţii de drept comun OIPS ICPO INTERPOL Instituţie interguvernamentală. Nu intervine în probleme politice, militare, religioase, rasiale.
- Respectă suveranitatea şi independenţa fiecărei ţări; - Schimbul de informaţii cu caracter poliţienesc, la nivel internaţional; - Identificarea şi arestarea infractorilor urmăriţi internaţional cu mandate; - Coordonarea activităţii de supraveghere şi prindere a infractorilor internaţionali; - Informarea unităţilor specializate cu privire la traficul internaţional de droguri, fals de monedă, furturi auto şi artă, etc., pentru luarea măsurilor operative; - Informarea unităţilor specializate cu privire la furturi sau pierderi de documente străine de identitate; - La cerere, solicită informaţii necesare soluţionării unor cauze penale.		

Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii – SELEC, cu sediul în Bucureşti, este o organizaţie internaţională de aplicare a legii ce reuneşte 12 state membre: Albania, Bosnia şi Herţegovina, Bulgaria, Croaţia, fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Grecia, Republica Moldova, Muntenegru, România, Serbia, Turcia şi Ungaria.

SELEC	**SELEC**, singura organizaţie din sud-estul Europei în domeniul securităţii prevenirii şi combatereii criminalităţii transfrontaliere. Oferă sprijin statelor membre în domeniile vizate, fiind continuatorul SECI-Iniţiativei de Cooperare în Sud-Estul Europei. SELEC reuneşte autorităţile poliţieneşti şi vamale din cele 12 state membre. Structura SELEC asemănătoare Uniunii Europene. Consiliul SELEC, organul suprem decizional, format din reprezentantii statelor membre, cu reuniuni bi-anuale.
Conducerea SELEC: Director General (având un mandat de 4 ani), un Director al Departamentului Operaţional şi un Director al Departamentului Juridic şi Afaceri Interne (având mandate de câte 3 ani). Fiecare stat membru SELEC desemnează un Ofiţer de Legătura din structurile Poliţiei şi Vămii la sediul SELEC din Bucureşti. Ofiţerul de Legătura asigură schimbul rapid de informaţii, fiind sprijiniţi de Punctele Naţionale Focale create în fiecare stat membru. Activităţile SELEC se desfăşoară în 8 grupuri de lucru (Task Forces) specializate în: Traficul de persoane şi migraţia ilegală; Traficul de droguri şi arme; Criminalitate informatică şi economică; Infracţiuni contra mediului înconjurător; Terorism; Fraude vamale şi contrabanda; Autoturisme furate; Securitatea containerelor. Sub egida SELEC activează Grupul Consultativ al Procurorilor din Sud-estul Europei (SEEPAG), creat în 2003, ca mecanism de cooperare judiciară internaţională care reuneşte cele 12 state membre. Convenţia SELEC este un tratat internaţional ratificat de către toate statele membre SELEC, în	

Convenţia SELEC reglementează doua modalităţi de parteneriat cu SELEC, statutul de Partener Operaţional şi cel de Observator. Statutul de Partener Operaţional conferă dreptul de a participa la activităţile operaţionale desfăşurate de SELEC şi de a schimba informaţii şi date cu caracter personal şi informaţii clasificate. INTERPOL, SUA şi Italia deţin statutul de Partener Operaţional. Statutul de Observator oferă posibilitatea de a primi informaţii strategice şi de a participa la întâlniri, training-uri şi seminarii organizate de SELEC. În prezent, următoarele state deţin statut de observator la SELEC: Austria, Belgia, Franţa, Georgia, Germania, Israel, Japonia, Olanda, Marea Britanie, Spania, Republica Cehă, Republica Slovacă, Ucraina şi organizaţii internaţionale precum: European Union Border Assistance Mission (EUBAM), International Organization for Migration (IOM), United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), Organizaţia Mondială a Vămilor (WCO) şi UNMiK.

Центр социальной адаптации мигрантов имени преподобного Паисия Величковского	La 4 mai, 2011, Biserica Ortodoxă din Moldova a deschis la Moscova, Centrul de Adaptare Socială a Migranţilor - CASM de pe lângă biserica ortodoxă Sfântul Paisie Velicicovschi. CASM a fost deschis cu sprijinul reprezentanţilor Bisericii Ortodoxe din Moldova, şi conducerii Serviciului Federal de Migraţiune al Federaţiei Ruse.

CASM, în colaborare cu biserica ortodoxă din Moscova și cu Serviciului Federal de Migraţiune al Federaţiei Ruse, oferă servicii asistențiale: loc de muncă, angajare, azil, repatriere muncitorilor migranţi din Republica Moldova, aflaţi la muncă în Federaţia Rusă. Moldovenii se adresează foarte des preoţilor "rugând să fie ajutaţi cu stabilirea la un loc nou de trai, să revină acasă, sau să scape de angajatorii abuzivi

2. Autoritățile naţionale cu atribuții de gestionare a migrației și asistenței sociale a migranților. Schimbările legislative au condiţionat mai multe reforme instituţionale, potrivit cărora în perioade diferite (1990–2002, 2002–2006, 2007–2011) atribuţiile funcţionale în managementul migraţiei şi azilului au fost schimbate şi partajate în mod diferit. În prezent, autorităţile publice responsabile de managementul migraţiei şi azilului sunt:

➢➢ **Biroul pentru Relaţii cu Diaspora (BRD)**, creat în octombrie 2012. Se află în subordinea directă a prim-ministrului. Membrii diasporei moldovenești: sunt cetăţenii Republicii Moldova stabiliţi temporar sau permanent peste hotarele ţării, persoanele originare din Republica Moldova şi descendenţii lor, precum şi comunităţile formate de moldoveni. Obiectivele strategice ale BRD asigură coordonarea politicilor şi programelor pentru diaspora la nivel de Guvern şi ministere; dezvoltă un dialog continuu cu diaspora moldovenească. Misiunea biroului diasporei: elaborarea, asigurarea şi coordonarea

politicilor de mobilizare şi participare activă a membrilor diasporei moldoveneşti, la dezvoltarea etnică, culturală, socială şi economică a ţării de origine.

➢➢ **Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane (CNCTFU)**, creat în 2005, este un organ consultativ al Guvernului, ce coordonează activitatea de prevenire și combatere a TFU, de cooperare a autorităților administrației publice cu organizații internaționale, nonguvernamentale, cu instituții și reprezentanți ai societății civile; colectează şi analizează informaţia despre starea şi tendinţele traficului de fiinţe umane la nivel naţional; elaborează propuneri de perfecţionare a legislaţiei în domeniul prevenirii şi combaterii traficului de fiinţe umane şi protecţiei victimelor acestui trafic; înaintează Guvernului propuneri privind principiile politicii de stat în domeniul prevenirii şi combaterii traficului de fiinţe umane etc. În scopul **acordării asistenței victimelor și potențialelor victime ale TFU a fost instituit Sistemul Național de Referire (SNR**), care constituie un cadru special de cooperare, prin care structurile guvernamentale îşi îndeplinesc obligaţiile privind protecţia şi promovarea drepturilor omului victimă a traficului de fiinţe umane şi îşi coordonează eforturile în parteneriat strategic cu societatea civilă şi cu alţi actori activi în acest domeniu.

➢➢**Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene (MAEIE)** Structura organizatorică a MAEIE: **Ministru**; Cabinetul ministrului; Secretarul general de stat; Secretarii de stat; Ambasadorii cu misiuni speciale; Serviciul Protocol diplomatic de stat; Serviciul diplomație publică, comunicare și interacțiune cu presa; Sectia analiză, monitorizare și evaluare a politicilor; Serviciul audit. **Direcția Integrare Europeană**: - Secția cooperare politică cu UE; - Secția cooperare economică și sectorială: - Secția cooperare regională. **Direcția cooperare bilaterală**: - Secția Europa occidentală, centrală și de sud-est; - Secția America; - Secția Europa de est și Asia centrală; - Secția Asia, Africa, Orientul mijlociu și Pacific; - Serviciul diplomație economică.

Direcția cooperare multilaterală: - Secția ONU și agenții specializate; - Secția CoE și drepturile omului: - Secția OSCE și securitate intemațională: - Secția NATO și cooperare politico-militară. Direcția drept internațional: - Secția tratate multilaterale; - Secția tratate bilaterale; - Secția afaceri juridice. **Direcția afaceri consulare**: - Secția drept și relații consulare; - Secția servicii consulare; - Secția relații eu publicul.

Direcția management instituțional: - Secția buget și finanțe; - Serviciul tehnologiei informației și comunicațiilor; - Serviciul resurse umane și contencios; - Secția management și logistică. - Sectia managementul documentelor și arhiva diplomatică de stat:- Serviciul probleme speciale.

MAEIE • eliberează toate tipurile de vize (A, B, C, D), de intrare pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepţia vizelor acordate în situaţii excepţionale;
• eliberează documente de călătorie pentru cetăţenii moldoveni; • oferă servicii consulare; • protejează cetăţenii moldoveni aflaţi peste hotare prin intermediul misiunilor diplomatice şi oficiilor consulare din afara ţării; • eliberează titluri de călătorie străinilor aflaţi temporar în străinătate, cu drept de şedere valabil în Republica Moldova; • solicitarea emigrării autorizate etc. MAEIE negociază din numele Republicii Moldova sau participă la negocierea tratatelor şi acordurilor internaţionale, inclusiv în domeniul migraţiei. MAEIE asigurară participarea Moldovei în cadrul mai multor platforme internaționale și procese consultative în domeniul

migrației, examinează și formulează propuneri cu privire la ajustarea politicilor naționale la standardele europene. MAEIE coordonează procesele de integrare europeană, implementarea Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova. Prin intermediul Parteneriatului de Mobilitate, MAEIE implementează proiecte de gestionare a migrației.

Misiunile diplomatice şi oficiile consulare ale Republicii Moldova din străinătate (subordonate Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene) au competenţa de a acorda asistenţă oricărui cetăţean moldovean indiferent de statutul său în ţara în care se află, precum şi cetăţenilor străini aflaţi temporar sau domiciliaţi permanent pe teritoriul Republicii Moldova. (Regulamentul de organizare și funcționare a structurii și a efectivului-limită ale BMA din subordinea MAI, aprobat prin HG nr. 914 din 07.11.2014). ***Serviciul diplomatic***, reprezintă totalitatea instituţiilor sau a organelor de resort. Structura: - Ministerul Afacerilor Externe, cu statut de instituţie centrală; - **Misiunile diplomatice**, inclusiv reprezentanţele permanente de pe lîngă organismele internaţionale, delegaţiile şi misiunile ad-hoc; - oficiile consulare; Alte unităţi, create în scopul asigurării activităţii instituţiilor serviciului diplomatic, inclusiv pentru instruirea si reciclarea personalului acestora. Misiunilor diplomatice li se atribuie următoarele ranguri: ***rangul I – ambasadei***, conduse de un ambasador extraordinar si plenipotenţiar, sau reprezentantei permanente, conduse de un reprezentant permanent; ***rangul II*** – misiunii conduse de un trimis; ***rangul III*** – misiunii conduse de un însărcinat cu afaceri en titre (permanent). ***Oficiilor consulare*** li se atribuie următoarele clase: • clasa I – consulatului general; • clasa II - consulatului; • clasa III – viceconsulatului; • clasa IV - agenţiei consulare. Cele mai răspândite instituţii ale serviciului diplomatic sunt misiunile diplomatice şi oficiile consulare cu caracter permanent. Misunile diplomatice au un rol instrumental, în realizarea obiectivelor politicilor externe. Misiunile diplomatice sunt organe extrastatale de relaţii externe a statelor şi naţiunilor, împuternicite să reprezinte statul dat şi naţiunea, ca subiect al dreptului internaţional, să apere interesele lor şi a cetăţenilor lor şi să prezinte în problemele internaţionale voinţa statului; organe ale statului care asigură desfăşurarea adecvată a relaţiilor dintre state (relaţii diplomatice) şi care aduc la îndeplinire în ţara unde sunt acreditate scopurile politice externe a statului trimiţător; Reprezentanţa diplomatică, desemnează toate organele permanente de relaţii diplomatice între state de peste hotare în scopul realizării misiunii diplomatice.

➢➢**Ministeriul Afacerilor Interne** deține responsabilitatea primară de a controla şi gestiona procesele migraţionale în Republica Moldova, mai cu seamă în ceea ce priveşte monitorizarea ş i coordonarea proceselor migraţionale şi elaborarea proiectelor de legi şi normelor reglatorii în domeniul statutului juridic al cetăţenilor străini şi al apatrizilor, în problemele azilului, aspecte ce ţin de readmisia şi returnarea persoanelor etc.

Departamentul Poliţiei de Frontieră (din cadrul Ministerului Afacerilor Interne) are următoarele competențe în domeniul combaterii migrației ilegale și criminalității transfrontaliere: • elaborarea și implementarea politicii în domeniul managementului integrat al frontierei de stat; • investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor transfrontaliere (organizarea migrației ilegale, traficul de persoane, falsificarea documentelor de călătorie etc.); • constatarea contravențiilor legate de șederea ilegală a persoanelor în zona de frontieră,

trecerea ilegală a frontierei de stat; • eliberarea de vize la frontieră în cazuri de urgență etc. În vederea realizării acestor competențe, în cadrul instituției au fost create subdiviziuni de investigații speciale, urmărire penală și de expertiză a documentelor.

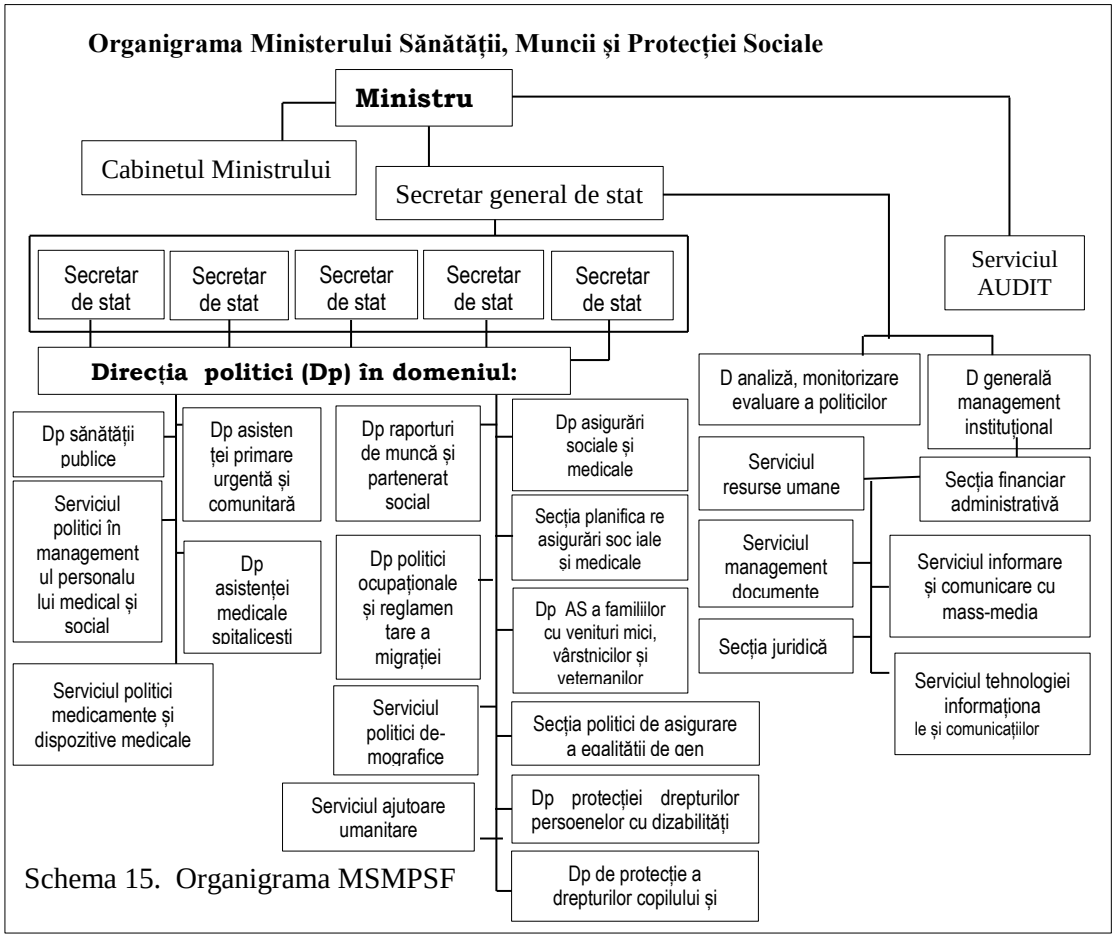
➢➢ **Centrul de Combatere a Traficului de Persoane (CCTP)** a fost constituit în 2006, în baza Legii cu privire la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane din 20.10.2005 în calitate de subdiviziune cu statut de direcție a MAI. În urma unor reorganizări, în martie 2013, Centrul de Combatere a Traficului de Persoane a fost inclus cu statut de direcție în componența Inspectoratului Național de Investigații, subdiviziune a Inspectoratului General de Poliție a MAI. Atribuțiile CCTP, în conformitate cu noua reorganizare, includ: • Relevarea, investigarea, urmărirea penală a cazurilor de trafic de ființe umane, trafic de copii și infracțiunilor conexe;• Analiza tendințelor și riscurilor legate de fenomenul traficului de persoane; • Referirea victimelor traficului de persoane către serviciile de asistență; • Acordarea de suport metodologic și practic pentru unitățile de poliție în domeniul detectării, investigării și urmăririi penale a cazurilor de trafic de ființe umane; • Prevenirea traficului de ființe umane, prin intervenții pro-active polițienești țintite spre identificarea potențialelor victime; și diseminarea informațiilor privind fenomenul traficului de ființe umane prin intermediul mass-media și ONG-urilor de profil. Ca urmare a reformei instituționale, s-a realizat o specializare mai pronunțată a CCTP, în vederea consolidării rolului său de unitate specializată a Inspectoratului General de Poliție în domeniul combaterii traficului de ființe umane.

Biroul Migraţie şi Azil (BMA). Misiunea BMA din cadrul Ministerului Afacerilor Interne constă în implementarea politicii în domeniul migraţiei şi azilului, gestionarea fenomenului migraţiei prin admisia şi documentarea străinilor cu acte de identitate, recunoaşterea statutului de refugiat şi a statutului de apatrid, acordarea protecţiei umanitare, coordonarea procesului de integrare a străinilor în Republica Moldova, de control a legalităţii şederii străinilor pe teritoriul Republicii Moldova, de custodie publică şi de aplicare corespunzătoare a măsurilor de îndepărtare şi a măsurilor restrictive. **Funcţiile de bază ale Biroului Migraţie şi Azil** (BMA) sunt: 1) participă la elaborarea politicii statului prin formularea de propuneri în domeniul migraţiei, azilului, apatridiei şi integrării străinilor; 2) implementează şi supraveghează respectarea legislaţiei în domeniul migraţiei, azilului, integrării şi apatridiei, a altor acte legislative şi normative ce ţin de aceste probleme; 3) asigură gestionarea proceselor migraţionale; 4) acordă asistenţă şi facilitează procesul de integrare a străinilor în Republica Moldova, în conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare; 5) asigură combaterea şederii ilegale a străinilor pe întreg teritoriul ţării şi monitorizarea fluxului de străini; 6) asigură respectarea drepturilor şi libertăţilor străinilor pe teritoriul Republicii Moldova. BMA îndeplinește atribuții semnificative în gestionărea proceselor migratorii, cu referire la: organizarea activității de colectare a datelor deținute de autoritățile administrației publice centrale și locale pentru utilizare în Sistemul Informațional Integrat Automatizat „Migrație și Azil” (SIIAMA), precum și păstrarea, prelucrarea, furnizarea și asigurarea schimbului de informații referitoare la procesele migratorii pe plan intern și extern; elaborarea Profilului Migrațional Extins (PME) și diseminarea datelor privind grupurile și fluxurile migratorii etc. **SIIAMA** este un sistem informațional conceptual adoptat pentru a integra un număr mare

de baze de date sau alte sisteme informaționale automatizate pentru a realiza politica de stat cu privire la migrație și azil.

Posesorul sistemului SIIAMA este BMA al MAI. SIIAMA este planificat să integreze sursele de informații: MAEIE; MSMPS prin intermediul ANOFM, MF prin intermediul Serviciului Vamal, ME, MTIC prin intermediul Registrului de Stat al Populației, MJ, BNS, PF, CNAS, CNAM etc. Resursele informaționale SIIAMA oferă date în diferite domenii ce țin de migrație, date despre cetățenii străini, apatrizi și refugiați).

➢➢**Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale** are în atribuție următoarele aspecte ce țin de migrație: • elaborarea și promovarea actelor normative privind condițiile de muncă, protecția juridică și socială a lucrătorilor migranți;

Schema 15. Organigrama MSMPSF

• elaborarea, negocierea și semnarea acordurilor bilaterale care reglementează fluxurile migrației forței de muncă; ajustarea legislației muncii la standardele internaționale; elaborarea strategiilor și programelor naționale de ocupare; coordonarea funcționării sistemului național de asistență socială; elaborarea proiectelor, acte normative privind combaterea traficului de ființe umane; repatrierea copiilor din străinătate etc.

Agenţia Naţională pentru Ocuparea Forţei de Muncă (subordonată Ministerului Muncii, Protecției Sociale şi Familiei) are următoarele atribuții în domeniul

migrației forței de muncă: • examinarea demersurilor persoanelor juridice şi fizice referitor la angajarea în muncă a cetăţenilor străini; • emiterea deciziilor referitoare la eliberarea, prelungirea şi anularea permiselor de muncă cetăţenilor străini şi apatrizilor; • asigurarea acumulării, păstrării, prelucrării, difuzării şi schimbului de informaţii referitoare la procesele migraţionale pe plan intern şi extern; • participarea la elaborarea politicii ce ţine de migraţia externă a forţei de muncă; • participarea la elaborarea mecanismelor de plasare în câmpul muncii peste hotare a cetăţenilor Republicii Moldova; • încheierea contractelor bilaterale ce ţin de plasarea în câmpul muncii a cetăţenilor Republicii Moldova peste hotare şi medierea angajării acestora;• înregistrarea, în modul stabilit, a contractelor individuale de muncă ale cetăţenilor Republicii Moldova angajaţi peste hotare;• realizarea şi implementarea instrumentelor juridice bilaterale şi multilaterale de cooperare în domeniul migraţiei forţei de muncă cu instituţiile internaţionale;• implementarea, în colaborare cu alte instituţii statale, internaţionale şi organizaţii neguvernamentale, a proiectelor de facilitare a repatrierii benevole a cetăţenilor Republicii Moldova de peste hotare şi reintegrarea lor pe piaţa muncii. **În cadrul ANOFM - Agenţiei Naţionale pentru Ocuparea Forţei de Muncă (2012)** a fost creată o unitate nouă **- Secţia angajare peste hotare,** responsabilă pentru implementarea şi coordonarea activităţilor în cadrul acordurilor bilaterale dintre Republica Moldova şi alte ţări, aplicarea şi respectarea prevederilor legislaţiei în domeniul migraţiei forţei de muncă, analiza şi monitorizarea activităţii agenţiilor private de ocupare a forţei de muncă; oferirea asistenţei informaţionale cetăţenilor Republicii Moldova despre politicile derulate privind emigrarea legală a forţei de muncă; monitorizarea activităţii privind implementarea acordurilor bilaterale între Republica Moldova şi alte state. (Regulamentul ANOFM aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 832 din 14.07.2003 cu privire la reorganizarea Serviciului de Stat pentru utilizarea forţei de muncă).

Diferite aspecte privind migraţia revin spre gestionare **Ministerului Economiei** (politici de utilizare a remitenţelor), **Biroului Relaţii Interetnice** (politici vizând diaspora din ţară şi de peste hotare), **Ministerului Educaţiei, Culturii şi Cercetării** etc. Asigurarea unui management eficient al proceselor migraţionale este posibilă doar prin abordarea complexă a politicilor în domeniu şi prin implicarea ministerelor de profil şi ale autorităţilor la diferite niveluri de guvernare. (Hotărârea Guvernului nr. 472 din 26.03.2008 cu privire la aprobarea componenţei Comitetului naţional pentru combaterea traficului de fiinţe umane şi a Regulamentului Comitetului național).

Întreprinderea de stat Centrul Resurselor Informaţionale de Stat „Registru” (subordonată Ministerului Tehnologiilor Informaţiei şi Comunicaţiilor) are următoarele atribuţii în domeniul imigrării: • colectează date, produce şi actualizează de tabele statistice care rezumă datele produse de toate ministerele implicate în SIIAMA.• asigură personalizarea şi tipărirea actelor de identitate şi a documentelor de călătorie pentru toate categoriile de străini. Începând cu **1 februarie 2008, Moldova eliberează paşapoarte cu date biometrice**, conform cerinţelor obligatorii ale procesului de integrare europeană şi liberalizare a regimului de vize. Din 2012, paşapoartele biometrice sunt emise şi prin intermediul misiunilor diplomatice şi oficiilor consulare de peste hotare.

Evaluare:

1. Numiţi organizaţiile internaţionale cu politici migraţioniste.
2. După care criterii se pot clasifica organizaţiile internaţionale.
3. Numiţi organizaţii internaţionale cu vocaţie universală.
4. Numiţi organizaţii internaţionale cu vocaţie limitată: - economice. - politice. - militare. - tehnice.
4. Povestiţi despre organizatiile internationale continentale şi regionale Europene: CE; UE; NATO;
5. Povestiţi despre organizaţiile internaţionale de gestionare a mişcării migranţilor: - O.N.U.; - UNHCR; - OIM; - ILO; - Interpol; - Europol.
6. Povestiţi prin ce mecanisme şi instrumente instituţionale sunt promovate politicile migraţioniste.
7. Numiți organizațiile internaționale polițienești. Povestiți despre atribuțiile acestor organizații.
8. Numiți organizaiile naționale de gestionare a migrației.
9. Povestiți cu ce se ocupă fiecare minister în fomeniul migrației.
10. Care din instituțiile naționale de gestionare a migrației are cea mai mare pondere în activitatea asistențială, în lucrul cu persoanele migrante.
11. Ce servicii de asistență socială oferă fiecare instituție națională persoanelor migrante?

Teme meditative:

1. Completați tabelul de mai jos.

Denumirea organizațiilor	Anul de instituire, obiective	Servicii asistențiale pentru migranți:
Organizații internaționale		
...		
Organizații naționale		
....		

2. Citiți mitul de mai jos. Explicați conținutul acestui mit.

Mitul lui Ulysse (numele roman al eroului grec Odiseu) traversează secolele, găsind ecouri în actualitatea contemporană. Iubit de zei, care se întâmplă să nu-i ierte chiar întotdeauna lipsa de obedienţă, eroul trece printr-o mulţime de, înfruntînd furia valurilor lui Poseidon, pericolul întîlnirii cu ciclopul canibal, farmecele nimfei Circe şi, mai ales, cîntecul fatal al sirenelor. Deşi avertizat, Odiseu ţine cu tot dinadinsul să le asculte. Îşi protezează vîslaşii, astupîndu-le urechile cu ceară, se leagă de catarg ca să nu poată sări în apă. La chemarea lor, uită tot, dorinţa de a ajunge acasă, de a o regăsi pe soţia sa, Penelopa, de a-şi regăsi fiul după aproape 20 de ani de absenţă. Din fericire, corabia se îndepărtează, iar Odiseu se regăseşte.

Aproximativ 800.000 de persoane din Spania, în totalitate imigranţi, suferă de stres cronic şi multiplu, maladie denumită sindromul lui Ulise sau al imigrantului fără acte. Principala cauză o reprezintă înstrăinarea de plaiurile natale şi lupta pentru supravieţuire într-o ţară în care imigranţii trebuie să se acomodeze rapid cu obiceiurile, clima şi limba ţării de adopţie. Boala apare în primii doi ani de la emigrare Medicii secţiei psihologie a Spitalului Provincial din Castellon au sesizat că majoritatea pacienţilor care prezintă aceste simptome sunt de cetăţenie română.

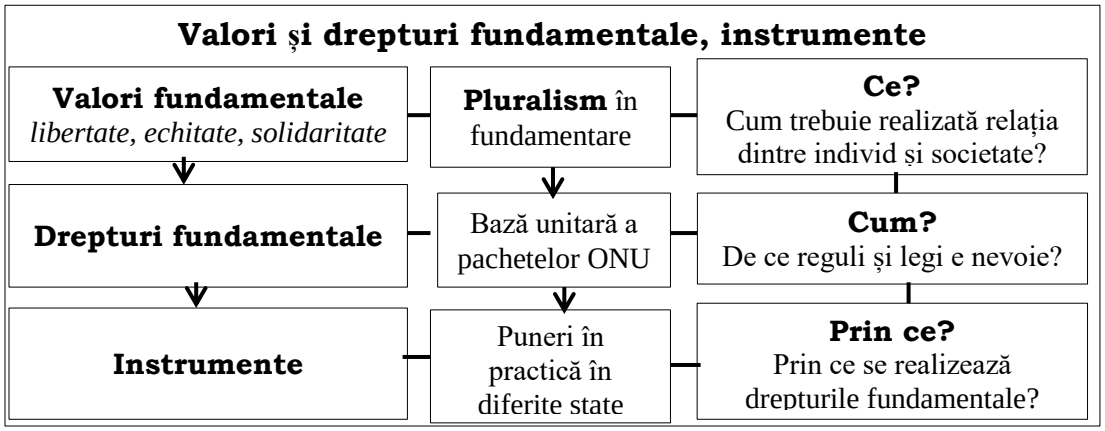
"Portretul robot al persoanei care suferă de sindromul lui Ulise este: femeie între 35 şi 50 de ani, de cetăţenie română, care locuieşte în Spania de mai puţin de doi ani"

Numărul pacienţilor cu sindromul lui Ulise creşte în special în perioada sărbătorilor de iarnă, când se accentuează sentimentele de singurătate şi tristeţe".

Boala are trei factori care acţionează simultan: singurătatea datorată îndepărtării de casă şi familie, sentimentul de eşec profesional, deoarece fără acte este foarte dificil de găsit un serviciu, şi lupta de zi cu zi pentru supravieţuire".

"Boala se manifestă prin stări depresive, anxietate, uneori, tentative de sinucid. Psihologii şi psihiatrii au plasat "sindromul lui Ulise", cel vinovat pentru toate mirajele ce rătăcesc oamenii pentru o perioadă mai lungă sau mai scurtă, terminată de cele mai multe ori, din fericire, cu dorinţa revenirii la propria matcă. Maladia afectează mai ales femeile.

3. În statele care au semnat legislația internațională privind drepturile și libertățile omului, aceste drepturi fundamentale sunt universal valabile. Însă, punerea lor în practică este în stadii diferite de avansare, iar pentru realizarea lor, în diversele țări se utilizează instrumente sociale și statale diferite. Analizați, cum aceste drepturi se respectă în Republica Moldova. Argumentați opiniile prezentate de Dvs.

Bibliografie:

1. Bădescu I. Tratat de geopolitică. Vol. 1. Editura Mica Valahie, București, 2004.
2. Bădescu I. Migrația internațională ca problemă socială. Studiu de caz: migranții pentru muncă din Italia. 2013. Disponibil la adresa: http://sociologiaazi.ro/ wpcontent/ uploads/2013/10/
3. Cheianu-Andrei D., Barilov A. Analiza lacunelor în domeniul managementului migrației Republica Moldova. Chișinău, 2015
4. Geamănu Grigore. Drept internaţional public. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2 volume, vol.I – 1981, vol.II –1983
5. Legea asistenţei sociale nr. 547 din 25.12.2003//Monitorul Oficial 42-44/249, 12.03. 2004);
6. Legea nr. 123 din 18.06.2010 cu privire la serviciile sociale//Monitorul Oficial 155-158/541, 03.09.2010;
7. Marcu Viorel. Drept internaţional comunitar. Ediţia a II-arevăzută şi adăugită. Lumina Lex, Bucureşti, 2001

8. Moşneaga V. Politica migraţionistă a Republicii Moldova: etapa actuală. În: Brain Drain. Cazul R. Moldova. / Coord. V. Moraru. Chișinău, IIESP, 2011, p. 27–36.
9. Şaran V. Politica Uniunii Europene în domeniul migraţiei, iniţiativele R. Moldova/ În: Brain Drain. Cazul R. Moldova./Coord. V. Moraru. Chi. IIESP, 2011, p. 19–26.

Tema: III.2. ASISTENȚA SOCIALĂ A TINERILOR IMIGRANȚI NEÎNSOȚIȚI, SOLICITANȚI DE AZIL.

Sumar:

1. Experiența statelor europene și problemele cadrului legal privind asistența tinerilor imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil.
2. Tutela și responsabilitatea legală privind protecția copiilor neînsoțiți, solicitanți de azil.
3. Problemele și nevoile tinerilor imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil.
4. Serviciile sociale și metodele de lucru cu această categorie de copii.
5. Integrarea socială a tinerilor imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil.

1. Experiența statelor europene și problemele cadrului legal privind asistența tinerilor imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil. Dintotdeauna copiii au fost și sunt victime a diferitor forme de abuz, calamități naturale, conflicte, războaie. În lume, neîncetat continuie să se încalce drepturilor omului. Copiii sunt direct afectați de războaie, conflicte, reformări și tulburări sociale. Organizatia Save the children UK estimeaza că în deceniul trecut mai mult de 1,5 mln. de copii cu vârsta sub 18 ani au fost uciși, mai mult de 4 mln. au fost obligați să trăiască în lagăre, mai mult de 12 mln. și-au pierdut căminele.

Dorința de a scăpa de conflicte și persecuție nu este factorul unic al creșterii numărului de copii care migrează peste granițe. Discrepanța crescândă dintre țările bogate și cele în curs de dezvoltare, sărăcia, lipsa oportunităților, traficarea, exploatarea prin muncă, sunt cauze principale. ONU estimează că traficul intern și extern al copiilor depășește anual 2 mln. Sensul terminologic de trafic și contrabandă sunt diferite. Contrabanda reprezintă intrarea ilegală a unei persoane într-o țară, pentru care este plătit, iar odată cu sosirea în țara de destinație, această relație se termină. Sunt multi copii care sunt „victime ale contrabandei" în Europa. În căutarea unui loc de muncă, ei sosesc evitând autoritățile. Migrarea economică a copiilor în Europa este în creștere, datorita faptului că tot mai multe familii imigrează, lăsându-și copiii fără supravegherea.

III.31. Fluxurile deplasării tinerilor imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil
Moldova este o țară de origine și de tranzit, din care copiii se pot îndrepta spre țările de destinație. Moldova este și o țară, care acordă azil, deși este greu de estimat numărul copiilor neînsoțiți doritori să rămână în această țară.
Țara vecină apropiată, Ucraina este o țară de tranzit a copiilor din zonele de conflict armat (Dombas), traversând prin Ucraina, Transnistria, Moldova, îndreptându-se spe Polonia sau România.
România, este o țară de tranzit pentru copii neînsoțiți din fosta Iugoslavie, Albanie, Ungarie, de unde acești copii, traversând rutele se îndreaptă spre țările Europei de Nord.
Germania, Franța, Italia, țări de destinație finală, deși unii copii neînsoțiți tind să ajungă în alte țări.
Marea Britanie, țară de destinație și de tranzit pentru copiii care vor să ajungă în America

Cadrul legislativ este foarte complicat referitor la asistența socială a tinerilor imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil, deși s-au adăugat o serie de amendamente la legile

existente, ghiduri și regulamente etc., legislația rămâne imperfectă în soluționarea problemelor acestor copii. Acest lucru este exacerbat și prin faptul că a răspunde la aceste nevoi ale copiilor neînsoțiți nu este singura responsabilitate a serviciilor specializate și a lucrătorilor sociali. Este foarte dificil a aplica legea în practică. În ultimii ani, imigrația și azilul au devenit o problemă politică majoră pentru minorii neînsoțiți și sistemul asistențial.

Furnizorii serviciilor sociale trebuie să facă față provocărilor mass-media și ale publicului în ceea ce privește nivelul de sprijin oferit solicitanților de azil și justificării priorităților, în cazul în care există percepția că localnicilor li se oferă servicii inferioare, față de solicitanții de azil. În unele țări nu se face distincția dintre copii neînsoțiți și cei care fac parte dintr-o familie. Alte țări au tendința să-i grupeze pe toți împreună, indiferent de vârstă și solicitare de azil sau de emigrare în scop de lucru. Astfel, ar trebui să se facă o distincție clară între solicitanții de azil și imigranții pentru muncă.

Copiii care intră în țară în mod ilegal, ramân neobservați de către autorități, de aceea este greu de estimat numărul lor. Acest fapt, este un motiv de îngrijorare, deoarece îngreunează cunoașterea în ansamblu a situației imigrației copiilor neînsoțiți, identificarea resurselor necesare pentru rezolvarea problemelor corespunzătoare. Se presupune, că numărul lor ar fi de peste 1 mln.

Pentru coordonarea politicilor și practicilor, guvernele tind să dezvolte un cadru statistic comun pentru a determina numărul copiilor neînsoțiți în teritoriul țării lor. Țările europene diferă politic și constituțional. Copiii neînsoțiți în aceste țări sunt tratați diferit.

III.32. Cadrul legislativ al unor țări în acordarea serviciilor sociale tinerilor imigranți și neînsoțiți solicitanți de azil
Elveția art.7 din reglementarile procedurilor de azil se referă la minorii neînsoțiți
Anglia dispune de un cadru legislativ modern, privitor la toate categoriile de copii și adulți, luați sub protecție. Ghidul specific „Leaving Care Act", oferă detalii privind cazarea copiilor solicitanți de azil. Copiii neînsoțiți sunt în mod prompt trimiși la agențiile care oferă asistență socială imediat după un "screening" inițial. Primesc asistență publică.
Germania Copiii cu vârste între 16 și 17 ani sunt tratați ca persoanele adulte, trăiesc independent sau cu sprijin minimal din partea serviciilor sociale profesionalizate. Cei cu vârste mai jos de 16 ani, sunt considerați minori, beneficiind de plasament în centrele rezidențiale. În Berlin, reglementările federale oferă instrucțiuni cu privire la asistența socială pentru tineri, pentru minori străini neînsoțiți. Serviciile sociale sunt furnizate conform legii pentru protecția copilului.
Franța Nu toți copii neînsoțiți pot solicita azil. Serviciile sociale sunt furnizate conform legii pentru protecția copilului.
Ungaria interzice luarea amprentelor digitale de la copiii sub 14 ani. Minorii sunt plasați imediat într-o unitate rezidențială specializată în asistență pentru acest grup. Acolo beneficiează de educație, asistență medicală, nevoile lor sunt soluționate pe durata cazării.
Italia. Lipsesc legi specifice pentru această categorie de copii. Legea imigrației, este foarte restrictivă, bazată pe noțiuni de ordine publică și securitate, inspirată din principiul controlului și apărării. În Italia, copiii neînsoțiți sunt în mod prompt trimiși la agențiile care oferă asistență socială imediat după un "screening" inițial.

Tutela și responsabilitatea legală. Tinerii imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil, au nevoie de ajutorul unui tutore, care să-i ajute în relația lor cu autoritățile responsabile de migranți și azil. Specialiștii din aceste departamente nu sunt considerați agenții care să ofere asistență socială pentru minori, majoritatea personalului, neavând pregătirea necesară pentru a lucra în mod direct cu copiii. Problemele minorilor pot fi agravate de factori lingvistici, culturali și de lipsa totală de cunoaștere a obiceiurilor și practicilor țării în care

au sosit. În unele țări, tutorii sunt numiți de instanțele locale, în alte cazuri acesta este centralizat, transferat ”magistraturii tutelare“.

În Elveția și Ungaria se numește un tutore pentru fiecare copil neînsoțit, pe când **în Franța, decizia de numire a tutorului aparține judecătorului de tutelă** și depinde de o procedură de evaluare individuală.

Marea Britanie nu dispune de o procedură oficială de tutelă, deși Consiliul pentru Refugiați este menit să asigure consiliere și suport practic în asistarea copiilor neînsoțiți, efectuarea petiției lor pentru azil și în accesarea altor servicii.

Rolul statutul și responsabillul pentru numirea unui reprezentant legal, care să se ocupe de problemele legale în numele copilului, nu este clar. Nu este clar nici statutul și responsabilitățile oficiale ale tutorelui: poate sau nu, tutorele numit să ia decizii în interesul major al copilului, dispune sau nu de autoritatea legală de a participa la instanțele judecătorești, să ia sau nu, alte decizii. Problemele tinerilor imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil sunt diferite față de cele ale copiilor cetățeni din țară.

III.33. Problemele cu care se confruntă:		
Tinerii imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil		Furnizorii de sevicii
- au trăit experiențe extrem de traumatizante; - au fost amenințați; - au fost martori a unor crime, violențe; - forțați să ia parte la violențe, violuri, furturi, crime; - au fost victime și abuzatori a diferitor acțiuni; - n-au abilități de comunicare, de a dialoga; - nu știu să răspundă la întrebările cele mai simple; - nu cunosc nici data lor de naștere, nici vârsta; - au unele dizabilități mintale etc.		- le este extrem de greu să se facă o planificare prealabilă; - copiii sosesc spontan; - minorii n-au acte de identitate; - nu vor să coopereze la evaluare; - refuză să furnizeze informațiile cerute, etc.
Nevoile copilului:		
Nevoi generale	**Nevoi specific (speciale)**	**Nevoi de protecție, tratament**
- de azil - hrană - siguranță - adăpost - lingvistice - căldură - îmbrăcăminte - îngrijire, joacă - de educație	- nevoi de apărare de diferite pericole, forme de abuz, expoatare; - de a fi protejați de întoarcerea în țara lor de origine, în caz de pericol al vieții; - să aibă o familie; - o comunitate; - o rețea de susținători, prieteni; - de adaptare la noile realități, valori culturale, adesea străine lor	- nevoi de asistență medicală, socială, psihologică în depășirea traumatizmelor, la care au fost expuși; - de comunicare; - de formare a identității, nevoie esențială, de cunoaștere a culturii lor tradiționale; - găsirea unei școli potrivite, etc.

Serviciile publice sociale și cele de asistență socială din întreaga Europă sunt furnizate prin metode și structuri variate, sub diferite modele de organizare. Fiecare țară, și-a dezvoltat diferite forme de asociați, care împuternicesc furnizorii serviciilor publice sociale să se întâlnească între ei, la nivel local, național, european. Unele întâlniri sunt relativ neoficiale, altele organizate din timp, cu structuri mult mai complexe. Furnizorii serviciilor sociale sunt direcțiile locale de asistență socială, asociațile naționale, grupurile de asistenți sociali din cadrul ONG-urilor, instituțiilor private, autorităților de stat și reprezentanții protecției și asistenței sociale din țările europene. Aceștia sunt politic independenți de guvernele naționale, regionale sau locale. În unele țări, asistenții sociali gestionează și serviciile de educație și sănătate. Furnizorii serviciilor publice sunt responsabili pentru activitatea efectivă a instituțiilor asistențiale, la nivel de guvern, ministere, administrației publice locale (APL) și centrale (APC), și a organizațiilor neguvernamentale importante. În

unele cazuri, furnizorii serviciilor asistențiale fac parte din sectorul privat, fiind contactați de către autoritățile locale. Majoritatea furnizorilor amplasează copiii neînsoțiți în unități de cazare specializate în acest domeniu, sau îi cazează împreună cu minorii-cetățeni.

Obiectivele serviciilor de asistență socială destinate tinerilor imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil, în căutare de azil, sunt centrate pe realizarea incluziunii acestor tineri:
• îmbunătățirea politicilor și practicilor legale de asistență socială pentru copiii respectivi;
• promovarea drepturile sociale, incluziunea, integrarea, egalitatea și combaterea sărăciei în Europa, prin dezvoltarea calității serviciilor sociale publice; • colaborarea cu asociațiile naționale, organizațiile comunitare, ONG-urile și alți parteneri sociali din țară și din UE privind schimbul de experiență, cunoștințe, informații, practici, politici sociale, etc.; • dezvoltarea cunoștințelor bunelor practici pentru managerii și experții din structurile de stat, preocupați de elaborarea politicilor de protecție și asistență socială; • dezvoltarea politicilor de imigrare și asistență socială, care reflectă drepturile și nevoile copiilor neînsoțiți în căutare de azil; • dezvoltarea capacităților de comunicare la copii, în exprimarea părerilor și experiențelor lor proprii, prin implicarea lor în grupuri speciale relaționare; • realizarea acțiunilor de combatere a excluziunii sociale și de asigurare a tuturor oportunităților de integrare socială a acestor copii; • îmbunătățirea calității vieții lor, contracararea excluziunii sociale și a sărăcie (vezi hotărârea adoptată de Consiliul European de la Nisa, în decembrie 2000); • implicarea participativă a copiilor în luarea deciziilor privind soluționarea problemelor cu care se confruntă. Adeseori minorii, fiind implicati în discuții, simt un disconfort, din lipsa unui traducător, pentru convorbiri și consultări. Experiența de găsire a unui asemenea tratucător este greu aplicabilă.

III.34. Servicii oferite tinerilor migranți neînsoțiți, solicitanți de azil

Metode de lucru	Servicii oferite	Neajunsuri	Recomandări:
	Cazare și asistență	Se acorda foarte puțină atenție formelor de persecuție, specifice copiilor; Puțin efort se face pentru a explica circumstanțele și motivele pentru care nu sunt de accord să se întoarcă în țara lor de origine; Procedurile de evaluare a vârstei copilului, venit fără de acte de identitate, sunt imperfecte, sub forma unor examinări superficiale; Satisfacerea nevoilor acestor copii este dificilă, există riscuri ca acești copiii să nu aibă protecția necesară; Integrarea acestor copii lipsește din abordarea problemei azilului și imigrării;	Statul trebuie să fie garantul principal în protecția copilului; Să promoveze legi care să soluționeze problemele complexe ale acestor copii; Personalul decizional trebuie să dispună de competențe superioare pentru a putea ajuta copiii să depășească traumele specifice suferite; Procedurile determinării vârstei trebuie dezvoltate prin personal specializat în expertizări respecti- ve; Copiii ar trebui să aibă acces la un tutore independent, delegat cu responsabilități clare, care să le ofere management de suport și credibilitate.
Comunicative; Cereri de solicitare; Ancheta socială; Observația; Istoricul vieții; Biografică; Cunoașterea documentară a vieții copilului; Intervievări; Interviurile focalizate; Managementul de caz; Strudiul de caz; Teste QI și de personalitate, nivelul de educație etc.	• Familii de tip foster (plasament); • Unități rezidențiale generale și specializate; • Recepția pe termen scurt sau case de primire; • Centre de primire în regim de urgență; • Unități rezidențiale „semi-independente”; • Gazde; • Hotel sau demipensiune; • Comunități educaționale; • Case comune – cu alți tineri; • Unități specializate, pentru mame tinere cu copii mici etc.		

Toti imigranții sunt supuși unor evaluări și verificări a cererii de solicitare a azilului. **În momentul sosirii,** autoritățile responsabile, separă copiii neînsoțiți de adulți și îi reține într-o zona de tranzit sau de primire. **Aici începe procedura de evaluare.** Se completează documentația necesară privind depunerea cererii de azil de către copil, se menționează țara și traseul parcurs de copil, apoi li se adresează câteva întrebari inițiale. Convorbirea este înregistrată, pentru a fi analizată . Durata ședерii copiilor imigranți neînsoțiți, în acest mediu variază, până la 20 de zile în Franța, România.

Există două aspecte de ascultare a vocii copiilor neînsoțiți: 1. participarea minorilor la procesul decizional care îi afectează; 2. oferirea ocaziei de implicare în descrierea serviciilor destinate lor și solicitate de ei. Pentru a fi eficientă această procedură, copiii trebuie să fie împuterniciți să-si exprime opiniile, să aibă acces la informații relevante. E necesar de a găsi metode pro-active, care să faciliteze descătușarea minorilor, să-i încurajeze să dialogheze, să-și depășească emoțiile de neîncredere, frustrări, rezerve, să-i asigure că le va fi acordată confidențialitate în cele relatate. Participarea copiilor în luarea deciziilor poate reuși, dacă se va alege localul și anturajul potrivit, dacă le va fi acordat timpul necesar pentru dezvoltarea relațiilor cu partenerii lor și cu orice adult implicat în proceduri, vorbitor al limbii copililui azilant, dacă i se vor pune la dispoziție informații relevante necesare. Acest aspect, cere și o anumită flexibilitate și dedicație din partea personalului responsabil, pentru a răspunde copiilor, care au diferite vârste și niveluri de maturizare. Procedura de lucru cu imigranții neînsoțiți, solicitanți de azil, este foarte anevoioasă îndeosebi în lucrul cu minorii marginalizați, excluși social sau care au anumite dizabilități, sau alte nevoi speciale.

Lista indicațiilor de participare a minorilor în luarea deciziilor:

• Întâlniri ale tinerilor care locuiesc în aceleași centre rezidențiale;
• Revizuirea asistentei sociale formale și statutare;
• Invitareea minorilor la întâlnirile „grupului de conducere”;
• Ședințe tematice: ”lecții din viață”, ”proceduri de plângere” asemănătoare sau adaptate cazurilor din viața copiilor imigranți; • Implicarea copiilor în recrutarea personalului, de ex. un copil poate să facă parte din juriul de interviu; • Forme de utilizare a serviciilor de feed back; • Acces la politici; • Interviuri individuale și sesiuni cu „tematica-cheie”.

Eeste improbabil, ca participarea să fie eficientă fără de o dedicație din partea personalului responsabilizat pentru acești copii, pentru a-i respecta, a-i asculta, ajutora.

Implicarea participativă le asigură minorilor posibilități:
- de a învăța unii de la alții să evalueze și să respecte experiențele altora;
- să dezvolte spiritul de confidență și abilitățile de comunicare;
- să-și dezvolte abilități sociale, stima de sine, sentimentul de a se simți împuterniciți;
- să se simtă descătușați de realitățile degradante din viața trăită de ei;
- să se sprijine pe sine prin sprijinirea altora;
- să scape de stresurile acumulate;

Integrarea copiilor stigmatizați și marginalizați este foarte dificilă și din faptul, că integrarea lipseste din abordarea problemei azilului și imigrării. În cazul în care copiii neînsoțiți nu se pot integra, există riscul ca ei să se simtă dislocați, marginalizați de societate, risipindu-și potentialul lor, în acțiuni degradante, criminogene, fiind lipsiți de a beneficia de oportunitățile pe termen lung, în țara în care au sosit. Din acest motiv, acești copii vor căuta

să dispară din supravegherea autorităților, preferând să abandoneze școala și să-și găsească un loc de muncă ilegal sau sa fie implicați în prostituție sau delicte.

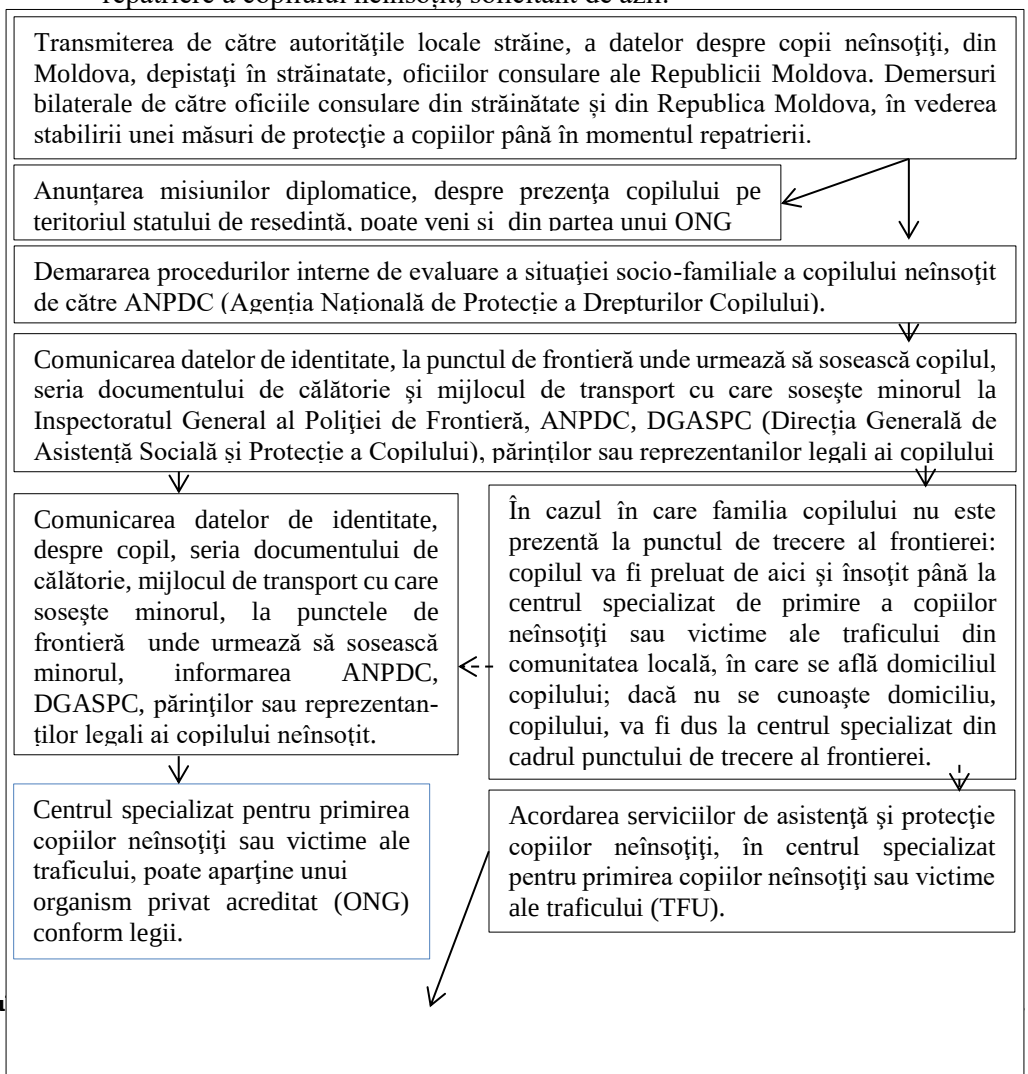
De obicei, integrarea se concentrează pe educație și școlarizare, învățarea limbii și culturii statului primitor și a țărilor europene, instruirii profesionale și găsirii unui loc de muncă.

În cazul în care, acești copii sunt respinși de piața forței de muncă, ei riscă să fie forțați să lucreze ilegal. Această exploatare, le va oferi experiențe periculoase, ajungând adulți, acești tineri vor exploata alți copii, angrenându-i în acte delicte.

Întoarcerea voluntară sau forțată a unui minor neînsoțit este extrem de rară. Problema întoarcerii copiilor neînsoțiți este abordată imediat, se caută inițiative noi de lucru cu acești copii. Franța are un angajament cu România din 2002, prin care se facilitează întoarcerea minorilor în țara lor. Moldova a semnat acorduri bilaterale cu Italia și Spania prin care se angajează profesioniști din ambele țări pentru a lua decizii planificate respectiv. Numai în Elveția există o referire specifică la deciziile de returnare a minorilor neînsoțiți, decizii luate în interesul major al minorului. Decizia de întoarcere a unui minor neînsoțit în țara de proveniență se face numai în interesul major al minorului.

Evaluare:

1. Alcătuiți și descrieți după modelul schemei de mai jos, etapele procedurii de repatriere a copilului neînsoțit, solicitant de azil.

Zu

Intreprinderea tuturor demersurilor necesare reintegrării copilului în familie.

ONG-urile şi DPDC sunt responsabile de a elabora ghiduri de lucru cu victimele traficate (TFU), pentru personalul specializat din centrele de asistenţă şi protecţie socială.

2. De ce cadrul legal pentru acești tineri este foarte complicat?
3. Explicați traseele fluxurilor deplasării tinerilor imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil.
4. Ce știți despre cadrul legislativ al unor țări în acordarea serviciilor sociale tinerilor imigranți și neînsoțiți solicitanți de azil?
5. Ce reprezintă tutela și responsabilitatea legală?
6. Care sunt problemele cu care se confruntă tineriii imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil?
7. Care sunt obiectivele serviciilor de asistență socială pentru tineriii imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil?
8. Ce tipuri de servicii sunt oferite tineriii imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil?
9. Expuneți lista indicațiilor de participare a minorilor în luarea deciziilor.

Teme meditative:

1. Completați tabelul de mai jos:

Nevoile tineriilor imigranți neînsoțiți, solicitanți de azil?		
Nevoi generale	Nevoi specifice	Nevoi de protecție

2. Alcătuiți un caz real sau imaginativ a vieții unui copil imigrant neînsoțit, solicitant de azil. Argumentați cazul.
3. Alcătuiți tabelul serviciilor asistențiale necesare cazului dat.
4. Scrieți un eseu cu tema: ”O filă din viața unui cunoscut imigrant”.

Bibliografie:

1. Bădescu C. Distribuția riscurilor în societatea românească. Efecte asupra politicilor de protecție socială. Revista Calitatea vieţii, XXIII, №2, 2012, p.161–180.
2. Bădescu C., Bădescu I. Sistemului mondial și cultura crizei. Manuscris 2015, 162p.
3. Bulai T. Fenomenul migraţiei şi criza familială. Iaşi: Lumen, 2006, 120 p.
4. Burian Cristina, Bivol Sergiu. Condiţia juridică a străinului.//Revista Moldovenească de Drept Internaţional şi Relaţii Internaţionale. №1-2, 2007, p. 77-80.
5. Burian Cristina. Apariţia şi evoluţia fenomenului migraţiei şi regelementarea juridică a acestuia în dreptul internaţional public. // Revista Moldovenească de Drept Internaţional şi Relaţii Internaţionale, nr. 3, 2009, p. 77-84.
6. Greceanu Alexandra și coolab. Azilul și migrația, abordari teoretice și jurisprudență. Editura Monitorul Oficial, Bucuresti, 2008, p. 77-80..

7. Feller E. Cine este refugiat şi cine nu – criza de identitate ca o provocare pentru protecţie/ În: Revista de drept de Azil şi Drept Umanitar, Anul IV, Nr. 1(7), Reprezentanţa ÎCNUR, ianuarie-aprilie 2006, 128 p.
8. Miley K., O' Melia., M. DuBois Practica asistenței sociale. Ed Polirom, Iași, 2016;
9. Moşneaga V. Migraţiile în/din Republica Moldova: proces şi reglarea (primul deceniu). Populaţia Republicii Moldova în contextul migraţiilor internaţionale. Vol.I. - Iaşi, Pan-Europe, 2006, [p.248-300].

Tema III.3. ASISTENȚA SOCIALĂ A COPIILOR DIN FAMILIILE MIGRANTE.

Sumar:

1. Problemele copiilor din familiile migrante.
2. Responsabilitățile părinților emigranți față de copiii lor.
3. Activitatea asistențială cu minorii din familiile migrante.

1. Problemele copiilor din familiile migrante.

Migraţia are efecte complexe, poate cele mai "dureroase", asupra structurii, dinamicii, funcţionalităţii familiei în special asupra minorilor. Fenomenul migraţiei s-a extins mult în ultimii 16 ani, iar motivul plecării este, în principal, câştigul financiar, care în comparație cu urmările golurilor migrațiunii nu poate fi recuperat cu nimic.

Migraţia internaţională are efecte negative emoționale, comportamentale, școlare și sociale asupra minorilor rămaşi fără de dragostea, atenția și supravegherea părinților. Adeseori emigrarea părinților se soldează cu destrămarea familiei: divoțuri, căsătorii noi, stabilirea definitivă a traiului în noua reședință, abandonarea copiilor etc. Sunt frecvente situaţiile în care ambii părinţii pleacă, lăsându-și copii în grija altor persoane.

Chiar dacă situaţia materială a majorităţii acestor copii se îmbunătăţeşte în timp, nu toţi beneficiază din partea părinţilor de o susţinere financiară imediată şi continuă. Totodată, din cauza faptului că rămîn fără supravegherea adulţilor, copiii devin vulnerabili în faţa mai multor probleme - tulburări emoţionale, consum de substanţe, abandon şcolar, relaţii sexuale precoce, comportamente deviante, trafic de fiinţe umane.

Dacă în mica copilărie, părinţii nu oferă copilului securitate şi afecţiune, acesta va dezvolta anxietate şi suspiciune faţă de lumea din jur. Astfel, în stadiul de la 1 la 3 ani, dacă un copil nu este susţinut pentru a-şi exercita voinţa autonomă, la vârsta adolescenţei el va fi anxios în faţa oricărei îngrădiri, dezvoltând tulburări de comportament.

Copiii cu unul sau cu ambii părinţi plecaţi la muncă în străinătate, pot dezvolta, diverse reacţii psiho-traumatizante (schimbarea de viaţă este percepută şi trăită de copil ca una traumatizantă), reacţii de adaptare la stres (copilul percepe subiectiv schimbarea de viaţă sub forma unui agent stresor, a unui dezechilibru individual între cerinţele organismului şi ale mediului şi posibilităţile sale de răspuns).

Modul în care copilul percepe şi trăieşte plecarea părinţilor săi, ca eveniment sau ca schimbare de viaţă, este influenţat de o mulțime de factori, necesari a fi luaţi în considerare în procesul de evaluare şi asistenţă psihopedagogică a copilului.

Separarea copiilor de unul sau de ambii părinţi plecaţi peste hotare, pe o perioadă îndelungată de timp, generează la copii rămași, sentimentul de abandon, neglijare, izolare,

cu repercusiuni asupra personalităţii. Principalele probleme ale acestor copii se referă la modul de relaţionare cu semenii de şcoală şi, în special, la modul de îndeplinire a cerinţelor didactice.

Copiii, părinţii cărora emigrează, **suferă de neglijare emoţională**, deoarece **absenţa fizică a părinţilor îi lipseşte pe copii de afecţiune**, dragoste, mângâiere, comunicare, atenţia şi grija părintească pe care părinţii ar putea-o oferi, dacă ar fi prezenţi.

Manifestările psiho-comportamentale ale copiilor cu părinţi emigranţi.

III.35. Manifestări emoționale, psiho-comportamentale și ale aspectului fizic		
emoționale	psiho-comportamentale	ale aspectului fizic
- dor de părinți; - nevoi de atenţie, apreciere, afecţiune părintească; - lipsa aspiraţiilor pe termen lung; - sentimente de abandon, tristeţe, nesiguranţă, anxietate; - stări depresive; - frustrări, stresuri, apatie (indiferenţă, oboseală (lipsă de energie, de voinţă - tulburări ale stimei de sine; - supraapreciere faţă de semeni în accesorii, vestimentație, cheltuieli bănești etc.	- deteriorarea conduitei şcolare (performanţe şcolare scăzute, absenteism, risc de abandon şcolar, conflicte cu profesori, colegi, părinţi); - neglijarea frecventării școlare; - distorsiuni cognitive de dezvoltare; - tulburări de atenție (scăderea capacității de concentrare pentru realizarea sarcinilor şi „evadarea din realitate"); - absenţa aspiraţiilor pe termen lung; - toleranţă scăzuă la frustrare sau prea ridicată în mecanismele relaționare de apărare; - lipsă de motivaţie, de învăţare școlară; - multiplicarea rolurilor din gospodărie; - supraîncărcarea cu sarcini caracteristice activității adulţilor; - indiferenţă, încăpăţânare, comportamente agresive; - dificultăţi de adaptare, comportamente (pre) delincvente; - atașamente la grupuri agresive de tineri; - implicări în jocuri de noroc, abuz de drog, infracţiuni; - conduite sinucigaşe etc.	- neglijare alimentară (alimentare neregulată, cu absenţa alimentelor esenţiale creşterii); - neglijare vestimentară (haine murdare, mici sau prea mari, nepotrivite pentru anotimp); - neglijarea igienei corporale, mirosuri respingătoare; - boli parazitare; - neglijare medicală necesară, comsum de substanţe toxice; - neglijarea igienii locuinţei (prost întreţinută, neîncălzită, risc de incendiu, mobilier absent sau deteriorat;

Consecinţele emoţiilor negative **pe termen lung**, cauzate de lipsa părinţilor, se expun la copii, prin: - stres; - boală; - tic nervos; - reușită școlară scăzută; - dezamăgire în relaţiile cu oamenii; - refugiu în consumul de substanţe; - accentuarea valorii banilor; - inhibare, închidere în sine; - agresivitate faţă de semeni, persoane mai în vârstă; - lipsa de respect pentru părinţi şi alţi adulţi.

Printre manifestările comportamentale pe termen lung, dezvoltate la mulţi dintre copiii ai căror părinţi au migrat sunt: - cheltuieli nechibzuite a banilor primiți de la părinți; - dezangajarea în realizarea responsabilităților casnice, școlare și în pregătirea temelor; - nedorința de a se implica în activităţi şcolare şi comunitare; - lenevie, timp liber fără de ocupații; - odihnă, hoinăreală, apatie; - comportamente deviante: regim alimentar dezechilibrat (bulimie, anorexie), consum de ţigări, alcool, droguri, relaţii sexuale precoce; comportamente delicvente: furturi, spargeri, violuri etc.

Riscuri la care sunt expuşi copiii cu părinţi emigranţi:

- Vulnerabilitate la abuzuri fizice, psihice, sexuale, exploatare prin muncă, trafic de copii, prostituţie. Agresorii sexuali, recrutorii traficanţii de persoane, pedofilii îşi aleg victimele din rândul copiilor neglijaţi, lipsiți de grija părintească, nesupravegheaţi.

- Insuficienta dezvoltare a abilităţilor de viaţă independentă în a face faţă dificultăţilor viitoare ca adult: neîncredere în forţele proprii, în corectitudinea luării independente a deciziilor, absența abilităţilor de gestionare a banilor și a timpului, control scăzut sau lipsa de control în exprimarea emoţiilor, în formarea relaţiilor, în modul de comunicare etc. - Însuşirea deficitară a normelor etico-morale: în absenţa unui model familial funcţional, a unui mediu sigur şi coerent. Copiii din familiile migrante pot prelua modelul de neglijare afectivă, învățat în familia de origine, pentru a-l aplica ulterior la vârsta adultă. - Cauza debutului precoce al vieţii sexuale, în întreținerea dezorganizată a relațiilor intime cu diferiți parteneri sexuali, rezidă adeseori în căutarea persoanelor străine, care să le ”umple” golul afecțiunii și lipsei dragostei părintești. Ca rezultat al vieții sexuale precoce, apar sarcini adolescentine nedorite, avorturi, copii nou născuți părăsiți, omucideri de prunci, infecții sexual transmisibile, infertilitate la fete și băieți, soldată în viitor cu o viață de familie dezorganizată, nefericită.

2. Responsabilitățile părinților emigranți față de copiii lor, înainte de emigrare. Serviciile sociale, adresate copiilor cu părinţi emigranţi, sunt sporadice, axate mai mult pe colectarea datelor statistice. Asistenţa comunitară este insuficient preocupată de situaţia acestor copii. Serviciile educaţionale şcolare şi extraşcolare, adresate copiilor sunt puţine. Multe din ele nu sunt calitative şi nu corespund necesităţilor copilului, din cauza lipsei de specialişti performanţi, lipsei unui concept teoretico-practic de lucru cu această categorie de copii, cât și din lipsa de colaborare recuprocă a instituțiilor publice, responsabile de migrațiune și de protecția drepturilor copilului.

Personalul asistențial din Direcțiile de Protecție a Drepturilor Copilului (DPDC), urmează să țină sub control familiile în care părinții au de gând să emigreze, să îndrumeze părinții să comunice cu odraslele lor, în luarea deciziei de emigrare.

Părinții, înainte de a pleca peste hotare, trebuie să informeze DPDC teritorială locală despre intenţia lor de a pleca la muncă în străinătate, să nominalizeze persoana în îngrijirea şi întreţinerea căreia vor rămâne copiii.

Părinții, sub îndrumarea asistentului social, urmează să efectueze următoarele acțiuni: - să întocmească un plan de colaborare pentru viitor cu asistentul social, care va monitoriza cazul copilului după plecare; - să obțină informații de la DPDC privind posibilităţile legale de care dispun, în asigurarea protecţiei fizice şi juridice a copiilor, care urmează să rămână în ţară; - este obligat să prezinte, la înregistrarea contractului individual de muncă, la Agenţia Naţională de Ocupare a Forţei de Muncă, copia documentului de confirmare, privind luarea în evidenţă a copiilor minori care rămân în ţară, document emis de organul competent de protecţie a copiilor.

b) împreună cu autorităţile locale: - să identifice corect persoana care va avea grijă de copii în lipsa lor şi să pună la curent autorităţile; - să se asigure că această persoană este agreată de copil; - să înştiinţeze primarul, poliţistul, școala (directorul, dirigintele, psihologul și medicul școlar) despre decizia de a pleca; - să ceară organizarea unei întruniri cu părinții elevilor din clasa în care învață copilul lor și să puncteze (împreună cu dirigintele clasei), cele mai importante momente pe durata absenţei lor (obligaţii, cerinţe, dorințe etc.); - să discute cu elevii din clasă şi să stabilească modul în care vor construi relații reciproce de prietenie, ajutorare, protecție.

Copilul rămas acasă, trebui să fie ghidat: - în grija cărei persoane rămâne; care va fi relaţia cu îngrijitorul, în seama căruia rămâne şi ce atitudine ar trebui s-o manifeste faţă de această persoană; - cum să facă mâncare, să se alimenteze corect, să fie atent la termenul de valabilitate al produselor; - care sunt regulile de igienă şi cum să le respecte; - cum să procedeze în caz de boală, cum să administreze medicamente; - cum să protejeze și să îngrijească de fraţii, surorile mai mici; - reguli de securitate (calamităţi naturale, risc de incendiu, curent electric respectarea regulilor de circulaţie); - modul de pregătire şi purtare a îmbrăcămintei de sezon; - cum să distribuie banii şi să economisească resursele materiale; - cum să gestioneze timpul liber; - modul de întreţinere a gospodăriei, de repartizare a însărcinărilor între membrii familiei, între copil şi îngrijitor; - cum să se comporte în situaţii neprevăzute şi / sau de risc (gaşcă, droguri, raporturi sexuale, relaţii cu persoane străine, trafic de fiinţe umane); - cui să se adreseze atunci când au nevoie de ajutor (rude, vecini, primar, profesori, psiholog şcolar, medic, asistent social), diferitelor servicii din comunitate, care sunt telefoanele de contact.

Părinții, înainte de a pleca, trebuie să-i asigure pe copiii rămași: - că vor trimite resursele materiale necesare; - că vor menţine legături permanente cu membrii familiei pe durata plecării; - că au încredere în capacitatea copilului de a trăi independent, că orice dificultate o vor putea depăși; - să lase acasă: - mai multe copii ale setului de documente în baza cărora părintele pleacă peste hotare (contract de muncă, paşaport, viză; - coordonatele proprii din ţara în care pleacă (dacă e posibil); - alte copii de documente; - numere de telefoane necesare pentru diferite cazuri.

d) împreună cu persoana în îngrijirea şi întreţinerea căreia vor rămâne copii: - să întocmească documentele necesare pentru numirea de tutore, care după plecarea părintelui/părinţilor va răspunde juridic pentru viaţa şi securitatea copilului/copiilor încredinţaţi, le va apăra drepturile, în caz de necesitate, în instanțele judecătorești; - să întocmească un plan de colaborare pentru viitor şi de menținere permanentă a contactului prestabilit; - să lase coordonatele proprii din ţara în care pleacă; - să lase copiile documentelor necesare pentru toate cazurile.

3. Activitatea asistențială cu minorii din familiile migrante.

Pe lângă metodele de cercetare a migrațiunii, studiate anterior, asistentul social aplică un set de alte metode variate în lucrul cu minorii părinților plecați peste hotare. Ținând cont de faptul, că minorii rămași singuri acasă, își doresc să fie liberi, independenți, să încerce noi experienţe, să ia decizii voite, să se autoafirme, asistentul social, trebuie să cunoască foarte bine fiecare copil în parte, manifestările lui emționale și psiho comportamentale, atracțiile și predispunerea la diferite riscuri.

Pentru aceasta, asistentul social, are nevoie de o anumită pregătire, trebuie să cunoască starea de lucru în ansamblu din comunitatea în care activează, pentru a preîntâmpina riscurile posibile la care pot fi expuși copiii din familiile migrante.

În procesul de analiză a situației date, poate poate fi utilizat instrumentul de identificare a problemelor grupurilor vulnerabile. Acest instrument, este util în cunoașterea situației în ansamblu, în elaborarea strategiilor de lucru, profilaxia riscurilor posibile la care pot fi expuși copiii și tinerii din comunitatea respectivă.

III.38. Analiza situației din ansamblu în comunitarea teritorială locală

Grupuri vulnerabile:	Întrebări utile:

Familiile (gospodăriile) sărace și cele cu venituri mici:

• care este numărul familiilor sărace și a celor cu venituri reduse, la nivel de comunitate, după: - vârstă? – gen? – studii? - pregătire profesională? – ocupații? - încadrare în muncă? - cu statut de șomer? - fără de ocupații? • care este diferența între prezența la lecții a băieților și cea a fetelor?

• în ce măsură femeile beneficiază de servicii medicale, în special, cele însărcinate? – de servicii juridice? – servicii publice? – servicii sociale? • care este numărul familiilor sărace și a celor cu venituri reduse, cu un singur copil, cu doi copii, cu trei copii, cu patru copii, mai mult de cinci copii? – câți din acești copii sunt de vârstă preșcolară? – frecventează grădinița? – de vârstă școlară? - frecventează școala? – învață în școli profesional tehnice? – învață în instituții superioare de învățământ? – nu sunt cuprinși cu școala? – au abandonat școala?

• care este numărul copiilor săraci care duc lipsă de alimente, de resurse pentru procurarea hainelor, rechizitelor, manualelor? – câți din ei locuiesc în condiții fără de încălzire? – fără apă getabilă? – în condiții antisanitare? • ce tipuri de servicii și prestații sociale primesc acești copii și familiile lor?

• care este numărul copiilor și al adulților din familiile sărace și din cele cu venituri reduse, care practică cerșitul? – furtul? – excrocheria? – vagabondajul? – au comportamente antisociale? – comportamente amorale? • care copii și familii sărace și cu venituri reduse duc un mod de viață iregular: abuz de substanțe, relații sexuale dezorganizate, sunt la evidența poliției?

• care copii și familii sărace și cu venituri reduse au tendința de a racola tinerii în scopuri de acte delicvente, sclavie prin prostituție? - sclavie prin muncă? - în scopuri de traficare?

• care copii și familii sărace și cu venituri reduse sunt bolnavi de boli psihice? - în ce măsură beneficiază de tratament medical? - de servicii și asistență socială? - au acces la informații despre asistență și serviciile sociale? - au nevoie de servicii sociale? – beneficiază de servicii sociale? – au nevoie de de asistență socială? – beneficiază de asistență socială?

• în ce măsură asistența medicală primară, post-natală și imunizarea sunt la fel de disponibile pentru copiii din familiile înstărite și din cele sărace și cu venituri reduse?

• ce acțiuni sunt intreprinse de către DAS (direcțiile de asistență socială) și DPDC (direcțiile de protecție a drepturilor copilului) în depistarea numărului de familii sărace și a celor cu venituri reduse? - în luarea lor la evidență? - în acordarea asistenței sociale?

• în ce mod, conlucrează DAS și DPDC cu instituțiile locale și centrale în îmbunătățirea serviciilor sociale și politicilor de ridicare a calității vieții acestor familii?

Șomerii tineri:

• care este numărul estimat al tinerilor șomeri la nivel de comunitate? după: - vârstă? - gen? - studii? - pregătire profesională? – ocupații? - neîncadrați în muncă? - cu statut de șomer? - fără de ocupații?

• în ce măsură beneficiază de: - servicii de șomaj? - servicii educaționale? – servicii de reprofilare a specialității avute? - de învățare a unei alte meserii? - servicii informaționale vizând drepturile lor? - servicii medicale? – servicii juridice? – servicii publice? – servicii sociale?

• de câte locuri de muncă dispune comunitatea pentru tinerii șomeri? – la care specialități? - care este cererea și oferta pieții muncii pentru tinerii șomeri?

• din care surse și venituri își mențin existența tinerii șomeri? • care este numărulcelor cu boli psihice? – câți tineri dintre aceștia beneficiază de servicii de sănătate mintală?

• care este numărul tinerilor șomeri cu manifestări comportamentale antisociale? – amorale? – câți din ei sunt luați la evidența poliției? – au antecedente penale? – sunt consumatori de alcool? – droguri? – au tendințe de a trafica persoane?

• dispune comunitatea de strategii și programe destinate tinerilor șomeri pentru încadrarea lor în piața forței de muncă? – cât de disponibilă și eficientă este informația pentru acești tineri? - care este volumul informației pentru tinerii șomeri care nu au studii superioare sau vre-o calificare?

• care categorii de șomeri sunt potențialii migranți, sprijiniți/încurajați într-un anumit fel de către rude, persoane străine, cunoscuți, autorități locale în decizia de emigrare?

• prin care agenții, instituții, ONG-uri comunitare, urmează să se efectueze emigrarea? – care sunt traseele legale și ilegale de imigrare disponibile tinerilor șomeri, la nivel național, internațional?

• care categorie dintre tinerii șomeri, doresc să rămână în țară? – cum poate fi folosit potențialul resursă al acestor tineri? – cine dintre acești tineri sunt cu risc de a fi traficați?

• ce acțiuni sunt intreprinse de către DAS și DPDC luarea la evidență a tinerilor șomeri, pentru încadrarea în muncă, acordarea asistenței sociale acestor persoane?
• în ce mod, conlucrează DAS și DPDC cu instituțiile locale și centrale în îmbunătățirea serviciilor sociale și politicilor de lichidare a fenomenului de șomaj în rândurile tinerilor șomeri?

Femeile și copiii abuzați:
• care este numărul femeilor și al copiilor abuzați? - copiilor cu incest? – prin ce manifestări abuzul? – care este numărul femeilor abuzate: - încadrate în muncă? - casnice? - dependente material de către partenerii lor sexuali? – cu boli psihice? – cu dizabilități?
• cine sunt abuzatorii? – câți din ei au fost declarați la organele de poliție? - care este eficiența pedepselor penale aplicate abuzatorilor? - care este numărul recidivelor printre abuzatori?
• în ce mod și cât de eficient rezolvă poliția problema abuzului și a victimizării, la nivel local?
• care este numărul femeilor și al copiilor care declară cazurile de tortură fizică, inumană? – de viol? – de agresivitate? - de abuz domestic? • ce acțiuni întreprind autoritățile locale comunitare, pentru protecția victimelor și a membrilor familiilor contra abuzului?
• în ce măsură membrii comunității vorbesc deschis despre violența domestică sau tema dată este considerată un subiect privat al familiei?
• ce acțiuni sunt intreprinse de către DAS și DPDC în luarea la evidență a femeilor și copiilor abuzați? - în cunoașterea problemelor persoanelor abuzate? - în acordarea asistenței sociale? - în îmbunătățirea calității vieții lor?
• în ce mod, conlucrează DPDC și DPDC cu instituțiile locale, centrale și cu ONG-ile din comunitate în îmbunătățirea serviciilor sociale și politicilor de contracarare a fenomenului de abuz domestic și în protecția persoanelor abuzate?

Vârstnicii: • în ce măsură vârstncii folosesc drepturile lor la pensii și alte beneficii sociale?
• ce obstacole întâmpină vârstnicii în obținerea accesului la serviciile medicale și de asistență socială?
• cum sunt apreciați vârstnicii, ca o povară sau o potențială resursă?
• în ce condiții locuiesc persoanele vârstnice? – starea de igienă personală? – întreținerea igienică a locuinței? – frecvența infecțiilor parazitare? – dispune de îmbrăcăminte/încălțăminte după anotimp?
• care este numărul persoanelor vârstnice care continuie să lucreze? – vârsta maximă de lucru? – mărimea minimă și maximă a pensiilor acestor persoane? – starea lor de sănătate fizică, psihică și comportamentală? – accesul lor la serviciile: - medicale? - sociale? - asistențiale? – de odihnă?
• care persoane vârstnice sunt bolnavi de boli psihice? – din ei, au primit tratament medical? – primesc tratament? – urmează să primească? - nu beneficiază de tratament medical? – au beneficiat de servicii și asistență socială? – beneficiază? – urmează să beneficieze? – nu vor beneficia?
• care persoane vârsnice duc un mod de viață iregular?: - abuz de substanțe? - relații sexuale dezorganizate? – sunt agresivi? – au comportament delicvent? – au tendințe suicidare?
• care este numărul vârstnicilor foarte săraci? – singuratici? – cu copii, dar fără de susținere materială a lor sau din partea cuiva? – cu infirmitate? – dependenți de îngrijirea celor din jur? - în stadie terminală? – din ce surse de venit își mențin existența? Câți din ei beneficiază de asistență medicală? – socială? – asistențială? • care este numărul vârstnicilor înstăriți, dar cu infirmitate? Din ei: - singuratici? - dependenți de persoanele din jur? – cine îngrijește de această categorie de vârstnici: - soțul? – soția? - copiii? – rudele? – vecinii? – nu au pe nimeni, cine să-i îngrijească?
• cine dintre membrii familiilor din comunitate își agresează/abuzează părinții vârstnici? Care sunt motivele și formele de abuz? Prin ce se manifestă comportamentul agresiv al agresorilor? Cui aparține legal proprietatea în care locuiește persoana vârstnică abuzată? – ce se poate întreprinde?
• care este imaginea vârstnicilor în comunitate? • în ce măsură, vârstnicii au acces la: - muncă? – odihnă? informații relevante în luarea deciziilor în comunitate?
• ce acțiuni sunt intreprinse de către DAS în luarea la evidență a persoanelor vârstnice, indiferent de venitul acestora? - în cunoașterea problemelor cu care se confruntă? - în acordarea asistenței sociale? - în îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice?
• în ce mod, conlucrează DAS cu instituțiile locale și centrale în îmbunătățirea serviciilor sociale și politicilor de protecție a persoanelor vârstnice?

Persoanele cu dizabilități:
• ce tipuri de categorii de persoane cu dizabilități locuiesc în comunitate: după diagnostic, vârstă, studii, capacitate de muncă, nivel de incluziune și integrare soială?

• care este numărul copiilor cu dizabilități care duc lipsă de alimente, de resurse pentru procurarea hainelor, rechizitelor, manualelor? – câți din ei locuiesc în condiții precare: - fără încălzire? – fără apă getabilă? – în condiții antisanitare? • ce tipuri de servicii și prestații sociale primesc?
• care dintre copiii cu dizabilități sunt implicați în activitățile comunității? - au acces la serviciile ONG-urilor din comunitate? – care din ei frecventează grădinița generală? – grădinița specială? - învață în școlile de cultură generală? – în școli speciale? - cine din ei nu frecventează: - grădinița? – școala? - de ce? – sunt cu instruire la domiciliu, în școala generală? – cu instruire la domiciliu în școala specială? – cine nu este inclus în sistemul educațional? - de ce? – sunt totalmente dependenți față de părinți și străinii adulți? • care din aceste categorii de persoane cu dizabilități au comportamente agresive? - au tendințe de vătămare a altor persoane? • cine din ei beneficiază de servicii medicale? – servicii sociale? – asistență socială multidisciplinară?
• cât de diferită este situația bărbaților de cea a femeilor cu dizabilități la nivel comunitar?
• în ce măsură dispun de mijloace de transport, deplasare pentru diferite scopuri?
• în ce măsură persoanele cu dizabilități sunt reprezentate în procesele de adoptare a deciziilor în comunitate? • se pot deplasa cu transportul local la instituțiile publice, de care au nevoie?
• cât de active sunt persoanele cu dizabilități pe piața forței de muncă? - încadrate în câmpul muncii?
• în ce măsură este disponibilă administrația publică locală să soluționeze problemele persoanelor cu dizabilități (angajarea în muncă, tratament, odihnă, protecție, ajutor în timpul de iarnă, boală etc.)?
• ce acțiuni sunt intreprinse de către DAS și DPDC în luarea la evidență a persoanelor cu dizabilități, indiferent de gravitatea stării de dizabilitate, în cunoașterea problemelor cu care se confruntă aceștia, în acordarea asistenței sociale și în îmbunătățirea calității vieții lor?
• în ce mod, conlucrează DAS și DPDC cu instituțiile locale și centrale în îmbunătățirea serviciilor sociale și politicilor de protecție a persoanelor cu dizabilități?

Minoritățile etnice:

• care este numărul minorităților etnice în comunitate, după vârstă, studii, profesiuni, naționalitate, religie, cetățenie, reprezentanți ai căror state sunt? • care este scopul aflării lor în comunitate?
• câți din ei sunt solicitanți de azil? – au statut de imigranți: temporar; - sezonier? – de tranzit? – statut de mobilitate circulară? – statut de imigranți economici? – statut permanent, stabiliți definitiv cu traiul în comunitate? • care grup etnic predomină în comunitate?
• care este numărul copiilor care se educă în familiile etnice? – câți din ei pot să învețe limba de stat? - vorbesc limba de stat? - în ce instituții învață acești copii? – câți din ei sunt cu tulburări psihice? – consumatori de alcool, droguri? – implicați în furturi? – trafic? – alte acte criminogene?
• ce proporție a copiilor minorităților etnice pot studia în limba lor maternă? • în ce măsură, minoritățile etnice pot să-și mențină și să-și dezvolte cultura lor, să-și păstreze elementele esențiale tradiționale? – ce influență are comportamentul lor, stilul de viață asupra membrilor comunității?
• care este numărul minorităților etnice înstărite? - a celor săraci? – câți din ei sunt încadrați în muncă? – au afaceri economice private? - ce impact au aceste afaceri asupra educației tinerii generații? • care este numărul minorităților etnice neangajați în muncă? - beneficiari ai căror servicii sunt? – în ce măsură au acces la serviciile publice? - medicale? – juridice? - asistențiale?
• care este nivelul de reprezentare a minorităților etnice în organele locale de luare a deciziilor în comparație cu proporția lor din populația comunității?

Romii:

• care este numărul persoanelor de etnice romă, la nivel de comunitate, după: - vârstă? -studii?– gen? - pregătire profesională? – ocupații? -încadrare în muncă? - cu statut de șomer? - fără de ocupații?
• în ce măsură femeile de etnie romă beneficiază de servicii medicale, în special, cele însărcinate? – de servicii juridice? – servicii publice? – servicii sociale? • care este numărul familiilor de etnie romă, cu un singur copil, cu doi copii, cu trei copii, cu patru copii, cu cinci copii, mai mult de 6 copii? – câți din aceștea sunt de vârstă preșcolară? – frecventează grădinița? – de vârstă școlară? - frecventează școala? – învață în școli profesional tehnice? – învață în instituții superioade de învățământ? – nu sunt cuprinși cu școala? – au abandonat școala? – învață în instituții speciale?
• care este numărul copiilor și adulților de etnie romă care au comportamente antisociale? –amorale? practică cerșitul? – furtul? – excrocheria? – au antecedente penale? – sunt la evidența poliției?
• care este numărul copiilor de etnie romă cu dizabilități: locomotore? - mintale? – tulburări comportamentale? – cu autism infantil? – tulburări emoționale? – cu boli somatice: viciu renal? – viciu

cardiac? – diabet zaharat? etc. – câți din acești copii sunt invalizi: - de gradul 1? – de gradul 2? – de gradul 3? • care sunt problemele cu care se confruntă copiii romi (băieții și fetele)?
• care este numărul copiilor romi care duc lipsă de alimente, de resurse pentru procurarea hainelor, rechizitelor, manualelor? – câți din ei locuiesc în condiții precare: - fără încălzire? – fără apă getabilă? – în condiții antisanitare? • ce tipuri de servicii și prestații sociale primesc romii, în comparație cu alte grupuri etnice din comunitate?
• ce acțiuni întreprinde DAS și DPDC și în ce mod, conlucrează cu instituțiile locale și centrale în îmbunătățirea serviciilor sociale și politicilor de protecție a persoanelor de etnie romă?

Minoritățile religioase:

• care este numărul cultelor religioase minoritare în comunitate? • adepții căror culte sunt?
• cine sunt sponsorii cultelor religioase minoritare din comunitate?
• prin ce mijloace, metode, tehnici sunt racolați tinerii de către aceste culte? – care este numărul copiilor implicați în cultele religioase? • care este impactul pozitiv și negativ al acestor culte asupra membrilor comunității? - care pături sociale împărtășesc cultele religioase minoritare?
• în ce mod influențează membrii cultelor religioase minoritare asupra educației tinerilor în comunitate? – în ce zile ale săptămânii sunt interzise orice activități de muncă, de către aceste culte?
• ce acțiuni comportamentale și atitudinale practică minoritățile religioase?
• care din cultele religioase din comunitate, dezvoltă insecuritate umană, comunitară, statală?
• în ce măsură, cultele religioase minoritare pot să-și urmeze integral convingerile religioase în comunitate? • cât de periculoase sunt aceste convingeri pentru comunitate, țară?
• în care localuri se adună aceste culte? – se practică exerciții de zombare mentală a enuriașelor? – vandalizme? – orgii? – împărțirea drogurilor? – ajutoarelor, în ce scopuri?
• în ce măsură, cultele religioase minoritare sunt tolerate de către membrii comunității, de autoritățile publice, de instituțiile de învățământ?
• cine dintre managerii autorității publice locale sunt adepții acestor culte? – în ce mod sunt promovare convingerile acestor culte?
• ce acțiuni sunt intreprinse de către DAS și DPDC în luarea la evidență a diversității cultelor religioase din comunitatea locală, în cunoașterea activității serviciilor prestate de către aceste culte? • în ce mod, conlucrează DAS și DPDC cu instituțiile locale și centrale în gestionarea activității cultelor religioase minoritare?

Minoritățile de orientare sexuală:

• care este numărul estimat al minorităților de orientare sexuală în comunitate?
• care sunt categoriile de orientare sexuală din comunitate: – transsexuali? - lesbiene? -pedofili? - sataniști? • care este numărul celor diagnosticați cu boli psihice din rândul minorităților sexuale? – din care familii fac parte? • prin ce mijloace, metode, tehnici sunt racolați tinerii de către minoritățile sexuale? – care este numărul copiilor implicați în aceste grupuri?
• din care surse, venituri își mențin existența minoritățile de orientare sexuală?
• în care localuri se adună? – în ce scopuri? – ce acțiuni se practică în aceste localuri? – care este numărul celor infectați de HIV/SIDA? – de sifilis? – de boli sexual-transmisibile? – câți din ei au copii născuți? – sănătoși? – purtători de HIV? – care este starea educogenă din aceste familii?
• care este impactul minorităților sexuale asupra membrilor comunității? - care pături sociale le împărtășesc orientările? • ce atitudini au membrii comunității față de minoritățile de orientare suxuală?
• în ce mod influențează membrii minoritari de orientare sexuală asupra educației tinerilor în comunitate? – care este numărul minorităților sexuale consumatori de alcool? - droguri? - cu antecedente penale? – sunt la evidența poliției? • care este numărul minorităților de orientare sexuală neîncadrați în câmpul muncii? – cu statut de șomer? – încadrați în muncă?
• ce acțiuni întreprinde administrația locală în securitatea membrilor comunității? – ce strategii și programe dispune comunitatea în promovarea unui stil de viață sănătos? – care este numărul tinerilor cu orientare sexuală, care au necesități de consiliere? – servicii medicale?
• ce acțiuni sunt intreprinse de către DAS și DPDC în luarea la evidență a persoanelor de orientare sexuală, în cunoașterea acțiunilor desfășurate de către aceștia, în soluționarea problemelor cu care se confruntă aceaste categorii de persoane, în acordarea asistenței sociale necesare?

• în ce mod, conlucrează DAS și DPDC cu instituțiile locale și centrale în gestionarea reglamentată a acțiunilor și politicilor de contracarare a modelelor comportamentale negative, manifestate de către aceste minorități?

Persoanele cu HIV și cele infectate de sifilis și alte boli sexual transmisibile:

• care este numărul persoanelor mature și al copiilor purtători de HIV? – infectați cu virusul HIV/SIDA ? - de sifilis? – câți din ei beneficiază de tratamente medicale? – de asistență socială? – servicii asistențiale psihopedagogice? - de consiliere psihologică? – servicii multidisciplinare?

• care este numărul persoanelor HIV/SIDA și a celor cu sifilis, după: - vârstă? – gen? – studii? - pregătire profesională? - încadrare în muncă? • care este numărul celor ce nu lucrează? – câți din ei au statut de șomer? – câți nu doresc să muncească? • care este starea sănătății fizice și psihice a lor?

• cum se manifestă comportamentele lor și care este impactul persoanelor HIV infectate asupra tinerilor și a membrilor comunității în ansamblu?

• care este numărul persoanelor cu HIV și a celor infectați de boli sexual transmisibile, care practică pedofilia? –prostituția infantilă? - consumul de droguri? - au tendințe de traficare? – de corupere? – comportamente antisociale? – antecedente penale? – sunt la evidența poliției?

• care este atitudinea comunității față de aceste persoane: - tolerantă? - de stigmatizare?

• există pentru tineri programe și informații suficiente despre sănătatea reproductivă?

• există în comunitate, programe de profilaxie a infecției HIV/SIDA și a bolilor sexual transmisibile?

• ce măsuri întreprinde comunitatea în profilaxia bolilor sexual transmisibile?

• ce acțiuni sunt intreprinse de către DAS și DPDC în depistarea, luarea la evidență a persoanelor HIV/SIDA infectate, și cu boli sexual transmisibile, în acordarea serviciilor medicale, juridice, publice, sociale și de asistență socială multidisciplinare pentru aceste categorii de persoane?

• în ce mod, conlucrează DAS și DPDC cu instituțiile locale și centrale în îmbunătățirea serviciilor medicale și sociale, politicilor de diminuare a infecțiilor sexual transmisibile?

Supraviețuitorii traficului de ființe umane:

• în ce măsură, la nivel local există date despre cazurile de trafic?

• sunt declarate aceste cazuri autorităților locale?

• care sunt factorii predispozanți în traficarea persoanelor?

• cine și în ce mod au fost racolați tinerii pentru traficul de ființe umane? – cine dintre ei au fost traficați pentru sclavie în muncă? – prostituție? – care este numărul persoanelor dispărute? – din care familii fac parte? • care sunt traseele rutelor de traficare, la nivel de comunitate, țară, state?

• care este numărul (aproximativ) persoanelor traficate la nivel de comunitate, după: - vârstă? – gen? – studii? - pregătire profesională? - cu calificări profesionale? – fără calificări?

• care este numărul persoanelor cu boli psihice? – dizabilități mintale? – câte persoane traficate sunt infectate de HIV/SIDA? – de sifilis? – de alte boli sexual transmisibile? – cine din ele au primit tratament medical? – servicii psihologice? – servicii multidisciplinare? - alte servicii sociale?

• câte persoane, dintre cele traficate au reușit singure să se întoarcă în țară?

• câte au fost depistate și repatriate? • care este starea sănătății lor fizice și mentale? – cine dintre fostele persoane traficate, au tendința de a fi abuzatori? – traficanți?

• de care servicii publice, sociale și asistențiale au beneficiat? – beneficiază? – vor beneficia?

- care este numărul persoanelor traficate implicate în activitatea de muncă? – fără de ocupații? – cu statut de șomer? – cu manifestări antisociale? - asociale?

• în ce măsură, comunitatea cunoaște problemele persoanelor traficate? – viitorii potențiali ai traficului? Ce măsuri se întreprind pentru profilaxia și combaterea acestui fenomen? – cât de eficient conlucrează instituțiile publice comunitare, naționale și polițienești, în domeniul vizat?

• în ce măsură, oficialii locali dispun de date suficiente referitoare la traficul de ființe umane, la nivel de comunitate, țară? • cât de eficiente sunt (și dacă sunt sau nu) inițiative, strategii, programe, proiecte concrete cu privire la contracararea traficului de ființe umane, în comunitate?

• ce acțiuni sunt intreprinse de către DAS și DPDC în depistarea fenomenului de trafic, acordarea asistenței sociale persoanelor traficate?

• în ce mod, conlucrează DAS și DPDC cu instituțiile locale și centrale în îmbunătățirea serviciilor sociale și politicilor de contracarare a traficului de ființe umane?

Copiii din familiile migrante și membrii acestora rămași acasă singuri:

• care este situația copiilor și a membrilor din familiile migrante rămase acasă, în comunitate? - cum sunt percepuți de populația locală? • copiii? - soții (- soțiile)? - părinții vârstnici? lăsați de către membrii familiei care au emigrat și s-au stabilit definitiv în țările primitoare; - care este situația lor financiară? - emoțională? • sunt sprijiniți/încurajați de către autoritățile locale? - ce sprijin primesc ei de la stat? - asistență și servicii sociale? • care este starea lor fizică? – psihică? - comportamentală? • care dintre copii, au comportamente delicvente și criminogene? – dintre maturi? – cu cine comunică? - întrețin relații? • ce consum și stiluri negative de viață au? • care este numărul persoanelor din familii cu membri emigranți, încadrați în muncă? - câți sunt șomeri? - din ce surse și venituri își mențin existența? - sunt cu antecedente penale? • în ce măsură au acces la serviciile medicale, sociale, publice? • participă la procesul de luare a deciziilor la nivel de comunitate? • sunt sau nu luate în considerare nevoile lor speciale în procesul de planificare locală? • ce acțiuni sunt intreprinse de către DAS și DPDC în cunoașterea și soluționarea problemelor cu care se confruntă copiii din familiile migrante și membrii acestora rămași acasă, în acordarea asistenței sociale acestor persoane? • în ce mod, conlucrează DAS și DPDC cu instituțiile locale și centrale în îmbunătățirea serviciilor sociale și politicilor, în ridicarea calității vieții acestor categorii de persoane?
Migranții: • care este imaginea migranților în comunitate? • care este numărul estimat al migranilor care au părăsit comunitatea și care este statutul lor actual, în calitate de migranți (migranți temporari/sezonieri, statut de mobilitate circulară; - statut de ședere permanentă; - stabiliți cu reședința în țările primitoare? – reveniți în țară)? • în ce măsură, APL-urile dețin date exacte și fiabile cu privire la migrație, - care este impactul migrației la nivel local (atât pozitiv, cât și negativ)? • care este numărul migranților reîntorși, infectați de boli sexual transmisibile și de HIV/SIDA? • care dintre migranți reîntorși au comportamente delicvente și criminogene? • care este numărul migranților reîntorși: - sunt în proces de divorț?- au divorțat; - au rămas singuratici; - au format familii noi; - au rămas fără de locuințe sau case de locuit; • care este situația copiilor din familiile migrante dezorganizate? - relațiile dintre foștii soți; - atitudinea lor față de copii; - atitudinea copiilor față de părinții lor? • care duntre copii și familiile de migranți duc un mod de viață iregular: - abuz de substanțe? - relații sexuale dezorganizate? - stau la evidența poliției? • care copii și familii migrante sunt bolnavi de boli psihice? - în ce măsură beneficiază de tratament medical, servicii și asistență socială? • care copii și familii migrante au comportamente delicvente, criminogene, au tendința de a recola tinerii în scopuri de acte delicvente sau și de traficare? - sunt cu antecedente penale? • care copii din familii migrante au nevoie de servicii sociale și de asistență socială? • care din familiile migrante au inițiat afaceri economice în comunitate? - cât de productive și necesare sunt acestea pentru comunitate? - aduc sau nu prejudicii educogene negative? • în ce măsură, problemele migrațiunii sunt suficient de abordate de către APLuri și luate în considerare în procesul de planificare locală? • dispune sau nu, APL de un un plan strategic de reintegrare socio-economică a migranților în comunitate? • în ce măsură există inițiative sau proiecte de implicare a migranților și a organizațiilor din diaspora în dezvoltarea locală? • în ce măsură sunt sprijiniți, încurajați migranții repatriați de către APL? • cât de implicați sunt migranții în iniiativele de dezvoltare locală (individual sau împreună cu APL)? • ce acțiuni sunt intreprinse de către DAS și DPDC în ținerea la evidență a copiilor din familiile migrante și a tutorilor acestor copii, în gestionarea timpului liber al copiilor, în acordarea asistenței sociale necesare, în profilaxia delicvențelor juvenile? • în ce mod, conlucrează DAS și DPDC cu instituțiile locale și centrale în îmbunătățirea calității vieții copiilor din familiile migrante, politicilor de protecție socială?

Din multitudinea metodelor utilizate, cele mai aplicabile în activitatea asistențială, este cartografierea (alcătuirea hărții) teritorială a cazurilor depistate, studiul de caz și managementul de caz, care la rândul lor, înglobează o arie vastă de instrumente și mijloace de lucru, aplicate în dependență de scopul urmărit.

În concluzie, reușita activității asistențiale depinde de harul și dedicația asistentului social în activitatea pe care o realizează, cu aceaste categorii de persoane.

Evaluare:

1. Numiți manifestările emoționale ale copiilor din familiile emigrante.
2. Explicați manifestările comportamentale ale copiilor din familiile migrante.
3. Care sunt riscurile posibile la care se expun acești copii?
4. Ce trebuie să facă părinții înainte de a lua decizia de a emigra?
5. În ce constă organizarea activității inițiale a asistentului social cu minorii din familiile migrante?
6. De ce e necesar de a cunoaște situația din comunitatea locală? Argumentați.

Teme meditative

1. Citiți povestea ”Fata babei și fata moșneagului”.

- De ce fata moșneagului a fost nevoită să emigreze prin locuri necunoscute?
- Numiți factorii de ”împingere” spre emigrare, pentru fata moșneagului.
- Care a fost scopul emigrării fetei babei?
- De ce fata moșneagului a reușit în deplasarea sa?
- Care din aceste fete sunt mai vulnerabile și de ce? Argumentați.
- Care din ele are o mai mare nevoie de asistență socială? Argumentați.

2. Încercați să alcătuiți un studiu de caz în baza poveste propuse.
3. Realizați următoarele exerciții:

Exerciţiul 3a.

Să ne închipuim, că personajul Sfânta Duminică, ar fi direcția DPDC, la care s-a adresat după ajutor fata moşneagului, pentru a-şi menţine existenţa. Imaginați-vă că sunteți în calitate de asistent social. Cu ce a-ți începe să investigați studiul de caz al acestei minore.

- Cu luarea la evidenţă a minorei şi cu documentarea situaţiei în care se află această minoră.
- Care sunt documentele necesare de luare la evidență a cazului?
  **NOTĂ: Tema îndeplinirii documentelor necesare, de luare la evidenţă a beneficiarului, cît şi îndeplinirea altor fişe şi acte specifice lucrului asistentului social, este o temă aparte, care urmează să fie studiată de Dvs. la alte discipline*.
- Actualmente, ne interesează, cum se lucrează cu metoda studiului de caz.

În povestea „Fata babei şi fata moşneagului”, cuvintele autorului, ar fi persoana intervivată de Dvs. Încercaţi, să vă documentaţi de situaţia în care se afla fata babei şi fata moşneagului, apelând la conţinutul povestei.

Exercițiul 3b.

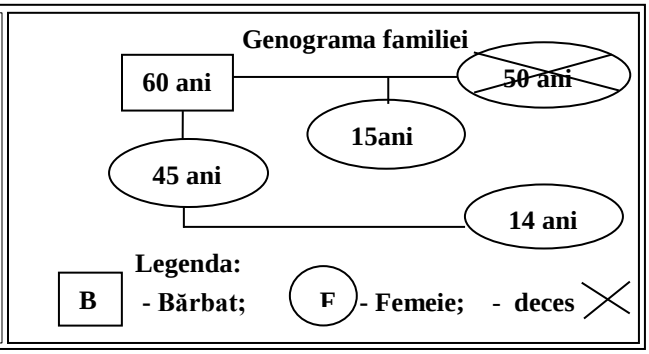
Încercaţi să alcătuiţi imaginativ, matricea ciclului de viaţă a membrilor familiei, surselor de venit în baza ocupațiilor, condiţiilor de trai, menționate în conţinutul povestei, presupunând că vârsta personajelor ar fi:

Matricea ciclului de viaţă a membrilor familiei din povestea „Fata babei şi fata moşneagului						
Membrii familiei	Etapele de vârstă. Anii:				**Ocupaţii, surse de venit:**	**Condiţii de trai**
	15	**14**	**45**	**60**		

Fata moşului	X				Casnică. Menaj. Tors, ţesut, împletit, broderit, morărit, prepararea bucatelor etc.	Oprimare umilinţă	Sufici-ente pentru întrea-ga familie
Fata babei		X			Casnică. Distracţii	bune	
Moşneagul				X	Casnic. Lucrări de cîmp	Satisfăcătoare	
Baba			X		Casnică. Lucrări în grădină	Bune	
Probleme identificate: 1. Repartizarea rolurilor în familie; 2. Probleme de echitate în repartizarea responsabilităţilor de muncă şi de familie; 3. Probleme gender şi de ordin psihologic în relaţiile de familie; 4. Probleme de atitudini, relații, comunicare...							

Argumentați problemele identificate, în baza conținutului din poveste.

Exerciţiul 3c.
Alcătuiţi genograma familiei, „Fata babei şi a moşneagului”, cunoscând ciclul imaginativ de viaţă al personajelor din poveste.
Argumentaţi riscurile de vârstă şi de relaţie din cadrul acestei familii.

4. Analizați informațiile adiacente:

Diagnostic						Forma de inc luziune școlară
Fata moșneagului	psihiatric	medical	psihologic	psihopedagogic	logopedic	
Fata babei						

Exerciţiul 5.

Alcătuiţi, în baza conţinutului povestei „Fata babei şi fata moşneagului” Harta ECO. Construiți prin linii relațiile caracteristice dintre instituțiile comunitare și personaje:

Harta ECO: ”fata moșneagului”	Harta ECO: ”fata babei”
Comunita-tea satului, **Sfînta Duminică**, **Animalele din pădure**, **Moşneagul**, **Fata babei**, **Baba**, **Fata moşnea-gului**, **Fântâna**, **Prăsadul**, **Cățelușa**, **DPDC**, **Cuptorul**	**Animalele din pădure**, **Sfînta Duminică**, **Comunita-tea satului**, **Fântâna**, **Prăsadul**, **Cățelușa**, **Cuptorul**, **Fata babei**, **Moşneagul**, **Fata moşneagului**, **DPDC**, **Baba**
Analizați relațiile interdependente	Analizați relațiile interdependente

6. Analizați nivelul de educație, manifestări emoționale și comportamentale.

	Nivel de educație	Manifestări emoționale	Manifestări comportamentale
Fata babei			
Fata moșneagului			

7. Analiza câmpului de forţe

+) Forţe pozitive →	(-) Forţe negative ←
Casă proprie...	Relaţii distorsionate ...
Apă caldă şi rece	Reuşită şcolară..
Încălzire ..	Dificultăți educative...
Venit...	Relaţii ....
Legături dintre ...	Anxietate, devieri comportamentale...
Susţinere financiară...	Tendinţe...
Alte venituri ...	....

Exerciţiul 8.

Analizaţi conţinutul povestei.

Îndepliniţi următoarele sarcini expuse în tabelul 2, de mai jos:

A. Răspundeţi la întrebările de mai jos, argumentând răspunsurile, în baza conţinutului şi a observaţiilor făcute de Dvs.:	**B. Consultaţi legislaţia naţională** (Constituţia Republicii Moldova; Dreptul civil, Codul Familiei, Legislaţia naţională **şi internaţională**, privind drepturile Copilului şi Familiei); Legea Nr. 30 din 07.03.2013 cu privire la protecţia copiilor împotriva impactului negativ al informaţiei, alte legi etc.	
Numiţi părinţii biologici ai fetelor? Ce părinte este moşneagul pentru fiica babei? Baba, pentru fiica moşneagului?	Ce fel de relaţii maritale posibile, ar exista între aceşti doi soţi (moşneag şi babă)?	Numiţi articolele din legislaţie ce stipulează aceste relaţii.
Numiţi, cine pentru cine este părinte vitreg? Explicaţi ce înseamnă a fi părinte vitreg?	Care ar fi riscurile, la care s-ar expune minorele, în caz de divorţ sau deces al părinţilor? De ce fel de îndemnizaţii, servicii sociale ar beneficia minorele?	Numiţi articolele care ameliorează aceste riscuri? În baza căror articole din legislaţie, asisten tul social ar oferi servicii?
Observaţi după trăsăturile caracteriale ale personajelor din poveste şi argumentaţi manifestările comportamentale și atitudinale ale personajelor din familia dată.	Identificaţi serviciile asistenţiale de care ar necesita personajele din această poveste?	Numiţi documentele în care se stipulează necesitatea oferirii acestor servicii.
Ce relaţii gender există între aceşti 2 soţi? Detaliați relaţiile gender dintre soți asupra fetelor și a întregii familii?	Identificaţi, riscurile relaţiilor distorsionate gender din acestă familie?	
Identificaţi problemele de relaţie cu care se confruntă soţii în familie?	Numiţi formele de abuz domestic existent în această familie.	Numiţi articolele din legis-laţie, care prevăd sancţio-narea violenţei în familie.

9. Analizați în baza conținutului, riscurile posibile, la care pot fi expuse aceste fete.

	Riscuri	Soluții
Fata babei		

Fata moșneagului		

10. Selectați din conținutul povestei, nevoile de care le are fata moșneagului și fata babei

Nevoi:	Servicii sociale	Servicii asistențiale
Fata moșneagului		
Fata babei		

11. Plan individualizat de asistență

Beneficiar	Obiective	Acțiuni	Durată	Responsabili	Rezultate
Fata moșneagului					
Fata babei					

12. Elaborați concluzii și recomandări pentru fiecare minoră în parte și pentru părinții acestor minore, din povestea dată, în baza studiului pe care l-ați efectuat.

Bibliografie:

1. Delcea, M. Ghid de practici şi proceduri privind repatrierea minorilor neînsoţiţi, cetăţeni români, aflaţi în afara României. MAI-ONR-OIM, program Phare, 2013.
2. Delcea M. Protecţia juridică a refugiaţilor în dreptul internaţional. Editura Presa Universitară Română, Timişoara, 2012.
3. Денисенко М.Б., Ионцев В.А., Хореев Б.С. Миграциология: учеб. пособие. Москва: МГУ, 1989. 96 с.
4. Глущенко Г. Транснационализм мигрантов и перспективы глобального развития //Мировая экономика и Международные отношения №12, 2005, 57с.
5. Lăzăroiu S. Migraţia circulatorie a forţei de muncă din România. Consecinţe asupra integrării europene. 2002.
6. Manual referitor la proceduri și criterii de determinare a statutului de refugiat, Biroul Inaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refigiați. Geneva, 1992.
7. Миграция: бедствие или благо? Материалы круглого стола. Ин-т этнологии и антропологии РАН. Помощь беженцам и переселенцам. Москва, 1996, 67 стр.
8. Moşneaga V. Politica migraţionistă a Republicii Moldova: etapa actuală. //MOLDOSCOPIE Nr.2 (XLV), 2009. - Chişinău: CEP USM, 2009, p.21-30.
9. Мукомеля В. И., Паина Э. А. Беженцы и вынужденные переселенцы в государствах СНГ. Москва, Комплекс Прогресс, 1996, 160 стр.
10. Переведенцев В. И. Методы изучения миграции населения. М. 2015. p.27-130.
11. Perţ S., Vasile V. Relaţia Export – Capitalul Uman. Conţinut. Impact. Proiect de cercetare CERES, 2003.
12. Radu D., Ghinea D., Burnett N. Libera circulaţie a bunurilor şi serviciilor din perspectiva aderării României la UE. Libera circulaţie a persoanelor. Institutul European din România, Studiu de pre-aderare PAIS I, 2003.
13. Republica Moldova-problemele migraţiei; Institutul Muncii al sindicatelor din Republica Moldova, Institutul muncii GSEE Grecia, Chişinău 2007.
14. Rusu V., Migraţia forţei de muncă în Europa, Bucureşti, Arvin Press, 2013.

15. Rygaard Niels P. Tulburările severe de ataşament în copilărie. Ghid de terapie practică. Editura Polirom, Bucureşti, 2011., p.14-56.
16. Sănătatea migranţilor moldoveni. Impactul situaţiei social-economice. Misiunea OIM în Moldova. Centrul de Investigaţii Sociologice şi Marketing „CBS-AXA"SRL. Chișinău, 2010., 60 p.
17. Sandu D. Migraţia circulatorie ca strategie de viaţă./în Sociologie Românească nr.2/2000
18. Sandu D. Comunităţile culturale şi de dezvoltare în circulaţia migratorie a populaţiei din România în străinătate. Simpozionul internaţional „Probleme ale migraţiei şi drepturile minorităţilor în Europa", Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud – Est, Institutul Goethe, Bucureşti, martie, 2014.
19. Sănătatea populației și accesul populației la serviciile de sănătate în Republica Moldova. Biroul Național de Statistică. Nr.02-11/105, 2009, p. 5.
20. https://mai.gov.md/sites/default/files/document/attachments/raport-analitic/pme_2010-2015_ed._2016.pdf